

ግ ው ጫ ።

የኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ መንግሥት ፤
 የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።
 መጀመሪያ ፡ አንቀጽ ።

ቁ፡ጥር ፡ ሕግ ። ገጽ

ቁ. ፩ ፡ የአፈጻጸሙ ፡ ወሰን ፡ ፩
 ቁ. ፪ ፡ ተፈጻሚ ፡ የሚሆንበት ፡ ጊዜ ፡ ፩
 ቁ. ፫ ፡ ስለ ፡ ቃል ፡ አተረጓጎም ፡ ፩

አንደኛ ፡ መጽሐፍ ።

የፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ሥልጣን ፡ የዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ጽሕፈት ፡ ቤትና ፡ ፖሊስ ።
 ፖዕራፍ ፡ ፩ ።

የፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ሥልጣን ።

ቁ. ፬ ፡ ወንጀልን ፡ ስለሚመለከት ፡ ሥልጣን ፡ ፪
 ቁ. ፭ ፡ ስለሚከሰሱ ፡ ሰዎች ፡ ፪
 ቁ. ፮ ፡ የሥልጣኑ ፡ ክብብ ፡ ፪
 ቁ. ፯ ፡ የይግዳኝ ፡ ሥልጣን ፡ ፪

ፖዕራፍ ፡ ፪ ።

ስለ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ጽ. ቤትና ፡ ስለ ፡ ፖሊስ ።

ቁ. ፰ ፡ ስለ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ጽ/ ቤት ፡ ሥልጣን ፡ ፫
 ቁ. ፱ ፡ ስለ ፡ ፖሊስ ፡ ተግባር ፡ ፫
 ቁ. ፲ ፡ የፖሊስ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ፫

ሁለተኛ ፡ መጽሐፍ ።

የመከሰሰና ፡ የምርመራ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

አንቀጽ ፡ ፩ ።

የመከሰሰና ፡ የምርመራ ፡ ሥራ ፡ አጀማመር ።

ፖዕራፍ ፡ ፩ ።

የሥነ ፡ ሥርዓት ፡ አጀማመር ።

ክፍል ፡ ፩ ።

ክስና ፡ አቤቱታ ፡ ስለማቅረብ ።

ቁ. ፲፩ ፡ ስለ ፡ ወንጀል ፡ ክስ ፡ በጠቅላላው ፡ ፫
 ቁ. ፲፪ ፡ ጠቋሚው ፡ ሳይታወቅ ፡ የሚቀርብ ፡ የወንጀል ፡ ክስ ፡ ፫

ቅ፡፳፫ :	ሕግ :	ገጽ :
ቅ፡ ፲፫ :	በክስ ፡ አቤቱታ ፡ አቅራቢነት ፡ ብቻ ፡ የሚያስቀጣ ፡ ወንጀል ፡	፩
ቅ፡ ፲፬ :	የወንጀል ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ የማቅረብ ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ፡ .	፬
ቅ፡ ፲፭ :	ባልታወቀ ፡ ሰው ፡ ላይ ፡ የሚቀርብ ፡ የወንጀል ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡	፬
ቅ፡ ፲፮ :	ክስን ፡ ወይም ፡ የክስ ፡ አቤቱታን ፡ ለመቀበል ፡ መብት ፡ ያለው ፡ ባለሥልጣን ፡	፬
ቅ፡ ፲፯ :	የወንጀል ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ መብት ፡ ለሌላው ፡ ባለሥልጣን ፡ ስለ ፡ መቅረብ ፡	፬
ቅ፡ ፲፰ :	ሐሰተኛ ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ ሐሰተኛ ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡	፭

ክፍል ፡ ፪ ።

የእጅ ፡ ተፍንጅ ፡ ወንጀል ፡ ክስ ፡ አጀማመር ።

ቅ፡ ፲፱ :	እጅ ፡ ተፍንጅ ፡ የሚባሉ ፡ ወንጀሎች ፡	፮
ቅ፡ ፳ :	ተመሳሳይ ፡ ሁኔታዎች ፡	፮
ቅ፡ ፳፩ :	የክስንና ፡ የመያዝን ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ፡ አጀማመር ፡ ስለ ፡ ሚመለከቱ ፡ ውጤቶች ፡	፮

ምዕራፍ ፡ ፪ ።

የፖሊስ ፡ ምርመራ ።

ቅ፡ ፳፪ :	መሠረቱ ።	፮
ቅ፡ ፳፫ :	የፖሊስ ፡ የምርመራ ፡ ተግባር ፡	፮
ቅ፡ ፳፬ :	ስለ ፡ መረጃዎች ፡ አመዘጋገብ ፡	፮
ቅ፡ ፳፭ :	የተከሰሰውን ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ የተጠረጠረውን ፡ ሰው ፡ ስለመጥራት ፡	፮
ቅ፡ ፳፮ :	ስለ ፡ መያዝ ፡	፮
ቅ፡ ፳፯ :	ቃልን ፡ ስለመቀበል ፡	፮
ቅ፡ ፳፰ :	የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ በማስፈረም ፡ ስለ ፡ መልቀቅ ፡	፮
ቅ፡ ፳፱ :	ተከሳሹ ፡ ከተያዘ ፡ በኋላ ፡ የሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ፡	፮
ቅ፡ ፴ :	በፖሊስ ፡ የሚደረገው ፡ የምስክሮች ፡ ምርመራ ፡	፳
ቅ፡ ፴፩ :	የምስክርነት ፡ ቃል ፡ እንዲሰጥ ፡ ስላለመደለል ፡	፳
ቅ፡ ፴፪ :	ስለ ፡ መበርበርና ፡ ስለ ፡ መያዝ ፡	፳
ቅ፡ ፴፫ :	የብርበራ ፡ ማዘገፍ ፡ ስለ ፡ መስጠት ፡	፳፱
ቅ፡ ፴፬ :	የሐኪም ፡ ምርመራ ፡	፳፱
ቅ፡ ፴፭ :	ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሚነገሩትን ፡ ቃላትና ፡ የሚሰጡትን ፡ የእምነት ፡ ቃላት ፡ የመመዘገብ ፡ ሥልጣን ፡	፳፻

ቁ፡ጥር	ሕግ	ገጽ
ቁ፡፱፮	የዕለት፡ ምርመራ፡ መዝገብ፡	I
ቁ፡፱፯	ፖሊስ፡ ስለሚያቀርበው፡ ራፖርት፡	1፩
ቁ፡፱፰	ዐቃቤ፡ ሕጉ፡ ራፖርት፡ ሲደርሰው፡ ማድረግ፡ ስለሚገባው፡	1፩
ቁ፡፱፱	የፖሊስ፡ የምርመራ፡ መዝገብን፡ ስለ፡ መዝጋት፡	1፩

ምዕራፍ ፣ ፫ ።

ስለ፡ ክስ፡ አቀራረብ ።

ቁ፡፵	ስለ፡ ክስ፡ ማቅረብ፡ ግዴታ፡	1፯
ቁ፡፵፩	አጠራጣሪ፡ ሁኔታ፡	1፯
ቁ፡፵፪	ክስ፡ የማይቀርብባቸው፡ ሁኔታዎች፡	1፯
ቁ፡፵፫	ክስ፡ አይቀርብም፡ የማለት፡ ሥርዐት፡ (ፎርም)	1፯
ቁ፡፵፬	ክስ፡ አይቀርብም፡ የማለት፡ ውጤት፡	1፯
ቁ፡፵፭	ስለሚቀርበው፡ ማመልከቻ፡ ፎርምና፡ ስለሚሰጥበት፡ ውሳኔ፡	1፯
ቁ፡፵፮	የግል፡ ከሳሽ፡ ስላለበት፡ ጎላፊነት ።	1፯
ቁ፡፵፯	የግል፡ ክስ፡ ለማቅረብ፡ መብት፡ ስለተሰጣቸው፡ ሰዎች፡	1፯
ቁ፡፵፰	ዐቃቤ፡ ሕጉ፡ ክስ፡ እስኪያቀርብበት፡ ድረስ፡ በግል፡ የቀረበው፡ ክስ፡ እንዲቆም፡ ስለ፡ ማድረግ፡	1፯

አንቀጽ ፣ ፪ ።

ምርመራው፡ እስኪደረግ፡ ድረስ፡ ስለሚደረገው፡ ጥንቃቄ ።

ምዕራፍ ፣ ፩ ።

ስለ፡ መያዝ ።

ክፍል ፣ ፩ ።

ያለ፡ ፍርድ፡ ቤት፡ ትእዛዝ፡ ስላለመያዝ ።

ቁ፡፶፱	መሠረቱ፡	1፱
ቁ፡፷	የአጅ፡ ከፍንጅ፡ ወንጀል፡ በተፈጸመ፡ ጊዜ፡ ያለፍርድ፡ ቤት፡ ትእዛዝ ፡ ስለ ፡ መያዝ ፡	1፱
ቁ፡፷፩	ያለ፡ ፍርድ፡ ቤት፡ ትእዛዝ፡ ፖሊስ፡ ስለ፡ ተሰጠው፡ የመያዝ፡ መብት፡	1፱

ቁ፡ጥር :	ሕግ :	ገጽ :
ቁ፡ ፳፮ :	በዋስትና፡ ወረቀት፡ የመልቀቅ፡ ግመልከቻ፡ ላይ፡ ስለሚሰጠው፡ ውሳኔ ?	፲፬
ቁ፡ ፳፯ :	የዋስትና፡ ወረቀት፡ በመፈረም፡ ስላለመልቀቅ፡	፲፬
ቁ፡ ፳፰ :	የዋስትና፡ ወረቀት፡ በመፈረም፡ ስለመልቀቅ፡	፲፬
ቁ፡ ፳፱ :	የሚሰጠውን፡ የዋስትና፡ ልክ፡ ስለ፡ መወሰን፡	፲፬
ቁ፡ ፴ :	የዋሶቹ፡ ግዴታዎች፡	፳
ቁ፡ ፴፩ :	የዋስትናው፡ ወረቀት፡ የሚቋይበት፡ ጊዜ፡	፳
ቁ፡ ፴፪ :	ስለ፡ መልቀቅ፡	፳
ቁ፡ ፴፫ :	ስሕተት፡ ወይም፡ ግታለል፡	፳
ቁ፡ ፴፬ :	አዲስ፡ ነገር፡	፳፩
ቁ፡ ፴፭ :	በዋስትና፡ ወረቀት፡ እንዲለቀቅ፡ ያልተፈቀደ፡ ሲሆን፡ ለይግባኝ፡ ፍርድ፡ ቤት፡ ግመልከቻ፡ ስለ፡ ማቅረብ፡	፳፩

ክፍል ፡ ፪ ።

የዋስትናው፡ ወረቀት፡ ውጤት ።

ቁ፡ ፴፮ :	ፍርድ፡ ቤት፡ ስላለመቅረብ፡	፳፩
ቁ፡ ፴፯ :	በዋስትና፡ ወረቀት፡ የተለቀቀው፡ ተከላሽ፡ ይጠፋል፡ ተብሎ፡ የሚጠረጠር፡ ሲሆን ።	፳፪
ቁ፡ ፴፰ :	የዋስትና፡ መውረድ ።	፳፪
ቁ፡ ፴፱ :	በዋስትና፡ የተያዘውን፡ ስለ፡ መውረስ፡	፳፪

ሦስተኛ ፡ መጽሐፍ ።

ቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ አድራጊ ፡ ፍርድ ፡ ቤትና ፡ ክስ ፡

ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲሰማ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።

ቁ፡ ፲፱ :	መወረቱ፡	፳፫
ቁ፡ ፲፳ :	ሥልጣን ያለው ፍርድ ቤት፡	፳፫
ቁ፡ ፲፳፩ :	ሥነ ፡ ሥርዐት፡	፳፫
ቁ፡ ፲፳፪ :	የቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ አጀማመር፡	፳፫
ቁ፡ ፲፳፫ :	የዐቃቤ ፡ ሕግን ፡ ማስረጃ ፡ ስለ ፡ መቀበል፡	፳፬
ቁ፡ ፲፳፬ :	ተከላሹ ፡ ቃሉን ፡ ለመስጠት ፡ ፈቃደኛ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ስለ ፡ መጠየቅ፡	፳፬

ቁ፡ጥር ፡	ሕግ ፡	ገጽ ፡
ቁ፡ ፳፮ ፡	ተከላሹ ፡ ስለሚሰጠው ፡ ቃል ፡	፳፬
ቁ፡ ፳፯ ፡	ተጨማሪ ፡ ምስክሮች ፡	፳፬
ቁ፡ ፳፰ ፡	ማስረጃን ፡ ስለ ፡ መመዘገብ ፡	፳፭
ቁ፡ ፳፱ ፡	ነገሩ ፡ እንዲሰማ ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለ ፡ ማቅረብ ፡	፳፭
ቁ፡ ፯ ፡	ምስክሮች ፡ የሚፈርሙት ፡ የራስ ፡ ዋስትና ፡ ወረቀት ፡	፳፭
ቁ፡ ፯፩ ፡	ለመዘገብ ፡ ቤቶች ፡ ሹም ፡ የሚላክ ፡ መዘገብ ፡	፳፭
ቁ፡ ፯፪ ፡	በመዘገቡ ፡ ውስጥ ፡ ስለሚገኘው ፡ ዝርዝር ፡	፳፮
ቁ፡ ፯፫ ፡	ተከላሹ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ እንዲቆይ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ፡	፳፮

አራተኛ ፡ መጽሐፍ ።

ክሱ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለ ፡ መሰማት ።

ምዕራፍ ፡ ፩ ።

ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ።

ቁ፡ ፯፬ ፡	የቀጠሮ ፡ ቀን ፡ የሚሰጡበት ፡ ምክንያቶች ፡	፳፮
ቁ፡ ፯፭ ፡	አዲስ ፡ ቀጠሮና ፡ መጥሪያዎች ፡	፳፯
ቁ፡ ፯፮ ፡	የቀጠሮ ፡ ውጤት ፡	፳፯
ቁ፡ ፯፯ ፡	መረጃዎች ፡ ኢግዚቢቶች ፡	፳፯
ቁ፡ ፯፰ ፡	በመዘገቡ ፡ ውስጥ ፡ መኖር ፡ ስለሚገባው ፡ ነገር ፡	፳፱

ምዕራፍ ፡ ፪ ።

ነገሩ ፡ የሚሰማበት ፡ ስፍራ ።

ቁ፡ ፯፱ ፡	ነገሩ ፡ የሚሰማበት ፡ ደንበኛ ፡ ስፍራ ፡	፴
ቁ፡ ፲ ፡	ተከላሹ ፡ ወንጀሉን ፡ በፈጸመበት ፡ ስፍራ ፡ ወይም ፡ የወንጀሉ ፡ ውጤት ፡ በታወቀበት ፡ ስፍራ ፡ ስለ ፡ መክሰስ ፡	፴
ቁ፡ ፲፩ ፡	ከአንድ ፡ ወንጀል ፡ ጋራ ፡ ነክነት ፡ ስላለው ፡ ብቻ ፡ እንደ ፡ አንድ ፡ ወንጀል ፡ የሚቆጠር ፡ ተግባር ፡ ክሱ ፡ የሚይታይበት ፡ ስፍራ ፡	፴
ቁ፡ ፲፪ ፡	ወንጀል ፡ የተሠራበት ፡ ቦታ ፡ ያልታወቀ ፡ ሲሆን ፡ ክሱ ፡ የሚይታይ በት ፡ ስፍራ ፡	፴

ቁጥር :	ሕግ :	ገጽ :
ቁ : ፻፫ :	በጉዞ : ላይ : የተፈጸመ : ወንጀል :	፴፩
ቁ : ፻፬ :	በኢትዮጵያ : መርከብ : ወይም : አይሮፕላን : ላይ : ከኢትዮጵያ : ግዛት : ውጭ : የተፈጸመ : ወንጀል : የሚታይበት : ስፍራ :	፴፩
ቁ : ፻፭ :	የመሰየም : ሥልጣን : ያለው : ፍርድ : ቤት :	፴፩
ቁ : ፻፮ :	ክሱን : ወደ : ሌላ : ስፍራ : ስለ : ማዛወር :	፴፩
ቁ : ፻፯ :	ዐቃቤ : ሕጉ : ነገሩ : የሚታይበትን : ስፍራ : ስለ : መምራቱ :	፴፪

ምዕራፍ : ፫ ።

ስለ : ክስ : ማመልከቻ ።

ቁ : ፻፰ :	መሠረቱ :	፴፪
ቁ : ፻፱ :	የክስ : ማመልከቻ : ስለ : ማዘጋጀት : ስለ : ማቅረብና : ለተከላኹ : መስጠት :	፴፪
ቁ : ፳፩ :	የክሱን : ማመልከቻ : ሥልጣኑ : ላልሆነ : ፍርድ : ቤት : በስሕተት : ስለ : ማቅረብ :	፴፫
ቁ : ፳፪ :	የክሱ : ማመልከቻ : ዐይነትና : የሚጻፍበት :	፴፫
ቁ : ፳፫ :	የወንጀሉ : ዝርዝር : ሁኔታ :	፴፫
ቁ : ፳፬ :	የተፈጸመው : ወንጀል : ዐይነት : የሚያጠራጥር : በሆነ : ጊዜ :	፴፬
ቁ : ፳፭ :	ቅጣትን : የሚያከብዱ : ወንጀሎች : ክስ : አቀራረብና : ሥነ : ሥርዓት :	፴፬
ቁ : ፳፮ :	በወንጀል : የተከሰሰን : ሰው : ሙከራ : በማድረግ : ወይም : በረዳትነት : ወይም : በአነጻጽነት : ጥፋተኛ : ስለ : ማድረግ :	፴፬
ቁ : ፳፯ :	ክሱ : ከአንድ : በላይ : በሆነ : ጊዜ :	፴፭
ቁ : ፳፰ :	በአንድ : ላይ : የሚቀርብ : ክስ :	፴፭
ቁ : ፳፱ :	የመሳሳት : ውጤት :	፴፭
ቁ : ፳፻ :	ክሱን : ስለ : መለወጥ : ወይም : በክሱ : ላይ : መጨመር :	፴፭
ቁ : ፳፻ :	የክስ : መለወጥ : ወይም : የመጨመር : ውጤት :	፴፮
ቁ : ፳፻፩ :	ስለ : ምስክሮች : እንደ : ገና : መጠራት :	፴፮
ቁ : ፳፻፪ :	ስለ : ክስ : ማንግዣት :	፴፯

ተጥር

ሕግ ፡

ገጽ ፡

ምዕራፍ ፡ ፬ ።

የክሱ ፡ መሰማት ፡ ስለ ፡ መጀመር ።

ክፍል ፡ ፩ ።

ስለ ፡ ክሱ ፡ ክርክር ።

ቍ ፡ ፫፩፫ ፡	ክሱ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ስለ ፡ መወሰን ፡	፴፯
ቍ ፡ ፫፩፬ ፡	ስለ ፡ ምስክሮች ፡ መጠራት ፡	፴፯
ቍ ፡ ፫፩፭ ፡	ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚሰጠው ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ፡	፴፯
ቍ ፡ ፫፩፮ ፡	ስለ ፡ ክሱ ፡ መሰማት ፡ አጀማመር ፡	፴፰
ቍ ፡ ፫፩፯ ፡	የተከላኹ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መቅረብ ፡	፴፰
ቍ ፡ ፫፩፰ ፡	ማንነቱን ፡ ስለ ፡ ማረጋገጥ ፡	፴፰
ቍ ፡ ፫፩፱ ፡	የክሱን ፡ ማመልከቻ ፡ ስለ ፡ ማንበብ ፡	፴፰
ቍ ፡ ፫፪ፀ ፡	የክሱን ፡ ማመልከቻ ፡ ስለ ፡ መቃወም ፡	፴፰
ቍ ፡ ፫፪ፁ ፡	መቃወምን ፡ ስለ ፡ መወሰን ፡	፴፱
ቍ ፡ ፫፪፳ ፡	ስለ ፡ ተከላኹ ፡ እምነት ፡ ከሀደት ፡ መጠየቅ ፡	፴፱
ቍ ፡ ፫፪፳፫ ፡	ጥፋተኛ ፡ አይደለሁም ፡ ስለ ፡ ማለት ፡ ከሀደት ፡	፵
ቍ ፡ ፫፪፳፭ ፡	ስለ ፡ እምነት ፡ የሚሰጥ ፡ ቃል ፡	፵
ቍ ፡ ፫፪፳፮ ፡	የተከላኹ ፡ እምነት ፡ ከሀደት ፡ ማሻሻል ፡	፵

ክልፍ ፡ ፪ ።

ማስረጃና ፡ ፍርድ ።

ቍ ፡ ፫፳፯ ፡	የክሱ ፡ መከፈትና ፡ የዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ምስክሮች ፡ መጠራት ፡	፵
ቍ ፡ ፫፳፰ ፡	የዋናው ፡ ጥያቄ ፡ ዐይነት ፡	፵፩
ቍ ፡ ፫፳፱ ፡	የተከላኹ ፡ የቀድሞ ፡ ጥፋተኛነት ፡	፵፩
ቍ ፡ ፫፴ፀ ፡	ድጋሚ ፡ ጥያቄ ፡	፵፩
ቍ ፡ ፫፴፱ ፡	መስቀልያ ፡ ጥያቄ ፡ ስላለመጠየቅ ፡	፵፩
ቍ ፡ ፫፵ፀ ፡	ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ክሱን ፡ ባላስረዳ ፡ ጊዜ ፡ ስለ ፡ ተከላኹ ፡ ነጻ ፡ መለቀቅ ፡	፵፩
ቍ ፡ ፫፵፱ ፡	የመከላከያ ፡ ማስረጃን ፡ ስለ ፡ መጀመር ፡	፵፪
ቍ ፡ ፫፶ፀ ፡	ተጨማሪ ፡ ምስክሮች ፡	፵፪
ቍ ፡ ፫፶፱ ፡	በቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ አድራጊ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ምስክሮች ፡	
	የሰጡት ፡ ቃል ፡ በማስረጃነት ፡ ሊቀርብ ፡ ስለ ፡ መቻሉ ፡	፵፪
ቍ ፡ ፫፷ፀ ፡	በፖሊስ ፡ ምርመራ ፡ የተሰጠ ፡ ቃል ፡ በማስረጃነት ፡ ሊቀርብ ፡	
	ስለመቻሉ ፡	፵፫

ቁ፡ጥር ፡ ሕግ ህ ፡ ገጽ ፡

- ቁ፡ ፲፱፮ ፡ ማስረጃን ፡ ስለ፡መቃወም ፡ ግ።
- ቁ፡ ፲፱፯ ፡ ማስረጃውን ፡ በመዝገብ ፡ ስለ ፡ መጻፍ ፡ ግ።
- ቁ፡ ፲፱፰ ፡ የክርክሩ ፡ ማቆምያ ፡ ንግግር ፡ ግ።
- ቁ፡ ፲፱፱ ፡ ስለ ፡ ፍርድና ፡ ቅጣት ፡ ግ።

ምዕራፍ ፡ ፮ ህ

የግል ፡ ከሳሽ ፡ የሚያቀርበው ፡ ክስ ህ

- ቁ፡ ፲፱ ፡ እቤቱታና ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ስለ ፡ ማቅረብ ፡ ግ።
- ቁ፡ ፲፱፩ ፡ ባለጉዳዮቹን ፡ ለማስታረቅ ፡ ስለሚደረግ ፡ ሙከራ ፡ .. ግ።
- ቁ፡ ፲፱፪ ፡ ስለ ፡ ኪሣራ ፡ የሚደረግ ፡ መተማመኛ ፡ ግ።
- ቁ፡ ፲፱፫ ፡ ክርክሩን ፡ ስለ ፡ መስማትና ፡ ፍርድ ፡ ስለ ፡ መስጠት ፡ ግ።

ምዕራፍ ፡ ፯ ህ

ወንጀል ፡ በመሠራቱ ፡ ጉዳት ፡ ስለ ፡ ደረሰበት ፡ ሰው ህ

- ቁ፡ ፲፱፬ ፡ መሠረቱ ፡ ... ግ።
- ቁ፡ ፲፱፭ ፡ ማመልከቻውን ፡ ስላለመቀበል ፡ ግ።
- ቁ፡ ፲፱፮ ፡ ማመልከቻውን ፡ ፈቅዶ ፡ ስለ ፡ መቀበል ፡ ግ።
- ቁ፡ ፲፱፯ ፡ የተበደለው ፡ ሰው ፡ ከክሱ ፡ ስለ ፡ መውጣት ፡ ግ።
- ቁ፡ ፲፱፰ ፡ ተከሳሹን ፡ ነጻ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ መልቀቅ ፡ ግ።
- ቁ፡ ፲፱፱ ፡ ስለ ፡ ካሣ ፡ እወሳሰን ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፡ ... ግ።

እንቀጽ ፡ ፪ ህ

ልዩ ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ህ

ምዕራፍ ፡ ፩ ህ

ተከሳሹ ፡ በሌለ ፡ ጊዜ ፡ የሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ህ

- ቁ፡ ፲፳ ፡ መሠረቱ ፡ .. ግ።

ክፍል ፡ ፩ ህ

ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ በቀረበው ፡ ክስ ፡ ተከሳሹ ፡ እፍርድ ፡ ቤት ፡

(ዐነቃ?)

ስላለመቅረቡ ህ

- ቁ፡ ፲፳፩ ፡ ተከሳሹ ፡ በሌለበት ፡ ነገሩ ፡ የሚሰማበት ፡ ሁኔታ ፡ ግ።
- ቁ፡ ፲፳፪ ፡ መጥሪያ ፡ ግ።
- ቁ፡ ፲፳፫ ፡ ነገሩን ፡ ስለ ፡ መስማትና ፡ ፍርድ ፡ ስለ ፡ መስጠት ፡ ግ።
- ቁ፡ ፲፳፬ ፡ ፍርዱን ፡ ውድቅ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ፡ ... ግ።

ቀጥር ፡ ሕግ ፡ ገጽ ፡

ክፍል ፡ ፪ ።

በግል ፡ ክስ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ አለ ፡ መቅረብ ።

ቀጥር ፡ ፪፭፮ ፡ የግል ፡ ክሳሽ ፡ አለመቅረብ ፡ ፵፱

ቀጥር ፡ ፪፭፯ ፡ ተከላሹ ፡ ስላለመቅረቡ ፡ ፶

ምዕራፍ ፡ ፪ ።

የደንብ ፡ መተላለፍ ፡ ወንጀል ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

ቀጥር ፡ ፪፭፻ ፡ ለተከላሹ ፡ መጥሪያ ፡ ስለመላክ ፡ ፶

ቀጥር ፡ ፪፭፻፩ ፡ በደንብ ፡ መተላለፍ ፡ ወንጀል ፡ የተከሰሰው ፡ ሰው ፡ ጥፋተኛነቱን ፡
በጽሕፈት ፡ ሊያምን ፡ ይችላል ። ፶

ቀጥር ፡ ፪፭፻፪ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓትና ፡ ፍርድ ፡ ፶

ቀጥር ፡ ፪፭፻፫ ፡ ተከላሹ ፡ ደንብ ፡ በመተላለፍ ፡ ወንጀል ፡ ተከሶ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የመ
ቅረብ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ፶፩

ምዕራፍ ፡ ፫ ፤

አካለመጠን ፡ ያላደረሱ ፡ ወጣቶች ፡ ስለረጸሙት ፡ ወንጀል ፡

ክስ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡

ቀጥር ፡ ፪፭፻፬ ፡ መሠረቱ ፡ ፶፩

ቀጥር ፡ ፪፭፻፭ ፡ የወንጀሉን ፡ ክስ ፡ የማቅረብ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ፶፩

ቀጥር ፡ ፪፭፻፮ ፡ አካለ ፡ መጠን ፡ ያላደረሰውን ፡ ወጣት ፡ ሞግዚት ፡ ወደ ፡ ፍርድ ፡
ቤት ፡ ስለመቅረት ፡ ፶፪

ቀጥር ፡ ፪፭፻፱ ፡ አካለመጠን ፡ ያላደረሱ ፡ ወጣቶች ፡ ጠበቃ ፡ እንዲኖራቸው ፡
ማድረግ ። ፶፪

ቀጥር ፡ ፪፭፻፳ ፡ አካለመጠን ፡ ያላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ከችሎቱ ፡ ክፍል ፡ እንዲወጣ ፡
ስለማድረግ ፡ ፶፪

ቀጥር ፡ ፪፭፻፳፩ ፡ የነገሩ ፡ መሰማት ፡ ፶፫

ቀጥር ፡ ፪፭፻፳፪ ፡ ፍርድ ፡ ፶፫

ቀጥር ፡ ፪፭፻፳፫ ፡ በወላጆችና ፡ በሞግዚት ፡ ላይ ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፡ ፶፬

ቀጥር ፡ ፪፭፻፳፬ ፡ በአንዳንድ ፡ ሁኔታ ፡ አካለመጠን ፡ ላላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ስለሚከ
ፈለው ፡ አበል ፡ ፶፬

ቀጥር ፡ ፪፭፻፳፭ ፡ አካለመጠን ፡ ባላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ላይ ፡ የሚሰጠውን ፡ ትእዛዝ ፡ መለ
ወጥ ፡ ወይም ፡ ማሻሻል ፡ ፶፬

ቀጥር :

ሕግ :

ገጽ :

አምስተኛ : መጽሐፍ ።

ስለ : ይግባኝና : ተከላኹ : በሌለበት : የተሰጠውን : ፍርድ :

ለመሻር : ስለሚቀርባው : ማመልከቻ ።

፩ኛ : አንቀጽ ።

ይግባኝ ።

ቀጥር :	መሠረቱ :	፻፳
ቀጥር :	ይግባኝ : ለማየት : ሥልጣን : ያላቸው : ፍርድ : ቤቶች :	፻፳
ቀጥር :	ለግርማዊ : ንጉሠ : ነገሥት : ችሎት : ስለሚቀርቡ : ማመልከቻ ዎች :	፻፳
ቀጥር :	የትእዛዝ : ይግባኝ : ስላለመኖሩ :	፻፳
ቀጥር :	የጥፋተኛነት : ውሳኔ : በተሰጠበት : ወይም : በቅጣቱ : ይግባኝ : ስለ : ማለት :	፻፳
ቀጥር :	የተበደለው : ሰው : ካሣ : በሚጠይቅበት : ነገር : ይግባኝ : ስለ : ማለት :	፻፳
ቀጥር :	ይግባኝ : ማለትን : ስለ : ማስታወቅና : የይግባኝ : ማመልከቻ :	፻፺
ቀጥር :	ፍርድ : እንዳይፈጸም : ስለ : ማገድ :	፻፺
ቀጥር :	በይግባኝ : ማመልከቻ : ላይ : ስለሚጻፈው :	፻፳
ቀጥር :	ለይግባኝ : ፍርድ : ቤት : ስለሚላኩ : የይግባኝ : ማመልከቻዎች : መረጃዎች : እና : (ኤግዚቢቶች) መዝገብ :	፻፳
ቀጥር :	የይግባኝ : ጊዜ : ካለፈ : በኋላ : ይግባኝ : ለማቅረብ : ፈቃድ : ለማግ ኘት : የሚቀርብ : ማመልከቻ :	፻፳
ቀጥር :	የነገሩ : መሰማት :	፻፶
ቀጥር :	ከነገረተኞች : አንዱ : ወገን : ይግባኝ : በሚሰማበት : ቀን : ስላለመቅረቡ :	፻፶
ቀጥር :	ተጨማሪ : ማስረጃ :	፻፶
ቀጥር :	የይግባኝ : ሰሚ : ፍርድ : ቤት : ሥልጣን :	፻፶
ቀጥር :	የተፈረደባቸው : ብዙ : ሰዎች : ሆነው : አንዱ : ብቻ : ይግባኝ : ሲቀርቡ :	፳

ቁ፡ፕር

ሕግ ፡

ገጽ ፡

አንቀጽ ፡ ፪ ።

ተከላኹ ፡ በሌለበት ፡ የተፈረደውን ፡ ፍርድ ፡ ውድቅ ፡
ለማድረግ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ።

- ቁ፡ ፲፯፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ፳፩
- ቁ፡ ፲፳፡ ማመልከቻው ፡ የሚቀርብበት ፡ ጊዜና ፡ ዐይነት ፡ ፳፩
- ቁ፡ ፲፯፡ ማመልከቻውን ፡ ለመቀበል ፡ የሚፈቀድባቸው ፡ ምክንያቶች ፡ ፳፩
- ቁ፡ ፳፯፡ ማመልከቻው ፡ ሲቀርብ ፡ ስለሚፈጸመው ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ፡ ፳፩
- ቁ፡ ፳፻፩፡ የነገሩ ፡ መሰማት ፡ ፳፩
- ቁ፡ ፳፻፪፡ ፍርድ ፡ ፳፩

ስድስተኛ ፡ መጽሐፍ ።

የቅጣት ፡ አፈጻጸም ።

ምዕራፍ ፡ ፩ ።

ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ።

- ቁ፡ ፳፻፫፡ መሠረቱ ፡ ፳፪
- ቁ፡ ፳፻፬፡ የሞት ፡ ፍርድ ፡ ስለ ፡ ተፈረደበት ፡ ሰው ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፡ ፳፪
- ቁ፡ ፳፻፭፡ የግል ፡ ነጻነቱን ፡ እንዲያጣ ፡ ስለ ፡ ተፈረደበት ፡ ሰው ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፡ ፳፪
- ቁ፡ ፳፻፮፡ በአንዳንድ ፡ ነገሮች ፡ የቅጣቱ ፡ ጊዜ ፡ እንዲተላለፍ ፡ ለማድረግ ፡ የሚቻል ፡ ስለመሆኑ ፡ ፳፪
- ቁ፡ ፳፻፯፡ ግርፋት ፡ ስለ ፡ ተፈረደበት ፡ ሰው ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፡ ፳፫
- ቁ፡ ፳፻፰፡ ለወንጀሉ ፡ አላፊ ፡ ስላልሆኑ ፡ ሰዎች ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፡ ፳፫
- ቁ፡ ፳፻፱፡ የቅጣት ፡ ገንዘብን ፡ ስለ ፡ ማስገባት ፡ ፳፫
- ቁ፡ ፳፻፲፡ ስለ ፡ ኪሣራ ፡ ወጪ ፡ እና ፡ ስለ ፡ ካሣ ፡ አከፋፈል ፡ ፳፬
- ቁ፡ ፳፻፲፩፡ ንብረት ፡ ስለ ፡ መውረስ ፡ ፳፬
- ቁ፡ ፳፻፲፪፡ ንብረትን ፡ ስለማስያዝ ፡ ፳፬
- ቁ፡ ፳፻፲፫፡ አካለመጠን ፡ ስላላደረሱ ፡ ወጣቶች ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፡ ፳፭
- ቁ፡ ፳፻፲፬፡ ስለ ፡ ግድታ ፡ ሥራ ፡ ስለተጨማሪ ፡ ቅጣትና ፡ ስለሚወሰደው ፡ ጥንቃቄ ፡ ፳፭
- ቁ፡ ፳፻፲፭፡ የፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ትእዛዝ ፡ በመገነብ ፡ ስለ ፡ መጻፍ ፡ ፳፮

ቍጥር :

ሕግ

ገጽ :

ምዕራፍ : ፪ ህ

ስለ : ቅጣት : የሚሰጡትን : ትእዛዞች : ስለ : መለወጥ ህ

- ቍ : ፪፻፲፮ : መሠረቱ : ጸ፮
- ቍ : ፪፻፲፯ : ሥነ : ሥርዐትና : ውሳኔ : ጸ፮

ምዕራፍ : ፫ ህ

ስለ : መሰየም ህ

- ቍ : ፪፻፲፰ : ስለ : መሰየም : የሚቀርብ : ማመልከቻ : ጸ፮
- ቍ : ፪፻፲፱ : ሥነ : ሥርዐትና : ውሳኔ : ጸ፮

ሰባተኛ : መጽሐፍ ህ

በወንጀል : ነገር : የሚከፈል : የኪሣራ : ወጪ ህ

- ቍ : ፪፻፳ : ዐቃቤ : ሕጉ : ለሚያቀርበው : ክስ : የኪሣራ : ወጪ : . . . ጸ፳
- ቍ : ፪፻፳፩ : የግል : ክስ : የኪሣራ : ወጪ : ... ጸ፳
- ቍ : ፪፻፳፪ : የተበደለው : ወገን : ጸ፳

ስምንተኛ : መጽሐፍ ህ

የአጥቢያ : ዳኞች : በአጭር : ሥነ : ሥርዐት : የሚያዩት : ዳኝነት ህ

- ቍ : ፪፻፳፫ : ዳኝነቱ : ጸ፱
- ቍ : ፪፻፳፬ : ይግባኝ : ጸ፱

የኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ መንግሥት ፡

የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ።

፲፱፻፶፬፡ዓ. ም.

ፕጋሪት ፡ ጋዜጣ ፡ ቊ፡፩/፲፱፻፶፬፡ዓ. ም. በተለይ ፡ የወጣ ፡
አዲስ ፡ አበባ ።

በግርማዊ ፣ ቀዳማዊ ፣ ኃይለ ፣ ሥላሴ ፣ ንጉሠ ፣ ነገሥት ፣ ዘሊትዮዶዶ ፣
በጫጃው ፣ ዓመተ ፣ መንግሥት ፣ ገዢዎች ፣ ዓመተ ፣ ምሕረት ፣
ይህ ፣ መጽሐፍ ፣ ታተመ ።

በብርሃንና ፣ ሰላም ፣ በቀዳማዊ ፣ ኃይለ ፣ ሥላሴ ፣ ማተሚያ ፣ ቤት ፣ ታተመ ።

ቁጥር : ፩/፲፱፻፶፬ : ዓ. ም.

የ፲፱፻፶፬ : ዓ. ም. የወንጀለኛ : መቅጫ : ሕግ : ሥነ : ሥርዓት :

አ ዋ ጅ ።

ሞግ : አንበሳ : ዘእምነገደ : ይሁዳ

ቀዳማዊ : ኃይለ : ሥላሴ ፤

ሥዩመ : እግዚአብሔር : ገጉሠ : ነገሥት : ዜኢትዮጵያ ።

ይህ : የወንጀለኛ : መቅጫ : ሕግ : ሥነ : ሥርዓት : በኛ : መሪነት : እንዲዘ
ጋጅ : አድርገን : የሕግ : መወሰኛና : የግሕ : መምሪያ : ምክር : ቤቶቻችን : ስለተቀ
በሉት ።

በተሻሻለው : ሕገ : መንግሥታችን : ቍ. ፴፬አና : ፹፰ : መሠረት : የሕግ : መ
ወሰኛና : የሕግ : መምሪያ : ምክር : ቤቶቻችን : የመከሩበትን : አይተን : ቀጥሎ : ያለ
ውን : አውጀናል ።

(፩) ይህ : አዋጅ : የ፲፱፻፶፬ : ዓ ም የወንጀለኛ : መቅጫ : ሕግ : ሥነ : ሥር
ዐት : አዋጅ : ተብሎ : ሊጠቀስ : ይችላል ።

(፪) ይህ : የ፲፱፻፶፬ : ዓ. ም. የወንጀለኛ : መቅጫ : ሕግ : ሥነ : ሥርዓት : አዋጅ :
በተለይ : በቁጥር : ፩/፲፱፻፶፬ : ዓ. ም. ነጋሪት : ጋዜጣ : ውስጥ : ታትሞ :
በወጣ : በሦስተኛው : ወር : የጸና : ይሆናል ።

አዲስ : አበባ : ጥትምት : ፳፫ : ቀን : ፲፱፻፶፬ : ዓ. ም.

ጸሐፊ : ትእዛዝ : አክሊሉ : ሀብተ : ወልድ ፤

ጠቅላይ : ሚኒስትርና : የጽሕፈት : ሚኒስትር ።

« አካለመጠን፣ ያላደረሰ፣ ወጣት »፣ ማለት፣ ዕድሜው፣ ከ፱፣ ዓመት፣ እስከ፣
፲፮፣ ዓመት፣ የሆነ፣ ማለት፣ ነው ።

አንደኛ ፣ መጽሐፍ ።

የፍርድ፣ ቤቶች፣ ሥልጣን፣ የዐቃቤ፣ ሕግ፣ ጽሕፈት፣ ቤትና፣ ፖሊስ ።

ምዕራፍ፣ ፩ ።

የፍርድ፣ ቤቶች፣ ሥልጣን ።

ቁ፡ ፬ ። ወንጀልን፣ ስለሚመለከት፣ ሥልጣን ።

(፩) በአንደኛው፣ ሠነጠረዥ፣ በሦስተኛው፣ ዐምድ፣ ሠነጠረዥ፣ የተገለጹት፣ ፍርድ፣ ቤቶች፣ በመጀመሪያውና፣ በሁለተኛው፣ ዐምዶች፣ የተገለጹትን፣ ወንጀሎች፣ ለማየትና፣ ሕጉ፣ የሚያዘውን፣ ቅጣት፣ ለመፍረድ፣ ሥልጣን፣ አላቸው ።

(፪) የፍርድ፣ ሚኒስትር፣ በነጋሪት፣ ጋዜጣ፣ በሚወጣ፣ ትእዛዝ፣ በአንደኛው፣ ሠነጠረዥ፣ ለመለወጥ፣ ወይም፣ ለማሻሻል፣ ይችላል ።

ቁ፡ ፮ ። ስለሚከሰሱ፣ ሰዎች ።

(፩) በወንጀለኛ፣ መቅጫ፣ ቁ፡ጥር፣ ፶፫፣ እንደተመለከተው፣ ዕድሜው፣ ከ፱፣ ዓመት፣ እስከ፣ ፲፮፣ ዓመት፣ የሆነ፣ አካለመጠን፣ ያላደረሰ፣ ልጅ፣ ዕድሜው፣ አካለመጠን፣ ከደረሰ፣ ሰው፣ ጋራ፣ በተከሰሱበት፣ የወንጀል፣ ነገር፣ አብሮ፣ ሊታይ፣ አይቻልም ።

(፪) በወታደር፣ ፍርድ፣ ቤት፣ ሥልጣን፣ የሚታይ፣ ካልሆነ፣ በቀር፣ የጦር፣ ሠራዊት፣ አባልና፣ የሰቪል፣ ሰው፣ አብረው፣ ሊሞገቱ፣ ይችላሉ ።

ቁ፡ ፲ ። የሥልጣኑ፣ ከበብ ።

ከቁ፡ጥር፣ ፶፱፣ እስከ፣ ፻፯፣ በተመለከተው፣ መሠረት፣ ፍርድ፣ ቤቶች፣ በተወሰነላቸው፣ ቦታዎች፣ (አጥቢያዎች)፣ የዳኝነት፣ ሥልጣን፣ አላቸው ።

ቁ፡ ፯ ። የይግባኝ፣ ሥልጣን ።

በቁ፡ጥር፣ ፲፳፻፫፣ በተመለከተው፣ መሠረት፣ ፍርድ፣ ቤቶች፣ ይግባኝ፣ የማየት፣ ሥልጣን፣ አላቸው ።

ምዕራፍ፣ ፪ ።

ስለ፣ ዐቃቤ፣ ሕግ፣ ጽሕፈት፣ ቤትና፣ ስለ፣ ፖሊስ ።

ቁ፡ ፰ ። ስለ፣ ዐቃቤ፣ ሕግ፣ ጽሕፈት፣ ቤት፣ ሥልጣን ።

(፩) ጠቅላይ፣ ዐቃቤ፣ ሕግ፣ ምክትል፣ ጠቅላይ፣ ዐቃቤ፣ ሕግና፣ ዐቃብያነት፣ ሕጎች፣ በዚህ፣ ሕግ፣ የተሰጣቸውን፣ ተግባር፣ ለመፈጸም፣ ጎላፊዎች፣ ናቸው ።

(፪) የዐቃቤ፣ ሕግ፣ ጽሕፈት፣ ቤት፣ ተግባሩን፣ በሚፈጽምበት፣ ጊዜ፣ አስፈላጊ፣ የሆነውን፣ ትእዛዝና፣ መምሪያ፣ ለፖሊስ፣ እንዲተላለፍ፣ ማድረግና፣ ፖሊስ ቼም፣ በሕጉ፣ መሠረት፣ ግዴታቸውን፣ መፈጸማቸውን፣ ማረጋገጥ፣ አለበት ።

ቀኝ፣ ፱ ። ስለ፣ ፖሊስ፣ ተግባር ።

በዚህ፣ ሕግ፣ መሠረት፣ ፖሊስ፤

(ሀ) ሰላምን፣ በመጠበቅና፣ ወንጀል፣ እንዳይሠራ፣ መከላከል፤

(ለ) የሚፈጸመውን፣ ወንጀል፣ ማውጣት፤

(ሐ) ወንጀልኞችን፣ መያዝ፤

(መ) የፖሊስ፣ ሠራዊት፣ ባልደረባ፣ እንደ፣ ዐቃቤ፣ ሕግ፣ ሲሾም፣ በወንጀል፣ ነገር፣ ሕግን፣ በማስከበር፣ የዐቃቤ፣ ሕግን፣ ጽሕፈት፣ ቤት፣ መርዳት፣ አለበት ።

ቀኝ፣ ፲ ። የፖሊስ፣ ዐቃቤ፣ ሕግ ።

የፖሊስ፣ ሠራዊት፣ ባልደረባ፣ እንደ፣ ዐቃቤ፣ ሕግ፣ ሆኖ፣ ሲሾም፣ የዐቃቤ፣ ሕግ፣ ጽሕፈት፣ ቤትን፣ መሪ፣ ትእዛዝ፣ ይቀበላል ።

ሁለተኛ ፣ መጽሐፍ ።

የመክሰስና፣ የምርመራ፣ ሥነ፣ ሥርዐት ።

አንቀጽ፣ ፩ ።

የመክሰስና፣ የምርመራ፣ ሥራ፣ አጀማመር ።

ምዕራፍ፣ ፩ ።

የሥነ፣ ሥርዐቱ፣ አጀማመር ።

ክፍል፣ ፩ ።

ክስና፣ አቤቱታ፣ ስለ፣ ማቅረብ ።

ቀኝ፣ ፲፩ ። ስለ፣ ወንጀል፣ ክስ፣ በጠቅላላው ።

(፩) ማንም፣ ሰው፣ ማንኛውንም፣ ወንጀል፣ ሲሠራ፣ ያየ፣ ወይም፣ ያላየም፣ ቢሆን፣ የወንጀል፣ ክስ፣ እንዲቀርብ፣ ወንጀሉን፣ ለማስታወቅ፣ መብት፣ አለው ።

(፪) ማንም፣ ሰው፣ በወንጀልኛ፣ መቅጫ፣ ሕግ፣ ውስጥ፣ በቀጥር፣ ፪፻፳፯፣ ፫፻፵፬፣ እና፣ ፬፻፴፰፣ በተመለከተው፣ መሠረት፣ የተሠራውን፣ ወንጀል፣ የማስታወቅ፣ ግዴታ፣ አለበት ።

ቍ፡ ፲፪ ። ጠቋሚው፣ ሳይታወቅ፣ የሚቀርብ፣ የወንጀል፣ ክስ ።

ካልታወቀ፣ ጠቋሚ፣ የቀረበ፣ የወንጀል፣ ማስታወቅ፣ ከፍ፣ ያለ፣ የሕግ፣ መጣ ስን፣ የሚገልጽ፣ ሆኖ፣ ወንጀሉ፣ ለመሠራቱ፣ በአካባቢ፣ ሁኔታ፣ የተደገፈና፣ የሚታመን፣ መስሎ፣ የተገኘ፣ እንደ፣ ሆነ፣ በቍ፡፲፭፣ ጽፎ፣ እና፣ በተከታዩ፣ በተመለከተው፣ መሠረት፣ እውነትን፣ ለማግኘት፣ ያለዚያም፣ የቀረበውን፣ ክስ፣ ለማረጋገጥ፣ ሥልጣን፣ ባለው፣ ፖሊስ፣ ይመረመራል ።

ቍ፡ ፲፫ ። በክስ፣ አቤቱታ፣ አቅራቢነት፣ ብቻ፣ የሚያስቀጣ፣ ወንጀል ።

በተበዳዩ፣ ወይም፣ ስለ፣ ተበዳዩ፣ ባለመብት፣ በሆኑ፣ ሰዎች፣ ክስ፣ አቅራቢነት፣ ብቻ፣ በሕግ፣ መሠረት፣ የሚያስከስሱና፣ የሚያስቀጡ፣ ወንጀሎች፣ ከሆኑ፣ በወንጀለኛ፣ መቅጫ፣ ሕግ፣ ውስጥ፣ በቍ፡፲፭፣ ፪፻፲፯፣ እስከ፣ ፪፻፳፪፣ እና፣ ፯፻፳፩፣ የተመለከቱት፣ ድንጋጌዎች፣ ተፈጻሚዎች፣ ይሆናሉ ።

ቍ፡ ፲፬ ። የወንጀል፣ ክስ፣ ወይም፣ የክስ፣ አቤቱታ፣ የማቅረብ፣ ሥነ፣ ሥርዐት ።

(፩) ማናቸውም፣ የወንጀል፣ ክስ፣ (ቍ፡፲፭)፣ ወይም፣ የክስ፣ አቤቱታ፣ (ቍ፡፲፫)፣ የቀረበለት፣ ሰው፣ በጽሑፍ፣ ከተቀበለ፣ በኋላ፣ የክሱን፣ አቤቱታ፣ ላቀረበው፣ ሰው፣ ተነቦለት፣ ቀኑን፣ ጽፎ፣ ይፈረምበታል ።

(፪) በወንጀለኛ፣ መቅጫ፣ በቍ፡፲፭፣ እንደተመለከተው፣ የወንጀል፣ ክስ፣ ወይም፣ የክስ፣ አቤቱታ፣ አቅራቢዎች፣ ብዙ፣ ሰዎች፣ የሆኑ፣ እንደ፣ ሆነ፣ ሁሉም፣ በወንጀሉ፣ ክስ፣ ወይም፣ በክስ፣ አቤቱታው፣ ላይ፣ መፈረም፣ አለባቸው ።

ቍ፡ ፲፭ ። ባልታወቀ፣ ሰው፣ ላይ፣ የሚቀርብ፣ የወንጀል፣ ክስ፣ ወይም፣ የክስ፣ አቤቱታ ።

የወንጀል፣ ክስ፣ ወይም፣ የክስ፣ አቤቱታ፣ ያቀረበው፣ ሰው፣ ወንጀለኛውን፣ ለይቶ፣ ለማወቅ፣ ያልተቻለው፣ እንደ፣ ሆነ፣ ወንጀለኛውን፣ ለይተው፣ የሚያሳውቁትን፣ ልዩ፣ ልዩ፣ ምልክቶች፣ ሁሉ፣ በዝርዝር፣ መስጠት፣ አለበት ።

ቍ፡ ፲፮ ። ክስን፣ ወይም፣ የክስ፣ አቤቱታን፣ ለመቀበል፣ መብት፣ ያለው፣ ባለሥልጣን ።

(፩) ማናቸውንም፣ የወንጀል፣ ክስ፣ (ቍ፡፲፭)፣ ወይም፣ ማናቸውንም፣ የክስ፣ አቤቱታ፣ (ቍ፡፲፫)፣ ለፖሊስ፣ ወይም፣ ለዐቃቤ፣ ሕግ፣ ማቅረብ፣ ይቻላል ። አካለመጠን፣ ባላደረሰ፣ ወጣት፣ ላይ፣ የሚቀርብ፣ ክስ፣ ወይም፣ የክስ፣ አቤቱታ፣ በቍ፡፲፭፣ ፻፸፪፣ መሠረት፣ መቅረብ፣ አለበት ።

(፪) የወንጀሉ፣ ክስ፣ ወይም፣ የክሱ፣ አቤቱታ፣ ለዐቃቤ፣ ሕግ፣ ሲቀርብለት፣ በቍ፡፲፭፣ ጽፎ፣ እና፣ በተከታዮቹ፣ ቍ፡፲፫፣ መሠረት፣ የተባለው፣ ወንጀል፣ እንዲመረመር፣ ዐቃቤ፣ ሕግ፣ ሥልጣን፣ ላለው፣ ፖሊስ፣ ማስተላለፍ፣ አለበት ።

ቍ፡ ፲፯ ። የወንጀል፣ ክስ፣ ወይም፣ የክስ፣ አቤቱታ፣ መብት፣ ለሌለው፣ ባለሥልጣን፣ ስለ፣ ማቅረብ ።

የወንጀሉ፣ ክስ፣ ወይም፣ የክሱ፣ አቤቱታ፣ ለፖሊስ፣ ወይም፣ ለዐቃቤ፣ ሕግ፣ መቅረቡ፣ ቀርቶ፣ ለአንድ፣ ሰው፣ ወይም፣ ለሌላ፣ ባለሥልጣን፣ ወይም፣ ይህንን፣

ጉዳይ ፡ ለመቀበል ፡ መብት ፡ ለሌለው ፡ ለፖሊስ ፡ ባለሥልጣን ፡ ወይም ፡ ለዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ የቀረበ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ይኸው ፡ ሰው ፤ ባለሥልጣን ፡ ወይም ፡ ሀቃቤ ፡ ሕግ ፡ ሳይዘገይ ፡ በቶሎ ፡ ጉዳዩ ፡ ለሚመለከተው ፡ ሥልጣን ፡ ላለው ፡ ፖሊስ ፡ ወይም ፡ ሀቃቤ ፡ ሕግ ፡ ይህንኑ ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ መላክ ፡ አለበት ።

ቁ፡ ፲፰ ። ሐሰተኛ ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ ሐሰተኛ ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ።

ሐሰተኛ ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ ሐሰተኛ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ ያቀረበ ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ በወንጀለኛው ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቍጥር ፡ ፬፻፵፩ ፡ እና ፡ ፮፻፹ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ይቀጣል ።

ክፍል ፡ ፪ ።

የእጅ ፡ ተፍንጅ ፡ ወንጀል ፡ ክስ ፡ አጀማመር ።

ቁ፡ ፲፱ ። እጅ ፡ ተፍንጅ ፡ የሚባሉ ፡ ወንጀሎች ።

(፩) አንድ ፡ ወንጀል ፡ እጅ ፡ ተፍንጅ ፡ ነው ፡ የሚባለው ፤ ወንጀል ፡ አድራጊው ፡ ወንጀሉን ፡ ሲሠራ ፡ የተያዘ ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡ ለመሠራት ፡ ሲሞክር ፡ ወይም ፡ የወንጀሉን ፡ ሥራ ፡ እንደ ፡ ፈጸመ ፡ ወዲያውኑ ፡ የተያዘ ፡ ሲሆን ፡ ነው ።

(፪) ወንጀል ፡ አድራጊው ፡ የወንጀሉን ፡ ሥራ ፡ ከፈጸመ ፡ በኋላ ፡ ወዲያውኑ ፡ ሲሸሽፍ ፡ ምስክሮቹ ፡ ወይም ፡ ሕዝቡ ፡ የተከታተሉት ፡ ወይም ፡ የሕዝቡ ፡ ጩኸትና ፡ እሪታ ፡ የተሰማ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ወንጀሉ ፡ የእጅ ፡ ተፍንጅ ፡ መሰል ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ይቈጠራል ።

ቁ፡ ፳ ። ተመሳሳይ ፡ ሁኔታዎች ።

አንድ ፡ ወንጀል ፡ የእጅ ፡ ተፍንጅ ፡ ነው ፡ ተብሎ ፡ በቁ፡ ፲፱ ፡ ሊጠቀስ ፡ የሚችለው፤

(ሀ) ወንጀሉ ፡ በተሠራበት ፡ ቦታ ፡ ወዲያውኑ ፡ ፖሊስ ፡ የተጠራ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ወይም ፡

(ለ) ወንጀሉ ፡ ሲሠራ ፡ ወይም ፡ እንደ ፡ ተፈጸመ ፡ ወንጀሉ ፡ ከተሠራበት ፡ ቦታ ፡ ላይ ፡ የይድረሱልኝ ፡ እሪታ ፡ የተሰማ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ነው ።

ቁ፡ ፳፩ ። የክስንና ፡ የመያዝን ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ፡ አጀማመር ፡ ስለሚመለከቱ ፡ ውጤቶች።

(፩) በቍጥር ፡ ፲፱ ፡ እና ፡ ፳ ፡ በተዘረዘሩት ፡ ወንጀሎች ፡ መሠረት ፡ ወንጀሉ ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ ሳይቀርብ ፡ ክስ ፡ ሊቀርብበት ፡ የማይችል ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ እንዲቀርብበት ፡ አስፈላጊ ፡ ሳይሆን ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ ይቻላል ።

(፪) እንደዚህ ፡ ያለው ፡ ሁኔታ ፡ በሚያጋጥምበት ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚሰጠው ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ሳይኖር ፡ በቍጥር ፡ ፵፱ ፡ እና ፡ በተከታዮቹ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ ወንጀለኛውን ፡ ለመያዝ ፡ ይቻላል ።

ምዕራፍ ፡ ፪ ።

የፖሊስ ፡ ምርመራ ።

ቀ* ፡ ፳፪ ። መሠረቱ ።

(፩) ፖሊስ ፡ የተሠራውን ፡ ወንጀል ፡ በሚያውቅበት ፡ ወይም ፡ በጥርጣሬ ፡ በሚረዳበት ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ በተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ መሠረት ፡ ምርመራ ፡ ያደርጋል ።

(፪) አካለመጠን ፡ ያላደረሱ ፡ ወጣቶች ፡ ስለ ፡ ፈጸሙት ፡ ወንጀል ፡ ምርመራ ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ በቅጥር ፡ ፻፸፪ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ መፈጸም ፡ አለበት ።

ቀ* ፡ ፳፫ ። የፖሊስ ፡ የምርመራ ፡ ተግባር ።

ለፖሊስ ፡ መርማሪ ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ ወይም ፡ መረጃዎች ፡ የሚያጠራጥር ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ቢያስብም ፡ መርማሪው ፡ ፖሊስ ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ውስጥ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የምርመራ ፡ ተግባሩን ፡ መፈጸም ፡ ይገደዳል ።

ቀ* ፡ ፳፬ ። ስለ ፡ መረጃዎች ፡ አመዘጋገብ ።

የቀረበለትን ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ በቅጥር ፡ ፻፩ ፡ በተመለከተው ፡ ዐይነት ፡ ከመዘገበ ፡ በኋላ ፡ መርማሪው ፡ ፖሊስ ፡ ወንጀሉን ፡ የሚመለከቱትን ፡ ነገሮች ፡ ሁሉ ፤ ቀንና ፡ ዘመኑን ፤ የወንጀል ፡ አድራጊውን ፡ ስም ፡ ወይም ፡ መታወቂያውን ፤ የዋናዎቹን ፡ ምስክሮች ፡ ስምና ፡ አድራሻቸውን ፤ እንዲሁም ፡ የሚገኘውን ፡ ሌላ ፡ ማስረጃ ፡ ሁሉ ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ ካቀረበው ፡ ሰው ፡ ጠይቆ ፡ መመዘገብ ፡ አለበት ።

ቀ* ፡ ፳፭ ። የተከሰሰውን ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ የተጠረጠረውን ፡ ሰው ፡ ስለ ፡ መጥራት ።

አንድ ፡ ሰው ፡ የወንጀል ፡ ሥራ ፡ መፈጸሙን ፡ ለማመን ፡ መርማሪው ፡ ፖሊስ ፡ ምክንያት ፡ ያለው ፡ ሆኖ ፡ በሚገኝባቸው ፡ ሁኔታዎች ፡ ሁሉ ፡ የተባለው ፡ ሰው ፡ ቀርቦ ፡ እንዲጠየቅ ፡ ፖሊሱ ፡ እንድትቀርብ ፡ በሚል ፡ በጽሑፍ ፡ ትእዛዝ ፡ ሊጠራው ፡ ይችላል ።

ቀ* ፡ ፳፮ ። ስለ ፡ መያዝ ።

(፩) የተከሰሰው ፡ ወይም ፡ የተጠረጠረው ፡ ሰው ፡ ያልተያዘ ፡ እንደ ፡ ሆነና ፡ ወንጀሉ ፡ በሕግ ፡ መሠረት ፡ የሚያሰዘው ፡ ሆኖ ፡ የተገኘ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ወይም ፡ በቅጥር ፡ ፳፭ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ የተጠራው ፡ ሰው ፡ ያልቀረበ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ እንዲያዝ ፡ መርማሪው ፡ ፖሊስ ፡ አስፈላጊ ፡ የሆኑትን ፡ ጥንቃቄዎች ፡ ሁሉ ፡ ማድረግ ፡ አለበት ።

(፪) ከፍርድ ፡ ቤት ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ሳይሰጥ ፡ ሰው-ዬውን ፡ ለመያዝ ፡ የማይችል ፡ ሲሆን ፡ መርማሪው ፡ ፖሊስ ፡ በቅጥር ፡ ፶፫ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ የመ

ያዝ፡ ትእዛዝ፡ እንዲሰጠው፡ ፍርድ፡ ቤቱን፡ ለመጠየቅ፡ ይችላል ።

ቀ*፡ ፳፯ ። ቃልን፡ ስለ፡ መቀበል ።

(፩) በቅጥር፡ ፳፮፡ በተመለከተው፡ መሠረት፡ እንዲቀርብ፡ የተጠራው፡ ወይም፡ በቅጥር፡ ፳፯ ፤ ፱ ፤ ወይም፡ ፶፩፡ በተመለከተው፡ መሠረት፡ ተይዞ፡ የቀረበው፡ ማናቸውም፡ ሰው፡ ማንንቱና፡ አድራሻው፡ ከተረጋገጠ፡ በኋላ፡ ለቀረበበት፡ ክስ፡ ወይም፡ የክስ፡ አቤቱታ፡ ቃሉን፡ እንዲሰጥ፡ ይጠየቃል ።

(፪) ሰውዬው፡ ምላሽ፡ እንዲሰጥ፡ ለማስገደድ፡ አይቻልም ። ነገር፡ ግን፡ ምላሽ፡ ለመስጠት፡ ነጻ፡ እንደ፡ ሆነና፡ ፈቅዶ፡ የሚሰጠው፡ ማናቸውም፡ ቃል፡ በማስረጃነት፡ የሚቀርብ፡ መሆኑን፡ ጠያቂው፡ ፖሊስ፡ ለተጠያቂው፡ መንገር፡ ይገባዋል ።

(፫) ማንኛውም፡ የተሰጠ፡ ቃል፡ መመዘገብ፡ አለበት ።

(፬) የተያዘውም፡ ሰው፡ የሚሰጠው፡ ቃል፡ የሚመዘገብበት፡ ቋንቋ፡ በትክክል፡ የማይገባው፡ የሆነ፡ እንደ፡ ሆነ፡ ችሎታ፡ ያለው፡ አስተርጓሚ፡ ይሰጠዋል ። አስተርጓሚውም፡ የተጠየቀውንና፡ የሰጠውን፡ ምላሽ፡ ትክክል፡ መሆኑን፡ ያረጋግጥለታል ።

ቀ*፡ ፳፰ ። የዋስትና፡ ወረቀት፡ በማስፈረም፡ ስለ፡ መልቀቅ ።

(፩) የተሠራው፡ ወይም፡ አቤት፡ የተባለበት፡ ወንጀል፡ በጽኑ፡ እስራት፡ ወይም፡ ይህንን፡ በመሰል፡ ተለዋጭ፡ ቅጣት፡ የማያስቆጣ፡ ሲሆን፡ ወይም፡ ወንጀል፡ የተሠራ፡ ለመሆኑ፡ ወይም፡ እንዲቀርብ፡ የተጠራው፡ ወይም፡ የተያዘው፡ ተከላኝ፡ አቤት፡ የተባለበትን፡ ወንጀል፡ መሥራቱ፡ የሚያጠራጥር፡ ሲሆን፡ ተከላኞች፡ የገንዘብ፡ መቀጫ፡ እንዲከፍል፡ የራስ፡ የዋስትና፡ ወረቀት፡ ወይም፡ በተጨማሪ፡ ለዚህ፡ ገንዘብ፡ ዋስ፡ የሆነውን፡ የዋስትና፡ ወረቀት፡ በማስፈረም፡ መርማሪው፡ ፖሊስ፡ በሚወስነው፡ ቦታ፡ ቀንና፡ ሰዓት፡ እንዲቀርብ፡ በመወሰን፡ ተከላኞችን፡ ሊለቀው፡ ይችላል ።

(፪) በዚህ፡ ቅጥር፡ መሠረት፡ በዋስትና፡ ወረቀት፡ ያልተለቀቀ፡ ተከላኝ፡ በቅጥር፡ ፳፱፡ በተነገረው፡ መሠረት፡ በዋስትና፡ ወረቀት፡ እንዲለቀቅ፡ ፍርድ፡ ቤቱን፡ ለመጠየቅ፡ ይቻላል ።

ቀ*፡ ፳፱ ። ተከላኞች፡ ከተያዙ፡ በኋላ፡ የሚፈጸም፡ ሥነ፡ ሥርዐት ።

(፩) ተከላኞች፡ በፖሊስ፡ የተያዙ፡ ወይም፡ በቅጥር፡ ፶፰፡ እንደ፡ ተመለከተው፡ በሌላ፡ ሰው፡ ተይዞ፡ ለፖሊስ፡ የተሰጠ፡ እንደ፡ ሆነ፤ ከተያዘበት፡ ጊዜ፡ ጀምሮ፡ ከአርባ፡ ሰዎች፡ ሰዓት፡ በማይበልጥ፡ ጊዜ፡ ውስጥ፡ ወይም፡ የሚገኝበት፡ ቦታ፡ ሁኔታዎችና፡ መገናኛዎች፡ በሚያመቹበት፡ (በሚፈቅዱለት)፡ መጠን፡ በተቻለ፡ ፍጥነት፡ ፖሊስ፡ የተያዘውን፡ ሰው፡ በጣም፡ አቅራቢያው፡ ወደሆነው፡ ፍርድ፡ ቤት፡ ማቅረብ፡ አለበት ። የተያዘውን፡ ሰው፡ ወደ፡ ፍርድ፡ ቤት፡ ለማድረስ፡ የሚፈጀው፡ ጊዜ፡ አይታሰብም ።

(፪) ተከላኞች ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በቅጥር ፡ ፶፱ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ አስፈላጊ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ማንኛውንም ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

ቁ፡ ፴ ፡ በፖሊስ ፡ የሚደረገው ፡ የምስክርት ፡ ምርመራ ።

(፩) አስፈላጊ ፡ ሆኖ ፡ ሲገኝ ፡ መርማሪው ፡ ፖሊስ ፡ ስለ ፡ ተፈጸመው ፡ ወንጀል ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ወንጀል ፡ ሠሪው ፡ ማንኛውንም ፡ ተገቢነት ፡ ያለውን ፡ ማስረጃ ፡ መስጠት ፡ የሚችለውን ፡ ማንኛውንም ፡ ሰው ፡ ጠርቶ ፡ መመርመር ፡ ይችላል ።

(፪) የሚጠየቀው ፡ ሰው ፡ ለቀረበለት ፡ ጥያቄ ፡ ሁሉ ፡ እውነተኛውን ፡ መልስ ፡ መስጠት ፡ አለበት ። ለቀረበለት ፡ ጥያቄ ፡ የሚሰጠው ፡ ምላሽ ፡ በወንጀል ፡ ሊያስከሰው ፡ የሚችል ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ምላሽ ፡ አልሰጥም ፡ ለማለት ፡ ይችላል ።

(፫) ሰውዬው ፡ የሚሰጠው ፡ ማንኛውም ፡ ቃል ፡ መመዝገብ ፡ አለበት ።

ቁ፡ ፴፩ ፡ የምስክርነትን ፡ ቃል ፡ እንዲሰጥ ፡ ስላለመደለል ።

(፩) ፖሊሱ ፡ ወይም ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ሰው ፡ የምስክርነትን ፡ ቃል ፡ ሲቀበል ፡ ተጠያቂውን ፡ መደለል ፡ ወይም ፡ እንዲደለል ፡ ማድረግ ፤ የተሰፋ ፡ ቃል ፡ መስጠት ፤ የማስፈራራት ፡ የነይል ፡ ሥራ ፡ ወይም ፡ ሌሎች ፡ ከሕግ ፡ ውጭ ፡ የሆኑ ፡ ዘዴዎች ፡ መፈጸም ፡ ወይም ፡ ማድረግ ፡ ወይም ፡ መጥቀም ፡ አይችልም ።

(፪) ተጠያቂው ፡ ሰው ፡ የምርመራውን ፡ ጉዳይ ፡ ስለሚመለከት ፡ ነገር ፡ ፈቅዶ ፡ ለመናገር ፡ ዝግጁ ፡ በመሆን ፡ ቃሉን ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ ቃሉም ፡ እንዲመዘገብ ፡ ሲጠይቅ ፡ ፖሊሱ ፡ ወይም ፡ ማንኛውም ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ በማናቸውም ፡ አደራረግ ፡ ዘዴ ፡ ሊከለክለው ፡ ወይም ፡ ሊያግደው ፡ አይችልም ።

ቁ፡ ፴፪ ፡ ስለ ፡ መበርበርና ፡ ስለ ፡ መያዝ ።

ማንኛውም ፡ መርማሪ ፡ ፖሊስ ፡ ወይም ፡ የፖሊስ ፡ ሠራዊት ፡ ባልደረባ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ የሰውን ፡ ቤት ፡ መበርበር ፡ ወይም ፡ ዕቃን ፡ መያዝ ፡ ይችላል ።

(፩) በተከሰሰበት ፡ ወንጀል ፡ ወይም ፡ ወንጀል ፡ ሠርቷል ፡ ተብሎ ፡ በተጠረጠረ በት ፡ ነገር ፡ ማስረጃ ፡ የሚሆን ፡ በሰውነቱ ፡ ደብቋል ፡ የሚያሰኝ ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ከሌለ ፡ በቀር ፡ የተያዘውን ፡ ሰው ፡ ለመበርበር ፡ አይችልም ። ብርበራውም ፡ የሚደረገው ፡ ከተያዘው ፡ ሰው ፡ ጋራ ፡ የተመሳሰለ ፡ ጾታ ፡ ባለው ፡ ሰው ፡ ነው ።

(፪) ማንኛውም ፡ መርማሪ ፡ ፖሊስ ፡ ወይም ፡ የፖሊስ ፡ ሠራዊት ፡ ባልደረባ ፡ በፍርድ ቤት ፡ የተሰጠ ፡ የሥነ-ጥናት ፡ ሠንጠረዥ ፡ ዐይነት ፡ የሆነ ፡ የብርበራ ፡ ማዘገ፡ ካልያዘ ፡ በቀር ፡ ቤትን ፡ መበርበር ፡ አይችልም ። ስለሆነም ፡ ያለ ፡ ብርበራ ፡ ማዘገ፡ መበርበር ፡ የሚፈቀድለት ፡—

(ሀ) ወንጀልኛውን ፡ እጅ ፡ ከፍንጅ ፡ ሲከታተሉትና ፡ እቤት ፡ ውስጥ ፡ ሲገባ ፡ ወይም ፡ ወንጀልኛውን ፡ ሠራተኛውን ፡ እቤት ፡ ውስጥ ፡ ያስቆመው ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡

(ለ) ከሦስት ፡ ዓመት ፡ በላይ ፡ ሊያስቀጣ ፡ የሚችል ፡ በቅጥር ፡ ፲፩ ፡ መሠረት ፡

ክስ፣ ወይም፣ አቤቱታ፣ የቀረበበት፣ ወንጀል፣ ለማስረጃ፣ የሚሆን፣ ወንጀሉ፣ የተፈጸመበት፣ ነገር፣ በአንድ፣ ቦታ፣ የተደበቀ፣ ወይም፣ የተቀመጠ፣ መሆኑ፣ ለመርማሪው፣ ፖሊስ፣ ወይም፣ ለፖሊስ፣ ሠራዊት፣ ባልደረባ፣ በተነገረው፣ መሠረት፣ ተገቢ፣ ጥርጣሬ፣ የሚያሳድር፣ ሲሆንና፣ የብርብራውን፣ ማዘገ፣ እስቲቀበል፣ ድረስ፣ ወንጀል፣ ተሠራበት፣ የተባለው፣ ነገር፣ ካለበት፣ ቦታ፣ ይወሰዳል፣ ተብሎ፣ በበቂ፣ ምክንያት፣ የታመነ፣ ሊሆን፣ ነው ።

ቀ፡ ሸ፫ ። የብርብራ፣ ማዘገ፣ ስለ፣ መስጠት ።

(፩) የብርብራ፣ ማዘገ፣ ማንኛቸውም፣ ፍርድ፣ ቤት፣ ሊሰጥ፣ ይችላል ። ፍርድ፣ ቤቱ፣ ለፍትሕ፣ ዓለማ፣ ወይም፣ ለማናቸውም፣ ምርመራ፣ ለክሱ፣ መስማት፣ ወይም፣ በሕገ፣ መሠረት፣ ለሌላው፣ የክስ፣ ሥነ፣ ሥርዐት፣ የማዘገው፣ መስጠት፣ የሚጠቅም፣ መሆኑን፣ ካልተረዳው፣ በቅር፣ የብርብራ፣ ማዘገ፣ መስጠት፣ አይችልም ።

(፪) ማናቸውም፣ የብርብራ፣ ማዘገ፣ የሚበረባረውንና፣ የሚያዘውን፣ ዕቃ፣ ማመልከት፣ አለበት ። በማዘገው፣ ውስጥ፣ ከተመለከተው፣ በቅር፣ መርማሪው፣ ፖሊስ፣ ወይም፣ የፖሊስ፣ ሠራዊት፣ ባልደረባ፣ ሌላውን፣ ዕቃ፣ መያዝ፣ አይችልም ።

(፫) መርማሪው፣ ፖሊስ፣ ወይም፣ የፖሊስ፣ ሠራዊት፣ ባልደረባ፣ ዕቃውን፣ በሚይዝበት፣ ጊዜ፣ የተያዘውን፣ ዕቃ፣ ዝርዝር፣ መጻፍ፣ አለበት ። ቢቻል፣ በጉዳዩ፣ ነጻ፣ የሆነ፣ ሰው፣ የዕቃው፣ ዝርዝር፣ ሊስት፣ ትክክል፣ መሆኑን፣ እንዲያረጋግጥና፣ እንዲፈረምበት፣ ያስፈልጋል ። ለክሱ፣ መስማት፣ አስፈላጊ፣ የሆነው፣ የተያዘው፣ ዕቃ፣ መረጃ፣ (አግዚቢት)፣ ሆኖ፣ ለፍርድ፣ ቤቱ፣ እስቲሰጥ፣ ድረስ፣ ጠንቃቃ፣ ቦታ፣ መቆመጥ፣ አለበት ። የማያስፈልገው፣ ማንኛውም፣ ዕቃ፣ ግን፣ ደረሰኝ፣ በመቀበል፣ ለተወሰደበት፣ ሰው፣ ተመላሽ፣ ይሆናል ።

(፬) መርማሪው፣ ፖሊስ፣ ወይም፣ የፖሊስ፣ ሠራዊት፣ ባልደረባ፣ ብርብራ፣ በሚያደርግበት፣ ጊዜ፣ አስፈላጊ፣ የሆነውን፣ ጎይል፣ ብቻ፣ ለመፈጸም፣ ይችላል ። እንዲሁም፣ ከቤቱ፣ ውስጥ፣ ለመግባት፣ የተከለከለ፣ እንደ፣ ሆነ፣ ተገቢ፣ በሆነ፣ ጎይል፣ ለመግባት፣ ይችላል ።

(፭) ከፍርድ፣ ቤት፣ በተለይ፣ ካልታዘዘ፣ በቅር፣ ብርብራ፣ የሚደረገው፣ ከጠዋቱ፣ አሥራ፣ ሁለት፣ ሰዓት፣ ጀምሮ፣ እስከ፣ ማታው፣ አሥራ፣ ሁለት፣ ሰዓት፣ ድረስ፣ ብቻ፣ ነው ።

ቀ፡ ሸ፬ ። የሐኪም፣ ምርመራ ።

(፩) በፍትሕ፣ ብሔር፣ ሕግ፣ በቁጥር፣ ፩፣ የተመለከተው፣ ቢኖርም፣ መርማሪው፣ ፖሊስ፣ ወይም፣ የፖሊስ፣ ሠራዊት፣ ባልደረባ፣ ተከላሹ፣ የተከሰሰበትን፣ ወንጀል፣ ተመልክቶ፣ ተከላሹ፣ በሐኪም፣ መመርመር፣ የሚያስፈልገው፣ መሆኑን፣ ከተረዳ፣ የማከም፣ ፈቃድ፣ ያለው፣ ሐኪም፣ ምርመራውን፣ እንዲያደርግና፣ የምርመራውንም፣ ውጤት፣ ሐኪሙ፣ በጽሑፍ፣ እንዲያስታውቅ፣ ለማዘዝ፣ ይችላል ።

በዚህ፣ ቁ፡ጥር፣ መሠረት፣ የሚደረገው፣ ምርመራ፣ የደም፣ ምርመራንም፣ ይጨምራል ።

(፪) መርማሪው፣ ፖሊስ፣ ወንጀል፣ በተፈጸመበት፣ ሰው፣ ፈቃድ፣ ወይም፣ ችሎታ፣ የሌለው፣ እንደ፣ ሆነ፣ ከወላጁ፣ ወይም፣ ከሞግዚቱ፣ ጋራ፣ በመስማማት፣ የወንጀሉ፣ ምርመራ፣ በሚደረግበት፣ ጊዜ፣ የሐኪም፣ ምርመራ፣ የሚያስፈልገው፣ መስሎ፣ የታየ፣ እንደ፣ ሆነ፣ ለማከም፣ የፈቃድ፣ ወረቀት፣ ያለው፣ ሐኪም፣ ምርመራ፣ እንዲያደርግ፣ ለማዘዝ፣ ይችላል ። የምርመራውንም፣ ውጤት፣ ሐኪሙ፣ በጽሑፍ፣ እንዲሰጥ፣ ማድረግ፣ አለበት ።

ቁ፡ ፴፮ ። ለፍርድ፣ ቤቱ፣ የሚነገሩትን፣ ቃላትና፣ የሚሰጡትን፣ የእምነት፣ ቃላት፣ የመመዘገብ፣ ሥልጣን ።

(፩) የቀዳሚ፣ ምርመራ፣ ፍርድ፣ ቤት፣ ሥነ፣ ሥርዐት፣ ወይም፣ የወንጀሉ፣ ክስ፣ መሰማት፣ ከመጀመሩ፣ በፊት፣ ማናቸውም፣ ፍርድ፣ ቤት፣ ማንኛውንም፣ የተሰጠውን፣ ቃል፣ ወይም፣ የእምነት፣ ቃላት፣ ለመመዘገብ፣ ይችላል ።

(፪) ፍርድ፣ ቤቱ፣ ቃል፣ ወይም፣ የእምነት፣ ቃል፣ የሰጠውን፣ ሰው፣ ሳይጠይቅና፣ በነጻ፣ ፈቃዱ፣ ቃሉን፣ መስጠቱን፣ ሳያረጋግጥ፣ የተሰጠውን፣ ቃል፣ ወይም፣ የእምነት፣ ቃል፣ መመዘገብ፣ አይችልም ። ይኸውም፣ በመዘገቡ፣ ላይ፣ መጻፍ፣ አለበት ።

(፫) ፍርድ፣ ቤቱ፣ የተሰጠውን፣ ቃል፣ ወይም፣ የእምነት፣ ቃል፣ ሳያንድል፣ በሙሉ፣ በጽሑፍ፣ ይመዘግባል ፤ ጽሑፉም፣ ቃል፣ ወይም፣ የእምነት፣ ቃል፣ ለሰጠው፣ ሰው፣ ከተነበበለት፣ በኋላ፣ ይፈርምበታል ፤ ቀንንም፣ ይጽፍበታል ፤ በተሰጠውም፣ ቃል፣ ላይ፣ የፍርድ፣ ቤቱ፣ ፕራዚዳንት፣ ይፈርምበታል ።

(፬) ክሱን፣ የሚመረምረው፣ ወይም፣ ክሱን፣ የሚሰማው፣ ሌላ፣ ፍርድ፣ ቤት፣ በሆነ፣ ጊዜ፣ ለዚሁ፣ ፍርድ፣ ቤትና፣ ለዐቃቤ፣ ሕጉ፣ የመዘገቡን፣ ግልባጭ፣ መላክ፣ አለበት ።

ቁ፡ ፴፯ ። የዕለት፣ ምርመራ፣ መዘገብ ።

(፩) በዚህ፣ ምዕራፍ፣ በተመለከተው፣ መሠረት፣ ምርመራ፣ የሚያደርግ፣ ማናቸውም፣ ፖሊስ፣ በየቀኑ፣ የተደረገውን፣ የምርመራ፣ ሥነ፣ ሥርዐት፣ ከዚህ፣ በሚከተለው፣ ዐይነት፣ በዕለት፣ ምርመራው፣ መዘገብ፣ ውስጥ ፤

- (ሀ) ምርመራው፣ የተጀመረበትንና፣ የተፈጸመበትን፣ ቀን ፤
- (ለ) ምርመራ፣ ሲደረግ፣ የተወሰደውን፣ ማናቸውንም፣ እርምጃ ፤
- (ሐ) ምርመራው፣ ያሰገኛቸውን፣ ሁኔታዎች ፤
- (መ) የተሰበሰቡትን፣ የማስረጃ፣ ዐይነቶች፣ ሁሉ፣ መግለጽ፣ አለበት ።

(፪) እንደዚሁም፣ በምርመራው፣ ጊዜ፣ የተላከለትን፣ ማናቸውንም፣ የአንድ፣ ፍርድ፣ ቤት፣ ወይም፣ የዐቃቤ፣ ሕግ፣ ትእዛዝ፣ በዚሁ፣ የዕለት፣ ምርመራ፣ መዘገብ፣ ውስጥ፣ መጻፍ፣ አለበት ።

ቀ ፡ ፴፯ ። ፖሊስ ፡ ስለሚያቀርበው ፡ ራፖር ።

- (፩) በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ማናቸውም ፡ የፖሊስ ፡ ምርመራ ፡ ከሚያስፈልገው ፡ ጊዜ ፡ በላይ ፡ ሳይዘገይ ፡ መፈጸም ፡ አለበት ።
- (፪) ምርመራው ፡ እንደ ፡ ተፈጸመ ፡ ወዲያው ፡ ምርመራውን ፡ ያደረገው ፡ ፖሊስ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተዘረዘሩትን ፡ የሚያመለክት ፡ አንድ ፡ ራፖር ፡ ለዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ይልካል ።
- (ሀ) የተከራካሪዎቹን ፡ ስም ፤
- (ለ) ስለ ፡ ቀረበው ፡ አቤቱታ ፡ ዐይነትና ፡ የነገሩን ፡ ሁኔታ ፡ ያውቃሉ ፡ የተባሉትን ፡ ሰዎች ፡ ስም ፤
- (ሐ) የተሰበሰቡትን ፡ ማስረጃዎች ፡ ዐይነት ።
- (፫) እንዲሁም ፡ ራፖሩ ፡ የአጠባበቅ ፡ ወይም ፡ ከዚህ ፡ የተለየ ፡ ነገር ፡ የተደረገውን ፡ ሁሉ ፡ ማመልከት ፡ አለበት ።

ቀ ፡ ፴፰ ። ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ራፖሩ ፡ ሲደርሰው ፡ ማድረግ ፡ ስለሚገባው ።

- በቁጥር ፡ ፴፯ ፡ መሠረት ፡ የፖሊስ ፡ ራፖር ፡ ሲደርሰው ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፤
- (ሀ) በቁጥር ፡ ፻፱ ፡ እስከ ፡ ፻፳፪ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ከሱን ፡ አዘጋጅቶ ፡ በተከሳሹ ፡ ላይ ፡ ክስ ፡ ማቅረብ ፤ ወይም ፤
- (ለ) ከቁጥር ፡ ፳ ፡ እስከ ፡ ፶፫ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ነገሩ ፡ ለቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲቀርብ ፡ ማዘዝ ፤ ወይም ፤
- (ሐ) ተጨማሪ ፡ ምርመራ ፡ እንዲደረግ ፡ ማዘዝ ፤ ወይም ፤
- (መ) በቁጥር ፡ ፵፪ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ አልከሰም ፡ ለማለት ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፴፱ ። የፖሊስ ፡ የምርመራ ፡ መዝገብን ፡ ስለ ፡ መዝጋት ።

- (፩) ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ የፖሊስ ፡ የምርመራ ፡ መዝገብን ፡ የሚዘጋው ፤
- (ሀ) ተከሳሹ ፡ የሞተ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ወይም ፤
- (ለ) ተከሳሹ ፡ ዕድሜው ፡ ከዘጠኝ ፡ ዓመት ፡ በታች ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ወይም ፤
- (ሐ) በኢንተርናሲዮናል ፡ ሕግ ፡ (ዲፕሎማቲክ ፡ ኢሙኒቲ) ፡ መሠረት ፡ ተከሳሹ ፡ የግይዘሰስ ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ወይም ፡ በሕግ ፡ መብቱ ፡ የተሰጠው ፡ ሰው ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ።
- (፪) በዚህ ፡ ቁጥር ፡ መሠረት ፡ ክሱ ፡ የተዘጋ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ከቁጥር ፡ ፵፫ ፡ እስከ ፡ ፵፭ ፡ የተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ ተፈጻሚዎች ፡ አይሆኑም ።
- (፫) ክሱን ፡ ሲዘጋ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ የዘጋበትን ፡ ውሳኔ ፡ ግልባጭ ፡ ለጠቅላይ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ለግል ፡ አቤት ፡ ባይ ፡ ያለ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ምርመራውን ፡ ላደረገው ፡ ፖሊስ ፡ መላክ ፡ አለበት ።

ምዕራፍ ፡ ፫ ።

ስለ ፡ ክስ ፡ አቀራረብ ።

ቁ፡ ፵ ። ስለ፡ ክስ፡ ማቅረብ፡ ግዴታ ።

(፩) ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ በተከላኾ ፡ ላይ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ መኖሩን ፡ የተረዳው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ በቅጥር ፡ ፵፪ ፡ የተመለከተው ፡ እንደ ፡ ተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ በዚህ ፡ ክፍል ፡ ድንጋጌ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ክስ ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ።

(፪) በቅጥር ፡ ፻፸፪ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ካልታዘዘ ፡ በቀር ፡ አካለመጠን ፡ ባላደረሱ ፡ ወጣቶች ፡ ላይ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ክስ ፡ ማቅረብ ፡ አይችልም ።

ቁ፡ ፵፩ ። አጠራጣሪ ፡ ሁኔታ ።

ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ አጠራጣሪ ፡ ሁኔታ ፡ በሚያጋጥምበት ፡ ጊዜ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ መሪ ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲሰጠው ፡ ነገሩን ፡ ለጠቅላይ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ያስተላልፋል ።

ቁ፡ ፵፪ ። ክስ ፡ የማይቀርብባቸው ፡ ሁኔታዎች ።

(፩) ክስ ፡ ማቅረብ ፡ የማይቻለው ፡ 1

(ሀ) ጥፋተኛ ፡ ለማድረግ ፡ በቂ ፡ የሆነ ፡ መረጃ ፡ የሌለ ፡ መሆኑን ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ የተረዳው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ወይም ፡

(ለ) የተከሰሰውን ፡ ሰው ፡ ለማግኘት ፡ የማይቻል ፡ ወይም ፡ በሌለበት ፡ ክስ ፡ ሊታይ ፡ የማይቻል ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ወይም ፡

(ሐ) ክስን ፡ ለማቅረብ ፡ በይርጋ ፡ የታገደ ፡ ወይም ፡ ለተፈጸመው ፡ ወንጀል ፡ ምሕረት ፡ ወይም ፡ የዐዋጅ ፡ ምሕረት ፡ (ይቅርታ) ፡ ተደርጎ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ወይም ፡

-(መ) የፍርድ ፡ ሚኒስትሩ ፡ በፈረመበት ፡ ማዘገፍ ፡ ለሕዝብ ፡ ጥቅም ፡ ሲል ፡ ክስ ፡ እንዳይቀርብ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉን ፡ ያዘዘው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ነው ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ከተመለከቱት ፡ በቀር ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ በማንኛውም ፡ ሌላ ፡ ሁኔታ ፡ ክስ ፡ አላቀርብም ፡ ለማለት ፡ አይችልም ።

(፫) ዓቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ስለ ፡ መንግሥት ፡ ጉዳይ ፡ ክስ ፡ እንዳያቀርብ ፡ የፍርድ ፡ ሚኒስትር ፡ ሲያዘው ፡ ክስ ፡ ያቀርባል ።

ቁ፡ ፵፫ ። ክስ ፡ አይቀርብም ፡ የማለት ፡ ሥርዓት ፡ (ፎርም) ።

(፩) በቅጥር ፡ ፵፪ ፡ መሠረት ፡ ክስ ፡ አይቀርብም ፡ የማለት ፡ ውሳኔ ፡ በጽሑፍ ፡ መሆን ፡ ክስ ፡ አይቀርብም ፡ የተባለበትን ፡ ምክንያት ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

(፪) የዚህ ፡ ውሳኔ ፡ ግልባጭ ፡ በቅጥር ፡ ፵፯ ፡ ለተጠቀሰው ፡ ተገቢ ፡ ሰው ፡ ምርመራ ፡ ላይረገው ፡ ፖሊስ ፡ መላክ ፡ አለበት ።

ቀ* ፡ ፵፬ ። ክስ ፡ አይቀርብም ፡ የማለት ፡ ውጤት ።

(፩) የክስ ፡ አቤቱታ ፡ በማቅረብ ፡ ብቻ ፡ በሚያስቀጣ ፡ የወንጀል ፡ ነገር ፡ በቀጥታ ፡ ፵፪ ፡ ንኡስ ፡ ቀጥታ ፡ ፩ ፡ (ሀ) መሠረት ፡ ክስ ፡ አይቀርብም ፡ የማለት ፡ ውሳኔ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ የሰጠ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ በቀጥታ ፡ ፵፮ ፡ ለተጠቀሰው ፡ ተገቢ ፡ የሆነው ፡ ሰው ፡ የግል ፡ ክስ ፡ እንዲያቀርብ ፡ በጽሑፍ ፡ ይፈቅድለታል ። የዚህም ፡ ውሳኔ ፡ ግል ባጭ ፡ ክሱን ፡ ለማየት ፡ መብት ፡ ላለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መላክ ፡ አለበት ።

(፪) የክስ ፡ አቤቱታ ፡ ማቅረብ ፡ ሳያስፈልግ ፡ የሚያስቀጣ ፡ ወንጀል ፡ በቀጥታ ፡ ፵፪ ፡ ንኡስ ፡ ቀጥታ ፡ ፩ ፡ (ሀ) መሠረት ፡ ክስ ፡ አይቀርብም ፡ የማለት ፡ ውሳኔ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ የሰጠ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ በቀጥታ ፡ ፵፮ ፡ የተጠቀሰው ፡ ተገቢ ፡ የሆነው ፡ ሰው ፡ የዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ውሳኔ ፡ ከተቀበለበት ፡ ጊዜ ፡ አንሥቶ ፡ በሠላሳ ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ክስን ፡ እንዲያቀርብ ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲሰጠው ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላል ።

ቀ* ፡ ፵፭ ። ስለሚቀርበው ፡ ማመልከቻ ፡ ፎርምና ፡ ስለሚሰጥበት ፡ ውሳኔ ።

(፩) ክሱ ፡ ቢቀርብ ፡ ኖሮ ፡ ለማየት ፡ መብት ፡ ይኖረው ፡ የነበረው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሚሰጠው ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ይግባኙ ፡ ይቀርብለት ፡ ለነበረው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በቀጥታ ፡ ፵፬ ፡ ንኡስ ፡ ቀጥታ ፡ (፪) የተገለጸው ፡ ማመልከቻ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ በቀጥታ ፡ ፵፪ ፡ ንኡስ ፡ ቀጥታ ፡ (፩) (ሀ) መሠረት ፡ ክስ ፡ እንዳይቀርብ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ የሰጠውን ፡ ውሳኔና ፡ ምክንያት ፡ ካመዛዘነ ፡ በኋላ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ የሰጠውን ፡ ውሳኔ ፡ ማጽደቅ ፡ ወይም ፡ ክሱ ፡ እንዲቀርብ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ቀ* ፡ ፵፮ ። የግል ፡ ከሳሽ ፡ ስላለበት ፡ ኅላፊነት ።

በቀጥታ ፡ ፵፬ ፡ በንኡስ ፡ ቀጥታ ፡ (፪) መሠረት ፡ የግል ፡ ክስ ፡ እንዲያቀርብ ፡ የተፈቀደለት ፡ የግል ፡ ከሳሽ ፡ የሚከራከረው ፡ በራሱ ፡ ኅላፊነትና ፡ ኪሣራ ፡ ነው ።

ቀ* ፡ ፵፯ ። የግል ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ መብት ፡ ስለ ፡ ተሰጣቸው ፡ ሰዎች ።

ከዚህ ፡ በታች ፡ ከተዘረዘሩት ፡ ሰዎች ፡ በቀር ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ የግል ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ አይችልም ።

- (ሀ) የተበደለው ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ እንደራሴው ፤ ወይም ፡
- (ለ) ባል ፡ ስለሚስቱ ፡ ወይም ፡ ሚስት ፡ ስለባሏ ፤ ወይም ፡
- (ሐ) ችሎታ ፡ ስለሌለው ፡ ሰው ፡ እንደራሴው ፤ ወይም ፡
- (መ) በሕግ ፡ የሰው ፡ መብት ፡ ስለ ፡ ተሰጠው ፡ ማንበር ፡ ወኪሉ ።

ቀ ፡ ፵፰ ። ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ክስ ፡ እስኪያቀርብበት ፡ ድረስ ፡ በግል ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ እንዲቆም ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።

በግል ፡ ክስ ፡ ከቀረበው ፡ ወንጀል ፡ የበለጠ ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ወንጀል ፡ ለመሠራቱ ፡ ለግል ፡ ክሱ ፡ በቀረበው ፡ ማስረጃ ፡ የተገለጸ ፡ ሲሆን ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ አዲስ ፡ ክሱን ፡ እስኪያቀርብ ፡ ድረስ ፡ የግል ፡ ክስ ፡ እንዲቆም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላል ። ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ በዚህ ፡ መሠረት ፡ ክሱን ፡ ማቆም ፡ አለበት ።

አንቀጽ ፡ ፪ ።

ምርመራው ፡ እስኪደረግ ፡ ድረስ ፡ ስለሚደረገው ፡ ጥንቃቄ ።

ምዕራፍ ፡ ፩ ።

ስለ ፡ መያዝ ።

ክፍል ፡ ፩ ።

ያለ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ ስላለመያዝ ።

ቀ ፡ ፵፱ ። መሠረቱ ።

ግልጽ ፡ የሆነ ፡ ሌላ ፡ ተቃራኒ ፡ ድንጋጌ ፡ ከሌለ ፡ በቀር ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ ቢሆን ፡ ያለ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ ሊያዝ ፡ ወይም ፡ ያለ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ እንዲቋቋም ፡ ለማድረግ ፡ አይችልም ። ያለ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ የሚደረገው ፡ የሰው ፡ መያዝ ፡ በዚህ ፡ ክፍል ፡ በተመለከቱት ፡ ሁኔታዎች ፡ መሠረት ፡ ብቻ ፡ ነው ።

ቀ ፡ ፶ ። የእጅ ፡ ክፍንጅ ፡ ወንጀል ፡ በተፈጸመ፡ጊዜ ፡ ያለ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ ስለ መያዝ ።

ማንኛውም ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ የፖሊስ ፡ ሠራዊት ፡ ባልደረባ ፡ በቀጥታ ፡ ፲፱ ፡ እና ፡ ፳ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ከሦስት ፡ ወር ፡ በማያንስ ፡ በቀላል ፡ ቅጣት ፡ የሚያስቀጣ ፡ የእጅ ፡ ክፍንጅ ፡ ወንጀል ፡ የተፈጸመ ፡ እንደሆነ ፤ ያለ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ ወንጀል ፡ ሠራውን ፡ ለመያዝ ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፶፩ ። ያለ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ ፖሊስ ፡ ስለ ፡ ተሰጠው ፡ የመያዝ ፡ መብት ።

(፩) ያለ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ የፖሊስ ፡ ሠራዊት ፡ ባልደረባ ፡ መያዝ ፡ የሚችለው ፡—

(ሀ) ከእንድ ፡ ዓመት ፡ በማያንስ ፡ እስራት ፡ የሚያስቀጣ ፡ ወንጀል ፡ ለመሥራት ፡ ዝግጁ ፡ የሆነውን ፡ ወይም ፡ ሠርቷል ፡ ተብሎ ፡ በሚገባ ፡ የተጣረጠ ረውን ፡ ሰው ፤

(ለ) የሕዝብን ፡ ጸጥታ ፡ በማበላሸት ፡ ላይ ፡ የሚገኘውን ፡ ሰው ፤

- (ሐ) የፖሊስ፣ ሠራዊት፣ ባልደረባ፣ ሥራውን፣ በሚፈጽምበት፣ ጊዜ፣ ተቃዋሚነትን፣ በማሳየት፣ የሚከላከለውን፣ ወይም፣ በሕግ፣ ከታሰረበት፣ የሚያመልጠውን፣ ወይም፣ ለማምለጥ፣ የሚሞክረውን፣ ሰው ፤
- (መ) ከፖሊስ፣ ተጠባባቂነት፣ የሚያመልጥ፣ ወይም፣ አምልጦ፣ የሄደ፣ ለመሆኑ፣ በሚገባ፣ የሚጠረጠረውን፣ ሰው ፤
- (ሠ) ከወታደርነት፣ ወይም፣ ከፖሊስ፣ ሠራዊት፣ ከድቶ፣ የሄደ፣ ለመሆኑ፣ በሚገባ፣ የሚጠረጠረውን፣ ሰው ፤
- (ረ) ሕግ፣ የማይፈቅድለትን፣ የቤት፣ መሠርሠሪያ፣ ወይም፣ ቤትን፣ ሰብር፣ መግቢያ፣ መሣሪያ፣ የተገኘበት፣ ሰው ፤
- (ሰ) ሕግ፣ የማይፈቅድለትን፣ የተሰረቀ፣ ዕቃ፣ የያዘ፣ ለመሆኑ፣ በሚገባ፣ የሚያስጠረጥር፣ ሆኖ፣ ወይም፣ ወንጀል፣ በመፈጸም፣ ረገድ፣ ያገኘው፣ ዕቃ፣ በይዘታው፣ የተገኘበት፣ ሰው ፤
- (ሸ) በወንጀለኛ፣ መቅጫ፣ ሕግ፣ በቋጥር፣ ፱፻፸፩፣ እንደተመለከተው፣ አደገኛ፣ ሥራ፣ ፈት፣ መሆኑ፣ በሚገባ፣ የሚጠረጠረውን፣ ሰው፣ ነው ።
- (፪) የመንግሥት፣ ባለሥልጣን፣ ሠራተኞች፣ ያለ፣ ፍርድ፣ ቤት፣ ትእዛዝ፣ ሰውን፣ ለመያዝ፣ በሌላ፣ በልዩ፣ ሕግ፣ የሚሰጣቸው፣ ሥልጣን፣ የተጠበቀ፣ ነው ።

ክፍል ፣ ፪ ።

በፍርድ፣ ቤት፣ ትእዛዝ፣ ስለ፣ መያዝ ።

ቀ፡ ፶፪ ። መሠረቱ ።

- (፩) ሰውዬው፣ ከመያዙ፣ በፊት፣ ፍርድ፣ ቤት፣ የመያዝ፣ ትእዛዝ፣ እንዲሰጥ፣ ሕጉ፣ የሚያዝ፣ ሲሆን ፣ በዚህ፣ ቀጥሎ፣ ያሉት፣ ድንጋጌዎች፣ ተፈጻሚዎች፣ ይሆናሉ ።
- (፪) ፍርድ፣ ቤት፣ የሚሰጠው፣ የመያዝ፣ ትእዛዝ፣ በዚህ፣ ሕግ፣ በሦስተኛው፣ ሠንጠረዥ፣ ዐይነት፣ የተዘጋጀ፣ መሆን፣ አለበት ።
- (፫) የፍርድ፣ ቤቱ፣ የመያዝ፣ ትእዛዝ፣ እስኪፈጸም፣ ወይም፣ ትእዛዝ፣ በሰጠው፣ ፍርድ፣ ቤት፣ እስኪከፈር፣ ድረስ፣ ትእዛዙን፣ የሰጠው፣ ዳኛ፣ ቢሞትም ፣ ከሥራው፣ ቢወጣም፣ ወይም፣ ቢዛወርም ፣ የተባለው፣ ትእዛዝ፣ ዋጋ፣ ያለው፣ ሆኖ፣ ይቋያል ።

ቀ፡ ፶፫ ። የመያዝ፣ ትእዛዝ፣ ስለ፣ መስጠት ።

- (፩) ግናቸውም፣ መርግሪ፣ ፖሊስ፣ በሚያቀርበው፣ ጥያቄ፣ ግናቸውም፣ ፍርድ፣ ቤት፣ ቢሆን፣ የመያዝ፣ ትእዛዝ፣ ይሰጣል ። የመያዝ፣ ትእዛዙም፣ የሚሰጠው፣ ትእዛዙ፣ በተሰጠበት፣ ጠቅላይ፣ ግዛት፣ ላለው፣ የፖሊስ፣ አዛዥ፣ ነው ።
- (፪) የመያዝ፣ ትእዛዝ፣ በግናቸውም፣ ቀንና፣ ሰዓት፣ ቢሆን፣ ሊሰጥ፣ ይቻላል ።

(፫) ሰው : እንዲያዝ : ፍርድ : ቤት : የሰጠውን : ትእዛዝ : በንጉሠ : ነገሥቱ : መንግሥት : ግዛት : በማናቸውም : ቦታ : ማናቸውም : የፖሊስ : ሠራዊት : ባልደረባ : እንዲፈጸም : ማድረግ : አለበት ።

ቀ* : ፶፬ ። የመያዝ : ትእዛዝ : መቼ : እንደሚሰጥ ።

ሰውን : ወደ : ፍርድ : ቤት : ለማቅረብ : በሌላ : መንገድ : የማይቻል : በሚሆንበት : ጊዜና : መቅረቡም : ፍጹም : አስፈላጊ : ሲሆን : የመያዝ : ትእዛዝ : ይሰጣል ።

ቀ* : ፶፭ ። አስቸኳይ : ሁኔታ : ሲገጥም : የመያዝ : ትእዛዝ : ለማግኘት : የሚደረግ : ጥያቄ ።

(አ) አስቸኳይ : ሁኔታ : ሲያጋጥም : መርማሪው : ፖሊስ : በቴሌፎን : ወይም : በቴሌግራም : የመያዝ : ትእዛዝ : እንዲሰጥ : ለመጠየቅ : ይችላል ።

(ይ) እንደዚህ : ያለው : ሁኔታ : በሚያጋጥምበት : ጊዜ : ለፍርድ : ቤቱ : ጥያቄውን : በካይ : አራት : ሰዓት : ውስጥ : በጽሑፍ : ማረጋገጥ : አለበት ።

ክፍል : ፫ ።

ጠቅላላ : ድንጋጌዎች ።

ቀ* : ፶፮ ። የአያያዥ : ሁኔታ ።

(አ) ፖሊስ : የሚይዘውን : ሰው : ማንነቱን : (የሚያዘው : ሰው : እሱ : መሆኑን) : አስቀድሞ : ማረጋገጥ : አለበት ።

(ይ) በፍርድ : ቤት : የመያዝ : ትእዛዝ : የተሰጠው : የሆነ : እንደ : ሆነ ፣ ፖሊሱ : እንዲይዝ : የታዘዘበትን : ለሚያዘው : ሰው : ማንበብ : አለበት ። ትእዛዙንም : የሚያዘው : ሰው : የጠየቀው : እንደ : ሆነ : ማሳየት : አለበት ።

(፫) የሚያዘው : ሰው : በቃል : ወይም : እጅን : በመስጠት : እንዲያዝ : ያልተሰማ : እንደ : ሆነ ፣ ፖሊሱ : ሰው-ዬውን : በመንካት : ወይም : በመጨበጥ : ለመያዝ : ይችላል ።

(፬) የሚያዘውም : ሰው : አልያዝም : ብሎ : በጎይል : የተከላከለ : ወይም : ለማምለጥ : የሞከረ : እንደ : ሆነ : ሁኔታው : በሚፈቅደው : ተመዛዛኝ : ዘዴ : ፖሊሱ : ሰው-ዬውን : ለመያዝ : ይችላል ።

(፭) የዚህ : ቁጥር : ድንጋጌ : ፍርድ : ቤቱ : በራሱ : አስተያየት : በሚሰጠው : የመያዝ : ትእዛዝ : ላይም : ተፈጻሚ : ይሆናል ።

ቀ* : ፶፯ ። ለመያዝ : ርዳታ : አስፈላጊ : ስለሚሆንበት ።

ማንም : ሰው : ቢሆን : በፍርድ : ቤት : ትእዛዝ : ወይም : ያለ : ትእዛዝ : በሚደረገው : የሰው : መያዝ : ለመርዳት : በፖሊስ : የተጠየቀ : እንደ : ሆነና : በራሱ : ላይ : አደጋ : የማይደርስበት : የሆነ : እንደ : ሆነ (በቀ* : ፯፻፳፩ : የወንጀላኛ : መቅጫ : ሕግ : መሠረት) : ርዳታ : ለመስጠት : ግዴታ : አለበት ።

ቁ፡ ፶፰ ። የተያዘውን ፡ ሰው ፡ ስለ ፡ ማስረከብ ።

(፩) የተያዘውን ፡ ሰው ፡ ከሚያስፈልገው ፡ በላይ ፡ ሳያዘገይ ፡ የያዘው ፡ ሰው ፡ አቅራቢያ ፡ ለሆነው ፡ ለፖሊስ ፡ ጣቢያ ፡ ወዲያውኑ ፡ ማስረከብ ፡ አለበት ።

(፪) ሰው-ዩውን ፡ የያዘው ፡ ሰው ፡ ወንጀሉ ፡ ሲሠራ ፡ ያየ ፡ ከሆነ ፡ በቁ፡ፕር ፡ ፴ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ቃሉንም ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

ቁ፡ ፶፱ ። በማረፊያ ፡ ቤት ፡ ስለ ፡ ማቋቋም ።

(፩) በቁ፡ፕር ፡ ፳፱ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ የተያዘው ፡ ሰው ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ ይቋቋም ፡ ወይም ፡ በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ ይለቀቅ ፡ ብሎ ፡ መወሰን ፡ አለበት ።

(፪) የፖሊሱም ፡ ምርመራ ፡ ያልተፈጸመ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ መርማሪው ፡ ፖሊስ ፡ ምርመራውን ፡ የሚፈጽምበት ፡ በቂ ፡ ጊዜ ፡ እንዲሰጠው ፡ ተከላኹ ፡ ማረፊያ ፡ ቤት ፡ እንዲቋቋም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላል ።

(፫) በማረፊያ ፡ ቤት ፡ ለማቋቋም ፡ የሚሰጠውም ፡ ተጨማሪ ፡ ጊዜ ፡ በጽሑፍ ፡ መሆን ፡ አለበት ፤ ለያንዳንዱ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ ለማቋቋም ፡ የሚጠየቀው ፡ ተጨማሪ ፡ ጊዜ ፡ ከፀሥራ ፡ አራት ፡ ቀን ፡ ሊበልጥ ፡ አይችልም ።

ምዕራፍ ፡ ፪ ።

ለምርመራ፣ በማረፊያ፣ ቤት፣ ለማቋቋም፣ የሚፈቀድ፣ የተጨማሪ፣ ጊዜ፣ ሁኔታ ።

ቁ፡ ፷ ። ለምርመራ ፡ የሚፈቀድ ፡ የተጨማሪ ፡ ጊዜ ፡ ሁኔታ ።

ማንኛውም ፡ የተያዘ ፡ ሰው ፡ የወህኒ ፡ ቤት ፡ ሕግ ፡ በሚያዘው ፡ ሁኔታ ፡ መሠረት ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ ይቋቋማል ።

ቁ፡ ፷፩ ። በማረፊያ ፡ ቤት ፡ የተያዘው ፡ ሰው ፡ ከጠበቃው ፡ ጋራ ፡ ለመገናኘት ፡ ስለ ለው ፡ መብት ።

ተይዞ ፡ ወይም ፡ ለምርመራ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ የሚቋቋም ፡ ማንኛውም ፡ ሰው ፡ ጠበቃ ፡ አስጠርቶ ፡ ለመነጋገር ፡ ይፈቀድለታል ። እንዲሁም ፡ ለመጻፍ ፡ የሚያገለግለውን ፡ መሣሪያ ፡ የጠየቀ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ይሰጠዋል ።

ቁ፡ ፷፪ ። ዋስ ፡ የሚሆን ፡ ስለ ፡ መፈለግ ።

በማረፊያ ፡ ቤት ፡ ተይዞ ፡ የቁየ ፡ ማንኛውም ፡ ሰው ፡ በዋስ ፡ የሚለቀቅ ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ዋስ ፡ ፈልጎ ፡ እንዲያገኝ ፡ ርዳታ ፡ ይደረግለታል ።

ምዕራፍ ፡ ፫ ።

የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ አስፈርጦ ፡ ስለ ፡ መልቀቅ ።

ክፍል ፡ ፩ ።

የዋስትና ፡ ወረቀት ።

ቅ፡ ፳፫ ። መሠረቱ ።

(፩) ማንኛውም ፡ የተያዘ ፡ ሰው ፡ የተከሰሰበት ፡ ወንጀል ፡ የሞት ፡ ቅጣትን ፡ ወይም ፡ ዐሥራ ፡ አምስት ፡ ዓመት ፡ ወይም ፡ በላይ ፡ የሆነ ፡ ጽኑ ፡ እስራት ፡ የማያስቀጣው ፡ ከሆነና ፡ ወንጀል ፡ የተፈጸመበት ፡ ሰው ፡ በደረሰበት ፡ ጉዳት ፡ የማይሞት ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ አስፈርጦ ፡ ለመልቀቅ ፡ ይችላል ።

(፪) የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ በዋስ ፡ ወይም ፡ ያለ ፡ ዋስ ፡ በማስፈረም ፡ የሚለቀቀው ፡ ሰው ፡ በሚፈለገበት ፡ ጊዜ ፡ እንዲያቀርብ ፡ የሚያደርገው ፡ በቂ ፡ ዋስትና ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ካልተረዳው ፡ በቀር ፡ የተያዘውን ፡ ሰው ፡ የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ በማስፈረም ፡ መፈቀቅ ፡ አይችልም ።

(፫) የዚህ ፡ ቁ፡ፕር ፡ ድንጋጌ ፡ ቢኖርም ፡ በቅ፡ ፳፮ ፡ የተነገረው የተጠበቀ ፡ ነው ።

ቅ፡ ፳፬ ። በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ እንዲለቀቅ ፡ የሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ።

(፩) በማንኛውም ፡ ጊዜ ፡ ቢሆን ፡ የተያዘው ፡ ሰው ፡ በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ እንዲለቀቅ ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላል ።

(፪) ማመልከቻውን ፡ በጽሑፍ ፡ አድርጎ ፡ አመልካቹ ፡ መፈረም ፡ አለበት ። ማመልከቻ ፡ ያቀረበበትን ፡ ምክንያት ፡ በአጭሩ ፡ መግለጽና ፡ ማቅረብ ፡ የሚችለውን ፡ የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ ሁኔታ ፡ ማመልከት ፡ አለበት ።

(፫) በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ እንዲለቀቅ ፡ የሚቀርበውን ፡ ማመልከቻ ፡ ማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለመፍቀድ ፡ ይችላል ።

ቅ፡ ፳፭ ። ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሚሰጠው ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ የሚሰጠውን ፡ ዋስትና ፡ ስለ ፡ ማመልከት ።

(፩) ማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሰውን ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ላሲሰጥ ፤ በትእዛዙ ፡ ወረቀት ፡ ላይ ፡ የተገለጸውን ፡ የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ባዘዘው ፡ መሠረት ፡ የሚያዘው ፡ ሰው ፡ የፈጸመ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ የመያዝ ፡ ትእዛዙን ፡ እንዲያስፈጽም ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የታዘዘውን ፡ ፖሊስ ፡ የዋስትናውን ፡ ወረቀት ፡ ካስፈረመው ፡ በኋላ ፡ የተያዘውን ፡ ሰው ፡ ከማረፊያ ፡ ቤት ፡ መልቀቅ ፡ አለበት ፡ ብሎ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

(፪) በትእዛዙ ፡ ወረቀት ፡ ላይ ፡ የሚጻፈው ፤

(ሀ) የዋስትናው ፡ ገንዘብ ፡ ልክና ፡ ዋሶቹ ፡ ያሉ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤

(ለ) እፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መቅረብ ፡ ያለበትን ፡ ቀን ፤ ማመልከት ፡ አለበት ።

(፫) የመያዝ ፡ ትእዛዙ ፡ እንደሚያመለክተው ፡ በዚህ ፡ ቅጽ ፡ መሠረት ፡ የዋስ
ትናው ፡ ወረቀት ፡ ግዴታ ፡ ከተፈጸመ ፡ በኋላ ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝን ፡ እንዲያስፈ
ጽም ፡ የታዘዘው ፡ ፖሊስ ፡ የተያዘውን ፡ ሰው ፡ መልቀቅና ፡ የዋስትናውን ፡
ወረቀት ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

ቅጽ ፡ ፳፮ ። በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ የመለቀቅ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ስለሚሰጠው ፡ ውሳኔ ።

ማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ የመልቀቅ ፡ ማመልከቻ ፡
ሲደርሰው ፡ ማመልከቻው ፡ ያለ ፡ መዘግየት ፡ መታየት ፡ አለበት ። በዚህ ፡
ጉዳይ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ወይም ፡ እሱ ፡ የሌለ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ መርማሪው ፡
ፖሊስ ፡ ትችትና ፡ አሳብ ፡ እንዲሰጥ ፡ ይጠይቀዋል ። ውሳኔውንም ፡ በአርባ ፡
ስምንት ፡ ሰዓት ፡ ውስጥ ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

ቅጽ ፡ ፳፯ ። የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ በመፈረም ፡ ስላለመልቀቅ ።

በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ የመለቀቅ ፡ ማመልከቻን ፡ መቀበል ፡ የማይቻለው ፤

(ሀ) በዋስትናው ፡ ወረቀት ፡ የተመለከቱትን ፡ ግዴታዎች ፡ አመልካቹ ፡ የሚ
ፈጽም ፡ የማይመስል ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤

(ለ) አመልካቹ ፡ ቢለቀቅ ፡ ሌላ ፡ ወንጀል ፡ ይፈጸም ፡ ይሆናል ፡ ተብሎ ፡ የሚ
ገመት ፡ ሲሆን ፤

(ሐ) ምስክሮችን ፡ በመግዛት ፡ (በማባባስ) ፡ ወይም ፡ አስረጂ ፡ የሚሆኑበትን ፡
ያጠፋ ፡ ይሆናል ፡ ታብሎ ፡ የሚገመት ፡ ሲሆን ፡ ነው ።

ቅጽ ፡ ፳፰ ። የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ በማስፈረም ፡ ስለ ፡ መልቀቅ ።

የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ በማስፈረም ፡ ለመለቀቅ ፡ የቀረበውን ፡ ማመልከቻ ፡
ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተቀበለው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ የተያዘው ፡ ሰው ፡ በዋስትናው ፡
ወረቀት ፡ ውስጥ ፡ የሚለቀቅባቸውን ፡ ግዴታዎች ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይወ
ስናል ።

ቅጽ ፡ ፳፱ ። የሚሰጠውን ፡ የዋስትና ፡ ልክ ፡ ስለ ፡ መወሰን ።

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሚጠሩትን ፡ ዋሶች ፡ አመራረጥና ፡ የዋስትናውን ፡ ገንዘብ ፡
ልክ ፡ በመሰለው ፡ ይወስናል ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ይህንኑ ፡ ጉዳይ ፡ ሲወስን ፤

(ሀ) የወንጀሉን ፡ ክስ ፡ ከባድነትና ፤

(ለ) ተከሳቹ ፡ ወደ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከመቅረብ ፡ የማይቆር ፡ መሆኑንና ፤

- (ሐ) የተከሳሹ ፡ መለቀቅ ፡ ለሕዝብ ፡ ጸጥታ ፡ የሚያስከትለውን ፡ አደጋና ፤
- (መ) ተከሳሹና ፡ ዋሶቹ ፡ ያላቸውን ፡ ሀብት ፤ ማመዛዘን ፡ አለበት ።
- (፫) ማመልከቻውን ፡ ፈቅዶ ፡ መቀበል ፡ ወይም ፡ ያለመቀበል ፡ ውሳኔ ፡ በጽሑፍ ፡ ሆኖ ፡ የውሳኔውንም ፡ ምክንያት ፡ ጭምር ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

ቀ ፡ ፸ ። የዋሶቹ ፡ ግዴታዎች ።

- (፩) በዋስትናው ፡ ወረቀት ፡ ግለጽ ፡ የሆነ ፡ ተቃራኒ ፡ ድንጋጌ ፡ ከሌለ ፡ በቀር ፡ የክሱ ፡ መታየት ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ፡ ተጀምሮ ፡ የክሱ ፡ መሰማት ፡ ከጊዜ ፡ ወደ ፡ ጊዜ ፡ የሚቆጠርም ፡ ቢሆን ፡ በማንኛውም ፡ ጊዜና ፡ ቦታ ፡ በቀጠሮው ፡ ቀን ፡ ዋሱ ፡ በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ የተለቀቀውን ፡ ተከሳሽ ፡ ወደ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የማቅረብ ፡ ኅላፊነት ፡ አለበት ።
- (፪) በቀ ፡ ፸፯ ፡ እና ፡ ፸፰ ፡ የተመለከቱት ፡ ውሳኔዎች ፡ የተጠበቁ ፡ ናቸው ።
- (፫) የዋስትናውን ፡ ወረቀት ፡ የፈረመው ፡ ዋሱ ፡ የሞተ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ዋስትናው ፡ ውድቅ ፡ ይሆናል ። የተሰጡትም ፡ መያዣዎች ፡ የዋሱ ፡ ወንጌ ፡ ለሆኑ ፡ የግል ፡ ባለመብቶች ፡ ተመላሽ ፡ ይሆናሉ ። በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ የተለቀቀውም ፡ ተከሳሽ ፡ ሌላ ፡ አዲስ ፡ ዋስ ፡ እንዲጠራ ፡ ይታዘዛል ።

ቀ ፡ ፸፩ ። የዋስትናው ፡ ወረቀት ፡ የሚቋይበት ፡ ጊዜ ።

- (፩) የዋስትናው ፡ ወረቀት ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ በሦስተኛው ፡ ሠንጠረዥ ፡ በተመለከተው ፡ ፎርም ፡ ዐይነት ፡ መሆን ፡ አለበት ።
- (፪) የዋስትናው ፡ ወረቀት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ዋጋ ፡ ያለው ፡ ሆኖ ፡ ይቋይል ፤ ግን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከጊዜ ፡ ወደ ፡ ጊዜ ፡ ለማራዘም ፡ ይችላል ።
- (፫) በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ በተለቀቀው ፡ ተከሳሽ ፡ ላይ ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ የተተወ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የዋስትናው ፡ ወረቀት ፡ እንዲቀር ፡ ያደርጋል ።

ቀ ፡ ፸፪ ። ስለ ፡ መልቀቅ ።

የዋስትናው ፡ ወረቀት ፡ እንደ ፡ ተፈረመ ፡ ሌሎችም ፡ ሥርዐቶች ፡ (ፎርማሊቲዎች) ፡ ሁሉ ፡ እንደ ፡ ተፈጸሙ ፡ ተከሳሹ ፡ ከማረፊያ ፡ ቤት ፡ መለቀቅ ፡ አለበት ።

ቀ ፡ ፸፫ ። ስሕተት ፡ ወይም ፡ ማታለል ።

(፩) በስሕተት ፡ ወይም ፡ በማታለል ፡ ወይም ፡ በማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ዐይነት ፡ አደራረግ ፡ ምክንያት ፡ የዋሶቹ ፡ ዋስትና ፡ በቂ ፡ ሳይሆን ፡ የተገኘ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ የተለቀቀው ፡ ተከሳሽ ፡ እንዲያዘ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ። የተባለው ፡ ተከሳሽ ፡ ሲቀርብ ፡ በቂ ፡ ዋሶች ፡ እንዲሰጥ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያዘዋል ።

(፪) ተከላኹም ፡ የታዘዘውን ፡ እንቢ ፡ ያለ ፡ ወይም ፡ ለማድረግ ፡ ያልቻለ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ እንደ ፡ ገና ፡ እማረፊያ ፡ ቤት ፡ እንዲቋይ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቁ፡ ፸፱ ። አዲስ ፡ ነገር ።

በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ እንዲለቀቅ ፡ ውሳኔ ፡ በተሰጠ ፡ ጊዜ ፡ ያልተገለጸ ፡ አዲስ ፡ ነገር ፡ የተገኘ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ቢሆን ፡ በሥልጣኑ ፡ ወይም ፡ በማናቸውም ፡ በልጉዳይ ፡ አመልካችነት ፡ ተከላኹ ፡ በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ የተለቀቀበትን ፡ ሁኔታዎች ፡ (ግዴታዎች) ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ተመልክቶ ፡ የተለቀቀው ፡ ተከላኸ ፡ አዲስ ፡ ዋሶች ፡ እንዲያመጣ ፡ ወይም ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ እንዲቋይ ፡ ለማዘዝ ፡ ይቻላል ።

ቁ፡ ፸፳ ። በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ እንዲለቀቅ ፡ ያልተፈቀደ ፡ ሲሆን ፡ ለይግባኝ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማመልከቻ ፡ ስለ ፡ ማቅረብ ።

(፩) በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ ለመለቀቅ ፡ የቀረበውን ፡ ማመልከቻ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያልተቀበለው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ በቁ፡ ፻፳፪ ፡ ንኡስ ፡ ቁ፡ ፩ ፡ ለተመለከተው ፡ የይግባኝ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በኻያ ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ ማመልከቻውን ፡ ሊያቀርብ ፡ ይችላል ። ማመልከቻውም ፡ በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ ሊለቀቅ ፡ የሚገባበትን ፡ ምክንያት ፡ በግልጽ ፡ ማመልከት ፡ አለበት ።

(፪) የይግባኝ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማመልከቻውን ፡ ከመረመረ ፡ በኋላ ፡ ማመልከቻውን ፡ አልቀበልም ፡ ለማለት ፡ ወይም ፡ በሚወሰነው ፡ ግዴታ ፡ መሠረት ፡ በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ ለመለቀቅ ፡ ይችላል ። በዚህ ፡ ቁ፡ ጥር ፡ መሠረት ፡ ይህ ፡ የይግባኝ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ ይግባኝ ፡ የለውም ።

ክፍል ፡ ፪ ።

የዋስትናው ፡ ወረቀት ፡ ውጤት ።

ቁ፡ ፸፮ ። ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስላለመቅረብ ።

(፩) በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ የተለቀቀው ፡ ተከላኸ ፡ በቀጠሮው ፡ ቀን ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ተከላኹ ፡ እንዲያዝ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፪) ዋሶቹም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ተጠርተው ፡ ቀርበው ፡ ሊከፍሉ ፡ የገቡትን ፡ ግዴታ ፡ ለመንግሥት ፡ ገቢ ፡ የማይሆንበት ፡ ምክንያት ፡ ቢኖራቸው ፡ ማስረዳት ፡ አለባቸው ።

(፫) በዋስትናው ፡ ወረቀት ፡ ላይ ፡ የነገሩን ፡ ሁኔታ ፡ በሚፈቅደው ፡ ረገድ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

ቁ፡ ፸፯ ። በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ የተለቀቀው ፡ ተከሳሽ ፡ ይጠፋል ፡ ተብሎ ፡

የሚጠረጠር ፡ ሲሆን ።

(ጸ) ዋሶቹ ፡ ተከሳሹ ፡ ይጠፋል ፡ ብለው ፡ ሲጠረጥሩ ፡ ይህንን ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አመልክተው ፡ ዋስትናቸው ፡ እንዲወርድላቸው ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላሉ ።

(፱) ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ተከሳሹ ፡ እንዲያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ሰጥቶ ፡ ተከሳሹ ፡ ከተያዘ ፡ በኋላ ፡ ከዋሶቹ ፡ ላይ ፡ ዋስትናቸውን ፡ ያወርድላቸዋል ።

ቁ፡ ፸፰ ። የዋስትና ፡ መውረድ ።

(ጰ) ዋሶች ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ቢሆን ፡ የተለቀቀውን ፡ ተከሳሽ ፡ በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ ለለቀቀው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሲያቀርቡ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ዋስትናቸውን ፡ ያወርድላቸዋል ።

(፱) በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ዋሶቹ ፡ በሙሉ ፡ የዋስትናው ፡ ወረቀት ፡ እንዲወርድላቸው ፡ ወይም ፡ ከዋሶቹ ፡ አንዱ ፡ የነገው ፡ ዋስትና ፡ እንዲወርድለት ፡ የዋስትናውን ፡ ወረቀት ፡ የተቀበለውን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መጠየቅ ፡ ይችላሉ ። በዚህም ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተለቆ ፡ የነበረውን ፡ ተከሳሽ ፡ እንዲያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ መስጠት ፡ አለበት ። ተከሳሹም ፡ በቀረበ ፡ ጊዜ ፡ የዋስትናውን ፡ ወረቀት ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ ዋስትናው ፡ እንዲወርድለት ፡ የጠየቀው ፡ አመልካች ፡ የሰጠው ፡ ዋስትና ፡ ብቻ ፡ እንዲወርድ ፡ ያደርጋል ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ በንኡስ ፡ ቁ፡ ፩ ፡ እና ፡ ፪ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ተከሳሹ ፡ ሌሎች ፡ በቂ ፡ ዋሶች ፡ እንዲሰጥ ፡ ይደረጋል ። ይህን ፡ ለማድረግ ፡ ያልቻለ ፡ ወይም ፡ ፈቃደኛ ፡ ያልሆነ ፡ እንደሆነ ፤ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ እንዲቁይ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቁ፡ ፸፱ ። በዋስትና ፡ የተያዘውን ፡ ስለ ፡ መውረስ ።

ተከሳሹ ፡ የዋስትናው ፡ ወረቀት ፡ የሚያስገድደውን ፡ ያልፈጸመ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ተከሳሹ ፡ ወይም ፡ ዋሶቹ ፡ ዋስትና ፡ የተገባበት ፡ ገንዘብ ፡ ሊወረስ ፡ የማይገባበትን ፡ ምክንያት ፡ ካላስረዱ ፡ በቀር ፡ ዋስትና ፡ የተገባበት ፡ ገንዘብ ፡ ለመንግሥት ፡ ገቢ ፡ ይሆናል ።

ሦስተኛ ፣ መጽሐፍ ።

ቀዳሚ፣ ምርመራ፣ አድራጊ፣ ፍርድ፣ ቤትና፣ ክስ፡

ፍርድ፣ ቤት፣ እንዲሰማ፣ ስለ፣ ማድረግ ።

ቁ፡ ፳። መሠረቱ ።

(፩) በወንጀለኛ፣ መቅጫ፣ ሕግ፣ በቁ፡ጥር፣ ጽጂጽጂ፣ (ከባድ፣ የግፍ፣ አገዳደል)፣ ወይም፣ በቁ፡ጥር፣ ጸጸፀጸ፣ (ከባድ፣ የሆነ፣ የወንበዴነት፣ ሥራ)፣ በመሥራት፣ የተከሰሰ፣ ማናቸውም፣ ሰው፣ በዚህ፣ መጽሐፍ፣ በተመለከተው፣ መሠረት፣ ለቀዳሚ፣ ምርመራ፣ አድራጊ፣ ፍርድ፣ ቤት፣ ነገሩ፣ እንዲጣራ፣ መቅረብ፣ አለበት ።

ስለ፣ ሆነም፣ ወዲያውኑ፣ በከፍተኛው፣ ፍርድ፣ ቤት፣ ነገሩ፣ መታየት፣ አለበት፣ ብሎ፣ ዐቃቤ፣ ሕጉ፣ ያቀረበውን፣ አሳብ፣ ከፍተኛው፣ ፍርድ፣ ቤት፣ ከተረዳ፣ ፍርድ፣ ቤቱ፣ ነገሩ፣ ለቀዳሚ፣ ምርመራ፣ አድራጊ፣ ፍርድ፣ ቤት፣ መቅረብ፣ የለበትም፣ ብሎ፣ ለመወሰን፣ የዚህ፣ ቁ፡ጥር፣ ድንጋጌ፣ አያግደውም ።

(፪) በከፍተኛው፣ ፍርድ፣ ቤት፣ ብቻ፣ መታየት፣ በሚገባው፣ በሌላ፣ ወንጀል፣ የተከሰሰ፣ ማናቸውም፣ ሰው፣ በቁ፡ጥር፣ ፴፰፣ (ለ) መሠረት፣ ዐቃቤ፣ ሕጉ፣ ካላዘዘ፣ በቀር፣ ቀዳሚ፣ ምርመራ፣ አድራጊ፣ ፍርድ፣ ቤት፣ ነገሩ፣ እንዲጣራ፣ መቅረብ፣ የለበትም ።

ቁ፡ ፳፩ ። ሥልጣን፣ ያለው፣ ፍርድ፣ ቤት ።

ከቁ፡ጥር፣ ፶፱፣ እስከ፣ ፺፯፣ የተመለከተው፣ እንደ፣ ተጠበቀ፣ ሆኖ፣ ወንጀሉ፣ በተፈጸመበት፣ ስፍራ፣ ሥልጣን፣ ያለው፣ የወረዳ፣ ግዛት፣ ፍርድ፣ ቤት፣ የቀዳሚ፣ ምርመራ፣ ያደርጋል ።

ቁ፡ ፳፪ ። ሥነ፣ ሥርዐት ።

(፩) የቀዳሚ፣ ምርመራ፣ ሁሉ፣ ከዚህ፣ በሚከተሉት፣ ቁ፡ጥሮች፣ መሠረት፣ ይፈጸማል ።

(፪) በቁ፡ጥር፣ ፺፬፣ በተመለከተው፣ ሁኔታ፣ መሠረት፣ ቀጠሮ፣ ሊሰጥ፣ ይቻላል ።

ቁ፡ ፳፫ ። የቀዳሚ፣ ምርመራ፣ አጀማመር ።

(፩) ዐቃቤ፣ ሕግ፣ በቁ፡ጥር፣ ፳፣ ጉዲ፣ ቁ፡፪፣ መሠረት፣ በቀዳሚ፣ ርምመራ፣ አድራጊ፣ ፍርድ፣ ቤት፣ ነገሩ፣ እንዲቀርብ፣ የሚያስፈልገው፣ መሆኑን፣ ሲወሰን፣ የውሳኔውን፣ ግልባጭ፣ ሥልጣኑ፣ ለሚፈቅድለት፣ የወረዳ፣ ግዛት፣

ፍርድ ፡ ቤትና ፡ አስፈላጊ ፡ በሆነ ፡ ጊዜም ፡ ለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ይልካል ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ምርመራው ፡ የሚደረግበትን ፡ ቀን ፡ ወስኖ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ለክሱ ፡ ማስረጃ ፡ የሚሆኑት ፡ ምስክሮች ፡ እንዲቀርቡለት ፡ መጥሪያ ፡ ያዘለታል ።

(፫) ቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ በሚደረግበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያለው ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ስለ ፡ ክሱ ፡ ክርክሩን ፡ ያመለክታል ።

ቀ* ፡ ፹፬ ፡ የዐቃቤ ፡ ሕግን ፡ ማስረጃ ፡ ስለ ፡ መቀበል ።

የተከሰሰው ፡ ሰው ፡ ራሱ ፡ ሲቀርብ ፡ ወይም ፡ እንዲቀርብ ፡ ከተደረገ ፡ በኋላ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ነገሩን ፡ እንዲጀምርና ፡ ምስክሮቹን ፡ እንዲጠራ ፡ ያደርጋል ።

ቀ* ፡ ፹፭ ፡ ተከሳሹ ፡ ቃሉን ፡ ለመስጠት ፡ ፈቃደኛ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ስለ ፡ መጠየቅ ።

(፩) የዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ምስክሮች ፡ ከተሰሙና ፡ ቃላቸውም ፡ ከተመዘገበ ፡ በኋላ ፡ ለክሱ ፡ መልስ ፡ ተከሳሹ ፡ ቃሉን ፡ ለመስጠት ፡ ፈቃደኛ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይጠይቀዋል ።

(፪) ቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ የሚያደርገው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክሱ ፡ የሚያሟግት ፡ ያለመሆኑንና ፡ የተከሳሹን ፡ ጥፋተኝነት ፡ ወይም ፡ ነጻ ፡ መሆን ፡ በዚህ ፡ በቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሳይሆን ፡ በከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚወሰን ፡ መሆኑን ፡ ለተከሳሹ ፡ ይነግረዋል ።

(፫) ቃሉን ፡ እንዲሰጥ ፡ የማይገደድ ፡ መሆኑንና ፡ በፈቃዱ ፡ የሰጠው ፡ ቃል ፡ ግን ፡ በጽሑፍ ፡ ሆኖ ፡ በማስረጃነት ፡ ነገሩ ፡ ሲሰማ ፡ የሚቀርብ ፡ መሆኑን ፡ ለተከሳሹ ፡ ይነግረዋል ።

ቀ* ፡ ፹፮ ፡ ተከሳሹ ፡ ስለሚሰጠው ፡ ቃል ።

(፩) ተከሳሹ ፡ ቃሉን ፡ መስጠት ፡ ያልመረጠ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ነገሩ ፡ እንዲሰማ ፡ ለከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያቀርባል ።

(፪) ተከሳሹ ፡ ቃሉን ፡ መስጠት ፡ የመረጠ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ቃሉ ፡ ተጽፎ ፡ ለተከሳሹ ፡ ተነባለት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከፈረመበት ፡ በኋላ ፡ በመዘገቡ ፡ ውስጥ ፡ ይቀመጣል ።

ቀ* ፡ ፹፯ ፡ ተጨማሪ ፡ ምስክሮች ።

ምስክርነታቸው ፡ ተክክለኛ ፡ ፍርድ ፡ ለመስጠት ፡ አስፈላጊ ፡ መሰሉ ከታየው ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ያልቈጠራቸውን ፡ ምስክሮች ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በማንኛውም ፡ ጊዜ ፡ መጥራትና ፡ ማስመስከር ፡ ይችላል ።

ቀ* : ፹፰ ። ማስረጃን ፡ ስለ ፡ መመዝገብ ።

በቀጥር ፡ ፻፵፯ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ማስረጃው ፡ መመዝገብ ፡ አለበት ።
እንዲሁም ፡ የየአንዳንዱ ፡ ምስክር ፡ ቃል ፡ ለየብቻው ፡ በወረቀት ፡ ላይ ፡ መጻፍ ፡
አለበት ።

ቀ* : ፹፱ ። ነገሩ ፡ እንዲሰማ ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለ ፡ ማቅረብ ።

(፩) ተከሳሹ ፡ ቃሉን ፡ የሰጠ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ የሰጠውን ፡ ቃል ፡ በመዝገብ ፡ ከጻፈ ፡
በኋላ ፡ የቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ አድራጊ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩን ፡ አጣርቶ ፡ ክሱን ፡
ወይም ፡ ክሶቹን ፡ ሳይለይ ፡ ከሳሹ ፡ በከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲቀርብና ፡
ነገሩ ፡ እንዲሰማ ፡ ያደርጋል ።

(፪) ክሱን ፡ ወይም ፡ ክሶቹን ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ከቀ* ፡ ፻፱ ፡ እስከ ፡ ፻፳፪ ፡ በተመለከተው ፡
መሠረት ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ በሚያዘጋጀው ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ውስጥ ፡ መዘር
ዘር ፡ አለበት ።

(፫) ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ተከሳሹ ፡ መጥራት ፡ የሚፈልጋቸውን ፡ ምስክሮች ፡ ዝርዝር ፡
እስከአድራሻቸው ፡ እንዲያቀርብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቀ* : ፺ ። ምስክሮች ፡ የሚፈርሙት ፡ የራስ ፡ ዋስትና ፡ ወረቀት ።

(፩) ቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ በማያደርገው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የመሰከሩ ፡ ምስክሮች ፡
ሁሉ ፡ በሚጠሩበት ፡ ቀን ፡ ከዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲቀርቡ ፡ ቀዳሚ ፡ ምር
መራ ፡ አድራጊው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የራስ ፡ ዋስትና ፡ ወረቀት ፡ ያስፈርማቸዋል ።

(፪) ማንኛውም ፡ ምስክር ፡ የራስ ፡ ዋስትና ፡ ወረቀት ፡ አልፈርምም ፡ ባለ ፡ ጊዜ ፡
ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክሱ ፡ እስከሚታይበት ፡ ድረስ ፡ ወይም ፡ አቀርባለሁ ፡ ብሎ ፡ የራስ ፡
ዋስትና ፡ ወረቀት ፡ እስኪፈርም ፡ ድረስ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ እንዲቁይ ፡ ማድ
ረግ ፡ ይችላል ።

ቀ* : ፺፩ ። ለመዝገብ ፡ ቤቶች ፡ ሹም ፡ የሚላክ ፡ መዝገብ ።

(፩) ተከሳሹ ፡ ወደከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩ ፡ እንዲታይ ፡ ሲላክ፡ዋናው ፡
መዝገብና ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚቀርብ ፡ ማንኛውም ፡ መረጃ ፡ ለከፍተኛው ፡
ፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ቤቶች ፡ ሹም ፡ ይላካሉ ፤ በብዛቱ ፡ ወይም ፡ በሌላ ፡ ምክ
ንያት ፡ ለከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ ሹም ፡ ለመላክ፡አስቸጋሪ ፡
የሆነ ፡ ማንኛውም ፡ መረጃ ፡ በፖሊስ ፡ እጅ ፡ ሊቁይ ፡ ይችላል ።

(፪) በፖሊስ ፡ እጅ ፡ የቁዩትንና ፡ ለከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡
ሹም ፡ የተላኩትን ፡ መረጃዎች ፡ የሚገልጽ ፡ ዝርዝር ፡ ከመዝገቡ ፡ ጋራ ፡ ይላ
ካል ።

(፫) የከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የመዝገብ ፡ ቤት ፡ ሹም ፡ ከቀዳሚ ፡ መርማሪው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የመጣውን ፡ መዝገብ ፡ ግልባጭ ፡ ማድረግና ፡ ለዐቃቤ ፡ ሕግና ፡ ለተከሳሹ ፡ የመስጠት ፡ አላፊነት ፡ አለበት ።

ቀ፡ ፺፪ ። በመዝገቡ ፡ ውስጥ ፡ ስለሚገኘው ፡ ዝርዝር ።

- (፩) መዝገቡ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ የተመለከቱት ፡ ዝርዝሮች ፡ ይገኙበታል ፤
 - (ሀ) የክሱ ፡ መዝገብ ፡ ቅጥር ፤
 - (ለ) ወንጀሉ ፡ የተፈጸመበት ፡ ቀን ፤
 - (ሐ) የክስ ፡ አቤቱታ ፡ ቀርቦ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ የቀረበበት ፡ ቀን ፤
 - (መ) የክስ ፡ አቤት ፡ ባዩ ፡ እንዳለ ፤ ስምና ፡ አድራሻው ፤
 - (ሠ) የታወቀ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ የተከሳሹ ፡ ስም ፤ አድራሻ ፡ ሥራውና ፡ ዕድሜው ፤ ዜግነቱ ፤
 - (ረ) በክስ ፡ ማመልከቻው ፡ የተገለጸው ፡ ወንጀልና ፡ ተገቢነት ፡ ያለው ፡ ሲሆን ፡ ወንጀሉ ፡ የተፈጸመበት ፡ ንብረት ፡ ዋጋና ፡ ወንጀሉ ፡ የተፈጸመበት ፡ ሰው ፡ ልዩ ፡ ሁኔታ ፤
 - (ሰ) ተከሳሹ ፡ እንዲያዝ ፡ የፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠበት ፡ ቀን ፡ ያለ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ወይም ፡ መጀመሪያ ፡ ተከሳሹ ፡ የተያዘበት ፡ ቀን ፤
 - (ሸ) ተከሳሹ ፡ ለመጀመሪያ ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የቀረበበት ፡ ቀን ፤
 - (ቀ) የዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ስምና ፡ አስፈላጊ ፡ ሲሆን ፡ የተከሳሽ ፡ ጠበቃ ፡ ስም ፤
 - (በ) ቀጠሮ ፡ የተሰጠ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ቀጠሮው ፡ የተሰጠበት ፡ ቀንና ፡ ምክንያት ፤
 - (ተ) ቀዳሚው ፡ ምርመራ ፡ የተፈጸመበት ፡ ቀን ፤
 - (ት) በቀዳሚው ፡ ምርመራ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የተሰጠ ፡ ማንኛውም ፤ ቃል ፤ ተከሳሹ ፡ የሰጠው ፡ ቃል ፡ ጭምር ፤
 - (ኘ) የመከላከያ ፡ ምስክሮች ፡ ዝርዝር ፡ ሊስት ።
- (፪) ለዐቃቤ ፡ ሕግና ፡ ለተከሳሹ ፡ በሚላኩት ፡ የመዝገብ ፡ ግልባጮች ፡ ላይ ፡ እንደ ፡ ዚህ ፡ ዝርዝሮች ፡ መገኘት ፡ አለባቸው ።

ቀ፡ ፺፫ ። ተከሳሹ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ እንዲቋይ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።

በዋስትና ፡ ወረቀት ፡ መልቀቅን ፡ የሚመለከት ፡ የዚህ ፡ ሕግ ፡ ድንጋጌ ፡ እንደ ፡ ተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ ቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ ያደረገው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክሱ ፡ እከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እስኪታይ ፡ ድረስ ፡ ተከሳሹ ፡ ማረፊያ ፡ ቤት ፡ እንዲቋይ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

አራተኛ ፡ መጽሐፍ ።

ክሱ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለ ፡ መሰማት ።

ምዕራፍ ፡ ፩ ።

ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ።

ቀጥ ፻፬ ። የቀጠሮ ፡ ቀን ፡ የሚሰጡበት ፡ ምክንያቶች ።

- (፩) ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ወይም ፡ ተከላኞች ፡ ሲያመለክት ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በራሱ ፡ አስተያየት ፡ ትክክለኛ ፡ ፍርድ ፡ ለመስጠት ፡ የሚረዳ ፡ ከሆነ ፡ ክሱ ፡ በሚሰማ በት ፡ በማንኛውም ፡ ጊዜ ፡ ቀጠሮ ፡ ለማድረግ ፡ ይችላል ።
- (፪) በተለይም ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ በተዘረዘሩት ፡ ምክንያቶች ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ቀጠሮ ፡ ሊሰጥ ፡ አይችልም ።
 - (ሀ) ዐቃቤ ፡ ሕግ ፤ የግል ፡ ክላሹ ፡ ወይም ፡ ተከላኞች ፡ በበቂ ፡ ምክንያት ፡ ሳይቀርቡ ፡ የቀሩ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ወይም ፡
 - (ለ) የዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ወይም ፡ የተከላኞች ፡ ምስክሮች ፡ ሳይቀርቡ ፡ የቀሩ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ወይም ፡
 - (ሐ) በከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሚፈረድ ፡ ነገር ፡ ቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ ያልተደረገበት ፡ ሆኖ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ለምርመራ ፡ ጊዜ ፡ የሚያስፈልገው ፡ ሲሆን ፤ ወይም ።
 - (መ) ተጨማሪ ፡ ማስረጃ ፡ ማቅረብ ፡ አስፈላጊ ፡ ሲሆን ፤ ወይም ፡
 - (ሠ) ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ወይም ፡ ተከላኞች ፡ እንደሚቀርብ ፡ ቀደም ፡ ብሎ ፡ ሊገምት ፡ የማይችለው ፡ ወይም ፡ እንደሚቀርብ ፡ ያላሰበው ፡ አዲስ ፡ ማስረጃ ፡ በድንገት ፡ የቀረበ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ወይም ፡
 - (ረ) የክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ በተለወጠ ፡ ወይም ፡ በተጨመረ ፡ ጊዜ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ወይም ፡ ተከላኞች ፡ ክሱን ፡ ወይም ፡ መከላከያውን ፡ እንደ፡ገና ፡ ለማመዛዘን ፡ ጊዜ ፡ የሚያስፈልገው ፡ ሲሆን ፤ ወይም ፡
 - (ሰ) ተከላኞች ፡ የክሱ ፡ ወይም ፡ የቀዳሚው ፡ ምርመራ ፡ መዝገብ ፡ ግልግጭ ያልደረሰው ፡ ወይም ፡ የደረሰው ፡ ክሱ ፡ የሚሰማበት ፡ ቀን ፡ አቅራቢያ ፡ በመሆኑ ፡ የሚገባውን ፡ መከላከያ ፡ ለማቅረብ ፡ ጊዜ ፡ ያጠረው ፡ ሲሆን ፤ ወይም ፡
 - (ሸ) የነገሩ ፡ መሰማት ፡ ከመጀመሩ ፡ በፊት ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ክሱን ፡ እንዲጀምር ፡ ፈቃድ ፡ የሚያስፈልገው ፡ ሲሆን ፤ ወይም ፡

- (ቀ) በሌላው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የቀረቡ ፡ ክሶች ፡ በመጀመሪያ ፡ ውሳኔ ፡ ካላገኙ ፡ በቀር ፤ በተሰማው ፡ ነገር ፡ ውሳኔ ፡ የማይሰጥ ፡ ሲሆን ፤ ወይም ፡
- (በ) የተከሳሽን ፡ አእምሮ ፡ ትክክለኛነት ፡ በልዩ ፡ ዐዋቂ ፡ መወሰን ፡ የሚያስፈልገው ፡ ሲሆን ፤ ወይም ፡
- (ተ) ተከሳሹ ፡ አካለመጠን ፡ ያላደረሰ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በጥበቃ ፡ ሥር ፡ እንዲቁይ ፡ የሚያስፈልግ ፡ ሆኖ ፡ ሲያገኘው ፤ ወይም ፡
- (ቸ) የነገሩ ፡ መሰማት ፡ በአንድ ፡ ቀን ፡ ለመፈጸም ፡ የማይቻል ፡ በመሆኑ ፡ ለሚቀጥለው ፡ ቀን ፡ የሚቀጠር ፡ ሲሆን ፡ ነው ።
- (ቺ) በ (ሀ) እና ፡ ከ (ረ) እስከ ፡ (ሸ) ድረስ ፡ ዓሉት ፡ ምክንያቶች ፡ ከአንድ ፡ ሳምንት ፡ የበለጠ ፡ ቀጠሮ ፡ አይሰጥም ።

ቍ ፡ ፺፭ ። አዲስ ፡ ቀጠሮና ፡ መጥሪያዎች ።

- (፩) በቍ ፡ ፺፩ ፡ ንኡስ ፡ ቍ ፡ ፫ ፡ የተመለከተው ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ የነገሩ ፡ መሰማት ፡ የሚቀጠረው ፡ ለቀጠሮ ፡ ምክንያት ፡ የሆነውን ፡ ጉዳይ ፡ ለመፈጸም ፡ በቂ ፡ እስከሚሆንበት ፡ ጊዜ ፡ ብቻ ፡ ነው ።
- (፪) በዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ወይም ፡ በተከሳሹ ፡ ጥፋት ፡ ሳይሆን ፡ ቀጠሮ ፡ የተሰጠበት ፡ ምክንያት ፡ ሳይፈጸም ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ያንኑ ፡ ያህል ፡ ወይም ፡ አጭር ፡ ቀጠሮ ፡ ይሰጣል ።
- (፫) በቍ ፡ ፺፬ ፡ ንኡስ ፡ ቍ ፡ ፪ ፡ (ሐ) እና ፡ ከ (ቀ) እስከ ፡ (ተ) በተጻፈው ፡ መሠረት ፡ የነገሩ ፡ መሰማት ፡ ከተቀጠረ ፡ በኋላ ፡ ቀጠሮ ፡ የተሰጠበት ፡ ምክንያት ፡ ሲፈጸም ፡ ያለጉዳዮቹና ፡ ምስክሮቹ ፡ እንዲቀርቡ ፡ አዲስ ፡ መጥሪያ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፺፮ ። የቀጠሮ ፡ ውጤት ።

- (፩) ቀጠሮ ፡ በተሰጠ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ቀጠሮ ፡ የተሰጠበት ፡ ምክንያት ፡ እንዲፈጸም ፡ አስፈላጊውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ። ይኸውም ፡ በቍ ፡ ፴፫ ፤ ፵፫ ፡ እና ፡ ፻፳፭ ፡ በተመለከቱት ፡ ሁኔታዎች ፡ መሠረት ፡ ከሚሰጠው ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ጭምር ፡ ነው ።
- (፪) በቍ፡፲፭ ፡ ንኡስ ፡ ቍ ፡ ፪ ፡ (በ) ወይም ፡ (ተ) መሠረት ፡ ቀጠሮ ፡ ሲሰጥ ፡ ተከሳሹ ፡ አእምሮውን ፡ ልዩ ፡ ዐዋቂ ፡ ሊመረምረው ፡ በሚችልበት ፡ ስፍራ ፡ ተይዞ ፡ እንዲቁይ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፺፯ ። መረጃዎች ፡ (ኤግዚቢቶች) ።

መረጃዎች ፡ (ኤግዚቢቶች) ፡ ሁሉ ፡ ላይና ፡ በቍ ፡ ፴ ፡ መሠረት ፡ ምስክር ፡ በሰጠው ፡ ቃልና ፡ በቍ፡፲፭ ፡ ጳ፯ ፡ መሠረት ፡ ተከሳሹ ፡ የሰጠው ፡ ቃል ፡ ጭምር ፡ ላይ ፡

የፍርድ፣ ቤት፣ መዝገብ፣ ሹም፣ ቁ፣ ጥርና፣ ምልክት፣ ያደርግባቸዋል ። እነዚህን፣ መረጃዎች፣ የፍርድ፣ ቤት፣ መዝገብ፣ ቤት፣ ሹም፣ በተጠበቀ፣ ስፍራ፣ ያስቀምጣቸዋል ፤ ያለ፣ ፍርድ፣ ቤትም፣ ትእዛዝ፣ አይወጡም ።

ቁ፣ ፶፰ ። በመዝገቡ፣ ውስጥ፣ መኖር፣ ስለሚገባው፣ ነገር ።

- (፩) በፍርድ፣ ቤት፣ ነገሩ፣ የሚመረመርበትን፣ መዝገብ፣ ዳኞች፣ ይፈርሙበታል ። በመዝገቡም፣ ላይ፣ ቀጥሎ፣ የተመለከቱት፣ ሊኖሩበት፣ ያስፈልጋል ።
- (ሀ) የክሱ፣ ወይም፣ የአቤቱታው፣ ግልባጭ ፤
- (ለ) የቀዳሚው፣ ምርመራ፣ ፍርድ፣ ቤት፣ መዝገብ ፤ ያለ፣ እንደ፣ ሆነ ፤
- (ሐ) የመያዝ፣ ትእዛዝ፣ የተሰጠበት፣ ቀን፣ (ያለ፣ እንደ፣ ሆነ) ፤ ወይም፣ ተከሳሹ፣ መጀመሪያ፣ የተያዘበት፣ ቀን ፤
- (መ) ለመጀመሪያ፣ ጊዜ፣ ተከሳሹ፣ ፍርድ፣ ቤት፣ የቀረበበት፣ ቀን ፤
- (ሠ) ዐቃቤ፣ ሕጉ፣ ወይም፣ የግል፣ ከሳሹ፣ ያቀረበው፣ የክስ፣ ማመልከቻ፣ በክሱ፣ ማመልከቻ፣ የተለወጠው፣ ወይም፣ የተጨመረው፣ ነገር፣ እንዲሁም፣ የግል፣ ከሳሽ፣ ያቀረበው፣ ክስ፣ በሆነ፣ ጊዜ ፤ ዐቃቤ፣ ሕግ፣ የፈቅደበት፣ የምስክር፣ ወረቀት፣ አብሮ፣ ይያያዛል ፤
- (ረ) ዐቃቤ፣ ሕጉ፣ ወይም፣ የግል፣ ከሳሹ፣ የሰጠው፣ የክስ፣ መክፈቻ፣ ንግግር፣ ግልባጭ ፤
- (ሰ) የተከሳሹ፣ እምነት፣ ክደት ፤
- (ሸ) ምስክሮች፣ የሰጡት፣ ቃል፣ በሙሉ ፤ መስቀልያና፣ ዳግመኛ፣ ጥያቄ፣ ጭምር ፤
- (ቀ) ዐቃቤ፣ ሕጉ፣ ወይም፣ ተከሳሹ፣ የተቃወመው፣ ማንኛውም፣ ነገር፣ እና፣ ለተቃወመው፣ ጉዳይ፣ የተሰጠው፣ ውሳኔ ፤ ወዲያውኑ ፣ በመዝገብ፣ ይጻፋል ። ምስክር፣ ቃሉን፣ በሚሰጥበት፣ ጊዜ፣ ሲሆን ፣ የምስክሩን፣ ቃል፣ መስጠት፣ አቁሞ፣ እዚህ፣ ቦታ፣ መቃወሚያው፣ መጻፍ፣ አለበት ፤
- (በ) የቀረበው፣ መረጃ፣ የተሰጠው፣ ቁ፣ ጥርና፣ ያቀረበው፣ ዐቃቤ፣ ሕጉ፣ ወይም፣ ተከሳሹ፣ መሆኑ፣ ተለይቶ፣ ይጻፋል ፤
- (ተ) ስለ፣ ሕግ፣ የቀረበ፣ ክርክር፣ እና፣ የተሰጠው፣ ውሳኔ፣ ይኸውም፣ በመዝገቡ፣ የሚጻፈው፣ ክርክሩ፣ በተነሣበት፣ ጊዜ፣ ነው ፤
- (ቸ) የተሰጠውን፣ ቀጠሮ፣ ሁሉና፣ የክሱ፣ መሰማት፣ እንዲቀጠር፣ የተደረገበት፣ ቀንና፣ ለቀጠሮው፣ ምክንያት፣ የሆነው፣ ጉዳይ፣ ጭምር ፤
- (ኘ) ዐቃቤ፣ ሕጉ፣ ወይም፣ ተከሳሹ፣ ይግባኝ፣ ለማለት፣ መብት፣ ያላቸው፣ ለመሆኑ፣ መነገራቸውን፣ ነው ።
- (ደ) ነገሩ፣ በሚሰማበት፣ በማንኛውም፣ ቀን፣ መዝገቡ፣ ከዚህ፣ በታች፣ በተመለከተው፣ ዐይነት፣ ይጀመራል ፤

- (ሀ) የነገሩ ፡ ስምና ፡ ቅጥር ፤
 - (ለ) ቀንና ፡ ሰዓቱ ፤
 - (ሐ) የዐቃቤ ፡ ሕጉና ፡ የተከላኸ ፡ ጠበቃ ፡ ስም ፤
 - (መ) የዳኞቹ ፡ ስም ፤
- (፫) ነገሩ ፡ በሚሰማበት ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡ ነገሩ ፡ ምን ፡ ሰዓት ፡ እንደተቋረጠና ፡ የተቀጠረበት ፡ ቀንና ፡ ሰዓት ፡ መጻፍ ፡ አለበት ።

ምዕራፍ ፡ ፪ ።

ነገሩ ፡ የሚሰማበት ፡ ስፍራ ።

ቀ፡ ፶፬ ። ነገሩ ፡ የሚሰማበት ፡ ደንበኛ ፡ ስፍራ ።

ማንኛውም ፡ ወንጀል ፡ በተፈጸመበት ፡ ስፍራ ፡ ሥልጣኑ ፡ በሚፈቅድለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይታያል ።

ቀ፡ ፶ ። ተከላኸኝ ፡ ወንጀሉን ፡ በፈጸመበት ፡ ስፍራ ፡ ወይም ፡ የወንጀሉ ፡ ውጤት ፡ በታወቀበት ፡ ስፍራ ፡ ስለ ፡ መክሰስ ።

አንድ ፡ ሰው ፡ በማንኛውም ፡ ምክንያት ፡ የፈጸመው ፡ ማንኛውም ፡ ወንጀልና ፡ የወንጀሉ ፡ ውጤት ፡ ሲገኝ ፡ ይህ ፡ ወንጀል ፡ በተፈጸመበት ፡ ስፍራ ፡ ሥልጣን ፡ ባለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ የወንጀሉ ፡ ውጤት ፡ በታወቀበት ፡ ስፍራ ፡ በሚገኘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይከሰሳል ።

ቀ፡ ፶፩ ። ከአንድ ፡ ወንጀል ፡ ጋራ ፡ ነክነት ፡ ስላለው ፡ ብቻ ፡ እንደ ፡ አንድ ፡ ወንጀል ፡ የሚቋጠር ፡ ተግባር ፡ ክስ ፡ የሚታይበት ፡ ስፍራ ።

ከሌላው ፡ ወንጀል ፡ ጋራ ፡ ግንኙነት ፡ በመደረጉ ፡ እንደ ፡ አንድ ፡ ወንጀል ፡ የሚቋጠር ፡ ተግባር ፤ በክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ የሚጠቀሰው ፡ የመጀመሪያው ፡ የወንጀል ፡ ተግባር ፡ ክስ ፡ የሚታየው ፡ ከሁለቱ ፡ አንዱ ፡ ወንጀል ፡ በተፈጸመበት ፡ ቦታ ፡ ለማየት ፡ ሥልጣን ፡ ባለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

ቀ፡ ፶፪ ። ወንጀል ፡ የተሠራበት ፡ ቦታ ፡ ያልታወቀ ፡ ሲሆን ፤ ክስ ፡ የሚታይበት ፡ ስፍራ ።

- (ሀ) ከልዩ ፡ ልዩ ፡ ስፍራዎች ፡ ውስጥ ፡ በየትኛው ፡ ስፍራ ፡ ወንጀሉ ፡ እንደተፈጸመ ፡ ያልተረጋገጠ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፤ ወይም ፡
- (ለ) ወንጀሉ ፡ በከፊል ፡ አንድ ፡ ስፍራ ፡ በከፊል ፡ ደግሞ ፡ በሌላ ፡ ስፍራ ፡ የተፈጸመ ፡ ሲሆን ፤ ወይም ፡
- (ሐ) ወንጀሉ ፡ ከአንድ ፡ በበለጠ ፡ ስፍራዎች ፡ መፈጸሙ ፡ ሲቀጥል ፤ ወይም ፡

(መ) በልዩ ፡ ልዩ ፡ ስፍራዎች ፡ የተፈጸሙ ፡ አያሌ ፡ የወንጀል ፡ ተግባሮች ፡ የተሠሩ ፡ ሲሆን ፤ ሥልጣን ፡ ባለው ፡ በአንዱ ፡ ስፍራ ፡ በሚገኘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩ ፡ ሊሰማ ፡ ይቻላል ።

ቀ፡ ፻፫ ። በጉዞ ፡ ላይ ፡ የተፈጸመ ፡ ወንጀል ።

ወንጀልኛው ፡ በጉዞው ፡ ላይ ፡ ሳለ ፡ ወንጀል ፡ የፈጸመ ፡ እንደሆነ ፤ ወንጀልኛው ፡ ወይም ፡ የተበደለው ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ ወንጀል ፡ የተፈጸመበት ፡ ነገር ፡ በጉዞው ፡ በሚያልፍበት ፡ ስፍራ ፡ ውስጥ ፡ ወንጀሉን ፡ ለማየት ፡ ሥልጣን ፡ ባለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወንጀልኛው ፡ ይከሰሳል ።

ቀ፡ ፻፬ ። በኢትዮጵያ ፡ መርከብ ፡ ወይም ፡ አይሮፕላን ፡ ላይ ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውጭ ፡ የተፈጸመ ፡ ወንጀል ፡ የሚታይበት ፡ ስፍራ ።

በኢትዮጵያ ፡ መርከብ ፡ ወይም ፡ አይሮፕላን ፡ ላይ ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውጭ ፡ የተፈጸመ ፡ ወንጀል ፡ በኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውስጥ ፡ እንደ ፡ ተፈጸመ ፡ ይቈጠራል ።

ቀ፡ ፻፭ ። የመሰየም ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

ስለ ፡ መሰየም ፡ የሚቀርበው ፡ ጥያቄ ፤ እንዲሰረዝ ፡ የተጠየቀውን ፡ የቅጣት ፡ ፍርድ ፡ ለሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይቀርባል ።

ቀ፡ ፻፮ ። ክሱን ፡ ወደሌላ ፡ ስፍራ ፡ ስለ ፡ ማዛወር ።

ነገሩ ፡ ከመሰማቱ ፡ በፊት ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ወይም ፡ ተከሳሹ ፡ ለከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከዚህ ፡ የሚከተለውን ፡ በማመልከት ፤

(ሀ) የበታች ፡ የወንጀል ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይህንን ፡ ነገር ፡ ያለ ፡ አድሎ ፡ በትክክል ፡ ለመሰማት ፡ የማይችል ፡ መሆኑን ፡ ወይም ፡

(ለ) ያልተለመደ ፡ አስቸጋሪ ፡ የሕግ ፡ ክርክር ፡ የሚነሳ ፡ መሰሎ ፡ በታየ ፡ ጊዜ ወይም ፡

(ሐ) በዚህ ፡ ቁ፡ጥር ፡ መሠረት ፡ የሚሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ለሁለቱ ፡ ተከራካሪ ፡ ወገኖች ፡ ወይም ፡ ለምስክሮች ፡ ምቹ ፡ መሆኑን ፤ ወይም ፡

(መ) ይህ ፡ ትእዛዝ ፡ ቢሰጥ ፡ ባጭር ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ትክክለኛ ፡ ፍርድ ፡ ለመስጠት ፡ የሚያስችል ፡ መሆኑን ፤ ወይም ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ አስፈላጊ ፡ ከሆነ ፤ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤትም ፡ ተገቢ ፡ መሰሎ ፡ ሲታየው ፤

(፩) ማንኛውም ፡ ወንጀል ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ከቁ፡ጥር ፡ ፻፱ ፡ እስከ ፡ ፻፳ ፡ በተጻፈው ፡ መሠረት ፡ ሥልጣን ፡ ያልተሰጠው ፡ ቢሆንም ፡ በሌላው ፡ ረገድ ፡ ግን ፡ ይህንኑ ፡ ዐይነት ፡ ወንጀል ፡ ለማየት ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ማኖሻውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩን ፡ እንዲያይ ፤

(፪) ተከሳሹ ፡ በዚህ ፡ በከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቀርቦ ፡ ነገሩ ፡ እንዲሰማ ፤ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ። የሚሰጠውም ፡ ትእዛዝ ፡ ይግባኝ ፡ የሌለው ፡ ነው ።

ቀ* : ፻፯ ። ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ነገሩ ፡ የሚታይበትን ፡ ስፍራ ፡ ስለ ፡ መምራቱ ።

ከቀ* ፡ ፻ ፡ እስከ ፡ ፻፬ ፤ በቀ*ጥር ፡ ፻፲፮ ፡ ወይም ፡ ፻፲፯ ፡ በተጻፈው ፡ መሠረት ፡ በሚቀርቡ ፡ ነገሮች ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ክስ ፡ የሚቀርብበትን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይወስናል ። በዚህም ፡ ውሳኔ ፡ መሠረት ፡ ክስ ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩን ፡ ለመስማት ፡ ሥልጣን ፡ ይኖረዋል ።

ምዕራፍ ፡ ፫ ።

ስለ ፡ ክስ ፡ ማመልከቻ ።

ቀ* : ፻፰ ። መሠረቱ ።

(፩) የደንብ ፡ መተላለፍ ፡ ከሆነ ፡ ክስ ፡ በቀር፤ ማንም ፡ ሰው ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ መሠረት ፡ ክስ ፡ ሳይቀርብበት ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩ ፡ እንዲሰማ ፡ አይደረግም ።

(፪) የሚቀርበው ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፤

(ሀ) በከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤትም ፡ ሆነ ፡ ወይም ፡ በዝቅተኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ የቀረበ ፡ ሲሆንና ፤

(ለ) በግል ፡ ከሳሽነት ፡ ክስ ፡ እንዲቀርብ ፡ በተፈቀደለት ፡ የግል ፡ ከሳሽ ፡ የቀረበ ፡ ሲሆን ፤ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ድንጋጌዎች ፡ መሠረት ፡ መዘጋጀት ፡ አለበት ።

(፫) አካለመጠን ፡ ባላደረሱ ፡ ወጣቶች ፡ ላይ ፡ የሚቀርብ ፡ ክስ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀ* ፡ ፻፳፪ ፡ መሠረት ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ ካልተሰጠ ፡ በቀር ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ መሠረት ፡ አይፈጸምም ።

ቀ* : ፻፱ ። የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ስለ ፡ ማዘጋጀት፤ ስለ ፡ ማቅረብና ፡ ለተከሳሹ ፡ ስለ ፡ መስጠት።

(፩) ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ የፖሊስ ፡ ምርመራ ፡ መዝገብ ፡ (ቀ* ፡ ፴፯) ፡ ወይም ፡ የቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ (ቀ* ፡ ፶፩) ፡ በደረሰው ፡ በዐሥራ ፡ አምስት ፡ ቀን ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ በፖሊስ ፡ የምርመራ ፡ መዝገብ ፡ ወይም ፡ በቀዳሚ ፡ ምርመራው ፡ መዝገብ ፡ መሠረት ፡ የሚገባ ፡ የመሰለውን ፡ ክስ ፡ አዘጋጅቶ ፡ ሥልጣን ፡ ላለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያቀርባል ።

(፪) ነገሩ ፡ በከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መሰማቱ ፡ ከመጀመሩ ፡ በፊት ፡ የቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብን ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ተመልክቶ ፡ ነገሩ ፡ ሊሰማ ፡ የሚገባው ፡ በዝቅተኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መስሎ ፡ የታየው ፡ እንደሆነ ፡ ቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ አድራጊው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ ቢኖርም ፡ እንኳን ፡ ተገቢ ፡ የመሰለውን ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ አዘጋጅቶ ፡ ሥልጣን ፡ ላለው ፡ ዝቅተኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያቀርባል ።

(፫) ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ የቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ሲመረምር ፡ የፊት ፡ ፈጸሙት ፡

ወንጀሎች፣ በከፊል፣ የፍተኛው፣ ፍርድ፣ ቤት፣ ሥልጣን፣ በከፊል፣ ደግሞ፣ የዝቅተኛ፣ ፍርድ፣ ቤት፣ ሥልጣን፣ ሆኖ፣ ሲያገኝ፣ ተገቢ፣ የመሰለውን፣ ክስ፣ እዘጋጅቶ፣ ሁሉንም፣ ወንጀሎች፣ የማየት፣ ሥልጣን፣ ላለው፣ ለከፍተኛው፣ ፍርድ፣ ቤት፣ ያቀርባል ።

(፩) የክስ፣ ማመልከቻ፣ ግልባጭ፣ ለተከሳኹ፣ ያለ፣ ዋጋ፣ በነጻ፣ ይሰጠዋል ።

ቀ፡ ፻፲፩ ። የክሱን፣ ማመልከቻ፣ ሥልጣኑ፣ ላልሆነ፣ ፍርድ፣ ቤት፣ በስሕተት፣ ስለ፣ ማቅረብ።

ዐቃቤ፣ ሕጉ፣ የክሱን፣ ማመልከቻ፣ ሥልጣን፣ ለሌለው፣ ፍርድ፣ ቤት፣ ያቀረበ፣ እንደ፣ ሆነ፣ ፍርድ፣ ቤቱ፣ የክሱን፣ ማመልከቻ፣ አልቀበልም፣ ማለት፣ አለባት ። ፍርድ፣ ቤቱም፣ የክሱን፣ ማመልከቻ፣ ሥልጣን፣ ላለው፣ ፍርድ፣ ቤት፣ እንዲያቀርብ፣ ዐቃቤ፣ ሕጉን፣ ያዘዋል ። ይህንንም፣ በክሱ፣ ማመልከቻ፣ ላይ፣ መግለጽ፣ አለበት ።

ስለ፣ ሆነም፣ የዝቅተኛው፣ ፍርድ፣ ቤት፣ ሥልጣን፣ ነው፣ በማለት፣ ብቻ፣ በወንጀለኛው፣ መቅጫ፣ ሕግ፣ በቀ፣ ጸጸ፱፣ መሠረት፣ ዐቃቤ፣ ሕጉ፣ ክስ፣ ሲያቀርብ፣ ፍርድ፣ ቤቱ፣ ክሱን፣ አልቀበልም፣ ማለት፣ የለበትም ። እንደዚህ፣ ያለውም፣ ክስ፣ ሲቀርብለት፣ ፍርድ፣ ቤቱ፣ ክሱን፣ ለማየት፣ ሥልጣን፣ አለው ።

ቀ፡ ፻፲፩ ። የክሱ፣ ማመልከቻ፣ ዐይነትና፣ የሚጻፍበት ።

(ጸ) ማንኛውም፣ የክስ፣ ማመልከቻ፣ ቅንና፣ ግመተ፣ ምሕረት፣ የተጻፈበትና፣ የተፈረመበት፣ እንዲሁም፣ ከዚህ፣ በታች፣ የተዘረዘሩት፣ እንዲገለጹበት፣ ያስፈልጋል ።

(ሀ) የተከሳኹ፣ ስም ፤

(ለ) ተከሳኹ፣ የተከሰሰበትን፣ ወንጀል፣ እንዲሁም፣ የወንጀሉ፣ መሠረታዊ፣ ነገርና፣ ሁኔታዎች ፤

(ሐ) ወንጀሉ፣ የተፈጸመበት፣ ጊዜና፣ ስፍራ፣ ተገቢ፣ በሆነ፣ ጊዜም፣ የተበደለው፣ ሰው፣ ስም፣ ወይም፣ ወንጀሉ፣ የተፈጸመበት፣ ገብረት ፤

(መ) ተከሳሽ፣ ወንጀሉን፣ በመፈጸም፣ ተላልፏል፣ የተባለበት፣ ሕግና፣ የሕጉን፣ ቁጥር ፤

(፪) ማንኛውም፣ የክስ፣ ማመልከቻ፣ ከዚህ፣ ሕግ፣ ተያይዞ፣ በሚገኘው፣ በሁለተኛው፣ ሠንጠረዥ፣ ዐይነት፣ ወይም፣ በተቻለ፣ መጠን፣ ከዚህ፣ ጋራ፣ ተመሳሳይ፣ በሆነ፣ ዐይነት፣ መዘጋጀት፣ አለበት ።

ቀ፡ ፻፲፪ ። የወንጀሉ፣ ዝርዝር፣ ሁኔታ ።

ተከሳኹ፣ የተከሰሰበትን፣ ወንጀል፣ ለይቶ፣ ዐውቆ፣ መልስ፣ ለመስጠት፣ እንዲችል፣ እያንዳንዱ፣ ክስ፣ ወንጀሉንና፣ ሁኔታውን፣ በዝርዝር፣ መግለጽ፣ አለበት ። ስለ፣ ወንጀሉና፣ ስለ፣ ሁኔታው፣ የሚሰጠው፣ ዝርዝር፣ መግለጫ፣ ወንጀ

ለኛው፣ የፈጸመው፣ ተግባር፣ ወንጀል፣ ከሚያደርገው፣ ሕግ፣ እነጋገር፣ ጋራ፣ በጣም፣ የተቀራረበ፣ መሆን፣ አለበት ።

ቍ፡ ፻፲፫ = የተፈጸመው፣ ወንጀል፣ ዐይነት፣ የሚያጠራጥር፣ በሆነ፣ ጊዜ ።

(ገ) ለተፈጸመው፣ ተግባር፣ ወይም፣ ተግባሮች፣ የሚቀርበው፣ ማስረጃ፣ ከአያሌ፣ ወንጀሎች፣ ውስጥ፣ የትኛውን፣ እንደሚያረጋግጥ፣ ለማወቅ፣ ባጠራጠረ፣ ጊዜ፣ ተከሳኞች፣ ለመፈጸሙ፣ ይበልጥ፣ ማስረጃ፣ ያለ፣ በሚመስለው፣ ወንጀልና፣ እንዲሁም፣ በተጨማሪ፣ በማስረጃው፣ ሊረጋገጥ፣ ይቻላል፣ በሚባሉት፣ ወንጀሎች፣ ሁሉ፣ ይከሰሳል ።

(ገ) የቀረበው፣ ማስረጃ፣ ተከሳኞች፣ በተጨማሪ፣ የሚያስከስሰው፣ ወንጀል፣ ከሆነና፣ ፍርድ፣ ቤቱም፣ ወንጀሉን፣ ለማየት፣ ሥልጣን፣ ያለው፣ ከሆነ፣ ክስ፣ ባይቀርብበትም፣ በዚህ፣ ወንጀል፣ በተከሳኞች፣ ላይ፣ ለመፍረድ፣ ይቻላል ። ይኸውም፣ ተጨማሪው፣ ከክሱ፣ ውስጥ፣ ካለው፣ ወንጀል፣ እነሱተኛ፣ ወንጀል፣ ሆኖ፣ ሲገኝ፣ ነው ።

(ገ) ፍርድ፣ ቤቱ፣ በወንጀለኛ፣ መቅጫ፣ ሕግ፣ በቍ፣ ፯፣ እና፣ ፱፣ መሠረት፣ ከመፈጸም፣ በዚህ፣ ቍ፣ ጥር፣ ድንጋጌ፣ አይታገድም ።

ቍ፡ ፻፲፬ = ቅጣትን፣ የሚያከብዱ፣ ወንጀሎች፣ ክስ፣ አቀራረብና፣ ሥነ፣ ሥርዐት ።

(ገ) ተከሳኞች፣ ከዚህ፣ በፊት፣ በራጸማቸው፣ ወንጀሎች፣ ምክንያት፣ ቅጣትን፣ በሚያከብድ፣ ወንጀል፣ የሚከሰስ፣ ሲሆን፣ የሚከሰሰው፣ ቅጣቱ፣ በማይከብድበት፣ ወንጀል፣ ሆኖ፣ ክሱ፣ የሚታየው፣ ቅጣትን፣ የሚያከብዱ፣ ወንጀሎችን፣ ለማየት፣ ሥልጣን፣ ባለው፣ ፍርድ፣ ቤት፣ ነው ።

(ገ) ተከሳኞች፣ ቅጣቱ፣ በማይከብድበት፣ ወንጀል፣ ጥፋተኛ፣ ሆኖ፣ ከተገኘ፣ በተከሳኞች፣ ላይ፣ ያስቀጣጥላል፣ ተብሎ፣ የጥፋተኛነት፣ ውሳኔ፣ ከተሰጠ፣ በኋላና፣ ከቅጣቱ፣ ውሳኔ፣ በፊት፣ ተከሳኞች፣ ከዚህ፣ ቀደም፣ ጥፋተኛ፣ የሆነበት፣ ክሱ፣ በሚሰማበት፣ ጊዜ፣ የቀረበ፣ ቢሆን፣ ኖሮ፣ ቅጣቱ፣ በሚከብድበት፣ ወንጀል፣ ያስቀጣው፣ ነበር፣ የሚያሰኘው፣ ከሆነ፣ ከዚህ፣ ቀደም፣ በወንጀል፣ የተቀጣበትን፣ ዐቃቤ፣ ሕግ፣ ለፍርድ፣ ቤት፣ ማስረጃት፣ አለበት ። ቅጣቱ፣ በሚከብድበት፣ ወንጀል፣ ጥፋተኛ፣ ሆኖ፣ እንደተገኘ፣ ተቋጥሮ፣ የቅጣት፣ ውሳኔ፣ ይሰጣል ። በዚህም፣ መሠረት፣ ፍርድ፣ ቤት፣ የጥፋተኛነትን፣ ውሳኔ፣ ይለውጣል ።

ቍ፡ ፻፲፭ = በወንጀል፣ የተከሰሰን፣ ሰው፣ ሙከራ፣ በማድረግ፣ ወይም፣ በረዳትነት፣ ወይም፣ በአነሳሽነት፣ ጥፋተኛ፣ ስለ፣ ማድረግ ።

(ገ) አንድ፣ ሰው፣ በወንጀል፣ የተከሰሰ፣ ሲሆን፣ በተጨማሪ፣ በሙከራ፣ የወንጀል፣ ክስ፣ የቀረበበት፣ ባይሆንም፣ በሙከራ፣ ወንጀል፣ ለመፍረድ፣ ይቻላል ።

(ደ) አንድ፣ ሰው፣ ወንጀል፣ ሠርተሃል፣ ተብሎ፣ በዋና፣ ወንጀልኛነት፣ ቢከሰ ስም፣ በአነሣሽነት፣ ወይም፣ በአባሪነት፣ ክስ፣ የቀረበበት፣ ባይሆንም፣ በወንጀሉ፣ አነሣሽነት፣ ወይም፣ በአባሪነት፣ ለመፍረድ፣ ይቻላል ።

ቍ፡ ፻፲፮ ። ክሱ፣ ከአንድ፣ በላይ፣ በሆነ፣ ጊዜ ።

(፩) በአንድ፣ ተከላሽ፣ በአንድ፣ ጊዜ፣ በክሱ፣ ማመልከቻ፣ ብዙ፣ ክሶች፣ ሊቀ ርዕብት፣ ይችላሉ፣ ነገር፣ ግን፣ እየአንዳንዱ፣ የወንጀል፣ ክስ፣ ለየብቻው፣ መገለጽ፣ አለበት ።

(፪) የቀረቡበት፣ ክሶች፣ በአንድነት፣ መታየት፣ አለባቸው፣ ነገር፣ ግን፣ የክሶቹ፣ በአንድነት፣ መታየት፣ በተከላሹ፣ መከላከያ፣ ችግር፣ የሚያመጣበት፣ የመሰለ፣ እንደ፣ ሆነ፣ ፍርድ፣ ቤቱ፣ ክሶቹ፣ ተነጣጥለውለት፣ ለየብቻ፣ እንዲሰሙ፣ ማዘዝ፣ ይችላል ።

ቍ፡ ፻፲፯ ። በአንድ፣ ላይ፣ የሚቀርብ፣ ክስ ።

(፫) በምንም፣ ዐይነት፣ ደረጃ፣ ወይም፣ በልዩ፣ ልዩ፣ ጊዜ፣ ለአንድ፣ ወንጀል፣ ወይም፣ ወንጀሎች፣ ተካፋይ፣ የሆኑ፣ ሰዎች፣ በአንድነት፣ ተከሰው፣ አንድ፣ ላይ፣ ነገራቸው፣ ይሰማል ።

(፬) ትክክለኛ፣ ፍርድ፣ ለመስጠት፣ ጠቃሚ፣ በሆነ፣ ጊዜ፣ ነገሩ፣ ተለያይቶ፣ እንዲሰማ፣ ከማድረግ፣ ፍርድ፣ ቤቱን፣ የዚህ፣ ቍጥር፣ ደንጋጌ፣ አይከለክለውም ።

(፭) አያሌ፣ ሰዎች፣ በአንድ፣ የወንጀል፣ ሥራ፣ አፈጻጸም፣ የፈጸሙት፣ የወንጀል፣ ተግባር፣ ልዩ፣ ልዩ፣ በሆንም፣ አስፈላጊ፣ በሆነ፣ ጊዜ፣ በአንድ፣ ላይ፣ ሊከሰ ስሱ፣ ይቻላል ።

ቍ፡ ፻፲፰ ። የመሳሳት፣ ውጤት ።

ስለ፣ ወንጀሉ፣ ወይም፣ ስለ፣ ወንጀሉ፣ አስፈላጊ፣ ዝርዝር፣ በክሱ፣ ማመልከቻ፣ ላይ፣ ስሕተት፣ ሲደረግ፣ ወይም፣ ወንጀሉ፣ ወይም፣ ስለ፣ ወንጀሉ፣ አስፈላጊ፣ ዝርዝር፣ ሳይጠቀስ፣ የቀረ፣ ሆኖ፣ ሲገኝ፣ የወንጀሉ፣ መሠረታዊ፣ ነገር፣ ሆኖ፣ መቄ ጠር፣ የለበትም ። ነገር፣ ግን፣ ስሕተቱ፣ ወይም፣ ሳይጠቀስ፣ የቀረው፣ አስፈላጊ፣ ነገር፣ ካልሆነ፣ ወይም፣ ስሕተቱ፣ ወይም፣ ሳይጠቀስ፣ የቀረው፣ ተከላሹን፣ ያሳሳተው፣ ካልሆነ፣ ወይም፣ በዚህ፣ ምክንያት፣ ትክክለኛ፣ ፍርድ፣ መስጠት፣ የማይቻል፣ ካልሆነ፣ በቀር፣ እንዲህ፣ ያለ፣ ስሕተት፣ ወይም፣ ሳይጠቀስ፣ የቀረው፣ ነገር፣ ክሱን፣ ዋጋ፣ አያሳጣውም ።

ቍ፡ ፻፲፱ ። ክሱን፣ ስለ፣ መለወጥ፣ ወይም፣ በክሱ፣ ላይ፣ ስለ፣ መጨመር ።

(፮) በተከላሹ፣ ላይ፣ በቀረበው፣ ክስ፣ ዋና፣ ስሕተት፣ የተገኘ፣ ሲሆን፣ ወይም፣ ያልተጠቀሰ፣ ነገር፣ ሲገኝ፣ ይኸውም፣ ተከላሹን፣ የሚያሳስት፣ ወይም፣ ያሳሳተ፣ በመሰለ፣ ጊዜ፣ ፍርዱ፣ ከመስጠቱ፣ በፊት፣ በማንኛውም፣ ጊዜ፣ በራሱ፣

አስተያየት ፡ ወይም ፡ ማመልከቻ ፡ በቀረበለት ፡ ጊዜ ፡ እንደ ፡ ነገሩ ፡ ሁኔታ ፡ ክሱ ፡ እንዲለወጥ ፡ ወይም ፡ እንዲጨመር ፡ ወይም ፡ አዲስ ፡ ክስ ፡ እንዲዘጋጅ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማዘዝ ፡ ይችላል ።

(፪) ክሱ ፡ በተለወጠ ፡ ጊዜ ፤ በተጨመረ ፡ ወይም ፡ አዲስ ፡ ክስ ፡ በወጣ ፡ ጊዜ ፡ ለተከላኹ ፡ ይነበብለትና ፡ እንዲረዳው ፡ ይደረጋል ።

(፫) በቅጥር ፡ ፻፲፰ ፡ መሠረት ፡ እንደ ፡ ተመለከተው ፡ በተደረገ ፡ ስሕተት ፡ ወይም ፡ ሳይጠቀስ ፡ የቀረ ፡ ነገር ፡ ባለ ፡ ጊዜ ፡ በዚህ ፡ ቅጥር ፡ መሠረት ፡ ይፈጸማል ።

ቀ፡ ፻፳ ። የክስ ፡ መለወጥ ፡ ወይም ፡ የመጨመር ፡ ውጤት ።

(፩) ክሱ ፡ በተለወጠ ፤ በተጨመረ ፡ ወይም ፡ አዲስ ፡ ክስ ፡ በተዘጋጀ ፡ ጊዜ ፡ ተከላኹ ፡ በዚህ ፡ ክስ ፡ ነገሩ ፡ እንዲሰማ ፡ ዝግጁ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይጠይቅዋል ።

(፪) ተከላኹ ፡ ዝግጁ ፡ አይደለሁም ፡ ባለ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተከላኹ ፡ የሰጠውን ፡ ምክንያት ፡ ይመረምራል ። ክሱ ፡ ወዲያውኑ ፡ ቢቀጥል ፡ የተከላኹ ፡ የመከላከል ፡ መብት ፡ የማይነካ ፡ መሰሉ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በታየው ፡ ጊዜ ፡ ክሱ ፡ እንዳልተለወጠ ፡ ወይም ፡ እንዳልተጨመረ ፡ ቁጥር ፡ ነገሩን ፡ መስማት ፡ ይቀጥላል ።

(፫) በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አስተያየት ፡ ነገሩን ፡ ወዲያው ፡ መቆጠል ፡ የተከላኹን ፡ የመከላከል ፡ መብት ፡ ወይም ፡ የቦቃቤ ፡ ሕጉን ፡ ክስ ፡ ሁኔታ ፡ የሚለውጥ ፡ ሆኖ ፡ ባገኘው ፡ ጊዜ ፡ ቆጠሮ ፡ እንዲደረግ ፡ ያዛል ፡ (ቁ፡ ፺፱)።

ቀ፡ ፻፳፩ ። ስለ ፡ ምስክሮች ፡ እንደ ፡ ገና ፡ መጠራት ።

የነገሩ ፡ መስማት ፡ ከተጀመረ ፡ በኋላ ፡ ክሱ ፡ የተለወጠ ፡ ወይም ፡ የተጨመረ ፡ ወይም ፡ አዲስ ፡ ክስ ፡ የተዘጋጀ ፡ ከሆነ ፡ በማንኛውም ፡ ጊዜ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ወይም ፡ ተከላኹ ፡ ከተሰሙት ፡ ምስክሮች ፡ ውስጥ ፡ ማንኛውንም ፡ እንደገና ፡ አስጠርቶ ፡ በክሱ ፡ ላይ ፡ ስለ ፡ ተለወጠው ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ተጨመረው ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ አዲሱ ፡ ክስ ፡ የመጠየቅ ፡ መብትና ፡ ለፍራ ፡ ነገሩ ፡ ጠቃሚ ፡ የሆነ ፡ ማስረጃ ፡ የማቅረብ ፡ መብት ፡ አለው ።

ቀ፡ ፻፳፪ ። ስለ ፡ ክስ ፡ ማንግጥ ።

(፩) በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቅጥር ፡ ፳፻፳፪ ፡ (ከባድ ፡ የግፍ ፡ አገዳደል) ፡ ወይም ፡ በቅጥር ፡ ፳፻፴፯ ፡ (ከባድ ፡ የወንበዴነት ፡ ተግባር) ፡ መሠረት ፡ ከቀረበው ፡ ክስ ፡ በቀር ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ በተከላኹ ፡ ላይ ፡ ያቀረበውን ፡ ማንኛውንም ፡ ክስ ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፈቃድ ፡ ከፍርድ ፡ በፊት ፡ ክሱ ፡ በሚሰማበት ፡ በማንኛውም ፡ ጊዜ ፡ ክሱን ፡ ለማንግጥ ፡ ይችላል ።

- (፪) ክሱን ፡ እንዳነግ ፡ በመንግሥት ፡ ታዝግለሁ ፡ ብሎ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲያመለከት ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ክሱን ፡ እንዲያነግ ፡ ከመንግሥት ፡ የታዘዘ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከተረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መፍቀድ ፡ አለበት ።
- (፫) በቁጥር ፡ ፻፲፱ ፡ መሠረት ፡ ክስ ፡ ያልተዘጋጀ ፡ እንደሆነ ፡ ተከላሹ ፡ ለጊዜው ፡ ይለቀቃል ።
- (፬) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ክሱን ፡ ለግንግት ፡ ወይም ፡ ላለግንግት ፡ ለሚሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ ምክንያቱን ፡ መስጠት ፡ አለበት ።
- (፭) በዚህ ፡ ቁጥር ፡ መሠረት ፡ ክሱ ፡ የተነግ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ክሱን ፡ ለወደፊት ፡ ለመቆጠል ፡ የሚከለክል ፡ አይሆንም ።

ምዕራፍ ፡ ፱ ።

የክሱ ፡ መስግት ፡ ስለ ፡ መጀመር ።

ክፍል ፡ ፩ ።

ስለ ፡ ክሱ ፡ ክርክር ።

ቁ ፡ ፻፳፫ ። ክሱ ፡ የሚሰግበትን ፡ ቀን ፡ ስለ ፡ መወሰን ።

በቁጥር ፡ ፻፱ ፡ መሠረት ፡ ክሱ ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ሲቀርብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ነገሩ ፡ የሚሰግበትን ፡ ቀን ፡ ወስኖ ፡ በተወሰነው ፡ ቀንና ፡ ሰዓት ፡ ተከላሹና ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ እንዲቀርቡ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መጥሪያ ፡ ይሰጣል ፡ ተከላሹ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ ያለ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ እንዲቀርብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አስፈላጊውን ፡ ያደርጋል ።

ቁ ፡ ፻፳፭ ። ስለ ፡ ምስክርኛ ፡ መጠራት ።

(፩) ነገሩ ፡ የሚሰግበት ፡ ቀን ፡ እንደ ፡ ተወሰነ ፡ ወደያውኑ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግና ፡ ተከላሹ ፡ እንዲቀርቡ ፡ አስፈላጊ ፡ የሆኑትን ፡ የምስክርኛቸውንና ፡ ያሉም ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በምስክርነት ፡ የሚቀርቡትን ፡ ልዩ ፡ ዕውቀት ፡ ያላቸው ፡ ሰዎች ፡ (ኤክስፐርቶች) ፡ ስም ፡ ዝርዝር ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ ሹም ፡ ይሰጣሉ ፡ የመዝገብ ፡ ቤቱም ፡ ሹም ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ መጨረሻ ፡ በተመለከተው ፡ በሦስተኛው ፡ ሰንጠረዥ ፡ ዐይነት ፡ መጥሪያውን ፡ ይሰጣል ።

(፪) ዐቃቤ ፡ ሕግና ፡ ተከላሹ ፡ ነገሩ ፡ በሚሰግበት ፡ ቀን ፡ መረጃዎች ፡ (ኤግዚቢቶች) ፡ ሁሉ ፡ እፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲቀርቡ ፡ የማድረግ ፡ ግዴታ ፡ አለባቸው ።

ቁ ፡ ፻፳፭ ። ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚሰጠው ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ።

እንደ ፡ ተከላሹ ፡ ወይም ፡ ምስክር ፡ በሕግ ፡ መሠረት ፡ መጥሪያ ፡ ደርሶት ፡ መጥሪያው ፡ ለመድረሱ ፡ ማስረጃ ፡ እያለ ፡ በታዘዘበት ፡ ቀን ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ተከላሹ ፡ ወይም ፡ ምስክሩ ፡ በፖሊስ ፡ ተይዞ ፡ እንዲቀርብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቁ፡ ፻፳፯ ። ስለ ፡ ክሱ ፡ መሰማት ፡ አጀማመር ።

- (ጸ) ክሱ ፡ ሊሰማ ፡ በተቀጠረበት ፡ ቀንና ፡ ሰዓት፡ ክሱን ፡ ለመሰማት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያስችላል ።
- (፺) ለክሱ፡ ክርክር ፡ አስተርጓሚ፡ አስፈላጊ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ችሎታ ፡ ያለውን ፡ የፍርድ ፡ ቤት ፡ አስተርጓሚ ፡ ይመርጣል ። ይህ ፡ ባልተገኘ ፡ ጊዜ ፡ ለተከላከቱ ፡ ወይም ፡ ለዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ዘመድ ፡ ያልሆነ ፡ ወይም ፡ ለክሱ ፡ ምስክር ፡ ያልሆነ ፡ ችሎታ ፡ ያለው ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይመርጣል ።
- (፻) በክሱ ፡ ፋይል ፡ የተጠቀሱት ፡ ተከራካሪዎች ፡ ይጠራሉ ፤ ተከላካሪዎች ፡ መቅረብ ፡ አለበት ።

ቁ፡ ፻፳፰ ። የተከላከቱ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መቅረብ ።

- (ጸ) ክሱን ፡ እንዲሰማና ፡ መከላከል ፡ እንዲችል ፡ ተከላካሪ ፡ ራሱ ፡ በችሎት ፡ መገኘት ፡ አለበት ፤ ጠበቃ ፡ ያለው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ከጠበቃው ፡ ጋራ ፡ ይቀርባል ።
- (፺) ተከላካሪ ፡ በበቂ ፡ ዘብ ፡ ተጠብቆ ፡ ይቀርባል ፤ አደገኛ ፡ ለመሆኑ ፡ ወይም ፡ የገደል ፡ ተግባር ፡ የሚፈጽም ፡ ለመሆኑ ፡ ወይም ፡ ለማምለጥ ፡ የሚሞክር ፡ መሆኑን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ከሌለ ፡ በስተቀር ፡ በሰንሰለት ፡ ታስሮ ፡ አይቀርብም ።

ቁ፡ ፻፳፱ ። ማንነቱን ፡ ስለ ፡ ማረጋገጥ ።

ተከላካሪ ፡ በሣጥን ፡ ውይይት ፡ ገብቶ ፡ ከቆመ ፡ በኋላ ፡ ማንነቱ ፤ ዕድሜውና ፡ ሥራው ፡ መረጋገጥ ፡ አለበት ።

ቁ፡ ፻፴፱ ። የክሱን ፡ ማመልከቻ ፡ ስለ ፡ ማንባብ ።

የችሎቱ ፡ ፕሬዚዳንት ፡ ክሱን ፡ ለተከላካሪ ፡ ካነበበለት ፡ በኋላ ፡ ተከላካሪ ፡ የክሱን ፡ ማመልከቻ ፡ የሚቃወም ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ይጠይቀዋል ።

ቁ፡ ፻፵፱ ። የክሱን ፡ ማመልከቻ ፡ ስለ ፡ መቃወም ።

- (ጸ) ተከላካሪ ፡ ስለ ፡ ክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ ፎርም ፡ ወይም ፡ በክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ የተገለጸውን ፡ የሚቃወም ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ከቀ፡ ፻፲፱ ፡ አንሥቶ ፡ በተከታዮቹ ፡ ቁ፡ ሮች ፡ የተመለከቱት ፡ ተፈጻሚዎች ፡ ይሆናሉ ።
- (፺) ተከላካሪ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ የተዘረዘሩትን ፤
 - (ሀ) በዚህ ፡ ነገር ፡ ክስ ፡ በሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ተጀምሮ ፡ በቆጠሮ ፡ ያለ ፡ መሆኑን ፤ ወይም ፡
 - (ለ) በዚህ ፡ ክስ ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ተከሶ ፡ ነጻ ፡ የወጣ ፡ ወይም ፡ የጥፋተኛነት ፡ ውሳኔ ፡ የተሰጠበት ፡ መሆኑን ፤ ወይም ፡
 - (ሐ) ክስ ፡ የቀረበበት ፡ ወንጀል ፡ በይርጋ ፡ ሕግ ፡ የታገደ ፡ ወይም ፡ ምሕረት ፡ ወይም ፡ የዐዋጅ ፡ ምሕረት ፡ (ይቅርታ) ፡ የተደረገለት ፡ መሆኑን ፤ ወይም ፡

(መ) ከሌሎች ፡ ወንጀለኞች ፡ ጋራ ፡ በተከሰሰ ፡ ጊዜና ፡ ለብቻው ፡ ከሌሎቹ ፡ ተንጥሎ ፡ ክሱ ፡ ባይታይለት ፡ የሚገዳው ፡ መሆኑን ፤ ወይም ፡

(ሠ) ክሱን ፡ ለማቅረብ ፡ በሕጉ ፡ መሠረት ፡ ፈቃድ ፡ ያልተሰጠ ፡ መሆኑን ፤ ወይም ፡

(ረ) በሌላው ፡ ችሎት ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ ሳይፈጸም ፡ በዚህ ፡ የወንጀል ፡ ክስ ፡ ውሳኔ ፡ ሊሰጥ ፡ የማይገባ ፡ መሆኑን ፤ ወይም ፡

(ሰ) ለፈጸማቸው ፡ ተግባሮች ፡ ኅላፊ ፡ ያለመሆኑን ፤ ባመለከተ ፡ ጊዜ ፡ በቀ ፡ የፀፈ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ይፈጸማል ።

(ቀ) በዚህ ፡ ቀጥር ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲጠይቀው ፡ ተከሳሹ ፡ የክሱን ፡ ግመልክቻ ፡ ወድያውኑ ፡ ካልተቃወመ ፡ በቀር ፡ ቄይቶ ፡ እንዲህ ፡ ያለውን ፡ መቃወሚያ ፡ ነገሩ ፡ በሚሰማበት ፡ በሌላ ፡ ጊዜ ፡ ሊያነሣ ፡ አይችልም ። ስለ ፡ ሆነም ፡ መቃወም ፡ የሚችለው ፡ መቃወሚያው ፡ የሚጸና ፡ ፍርድ ፡ ከመሰጠት ፡ የሚያግድ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ብቻ ፡ ነው ።

ቀ ፡ የፀፈ ። መቃወምን ፡ ስለ ፡ መወሰን ።

(አ) በቀጥር ፡ የፀ ፡ ንኡስ ፡ ቀ ፡ (ይ) ፡ መሠረት ፡ የሚደረገውን ፡ ማንኛውንም ፡ መቃወሚያ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በመዝገቡ ፡ ከጻፈ ፡ በኋላ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ለቀረበው ፡ መቃወሚያ ፡ የሚሰጠው ፡ መልስ ፡ እንዳለው ፡ ይጠየቃል ።

(ለ) ሕግን ፡ በመጥቀስ ፡ የቀረበውን ፡ መቃወሚያ ፡ ለመወሰን ፡ የሚችል ፡ ሲሆን ፤ ወይም ፡ በነገሩ ፡ ሁኔታ ፡ የቀረበውን ፡ መቃወሚያ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ያልተቃወመ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አንድ ፡ ውሳኔ ፡ ወዲያውኑ ፡ ይሰጣል ።

(ሐ) ማስረጃው ፡ ባለመሟላቱ ፡ ምክንያት ፡ ወድያውኑ ፡ ውሳኔ ፡ መስጠት ፡ ያልተቻለ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ያለ ፡ መዘግየት ፡ አስፈላጊ ፡ የሆነው ፡ ማስረጃ ፡ እንዲቀርብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(ከ) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አስፈላጊው ፡ ማስረጃ ፡ ሲቀርብለት ፡ ወዲያውኑ ፡ ውሳኔ ፡ ይሰጣል ።

ቀ ፡ የፀፈ ። ስለ ፡ ተከሳሹ ፡ እምነት ፡ ከሕደት ፡ መጠየቅ ።

(አ) ክሱ ፡ ለተከሳሹ ፡ ተነቦለት ፡ እንዲረዳው ፡ ከተደረገ ፡ በኋላ ፡ የችሎቱ ፡ ፕሬዚዳንት ፡ የተከሳሹን ፡ እምነት ፡ ከሕደት ፡ ይጠይቀዋል ።

(ለ) ክሱ ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ የችሎቱ ፡ ፕሬዚዳንት ፡ እያንዳንዱን ፡ ክስ ፡ በተለይ ፡ ለተከሳሹ ፡ አንብቦለት ፡ ካስረዳው ፡ በኋላ ፡ ለየአንዳንዱ ፡ ክስ ፡ እምነት ፡ ከሕደቱን ፡ ተቀብሎ ፡ በመዝገብ ፡ ይጽፋል ።

(ሐ) እምነት ፡ ከሕደቱ ፡ ተከሳሹ ፡ በሚሰጠው ፡ ቃል ፡ አነጋገር ፡ ዐይነት ፡ መመዝገብ ፡ አለበት ።

ቀ* : የ፱፫ = ጥፋተኛ ፡ አይደለሁም ፡ ስለ ፡ ማለት ፡ (ክሕደት) ።

(አ) ተከሳሹ ፡ ለክሱ ፡ መልስ ፡ ያልሰጠ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ወይም ፡ ክሱን ፡ የካደ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ጥፋተኛ ፡ አይደለሁም ፡ ብሏል ፡ ተብሎ ፡ በመዝገብ ፡ ይጻፋል ።

(ጀ) ተከሳሹ ፡ ወንጀሉን ፡ እምኖ ፡ በአፈጻጸሙ ፡ ረገድ ፡ ለይቶ ፡ መብቱን ፡ የጠበቀ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ጥፋተኛ ፡ አይደለሁም ፡ ብሏል ፡ ሲል ፡ በመዝገብ ፡ ይጻፋል ።

ቀ* : የ፱፬ = ስለ ፡ እምነት ፡ የሚሰጥ ፡ ቃል ።

(አ) ተከሳሹ ፡ በክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ የተዘረዘረውን ፡ ወንጀል ፡ ለመሥራቱ ፡ በሙሉ ፡ ያመነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተከሳሹ ፡ ጥፋተኛ ፡ ነኝ ፡ ብሏል ፡ ሲል ፡ በመዝገብ ፡ ከጻፈ ፡ በኋላ ፡ በተከሳሹ ፡ ላይ ፡ የጥፋተኛነት ፡ ውሳኔ ፡ ይሰጣል ።

(ጀ) ጥፋተኛ ፡ ነኝ ፡ ብሏል ፡ ተብሎ ፡ በመዝገብ ፡ በተጻፈ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አስፈላጊ ፡ ሆኖ ፡ ሲያገኘው ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ለክሱ ፡ የሚደግፈውን ፡ ማስረጃ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ለማዘዝና ፡ ተከሳሹም ፡ የመከላከያ ፡ ማስረጃውን ፡ እንዲያቀርብ ፡ ለመፍቀድ ፡ ይችላል ።

ቀ* : የ፱፭ = የተከሳሹ ፡ እምነት ፡ ክሕደት ፡ ማሻሻል ።

(አ) የተሰጠው ፡ ቃል ፡ የእምነት ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ እኖ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ክሱን ፡ መስማት ፡ በሚቀጥልበት ፡ ጊዜ ፡ ጥፋተኛ ፡ አይደለሁም ፡ የማለት ፡ ቃል ፡ መመዝገብ ፡ የሚገባው ፡ ሆኖ ፡ ያገኘ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ጥፋተኛ ፡ አይደለሁም ፡ የሚለውን ፡ ቃል ፡ ይመዘግባል ።

(ጀ) በተከሳሹ ፡ ላይ ፡ የተሰጠው ፡ የጥፋተኛነት ፡ ውሳኔ ፡ ውድቅ ፡ ይሆናል ።

ክፍል ፡ ፪ ።

ማስረጃና ፡ ፍርድ ።

ቀ* : የ፱፮ = የክሱ ፡ መከፈትና ፡ የዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ምስክርኛ ፡ መጠራት ።

(አ) የተከሳሹ ፡ እምነት ፡ ክሕደት ፡ በመዝገብ ፡ ከገባ ፡ በኋላ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ክሱን ፡ ሲከፍት ፡ ሊያስረጻ ፡ ያቀረበውን ፡ ክስና ፡ የሚያቀርበውን ፡ ማስረጃ ፡ ዐይነት ፡ ባጭሩ ፡ ይገልጻል ፡ ይህንንም ፡ በትክክል ፡ ያለ ፡ እድልም ፡ ማመልከት ፡ አለበት ።

(ጀ) ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ምስክርኛንና ፡ በምስክርነት ፡ የሚቀርቡ ፡ ልዩ ፡ ዕውቀት ፡ ያላቸው ፡ ሰዎች ፡ (ኢኮኒትርቶቹ) ፡ እንዳሉ ፡ መጥራት ፡ አለበት ። የምስክርነት ፡ ቃላቸውን ፡ ከመስጠታቸው ፡ በፊት ፡ ምስክርኛና ፡ በምስክርነት ፡ የሚቀርቡ ፡ ልዩ ፡ ዕውቀት ፡ ያላቸው ፡ ሰዎች ፡ መግል ፡ ወይም ፡ እውነትን ፡ ለመናገር ፡ ማረጋገጥ ፡ አለባቸው ።

(፫) ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ዋናውን ፡ ጥያቄ ፡ ጠይቋቸው ፡ ከፈጸመ ፡ በኋላ ፡ ተከላሹ ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ መስቀልያ ፡ ጥያቄ ፡ ይጠይቃቸዋል ። ከዚህም ፡ በኋላ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉም ፡ ድጋሚ ፡ ጥያቄ ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላል ።

(፬) ትክክለኛ ፡ ፍርድ ፡ ለመስጠት ፡ አስፈላጊ ፡ መስሎ ፡ ሲታየው ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በግንኛውም ፡ ጊዜ ፡ ምስክሩን ፡ ግናቸውንም ፡ ጥያቄ ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፻፴፯ ። የዋናው ፡ ጥያቄ ፡ ዐይነት ።

(፩) በዋናው ፡ ጥያቄ ፤ የሚቀርቡ ፡ ጥያቄዎች ፡ ውሳኔ ፡ ስለሚሰጥበት ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ ተገቢ ፡ የሆኑትንና ፡ በቀጥታም ፡ ሆነ ፡ ቀጥታ ፡ ባልሆነ ፡ መንገድ ፡ ምስክሩ ፡ ስለሚያውቃቸው ፡ ፍሬ ፡ ነገሮች ፡ ብቻ ፡ ናቸው ።

(፪) እንደነገሩ ፡ ሁኔታ ፡ ተከላሹ ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ ወይም ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ሳይፈቅዱ ፡ የመምራት ፡ ጥያቄ ፡ ምስክሩ ፡ አይጠየቅም ።

(፫) መስቀልያ ፡ ጥያቄ ፤ በዋናው ፡ ጥያቄ ፡ በተሰጠው ፡ መልስ ፡ ውስጥ ፡ ያለውን ፡ የስሕተት ፡ ቃል ፤ የሚያጠራጥር ፡ ቃል ፡ ወይም ፡ እውነት ፡ ያልሆነውን ፡ ቃል ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለመግለጽና ፡ ለማስተባበል ፡ የሚደረግ ፡ ጥያቄ ፡ ነው ። የመምራት ፡ ጥያቄዎች ፡ በመስቀልያ ፡ ጥያቄ ፡ ለመጠየቅ ፡ ይቻላል ።

ቍ ፡ ፻፴፰ ። የተከላሹ ፡ የቀድሞ ፡ ጥፋተኛነት ።

(፩) ሕጉ ፡ በተለይ ፡ በግልጽ ፡ ካልፈቀደ ፡ በቀር ፡ በፍርድ ፡ ጥፋተኛነቱ ፡ ከመታወቁ ፡ በፊት ፡ ተከላሹ ፡ ከዚህ ፡ በፊት ፡ ተከሶ ፡ የጥፋተኛነት ፡ ውሳኔ ፡ የተሰጠበት ፡ መሆኑ ፡ አይገለጽም ።

(፪) በግንኛውም ፡ ቀዳሚ ፡ ምርመራ ፡ በሚያደርገው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ውስጥ ፡ ተከላሹ ፡ ከዚህ ፡ በፊት ፡ ጥፋተኛ ፡ ሆኖ ፡ የተወሰነበት ፡ መሆኑ ፡ አይገለጽም ።

ቍ ፡ ፻፴፱ ። ድጋሚ ፡ ጥያቄ ።

ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፤ ተከላሹ ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ በመስቀልያ ፡ ጥያቄ ፡ የተነሣውን ፡ ነገር ፡ ለማጣራት ፡ ብቻ ፡ ድጋሚ ፡ ጥያቄ ፡ ይጠይቃል ።

ቍ ፡ ፻፵ መስቀልያ ፡ ጥያቄ ፡ ስላለመጠየቅ ።

በአንድ ፡ ጉዳይ ፡ ላይ ፡ መስቀልያ ፡ ጥያቄ ፡ አለመጠየቅ ፡ ተቃዋሚውን ፡ ወገን ፡ የነገሩን ፡ እውነተኛነት ፡ እንደ ፡ አመነ ፡ አይቋጠርም ።

ቍ ፡ ፻፵፩ ። ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ከሌላ ፡ ባላስረዳ ፡ ጊዜ ፡ ስለ ፡ ተከላሹ ፡ ነጻ ፡ መለቀቅ ።

ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ማስረጃውን ፡ አሰምቶ ፡ ከጨረሰ ፡ በኋላ ፡ ማፍረሻ ፡ ማስረጃ ፡ ማቅረብ ፡ አስፈላጊ ፡ ሳይሆን ፡ ተከላሹን ፡ ጥፋተኛ ፡ የሚያደርገው ፡ ሆኖ ፡ ባልተ

ገኘ ፣ ጊዜ ፣ እና ፣ ማስረጃው ፣ በቂ ፣ ሆኖ ፣ ሳያገኘው ፣ የቀረ ፣ እንደ ፣ ሆነ ፣ ተከላሹ ፣ በነጻ ፣ እንዲለቀቅ ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ያዛል ።

ቀ ፣ የጭ ። የመከላከያ ፣ ማስረጃን ፣ ስለ ፣ መጀመር ።

(ጸ) ተከላሹ ፣ በቀረበበት ፣ ማስረጃ ፣ መሠረት ፣ የተመሰከረበት ፣ ከሆነና ፣ የተበደለው ፣ ወገን ፣ ያቀረባቸው ፣ ምስክሮች ፣ ከተሰሙ ፣ በኋላ ፣ መከላከያውን ፣ እንዲጀምርና ፣ ለክሱ ፣ መልስ ፣ ቃሉን ፣ መስጠትና ፣ የመከላከያ ፣ ምስክሮቹን ፣ ማቅረብ ፣ የሚችል ፣ መሆኑን ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ለተከላሹ ፣ ይነግረዋል ።

(ጥ) ተከላሹ ፣ ወይም ፣ ጠበቃው ፣ መከላከያውን ፣ መክፈትና ፣ በመከላከያ ፣ ሊያስረዳ ፣ ያቀረበውን ፣ ማስረጃውን ፣ በመግለጽ ፣ አጭር ፣ መግለጫ ፣ ይሰጣል ። ከዚህም ፣ በኋላ ፣ ምስክሮቹን ፣ ወይም ፣ በምስክርነት ፣ ቃላቸውን ፣ የሚሰጡት ፣ ልዩ ፣ ዐዋቂዎች ፣ እንዳሉ ፣ ጠርቶ ፣ ቃላቸውን ፣ ከመስጠታቸው ፣ በፊት ፣ እንዲያሉ ፣ ወይም ፣ እውነትን ፣ ለመናገር ፣ እንዲያረጋግጡ ፣ ይደረጋል ።

(ፈ) የመከላከያ ፣ ምስክሮቹ ፣ በማንኛውም ፣ ተራ ፣ ሊጠሩ ፣ ይችላሉ ። ነገር ፣ ግን ፣ ተከላሹ ፣ ቃሉን ፣ መስጠት ፣ የፈቀደ ፣ እንደሆነ ፣ በመጀመሪያ ፣ ቃሉን ፣ ይሰጣል ። ተከላሹም ፣ በሚሰጠው ፣ ቃል ፣ መስቀልያ ፣ ጥያቄ ፣ ሊጠየቅ ፣ አይችልም ፣ ግን ፣ ተከላሹ ፣ ስለ ፣ ሰጠው ፣ ቃል ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ነገሩን ፣ ለማብራራት ፣ መጠየቅ ፣ ይችላል ።

ቀ ፣ የጭ ። ተጨማሪ ፣ ምስክሮች ።

(ጸ) ትክክለኛ ፣ ፍርድ ፣ ለመስጠት ፣ ምስክርነቱ ፣ አስፈላጊ ፣ ከመሰለው ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ፍርድ ፣ ከመስጠቱ ፣ በፊት ፣ በማንኛውም ፣ ጊዜ ፣ ማንኛውንም ፣ ምስክር ፣ መጥራት ፣ ይችላል ።

(ጥ) ዐቃቤ ፣ ሕጉና ፣ ተከላሹ ፣ ባቀረቡት ፣ የምስክር ፣ ስም ፣ ዝርዝር ፣ ላይ ፣ ያልተጠቀሱ ፣ ቢሆኑም ፣ ማንኛውንም ፣ ምስክር ፣ መቀጠር ፣ ይችላሉ ። እነዚህ ፣ ምስክሮች ፣ ነገሩን ፣ ለማዘግየት ፣ ሳይሆን ፣ ለፍራ ፣ ነገሩ ፣ ምስክርነታቸው ፣ አስፈላጊ ፣ ሲመሰለው ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ እንዲጠሩ ፣ መጥሪያ ፣ እንዲደርሳቸው ፣ ትእዛዝ ፣ ይሰጣል ።

(ፈ) ክሱ ፣ በከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ እንዲታይ ፣ የቀረበ ፣ በሆነ ፣ ጊዜ ፣ በቀዳሚ ፣ ምርመራ ፣ አድራጊው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ ያልተሰሙ ፣ ምስክሮችንም ፣ ቢሆን ፣ ዐቃቤ ፣ ሕጉ ፣ የፈለገውን ፣ ምስክር ፣ ስምና ፣ የሚሰጠውን ፣ ምስክርነት ፣ ዐይነት ፣ ለተከላሹ ፣ በጽሑፍ ፣ ገልጾ ፣ ለመጥራት ፣ ይችላል ።

ቀ ፣ የጭ ። በቀዳሚ ፣ ምርመራ ፣ አድራጊ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ ምስክሮች ፣ የሰጡት ፣ ቃል ፣ በማስረጃነት ፣ ሊቀርብ ፣ ስለ ፣ መቻሉ ።

(ጸ) ምስክሩ ፣ የሞተ ፣ እንደ ፣ ሆነ ፣ ወይም ፣ የአእምሮ ፣ ጉድለት ፣ ያገኘው ፣ እንደ ፣ ሆነ ፣ ማግኘት ፣ ያልተቻለ ፣ እንደ ፣ ሆነ ፣ በሕመም ፣ ምክንያት ፣ ወይም ፣ በኢ

ትቶጵያ፣ ግዛት፣ ውስጥ፣ ባለመኖሩ፣ ፍርድ፣ ቤት፣ መቅረብ፣ ያልቻለ፣ እንደ፣ ሆነ፣ በቀዳሚ፣ ምርመራ፣ አድራጊ፣ ፍርድ፣ ቤት፣ የሰጠው፣ ቃል፣ ተነቦ፣ በማስረጃነት፣ ለከፍተኛው፣ ፍርድ፣ ቤት፣ ይቀርባል ።

(፪) በምስክርነት፣ ቃሉን፣ የሚሰጥ፣ ልዩ፣ ዐዋቂ፣ በምስክርነት፣ ባይጠራም፣ በቀዳሚ፣ ምርመራ፣ አድራጊ፣ ፍርድ፣ ቤት፣ የሰጠው፣ ቃል፣ ተነቦ፣ በማስረጃነት፣ ለከፍተኛው፣ ፍርድ፣ ቤት፣ ሊቀርብ፣ ይችላል ።

ቀ፡ ፻፵፭ ። በፖሊስ፣ ምርመራ፣ የተሰጠ፣ ቃል፣ በማስረጃነት፣ ሊቀርብ፣ ስለ፣ መቻሉ ።

(፫) ዐቃቤ፣ ሕጉ፣ ወይም፣ ተከላሹ፣ ሲያመለክት፣ በፖሊስ፣ ምርመራ፣ ጊዜ፣ የተሰጠውን፣ የምስክርነት፣ ቃል፣ ፍርድ፣ ቤቱ፣ ሊመለከተው፣ ይችላል ።

(፬) ከዚህ፣ በኋላ፣ ለትክክለኛው፣ ፍርድ፣ አሰጣጥ፣ የሚጠቅም፣ መስሎ፣ ከታየው፣ የዚህ፣ ቃል፣ ግልባጭ፣ ለተከላሹ፣ እንዲደርሰው፣ አድርጎ፣ በዚህ፣ መሠረት፣ ምስክሩ፣ የሰጠውን፣ ቃል፣ ለማስተባበል፣ ይቻላል ።

ቀ፡ ፻፵፮ ። ማስረጃን፣ ስለ፣ መቃወም ።

ዐቃቤ፣ ሕጉ፣ ወይም፣ ተከላሹ፣ አንድ፣ ማስረጃ፣ ሊቀርብ፣ አይገባም፣ ወይም፣ ምስክሩ፣ ጥያቄ፣ ሊጠየቅ፣ አይገባም፣ ብሎ፣ ሲቃወም፣ ጥያቄው፣ ወይም፣ ማስረጃው፣ የሚገባ፣ መሆን፣ አለመሆኑን፣ ፍርድ፣ ቤቱ፣ ወዲያውኑ፣ ይወስናል ።

ቀ፡ ፻፵፯ ። ማስረጃውን፣ በመዝገብ፣ ስለ፣ መጻፍ ።

(፭) የያንዳንዱን፣ ምስክር፣ ቃል፣ ሲቀበል፣ በመጀመሪያ፣ የምስክሩን፣ ስም፣ አድራሻውን፣ ሥራውንና፣ ዕድሜውን፣ እንዲሁም፣ መላላ፣ ማድረጉን፣ ወይም፣ እውነት፣ ለመናገር፣ ማረጋገጡን፣ መጥቀስ፣ አለበት ።

(፮) የያንዳንዱን፣ ምስክር፣ ቃል፣ የችሎቱ፣ ስብሰባ፣ ጻኛ፣ ራሱ፣ በመዝገብ፣ ይጻፋል፣ ነገር፣ ግን፣ በአንድ፣ ምክንያት፣ መጻፍ፣ ያልቻለ፣ እንደሆነ፣ በሱ፣ መሪነትና፣ ተቋጣጣሪነት፣ ሌላው፣ ጻኛ፣ ወይም፣ የፍርድ፣ ጸሓፊው፣ እንዲጻፍ፣ ያደርጋል ።

(፯) ማስረጃው፣ ሲመዘገብ፣ ዋና፣ ጥያቄ፣ መስቀልያ፣ ጥያቄ፣ ስድጋሚ፣ ጥያቄ፣ ተብሎ፣ ይከፈላል፣ መስቀልያ፣ ጥያቄውና፣ ስድጋሚ፣ ጥያቄው፣ የሚጀመርበትና፣ የሚያልቅበት፣ ስፍራ፣ በመዝገቡ፣ ውስጥ፣ እንደሚለይ፣ ተደርጎ፣ ይጻፋል ።

(፰) ስብሰባው፣ ጻኛ፣ አንዳንድ፣ ጥያቄን፣ ወይም፣ መልስን፣ በተለይ፣ ለመጻፍ፣ ካልፈቀደ፣ በቀር፣ የሚሰጠውን፣ የምስክርነት፣ ቃል፣ ምን፣ ጊዜም፣ ቢሆን፣ እንደ፣ ተነገረው፣ በሐተታ፣ ዐይነት፣ መመዘኑ፣ አለበት ።

ቀ፡ ፻፵፰ ። የክርክሩ፣ ማቆሚያ፣ ንግግር ።

(፩) የመከላከያ፣ ማስረጃ፣ መሰማት፣ ከተፈጸመ፣ በኋላ፣ ስለ፣ ሕጉና፣ ስለነገሩ፣ ሁኔታ፣ ዐቃቤ፣ ሕጉ፣ ይናገራል ።

(ደ) ከዚህ በኋላ ፣ ተከላቸ ፣ ወይም ፣ ጠበቃው ፣ ስለ፡ሕጉና ፣ ስለ፡ ነገሩ ፣ ማስረጃ፣ ሁኔታ ፣ ይናገራል ። እሱም፣ ሁል ፣ ጊዜ ፣ የመጨረሻውን ፣ ንግግር ፣ ያደርጋል።

(ቸ) ተከላቸቹ ፣ ብዙ ፣ እንደ፣ሆኑ ፣ ተከላቸ ፣ ወይም ፣ ጠበቃው ፣ ለፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ንግግር ፣ የሚያደርግበትን ፣ ተራ ፣ ሰብሳቢው ፣ ዳኛ ፣ ይወስናል ።

ቀ ፣ የግፃ ፣ ስለ ፣ ፍርድና ፣ ቅጣት ።

(ጸ) የመጨረሻው ፣ ንግግርና ፣ በቀ፣ጥር ፣ የግፃ ፣ መሠረት ፣ የማደረገው ፣ ንግግር ፣ ጭምር ፣ ያለ ፣ እንደ ፣ ሆነ ፣ ከተፈጸመ ፣ በኋላ ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ፍርድን ፣ ይሰጣል። ፍርድም ፣ ቀን ፣ ተጽፎበት ፣ በፍርድ ፣ ሰጪው ፣ ዳኛ ፣ መረጃም ፣ አለበት ። የማ ስረጃው ፣ አጭር ፣ መግለጫ ፣ ማስረጃውን ፣ የተቀበለበትና ፣ ያልተቀበለበትን ፣ ምክንያቶች ፣ ፍርድ ፣ የተመሠረተበትን ፣ ሕግ ፣ መጥቀስና ፣ ጥፋትም ፣ ሆኖ ፣ በተገኘ ፣ ጊዜ ፣ ጥፋተኛ ፣ ሆኖ ፣ ያስገኘውን ፣ ሕግ ፣ በፍርድ ፣ ውስጥ ፣ መጻፍ ፣ አለበት ።

(፱) ተከላቸ ፣ ጥፋተኛ ፣ አይደለም ፣ በተባለ ፣ ጊዜ ፣ ተከላቸ ፣ ነጻ ፣ እንዲሆንና ፣ አስፈላጊም ፣ ሲሆን ፣ ከማረፊያ ፣ ቤት ፣ እንዲለቀቅ ፣ የሚል ፣ ትእዛዝ ፣ በፍርድ ፣ ውስጥ ፣ እንዲገለጽ ፣ ያስፈልጋል ።

(፫) ተከላቸም ፣ ጥፋተኛ ፣ ነው ፣ በተባለ ፣ ጊዜ ፣ ስለ ፣ ቅጣት ፣ ማክበድ ፣ ወይም ፣ ማቅለል ፣ ዐቃቤ ፣ ሕጉ ፣ ያለውን ፣ አስተያየት ፣ እንዲሰጥ ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ይጠይቀዋል ። ዐቃቤ ፣ ሕጉም ፣ ስለ ፣ ተከላቸ ፣ ጠባይ ፣ ለማስረጃት ፣ ምስክሮች ፣ ለመጥራት ፣ ይችላል ።

(፬) ዐቃቤ ፣ ሕጉ ፣ ስለ ፣ ቅጣቱ ፣ አስተያየቱን ፣ ከሰጠ ፣ በኋላ ፣ ተከላቸ ፣ ወይም ፣ ጠበቃው ፣ መልስ ፣ የመስጠት ፣ መብት ፣ አለው ፣ ስለ ፣ ጠባዩም ፣ ለማስረጃት ፣ ምስክሮች ፣ ለመጥራት ፣ ይችላል ። ተከላቸ ፣ ቀድሞ ፣ በጥፋተኛነት ፣ አልተፈረደብኝም ፣ ያለ ፣ እንደ ፣ ሆነ ፣ ዐቃቤ ፣ ሕጉ ፣ ከዚህ ፣ ቀደም ፣ በጥፋተኛነት ፣ የተፈረደበት ፣ ለመሆኑ ፣ ለፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ማስረጃት ፣ አለበት ።

(፭) ከዚህ በኋላ ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ቅጣትን ፣ ይወስናል ፣ ቅጣቱም ፣ የተሰጠበትን ፣ የሕግ ፣ ቁጥሮች ፣ ጠቅሶ ፣ መጻፍ ፣ አለበት ።

(፮) በዚህ ቀጥር ፣ የተነገረው ፣ ቢኖርም ፣ በወንጀለኛው ፣ መቅጫ ፣ ሕግ ፣ በቀጥር ፣ የግፃ ፣ እና ፣ የግፃ ፣ የተመለከተው ፣ እንደ ፣ ተጠበቀ ፣ ነው ።

(፯) ፍርድ ፣ ከተሰጠ ፣ በኋላ ፣ ዐቃቤ ፣ ሕጉ ፣ ወይም ፣ ተከላቸ ፣ ስላለው ፣ የይግባኝ ፣ መብት ፣ ይነገረዋል ።

ምዕራፍ ፡ ፮ ።

የግል ፡ ከሳሽ ፡ የሚያቀርበው ፡ ክስ ።

ቀ ፡ ፻፶ ፡ አቤቱታና ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ስለ ፡ ማቅረብ ።

(፩) በቀ፡ጥር ፡ ፵፬ ፡ ንኡስ ፡ ቀ፡ጥር ፡ ፩ ፡ መሠረት ፡ የግል ፡ ክስ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ፈቃድ ፡ የተሰጠው ፡ የግል ፡ ከሳሽ ፡ በዐሥራ ፡ አምስት ፡ ቀን ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ አቤቱታውንና ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ሥልጣኑ ፡ ለሚፈቅድለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያቀርባል ።

(፪) የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ የቀረበው ፡ ለግል ፡ ከሳሽ ፡ በተሰጠው ፡ ፈቃድ ፡ መሠረት ፡ ያልሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ በተሰጠው ፡ ፈቃድ ፡ መሠረት ፡ ክሱን ፡ እንዲያሻሽል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያዛል ።

ቀ ፡ ፻፶፩ ፡ ባለጉዳዮቹን ፡ ለማስታረቅ ፡ ስለሚደረግ ፡ ሙከራ ።

(፩) አቤቱታውና ፡ ክስ ፡ ሲቀርብ ፡ የግል ፡ ከሳሽና ፡ ተከሳሹ ፡ እንዲቀርቡ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መጥሪያ ፡ ይሰጣል ።

(፪) የክስ ፡ ማመልከቻውን ፡ ከማንበብ ፡ በፊት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተከራካሪዎቹን (የግል ፡ ከሳሽና ፡ ተከሳሹን) ፡ ለማስታረቅ ፡ ይሞክራል ። ዕርቅ ፡ በተደረገ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ዕርቁን ፡ በመገዝብ ፡ ይጽፋል ። ዕርቁም ፡ የፍርድ ፡ ውጤት ፡ ይኖረዋል ።

ቀ ፡ ፻፶፪ ፡ ስለ ፡ ኪሣራ ፡ የሚደረግ ፡ መተማመኛ ።

በነገረተኞቹ ፡ መካከል ፡ ዕርቅ ፡ እንዲሆን ፡ ለማድረግ ፡ ባልተቻለ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የግል ፡ ከሳሽ ፡ ስለ ኪሣራ ፡ ዋስትና ፡ እንዲሰጥ ፡ ማድረግ ፡ ያስፈልግ ፡ እንደሆነ ፡ ይወስናል ። ስለ ኪሣራ ፡ ዋስትና ፡ እንዲሰጥ ፡ በተወሰነ ፡ ጊዜ ፡ ዋስትናውንና ፡ ዋስትና ፡ የሚሰጥበትን ፡ የገንዘብ ፡ ልክ ፡ በሚሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ውስጥ ፡ ይወስናል ።

ቀ ፡ ፻፶፫ ፡ ክርክሩን ፡ ስለ ፡ መስማትና ፡ ፍርድ ፡ ስለ ፡ መስጠት ።

የግል ፡ ከሳሽ ፡ በቀ ፡ ፻፶፪ ፡ መሠረት ፡ ትእዛዝ ፡ ተሰጥቶት ፡ ትእዛዙን ፡ የረጸመ ፡ እንደሆነ ፤ ከቀ ፡ ፻፶፫ ፡ እስከ ፡ ቀ ፡ ፻፶፬ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ የነገሩ ፡ መስማት ፡ ይቀጥላል ። ተከራካሪዎቹ ፡ በዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ በኩል ፡ በሚቀርበው ፡ ክስ ፡ ዐይነት ፡ መብትና ፡ ግዴታ ፡ ይኖራቸዋል ።

ምዕራፍ ፡ ፯ ።

ወንጀል ፡ በመሠራቱ ፡ ጉዳት ፡ ስለ ደረሰበት ፡ ሰው ።

ቀ ፡ ፻፶፬ ፡ መሠረቱ ።

(፩) በወንጀሉ ፡ የተበደለው ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ እንደራሴው ፡ የነገሩ ፡ መስማት ፡ ሲጀመር ፡ ነገሩን ፡ የሚሰማው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለደረሰበት ፡ ጉዳት ፡ ካሳ ፡ እንዲያስገኝ ፡ ይሞክራል ።

ያዘለት ፡ መጠየቅ ፡ ይችላል ። የሚፈለገውንም ፡ ካሣ ፡ ዐይነትና ፡ ልክ ፡ በጽሑፍ ፡ ወስኖ ፡ ያመለክታል ። ማመልከቻውን ፡ ሲያቀርብ ፡ በሕግ ፡ የተወሰነውን ፡ የዳኝነት ፡ እንደ ፡ ፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ነገር ፡ መክፈል ፡ የለበትም ።

(፪) ማመልከቻውን ፡ የሚያቀርበው ፡ ሰው ፡ የዐቃቤ ፡ ሕግንና ፡ የመከላከያ ፡ ምስክሮች ፡ ስም ፡ ዝርዝር ፡ እንዲያይና ፡ ተጨማሪ ፡ ምስክር ፡ መጥሪት ፡ የሚፈልግ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ይጠየቃል። በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ነገር ፡ እንደሚደረገው ፡ ሁሉ ፡ ለሚፈልጋቸው ፡ ተጨማሪ ፡ ምስክሮች ፡ መጥሪያ ፡ በሕግ ፡ የተወሰነውን ፡ ገንዘብ ፡ ይከፍላል ።

(፫) የዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ድንጋጌዎች ፡ በዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ በኩል ፡ ለሚቀርበው ፡ ክስና ፡ በግል ፡ ከሳሽ ፡ በኩል ፡ ለሚቀርበውም ፡ ክስ ፡ ተፈጻሚዎች ፡ ይሆናሉ ።

(፬) ማመልከቻውን ፡ የሚያቀርበው ፡ ሰው ፡ በግል ፡ ከሳሽነት ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በወንጀሉ ፡ ክስ ፡ የሚያቀርባቸውን ፡ ምስክሮች ፡ ዝርዝርና ፡ ለካሣው ፡ መጠየቂያ ፡ ክስ ፡ የሚያቀርባቸውን ፡ ምስክሮች ፡ ይለያል ። የንእስ ፡ ቀ፡ (፩) እና ፡ (፪) ድንጋጌዎች ፡ ተፈጻሚዎች ፡ ይሆናሉ ።

ቀ፡ ፻፺፭ ። ማመልከቻውን ፡ ስላሽመቀበል ።

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የቀረበለትን ፡ ማመልከቻ ፡ ከተመለከተ ፡ በኋላ ፡ በራሱ ፡ አስተያየት ፡ ወይም ፡ በዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ወይም ፡ በተከሳሹ ፡ አመልካችነት ፡ ከዚህ ፡ እንደሚቀጥለው ፡ ሆኖ ፡ ባገኘው ፡ ጊዜ ፤

(ሀ) ተከሳሹ ፡ እካለመጠን ፡ ያላደረሰ ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ወይም ፡

(ለ) በተከሳሹ ፡ ላይ ፡ የቀረበውን ፡ ክስ ፡ ለመስማት ፡ ተከሳሽ ፡ የሌለ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ወይም ፡

(ሐ) ተበዳዩ ፡ ሥልጣኑ ፡ በሚፈቅድለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ክስ ፡ አቅርቦ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ወይም ፡

(መ) ማመልከቻውን ፡ ያቀረበ ፡ ሰው ፡ ክሱን ፡ ለማቅረብ ፡ የማይገባው ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ወይም ፡

(ሠ) በዐቃቤ ፡ ሕጉና ፡ በመከላከያ ፡ ከሚቀርቡት ፡ ምስክሮች ፡ በላይ ፡ አያሌ ፡ ምስክሮች ፡ በተጨማሪነት ፡ ካልተጠሩ ፡ በቀር ፡ የካሣውን ፡ ልክ ፡ መወሰን ፡ የማይቻል ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ወይም ፡

(ረ) ካሣ ፡ በመጠየቅ ፡ ተበዳዩ ፡ ያቀረበውን ፡ ክስ ፡ መስማት ፡ የወንጀሉን ፡ ነገር ፡ ለመስማት ፡ አስችጋሪ ፡ የሚያደርግ ፤ የሚያዘበራርቅ ፡ ወይም ፡ የሚያዘገይ ፡ መስሎ ፡ የታየው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ማመልከቻውን ፡ የማይቀበለው ፡ መሆኑን ፡ ይወስናል ።

(፪) ክስ ፡ የቀረበበት ፡ የካሣ ፡ ገንዘብ ፡ ልክ ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሥልጣን ፡ በላይ ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከቻውን ፡ አልቀበልም ፡ ብሎ ፡ ይወስናል ።

(፫) ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ማመልከቻውን ፣ ስላለመቀበሉ ፣ የሚሰጠው ፣ ውሳኔ ፣ የመጨረሻ ፣ ይግባኝ ፣ የሌለው ፣ ነው ። በወንጀሉ ፣ የተበደለው ፣ ሰው ፣ የፍትሕ ፣ ብሔር ፣ ክስ ፣ ማቅረብ ፣ የሚችል ፣ መሆኑን ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ይነግረዋል ።

፡፡ ፻፶፮ ። ማመልከቻውን ፣ ፈቅዶ ፣ ስለ ፣ መቀበል ።

(፬) የተበደለውን ፣ ሰው ፣ ማመልከቻ ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ፈቅዶ ፣ የተቀበለው ፣ እንደ ፣ ሆነ የተበደለው ፣ ሰው ፣ በወንጀሉ ፣ ክስ ፣ ነገር ፣ ለመግባት ፣ እንደ ፣ ደንበኛ ፣ ተከራካሪ ፣ ወገን ፣ በሚቀርበው ፣ ማስረጃ ፣ ሙሉ ፣ የተካፋይነት ፣ መብት ፣ አለው ።

(፭) የመከላከያው ፣ ማስረጃ ፣ ሲፈጸም ፣ የተበደለው ፣ ሰው ፣ ወይም ፣ እንደራሴው ፣ የሚፈልገውን ፣ ካሣ ፣ መጠን ፣ ራሱ ፣ ወይም ፣ ጠበቃው ፣ እንዲያመለክት ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ይፈቅድለታል ። ተከላኹ ፣ ወይም ፣ ጠበቃው ፣ መልስ ፣ የመስጠት ፣ መብት ፣ ይኖረዋል ።

፡፡ ፻፶፯ ። የተበደለው ፣ ሰው ፣ ከክሱ ፣ ስለ ፣ መውጣት ።

የተበደለው ፣ ሰው ፣ መከላከያው ፣ ከመፈጸሙ ፣ በፊት ፣ በማንኛውም ፣ ጊዜ ፣ የክስ ፣ ማመልከቻውን ፣ ትቶ ፣ ሥልጣኑ ፣ በሚፈቅድለት ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ በተከላኹ ፣ ላይ ፣ የፍትሕ ፣ ብሔር ፣ ክስ ፣ ለማቅረብ ፣ ይችላል ።

፡፡ ፻፶፰ ። ተከላኹን ፣ ነጻ ፣ ስለ ፣ ማድረግ ፣ ወይም ፣ ስለ ፣ መልቀቅ ።

ተከላኹ ፣ ነጻ ፣ በተለቀቀ ፣ ወይም ፣ ለጊዜው ፣ በተለቀቀ ፣ ጊዜ ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ስለ ፣ ካሣ ፣ ፍርድ ፣ አይሰጥም ፣ ነገር ፣ ግን ፣ የተበደለው ፣ ሰው ፣ ሥልጣኑ ፣ በሚፈቅድለት ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ ተከላኹን ፣ በፍትሕ ፣ ብሔር ፣ መክሰስ ፣ የሚችል ፣ መሆኑን ፣ ይነግረዋል ።

፡፡ ፻፶፱ ። ስለ ፣ ካሣ ፣ አወሳሰን ፣ የሚሰጥ ፣ ትእዛዝ ።

- (፩) ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ጉዳት ፣ ለደረሰበት ፣ ወገን ፣ ካሣ ፣ ሲፈርድለት ፣
- (ሀ) የተወሰነው ፣ ካሣ ፣ መጠን ፣ ለተበደለው ፣ ሰው ፣ ወይም ፣ ለእንደራሴው ፣ እንዲከፈል ፣
- (ለ) በፍትሕ ፣ ብሔር ፣ ነገር ፣ እንደሚከፈለው ፣ ሁሉ ፣ የኪሣራ ፣ ወጪ ፣ ለተበደለው ፣ ሰው ፣ ወይም ፣ ለእንደራሴው ፣ እንዲከፈል ፣
- (ሐ) በፍትሕ ፣ ብሔር ፣ ነገር ፣ እንደሚደረገው ፣ ተከላኹ ፣ ዳኝነት ፣ እንዲከፍል ፣ ብሎ ፣ ትእዛዝ ፣ ይሰጣል ።
- (፪) ፍርድ ፣ ቤቱም ፣ እንደማንኛውም ፣ ደንበኛ ፣ ክስ ፣ ፍርድ ፣ ይሰጣል ።

አንቀጽ ፡ ፪ ።

ልዩ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

ምዕራፍ ፡ ፩ ።

ተከሳሹ ፡ በሌለ ፡ ጊዜ ፡ የሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

ቀ ፡ ፻፳ ። መሠረቱ ።

- (፩) እካለመጠን ፡ ባላደረሱ ፡ ወጣቶች ፡ ላይ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ በዐቃቤ ፡ ሕግም ፡ ሆነ ፡ በግል ፡ ክስ ፡ የተከሰሰው ፡ ሰው ፡ ባልቀረበ ፡ ጊዜ ፡ የዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ድንጋጌዎች ፡ ተፈጻሚዎች ፡ ይሆናሉ ።
- (፪) ነገሩ ፡ ሊሰማ ፡ በተቀጠረበት ፡ ቀን ፡ ተከሳሹ ፡ ራሱ ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ወይም ፡ ለመቅረቱ ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ የሚሰጥለት ፡ እንደራሴ ፡ ያል ቀረበ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ተከሳሹ ፡ እንዲያዝ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።
- (፫) እንዲያዝ ፡ የተሰጠውን ፡ ትእዛዝ ፡ መፈጸም ፡ ያልተቻለ ፡ እንደሆነ ፤ ተከሳሹ ፡ በሌለበት ፡ ነገሩ ፡ እንዲሰማ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያስብበታል ። በዚህ ፡ መሠረት ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠ ፡ ሲሆን ፡ ከዚህ ፡ የሚከተሉት ፡ ድንጋጌዎች ፡ ተፈጻሚዎች ፡ ይሆናሉ ።

ክፍል ፡ ፩ ።

ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ባቀረበው ፡ ክስ ፡ ተከሳሹ ፡ እፍርድ ፡ ቤት ፡ ስላለመቅረቡ ።

ቀ ፡ ፻፳፩ ። ተከሳሹ ፡ በሌለበት ፡ ነገሩ ፡ የሚሰማበት ፡ ሁኔታ ።

- (፩) ተከሳሹ ፡ ያለ ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ነገሩ ፡ ሊሰማ ፡ በተቀጠረበት ፡ ቀን ፡ ሳይ ቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ አለመቅረቡን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በመዝገቡ ፡ ከጻፈ ፡ በኋላ ፡ በዚህ ፡ ክፍል ፡ በተጻፈው ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ነገሩ ፡ በሌለበት ፡ እንዲ ሰማ ፡ ያዛል ።
- (፪) በዚህ ፡ ክፍል ፡ በተጻፈው ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ በተመለከቱት ፡ ወንጀሎች ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ተከሳሹ ፡ በሌለበት ፡ የወንጀል ፡ ክስ ፡ አይሰማም ።
- (ሀ) ከአሥራ ፡ ሁለት ፡ በታች ፡ በማያንስ ፡ ጽኑ ፡ እስራት ፡ የሚያሳሰር ፡ ወንጀል ፡ የሠራ ፤ ወይም ፡
- (ለ) በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ከቀ ፡ ፻፶፬ ፡ እስከ ፡ ፻፶፮ ፡ ድረስ ፡ ያሉ ትን ፡ ወንጀሎች ፡ ፈጽሞ ፡ ጽኑ ፡ እስራት ፡ ወይም ፡ ከአምስት ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ በላይ ፡ መቀጫ ፡ በሚያስቀጣ ፡ ወንጀል ፡ የተከሰሰ ፡ ሲሆን ፡ ነው ።

(፫) የተከሰሰው ፡ ሰው ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ መንግሥት ፡ ጥገኛ ፡ በመሆኑና ፡ ጥገኛ ፡ ያደረገው ፡ አገር ፡ አሳልፎ ፡ ያልሰጠው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ወይም ፡ በሌለበት ፡ ነገሩ ፡ ሊሰማ ፡ የማይቻል ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፤ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቀ፡ ፲፪ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቀ፡ ፩፻፳፪ ። መጥሪያ ።

ተከሳሹ ፡ በሌለበት ፡ ነገሩ ፡ እንዲሰማ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፤ ትእዛዝ ፡ የሰጠ እንደሆነ ፤
(ሀ) ይህ ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትዕዛዝ ፡ ተከሳሹ ፡ የተከሰሰበት ፡ ወንጀል ፡ ዝርዝር ፡ ነገሩ ፡ እንዲሰማ ፡ በተቀጠረበት ፡ ቀን ፡ ተከሳሹ ፡ ሳይቀርብ ፤ ቢቀር ፡ በሌለበት ፡ የሚፈረድ ፡ መሆኑን ፡ የሚገልጽ ፡ የመጥሪያ ፡ ማስታወቂያ ፡ በጋዜጣ ፡ እንዲወጣ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያዛል ።

(ለ) ለተከሳሹ ፡ የሚደርስ ፡ መስሎ ፡ ከታየው ፡ መጥሪያው ፡ የሚደርስበትን ፡ ሌላ ፡ መንገድ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊያዝ ፡ ይችላል ።

ቀ፡ጥር ፡ ፩፻፳፫ ። ነገሩ ፡ ስለ ፡ መስማትና ፡ ፍርድ ፡ ስለ ፡ መሰጠት ።

(ከ) በቀ፡ጥር ፡ ፻፳፪ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ተከሳሹ ፡ ያልቀረበ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ክስ ፡ እንደማንኛውም ፡ ክስ ፡ ይቀጥላል ።

(፪) የዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ምስክር ፡ ከተሰማ ፡ በኋላ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ የመጨረሻ ፡ ንግንር ፡ ያደርጋል ።

(፫) ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ እንደማንኛውም ፡ ደንበኛ ፡ ክስ ፡ ፍርድ ፡ ይሰጣል ።

ቀ፡ ፻፳፬ ። ፍርዱን ፡ ውድቅ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።

ፍርዱ ፡ ውድቅ ፡ እንዲሆን ፡ ከቀ፡ ፻፺፯ ፡ እስከ ፡ ፪፻፪ ፡ በተመለከተት ፡ ምክንያቶች ፡ መሠረት ፡ ማመልከቻ ፡ ማቅረብ ፡ ይቻላል ።

ክፍል ፡ ፪ ።

በግል ፡ ክስ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ አለመቅረብ ።

ቀ፡ ፻፳፭ ። የግል ፡ ከሳሽ ፡ አለመቅረብ ።

(ከ) የግል ፡ ከሳሽ ፡ ነገሩ ፡ ሊሰማ ፡ በተቀጠረበት ፡ ቀን ፡ ያለ ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደ ፡ ሆነ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ክሱን ፡ ሰርዞ ፡ ተከሳሹ ፡ ከክሱ ፡ ውጭ ፡ እንዲሆን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፪) በንዑስ ፡ ቀ፡ጥር ፡ (ከ) መሠረት ፡ ክሱ ፡ በተሰረዘ ፡ ጊዜ ፡ የግል ፡ ከሳሽ ፡ ክሱ ፡ በተሰረዘበት ፡ በዐሥራ ፡ አምስት ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ ክሱ ፡ እንደገና ፡ እንዲታይ ለት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላል ። የግል ፡ ከሳሽ ፡ ነገሩ ፡ ሊሰማ ፡

በተቀጠረበት ፡ ቀን ፡ ሳይቅርብ ፡ የቅረው ፡ ካቅሙ ፡ በላይ ፡ በሆነ ፡ ጎይል ፡ መሆኑን ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ካላሰረዳ ፡ በቀር ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከቻውን ፡ አይቀበለውም ።

(፫) ማመልከቻውን ፡ በዐሥራ ፡ አምስት ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ ያላቀረቡ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ማመልከቻውን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያልተቀበለው ፡ እንደሆነ ፡ የግል ፡ ከሳሹን ፡ በሚመለከተው ፡ ረገድ ፡ የክሱ ፡ መሰረዝ ፡ የመጨረሻ ፡ ይሆናል ።

ቁ፡ ፻፳፮ ። ተከሳሹ ፡ ስላለመቅረቡ ።

ተከሳሹ ፡ በሌላ ፡ ጊዜ ፡ በቁ፡ ፻፳፪ ፡ እና ፡ ፻፳፫ ፡ የተመለከተው ፡ ተፈጻሚ ፡ አይሆንም ። ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ተከሳሹ ፡ እንዲያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ምዕራፍ ፡ ፪ ።

የደንብ ፡ መተላለፍ ፡ ወንጀል ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ።

ቁ፡ ፻፳፯ ። ለተከሳሹ ፡ መጥሪያ ፡ ስለ ፡ መላክ ።

(አ) የደንብ ፡ መተላለፍ ፡ ወንጀል ፡ በተፈጸመ ፡ ጊዜ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ወይም ፡ የግል ፡ ከሳሹ ፡ ተከሳሹ ፡ እንዲጠራ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መጥሪያ ፡ እንዲሰጥ ፡ ያመለክታል ።

(፪) በማመልከቻውና ፡ በመጥሪያው ፡ ላይ ፡ የተከሳሹ ፡ ስም ፡ የደንብ ፡ መተላለፍ ፡ ወንጀል ፡ የተፈጸመበት ፡ ሁኔታና ፡ ክስ ፡ የቀረበበት ፡ ሕግና ፡ የሕጉ ፡ ቁ፡ጥር ፡ መጻፍ ፡ አለበት ።

ቁ፡ ፻፳፰ ። በደንብ ፡ መተላለፍ ፡ ወንጀል ፡ የተከሰሰ ፡ ሰው ፡ ጥፋተኛነቱን ፡ በጽሕፈት ፡ ሊያምን ፡ ይችላል ።

ተከሳሹ ፡ በመጥሪያው ፡ ላይ ፡ ለተከሰሰበት ፡ ወንጀል ፡ ጥፋተኛነቱን ፡ የሚያምን ፡ መሆኑን ፡ በጽሑፍ ፡ ገልጾ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መላክ ፡ ይችላል ። በዚህም ፡ ጽሑፍ ፡ ላይ ፡ ቀኑና ፡ የተከሳሹ ፡ ፈርማ ፡ መኖር ፡ አለበት ። በእንደዚህ ፡ ያለው ፡ ህገርና ፡ በቁ፡ ፻፳፫ ፡ ንኡስ ፡ ቁ፡ጥር ፡ (፫) የተመለከተው ፡ እንደ ፡ ተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ በመጥሪያው ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መቅረቡ ፡ አስፈላጊ ፡ መሆኑ ፡ ሊቀር ፡ ይችላል ።

ቁ፡ ፻፳፱ ። ሥነ ፡ ሥርዐትና ፡ ፍርድ ።

(አ) መጥሪያው ፡ ጥፋትን ፡ በማመን ፡ ተጽፎበት ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ የተላከ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የክሱን ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ ከዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ አረጋግጦ ፡ በተከሳሹ ፡ ላይ ፡ የቅጣት ፡ ውሳኔ ፡ ይሰጣል ፤ የፍርድንም ፡ ግልባጭ ፡ ለተከሳሹ ፡ ይልካል ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የገንዘብ ፡ መቅጫ ፡ ብቻ ፡ የሚፈርድ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ወዲያ ውኑ ፡ ይወስናል ።

(፫) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተከሳሹ ፡ እንዲታሰር ፣ የግዴታ ፡ ሥራ ፡ እንዲሠራ ፡ ጣይም ፡ ማስጠንቀቂያ ፡ እንዲሰጠው ፡ ወይም ፡ መውቀስ ፡ ሲፈልግ ፡ ተከሳሹ ፡ እንዲቀርብ ፡ መጥሪያ ፡ ይሰጣል ፤ ለተከሳሹም ፡ የቅጣቱ ፡ ውሳኔ ፡ ከመሰጠቱ ፡ በፊት ፡ የመከላከል ፡ መብት ፡ ይሰጠዋል ።

ቀ፡ ፻፸ ። ተከሳሹ ፡ ደንብ ፡ በመጥላለፍ ፡ ወንጀል ፡ ተከሶ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የመቅረብ ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ።

(፩) ተከሳሹ ፡ በመጥሪያው ፡ ላይ ፡ ጥፋተኝነቱን ፡ በማመን ፡ ያልጸፈ ፡ እንደሆነ ፤ ነገሩ ፡ እንዲሰማ ፡ በተቀጠረው ፡ ቀንና ፡ ሰዓት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይቀርባል ።

(፪) ዐቃቤ ፡ ሕጉና ፡ ተከሳሹ ፡ ምስክሮች ፡ እንዳላቸው ፡ ምስክሮቻቸው ፡ በቀጠሮው ፡ ቀን ፡ እንዲቀርቡ ፡ አስፈላጊውን ፡ ይፈጽማሉ ።

(፫) ሥነ ፡ ሥርዐቱ ፡ በቃል ፡ ይፈጸማል ። ምስክሩ ፡ ከሚሰጠው ፡ ቃል ፡ ውስጥ ፡ ዋናውን ፡ ነገር ፡ ብቻ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በመዝገቡ ፡ ይጽፋል ። ለፍርዱ ፡ ምክንያት ፡ የሆነውን ፡ ነገርና ፡ ሕግ ፡ በመጥቀስ ፡ ባጭሩ ፡ ጽፎ ፡ በቃል ፡ ፍርድ ፡ ይሰጣል ።

(፬) ተከሳሹ ፡ በግል ፡ ክስ ፡ ያለ ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ በቀጠሮው ፡ ቀን ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ወዲያውኑ ፡ ፍርድ ፡ ይሰጣል ።

ምዕራፍ ፡ ፫ ።

አካለመጠን ፡ ያላደረሱ ፡ ወጣቶች ፡ ስለ ፡ ፈጸሙት ፡ ወንጀል ፡ ክስ ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ።

ቀ፡ ፻፸፩ ። መሠረቱ ።

አካለመጠን ፡ ባላደረሱ ፡ ወጣቶች ፡ ላይ ፡ የሚቀርብ ፡ የወንጀል ፡ ክስ ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ በተመለከተው ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ይፈጸማል ።

ቀ፡ ፻፸፪ ። የወንጀሉን ፡ ክስ ፡ የማቅረብ ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ።

(፩) አካለመጠን ፡ ያላደረሰ ፡ ወጣት ፡ በወንጀል ፡ ነገር ፡ ውስጥ ፡ ገብቶ ፡ በቅጥን ፡ ጊዜ ፡ ፖሊሱ ፤ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፤ ወላጁ ፡ ወይም ፡ ሞግዚቱ ፡ ወይም ፡ በቅርብ ፡ ወደሚገኘው ፡ የወረዳ ፡ ግዛት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወድያውኑ ፡ ይዞት ፡ ይቀርባል ።

(፪) አካለመጠን ፡ ያላደረሰውን ፡ ወጣት ፡ ያመጣው ፡ ሰው ፡ የወንጀሉንና ፡ የምስክሮቹን ፡ ዝርዝር ፡ እንዲገልጽና ፡ አስፈላጊ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ የአቤቱታ ፡ ማመልከቻ

ውን፡ እንደ፡ደንቡ፡ እንዲያቀርብ፡ ፍርድ፡ ቤቱ፡ ይጠይቀዋል ። የሚሰጠውንም፡ ቃል፡ እና፡ አቤቱታ ፡ በመዝገብ ፡ ይጽፋል ፤ ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ፖሊስ ፡ ምርመራውን ፡ የሚፈጸምበትን ፡ ሁኔታ ፡ የሚገልጽ ፡ መምሪያ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፫) የቀረበው ፡ ክስ ፡ ከዐሥር ፡ ዓመት ፡ በላይ ፡ በሆነ ፡ ጽኑ ፡ እስራት ፡ ወይም ፡ በሞት ፡ የሚያስቀጣ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ (ወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቍ ፡ ፻፸፫) ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ የክስ ፡ ማመልከቻውን ፡ አዘጋጅቶ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፬) ነገሩ ፡ መቆጠር ፡ ወይም ፡ ወደ ፡ በላይ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መቅረብ ፡ የሚያስፈልገው ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ አካለመጠን ፡ ያላደረሰውን ፡ ወጣት ፡ ነገሩ ፡ በሚሰማበት ፡ ቀን ፡ ለማቅረብ ፡ ለሚችሉ ፡ ለወላጆቹ ፡ ለሞግዚቱ ፡ ወይም ፡ ለዘመዶቹ ፡ እነሱም ፡ የሌሉ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ለወህኒ ፡ ቤት ፡ ሳይሆን ፡ ለአንድ ፡ ድርጅት ፡ (አኒስቲቱሽን) ፡ ወይም ፡ እራሱን ፡ ለቻለ ፡ ጤዋ ፡ ሰው ፡ እጁ ፡ ይሰጣል ። ምስክሮቹ ፡ ነገሩ ፡ በሚሰማበት ፡ ቀን ፡ ሊቀርቡ ፡ ግዴታ ፡ ይገባሉ ።

ቍ ፡ ፻፸፫ ። አካለመጠን፡ያላደረሰውን፡ወጣት፡ ሞግዚት፡ ወደ፡ ፍርድ፡ ቤት፡ ስለ፡መጥራት።

አካለመጠን ፡ ያላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ወደ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በቀረበ ፡ ጊዜ ፡ እና ፡ ወላጆቹ ፡ ሞግዚቱ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ ከቤተ ፡ ዘመዶቹ ፡ ባልቀረቡ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እነዚህ ፡ ሰዎች ፡ እንዳሉ ፡ ጠይቆ ፡ እንዳሉ ፡ ወዲያው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲቀርቡ ፡ መጥሪያ ፡ እንዲደርሳቸው ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፻፸፮ ። አካለመጠን ፡ ያላደረሰው ፡ ወጣቶች ፡ ጠበቃ ፡ እንዲኖራቸው ፡ ስለ፡ማድረግ ።

(ሀ) አካለመጠን ፡ ያላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ወላጆቹ ፡ ሞግዚቱ ፡ ወይም ፡ ቤት ፡ ዘመዱ ፡ ባልቀረቡ ፡ ጊዜ ፡ ወይም ፡

(ለ) አካለመጠን፡ያላደረሰው፡ወጣት፡ ከዐሥር፡ ዓመት፡ በላይ፡ በጽኑ፡ እስራት፡ ወይም ፡ በሞት ፡ በሚያስቀጣ ፡ ወንጀል ፡ በተከሰሰ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡

አካለመጠን ፡ ያላደረሰውን ፡ ወጣት ፡ የሚረዳው ፡ ጠበቃ ፡ ያዘለታል ።

ቍ ፡ ፻፸፭ ። አካለመጠን ፡ ያላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ከችሎቱ ፡ ክፍል ፡ እንዲወጣ ፡ ስለ፡ ማድረግ ።

አካለመጠን፡ያላደረሰው፡ወጣት፡ ሊሰማው፡ የማይገባ፡ ነገር፡ በማስረጃነት፡ የቀረበ፡ ወይም፡ ትችት፡ የሚሰጥበት፡ በሆነ፡ ጊዜ ፡ ሊሰማው ፡ የማይገባው ፡ ነገር ፡ በሚነገርበት ፡ ወይም ፡ በሚመሰክርበት ፡ ጊዜ ፡ ከችሎቱ ፡ ክፍል ፡ ውስጥ ፡ እንደ ወጣ ፡ ይደረጋል ።

ቀ፡ ፻፸፯ ። የነገሩ ፣ መሰማት ።

(፩) አካለመጠን ፣ ያላደረሰው ፣ ወጣት ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ በቀረበ ፣ ጊዜ ፣ ነገሩ ፣ በሙሉ ፣ የሚሰማው ፣ በዝግ ፣ ችሎት ፣ ውስጥ ፣ ነው ፣ ነገሩ ፣ በሚሰማበት ፣ ጊዜ ፣ ከምስክሮች ፣ በምስክርነት ፣ ከሚሰጡት ፣ ከልዩ ፣ ዐዋቂዎች ፣ ከወላጆች ፣ ወይም ፣ ከሞግዚት ፣ ወይም ፣ ከበጎ ፣ አድራጎት ፣ ድርጅት ፣ አባሎች ፣ በቀር ፣ ማንም ፣ ሰው ፣ ሊገኝ ፣ አይገባም ። ማንኛውም ፣ ነገር ፣ በከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ በሚሰማበት ፣ ጊዜ ፣ ዐቃቤ ፣ ሕጉ ፣ መገኘት ፣ አለበት።

(፪) አካለመጠን ፣ ያላደረሰ ፣ ወጣት ፣ የተከሰሰበትን ፣ ነገር ፣ የሚሰማው ፣ ችሎት ፣ በሌላ ፣ ነገር ፣ ተሰይሞ ፣ ከሚያነጋግረው ፣ አኳኋንና ፣ ሁኔታ ፣ የተለየ ፣ ይሆናል።

(፫) በቀ፡ ፻፸፪ ፣ ንእስ ፣ ቀ፡ፐር ፣ ፪ ፣ መሠረት ፣ የቀረበው ፣ ክስ ፣ ወይም ፣ አቤቱታ ፣ ወይም ፣ በቀ፡ ፻፸፪ ፣ ንእስ ፣ ቀ፡ፐር ፣ ፫ ፣ መሠረት ፣ የቀረበው ፣ ክስ ፣ ማመልከቻ ፣ አካለመጠን ፣ ላላደረሰው ፣ ወጣት ፣ ከተነበበለት ፣ በኋላ ፣ ለክሱ ፣ ወይም ፣ ለአቤቱታው ፣ የሚሰጠው ፣ መልስ ፣ እንዳለው ፣ ይጠየቃል ።

(፬) ተከሳሹ ፣ በሚሰጠው ፣ መልስ ፣ የቀረበበትን ፣ ክስ ፣ ወይም ፣ አቤቱታ ፣ በሙሉ ፣ ዐውቆ ፣ ያመነ ፣ መሆኑ ፣ ግልጽ ፣ ሆኖ ፣ ለፍርድ ፣ ቤቱ ፣ በታየው ፣ ጊዜ ፣ አካለመጠን ፣ ያላደረሰው ፣ ወጣት ፣ የሰጠውን ፣ መልስ ፣ በመዝገብ ፣ ጽፎ ፣ ወዲያውኑ ፣ የጥፋተኛነት ፣ ውሳኔ ፣ ለመስጠት ፣ ይችላል ።

(፭) ተከሳሹ ፣ የተከሰሰበትን ፣ ወንጀል ፣ በሙሉ ፣ ከተረዳው ፣ በኋላ ፣ ክሱን ፣ ወይም ፣ አቤቱታውን ፣ ያላመነ ፣ እንደ ፣ ሆነ ፣ ለቀረበው ፣ ክስ ፣ ወይም ፣ አቤቱታ ፣ ለመመስከር ፣ የሚጠሩትን ፣ ምስክሮች ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ይጠይቃል ። አካለመጠን ፣ ያላደረሰው ፣ ወጣት ፣ ወይም ፣ እንደራሴው ፣ ወይም ፣ ጠበቃው ፣ ማንኛውም ፣ ምስክር ፣ እንዲጠራለት ፣ ማድረግ ፣ ይችላል ።

(፮) ምስክሮቹን ፣ ሁሉ ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ በጥያቄ ፣ ከመረመረ ፣ በኋላ ፣ የተከሳሹ ፣ ወገን ፣ መስቀልያ ፣ ጥያቄ ፣ ሊጠይቅ ፣ ይችላል። የሚሰጠው ፣ ቃል ፣ ሁሉ ፣ በመዝገብ ፣ ይጻፋል ።

(፯) ማስረጃው ፣ ተሰምቶ ፣ ካለቀና ፣ የተከሳሹ ፣ ወገን ፣ ስለ ፣ ነገሩ ፣ ጠቅላላ ፣ ንግግር ፣ ካደረገ ፣ በኋላ ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ፍርድ ፣ ይሰጣል ።

ቀ፡ ፻፸፯ ። ፍርድ ።

(፩) ፍርድ ፣ በምን ፣ ሕግ ፣ መሠረት ፣ እንደ ፣ ተሰጠ ፣ በፍርድ ፣ ውስጥ ፣ ይጠቀሳል ። አካለመጠን ፣ ያላደረሰው ፣ ወጣት ፣ ጥፋተኛ ፣ ሆኖ ፣ ያልተገኘ ፣ እንደ ፣ ሆነ ፣ ወዲያውኑ ፣ በነጻ ፣ ይለቀቃል። ጥፋተኛ ፣ ሆኖ ፣ በተገኘ ፣ ጊዜ ፣ በወንጀለኛ ፣ መቅጫ ፣ ሕግ ፣ በቀ፡ ፻፸፪ ፣ እና ፣ በሚቀጥሉት ፣ ቀ፡ፐርች ፣ መሠረት ፣ የሚገባውን ፣ ጥንቃቄ ፣ ወይም ፣ ቅጣት ፣ ይወስናል ።

(፪) አካለመጠን ፣ ላላደረሰው ፣ ወጣት ፣ የሚጠቅም ፣ ውሳኔ ፣ ለመስጠት ፣ እንዲያስችለው ፣ ስለ ፣ ወጣቱ ፣ ጠባይና ፣ ስለ ፣ ቀድሞው ፣ ጥፋቱ ፣ ለመጠየቅ ፣ ከማ

ንኛውም ፡ ድርጅት ፡ ማንኛውንም ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ እንደራሴ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ መጥራት ፡ ይችላል ።

(፫) እነዚህ ፡ ሰዎች ፡ የሚሰጡት ፡ ቃል ፡ ከተሰማ ፡ በኋላ ፡ የተከሳሹ ፡ ወገን መልስ ፡ መስጠትና ፡ ስለ ፡ ጠባዩ ፡ ምስክሮች ፡ መጥራት ፡ ይችላል። እነዚህንም ምስክሮች ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከጠየቀ ፡ በኋላ ፡ የተከሳሹ ፡ ወገን ፡ ስለ ፡ ቅጣቱ በቃል ፡ ሊያመለክት ፡ ይችላል ።

(፬) ፍርድ ፡ የሚሰጠው ፡ እንደ ፡ ማንኛውም ፡ ደንበኛ ፡ ክስ ፡ ነው ። ፍርድ ፡ ቤቱ ውሳኔውን ፡ አካለመጠን ፡ ላላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ካስረጸገው ፡ በኋላ ፡ ለላ ፡ ፊቱ ፡ ጠባዩን ፡ እንዲያርም ፡ ያስጠነቅቀዋል ።

ቅ፡ ፻፸፮ ። በወላጆችና ፡ በሞግዚት ፡ ላይ ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ።

ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አካለመጠን ፡ ያላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ወላጆች ፡ ወይም ፡ በሕግ ጎሳፊ ፡ የሆኑ ፡ ሰዎች ፡ ተግባራቸውን ፡ በሚገባ ፡ ያልፈጸሙ ፡ ሲመስለው ፡ ጠንቅቂያና ፡ ምክር ፡ ሊሰጣቸው ፡ ወይም ፡ ሊወቅሳቸው ፡ ይችላል ።

ቅ፡ ፻፸፱ ። በአንዳንድ ፡ ሁኔታ ፡ አካለመጠን ፡ ላላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ስለሚከፈለው አበል ።

(አ) ቤተ ፡ ሰቦቹ ፡ ወይም ፡ በሕግ ፡ ጎሳፊ ፡ የሆኑት ፡ ሰዎች ፡ አካለመጠን ፡ ያላደረሰውን ፡ ወጣት ፡ በሚገባ ፡ ባለመጠበቃቸውና ፡ ባለመያዣቸው ፡ ምክንያት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ወጣቱን ፡ በሌላ ፡ ሰው ፡ እጅ ፡ እንዲያድግ ፡ ወይም ፡ ወደሚምበት ፡ ወይም ፡ ወደሚሻሻልበት ፡ ድርጅት ፡ ሲልከው ፡ ለእድገቱና ፡ ለኑሮ የሚደረገውን ፡ ወጪ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ ወላጆቹ ፡ ወይም ፡ በሕግ ጎሳፊ ፡ የሆኑት ፡ ሰዎች ፡ እንዲከፍሉ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማዘዝ ፡ ይችላል ።

(ለ) የዚህ ፡ ግዴታ ፡ ልክና ፡ ጊዜ ፡ በፍርድ ፡ ውስጥ ፡ መወሰን ፡ አለበት ።

ቅ፡ ፻፹ ። አካለመጠን ፡ ባላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ላይ ፡ የሚሰጠውን ፡ ትእዛዝ ፡ መለወድ ወይም ፡ ማሻሻል ።

አካለመጠን ፡ ባላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ላይ ፡ ትእዛዝ ፡ የሰጠ ፡ ማንኛውም ፡ ፍቅር ፡ ቤት ፡ በራሱ ፡ አስተያየት ፡ ወይም ፡ አካለመጠን ፡ ያላደረሰው ፡ ወጣት ፡ በሕግ ጎሳፊ ፡ የሆነለት ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ አደራ ፡ የተሰጠው ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ ድርጅት ፡ ለከተው ፡ ጊዜ ፡ ለወጣቱ ፡ ጥቅም ፡ አስፈላጊ ፡ በሆነው ፡ መሠረት ፡ ትእዛዝ መለወጥ ፡ ወይም ፡ ማሻሻል ፡ ይችላል ።

አምስተኛ ፡ መጽሐፍ ።

ስለ ፡ ይግባኝና ፡ ተከላኹ ፡ በሌለበት ፡ የተሰጠውን ፡ ፍርድ ፡ ለማሻር ፡

ስለሚቀርበው ፡ ማመልከቻ ።

፩ኛ ፡ አንቀጽ ።

ይግባኝ ።

ቁ፡ ፻፳፩ ። መሠረቱ ።

(፩) የወንጀል ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በተከላኹ ፡ ላይ ፡ ጥፋተኛ ፡ መሆኑን ፡ በመፍረዱ ፡ ለጊዜው ፡ የመልቀቅ ፡ ወይም ፡ ነጻ ፡ የመለቀቁ ፡ ፍርድ ፡ በመሰጠቱ ፡ የሚቀርቡ ፡ ይግባኞች ፡ ሁሉ ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ይፈጸማሉ ።

(፪) ሁለተኛ ፡ ይግባኝ ፡ በቁ፡ ፻፹፪ ፡ መሠረት ፡ ይቀርባል ።

ቁ፡ ፻፹፪ ። ይግባኝ ፡ ለማየት ፡ ሥልጣን ፡ ያላቸው ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ።

(፩) በሚሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ይግባኝ ፡ ከዚህ ፡ በሚቀጥለው ፡ ደረጃ ፡ ይቀርባል ።

(ሀ) ከወረዳው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወረዳው ፡ በሚገኝበት ፡ አውራጃ ፡ ግዛት ፡ ውስጥ ፡ ሥልጣኑ ፡ ለሆነው ፡ አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፤

(ለ) ከአውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፤

(ሐ) ከከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለጠቅላይ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፤

(፪) በሚሰጠው ፡ ፍርድ ፡ የሚቀርበው ፡ ሁለተኛው ፡ ይግባኝ ፡ ከዚህ ፡ በሚቀጥለው ፡ ደረጃ ፡ ይቀርባል ።

(ሀ) አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በይግባኝ ፡ ሰሚነት ፡ ያየው ፡ ይግባኝ ፡ ለከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፤

(ለ) ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በይግባኝ ፡ ሰሚነት ፡ ያየው ፡ ይግባኝ ፡ ለጠቅላይ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

ቁ፡ ፻፹፫ ። ለግርማዊ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ችሎት ፡ ስለሚቀርቡ ፡ ማመልከቻዎች ገ።

(፩) በቁ፡ ፻፹፪ ፡ መሠረት ፡ የይግባኝ ፡ መብቱን ፡ የፈጸመ ፡ ባለጉዳይ ፡ ነገሩ ፡ እ፡ ደገና ፡ እንዲታይለት ፡ ለግርማዊ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ለማመልከት ፡ በቁ፡ ፲ር ፡ ፻፹፪ ፡ የተመለከተው ፡ አይከለክለውም ።

- (፪) ለግርማዊ፣ ንጉሠ፣ ነገሥት፣ ከሚቀርበው፣ ማመልከቻ፣ ጋራ ፤
- (ሀ) አመልካቹ፣ ያልተስማማበትን፣ ፍርድ፣ ወይም፣ ፍርዶችና ፤
- (ለ) አመልካች፣ ነገሩ፣ እንደ፣ ገና፣ እንዲታደሉት፣ የሚጠይቅበትን፣ ምክንያት፣ ባጭሩ፣ የሚገልጽ፣ የይግባኝ፣ ማመልከቻ፣ አያይዞ፣ ማቅረብ፣ አለበት ።

ቀ* : ፻፹፬ ። የትእዛዝ ፣ ይግባኝ ፣ ስላለመኖሩ ።

- ከዚህ ፣ በታች ፣ ባሉት ፣ ሁኔታዎች ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ በሚሰጠው ፣ ትእዛዝ ፣ ይግባኝ ፣ ለማለት ፣ አይቻልም ።
- (ሀ) በቀ* ፣ ፻፱ ፣ መሠረት ፣ ቀጠሮ ፣ መስጠት ፣ ወይም ፣ አለመስጠት ፣ ወይም ፣
- (ለ) በቀ* ፣ ፻፴፩ ፣ መሠረት ፣ ስለሚቀርብ ፣ መቃወሚያ ፣ ወይም ፣
- (መ) በቀ* ፣ ፻፵፯ ፣ መሠረት ፣ ማስረጃን ፣ ስለመቀበል ፣ ወይም ፣ ስላለመቀበል ። ነገር ፣ ግን ፣ የጥፋተኛነት ፣ ውሳኔ ፣ በተሰጠበት ፣ ለጊዜው ፣ በመልቀቅ ፣ ወይም ፣ ነጻ ፣ በመልቀቅ ፣ ፍርድ ፣ ተሰጥቶ ፣ ይግባኝ ፣ በተባለበት ፣ ጊዜ ፣ እነዚህ ፣ የተሰጡት ፣ ትእዛዞች ፣ ይግባኝ ፣ ለማለት ፣ ምክንያቶች ፣ ለመሆን ፣ ይችላሉ ።

ቀ* : ፻፹፮ ። የጥፋተኛነት ፣ ውሳኔ ፣ በተሰጠበት ፣ ወይም ፣ በቅጣቱ ፣ ይግባኝ ፣ ስለ ማለት ።

- (፩) የተፈረደበት ፣ ሰው ፣ የጥፋተኛነት ፣ ውሳኔ ፣ በተሰጠበትና ፣ በቅጣቱ ፣ ይግባኝ ፣ ማለት ፣ ይችላል ።
- ነገር ፣ ግን ፣ ተከላኮ፣ የተከሰሰበትን ፣ ወንጀል ፣ ያመነ ፣ ሆኖ ፣ በእምነቱ ፣ መሠረት ፣ ጥፋተኛነቱ ፣ ከተወሰነ ፣ በኋላ ፣ ስለ ቅጣቱ ፣ ልክ ፣ ወይም ፣ ቅጣቱ ፣ ሕጋዊ ፣ ላለመሆኑ ፣ ይግባኝ ፣ ማለት ፣ ይችላል ፣ እንጂ ፣ የጥፋተኛነት ፣ ውሳኔ ፣ በተሰጠበት ፣ ላይ ፣ ይግባኝ ፣ ማለት ፣ አይቻልም ።
- (፪) ዐቃቤ ፣ ሕጉ ፣ ወይም ፣ የግል ፣ ከላኮ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ በሚሰጠው ፣ ለጊዜው ፣ በመልቀቅ ፣ ወይም ፣ ነጻ ፣ በመልቀቅ ፣ ፍርድ ፣ ላይ ፣ ወይም ፣ ቅጣቱ ፣ በቂ ፣ አይደለም ፣ በማለት ፣ ይግባኝ ፣ ማለት ፣ ይችላል ።
- (፫) አካለመጠን ፣ ያላደረሰ ፣ ወጣት ፣ ወይም ፣ ችሎታ ፣ የሌለው ፣ ሰው ፣ ይግባኝ ፣ ሲል ፣ ይግባኝን ፣ የሚያቀርብለት ፣ እንደራሴው ፣ ነው ።

ቀ* : ፻፹፯ ። የተበደለው ፣ ሰው ፣ ካሣ ፣ በሚጠይቅበት ፣ ነገር ፣ ይግባኝ ፣ ስለ ማለት ።

- (፩) በወንጀለኛው ፣ መቸጫ ፣ ሕግ ፣ ቀ* ፣ ፻ ፣ መሠረት ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ካሣ ፣ ማግኘት ፣ አይገባውም ፣ ብሎ ፣ የፈረደ ፣ እንደ ፣ ሆነ ፣ የተበደለው ፣ ወገን ፣ በውሳኔው ፣ ይግባኝ ፣ ለማለት ፣ ይችላል ።
- (፪) ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ የተበደለው ፣ ሰው ፣ ካሣ ፣ መቀበል ፣ ይገባዋል ፣ ብሎ ፣ በፈረደ ፣ ጊዜ ፣ ተከላኮ ፣ በውሳኔው ፣ ይግባኝ ፣ ማለት ፣ ይችላል ።

(፫) በተፈረደው፣ የካሣ፣ ልክ፣ በፍትሐ፣ ብሔር፣ ሕግ፣ ቍ፣ ፪ሺ፻፶፫፣ መሀረት፣ ይግባኝ፣ ለማለት፣ ይቻላል =

(፬) በዚህ፣ ቍተር፣ መሠረት፣ ይግባኝ፣ ሲባል፣ የጥፋተኛነት፣ ውሳኔ፣ በተሰጠበት፣ ወይም፣ በቅጣቱ፣ ውሳኔ፣ ይግባኝ፣ ሲቀርብ፣ ይግባኙን፣ የሚሰማው፣ የወንጀል፣ ይግባኝ፣ ፍርድ፣ ቤት፣ ነው፣ ነገር፣ ግን፣ የጥፋተኛነት፣ ውሳኔ፣ በተሰጠበት፣ ወይም፣ ስለ፣ ቅጣቱ፣ ይግባኝ፣ ባልተባለ፣ ጊዜ፣ ወይም፣ ይግባኝ፣ በተተወ፣ ጊዜ፣ የካሣውን፣ ፍርድ፣ ይግባኝ፣ የፍትሐ፣ ብሔር፣ ይግባኝ፣ ችሎት፣ ይሰማል =

ቍ፣ ፻፳፯ = ይግባኝ፣ ማለትን፣ ስለ፣ ማስታወቅና፣ የይግባኝ፣ ማመልከቻ =

(፭) ይግባኝ፣ ማለቱን፣ ለማስታወቅ፣ የሚጽፈውን፣ ማመልከቻ፣ ይግባኝ፣ ባዩ፣ ወይም፣ ጠበቃው፣ ይግባኝ፣ የሚልበት፣ ፍርድ፣ በተሰጠ፣ በዐሥራ፣ አምስት፣ ቀን፣ ውስጥ፣ ማቅረብ፣ አለበት = ይግባኝ፣ ማለቱን፣ ለማስታወቅ፣ የጻፈው፣ ማመልከቻ፣ ለፍርድ፣ ቤት፣ መዝገብ፣ ሹም፣ (ለፈጃስትራት)፣ ሲደርሰው፣ ይግባኝ፣ የተባለበትን፣ ፍርድ፣ አስገልጠው፣ ለይግባኝ፣ ባዩ፣ ወይም፣ ለጠበቃው፣ ይሰማል = ይግባኝ፣ ባዩ፣ በእስር፣ ቤት፣ ያለ፣ እንደ፣ ሆነ፣ ይግባኝ፣ የተባለበትን፣ ፍርድ፣ ግልባጭ፣ የፍርድ፣ ቤት፣ መዝገብ፣ ሹም፣ ለይግባኝ፣ ባዩ፣ እንዲሰጥ፣ ለወህኒ፣ ቤቱ፣ ሹም፣ ይልካል = ፍርዱ፣ ተገልጠው፣ ያለቀበት፣ ቀንና፣ ጎሳም፣ ለይግባኝ፣ ባዩ፣ ወይም፣ ለጠበቃው፣ ወይም፣ ለወህኒ፣ ቤቱ፣ ሹም፣ የደረሰበትን፣ ቀን፣ የፍርድ፣ ቤት፣ መዝገብ፣ ሹም፣ በፈርማው፣ ያረጋግጣል =

(፮) በቍ፣ ፻፳፱፣ መሠረት፣ የሚቀርበው፣ የይግባኝ፣ ማመልከቻ፣ የፍርድ፣ ግልባጭ፣ በደረሰው፣ በሠላሳ፣ ቀን፣ ውስጥ፣ ፍርዱን፣ ለሰጠው፣ ፍርድ፣ ቤት፣ መዝገብ፣ ቤት፣ መቅረብ፣ አለበት =

(፯) ተከላቹ፣ በእስር፣ ቤት፣ የሆነ፣ እንደ፣ ሆነ፣ የወህኒ፣ ቤቱ፣ ሹም፣ ሳይዘገይ፣ የይግባኙን፣ ማመልከቻ፣ ይግባኝ፣ የተባለበትን፣ ፍርድ፣ ለሰጠው፣ ፍርድ፣ ቤት፣ መላክ፣ አለበት =

(፱) የይግባኙ፣ ማመልከቻ፣ ግልባጭ፣ ለመልስ፣ ሰጧው፣ እንዲደርሰው፣ መደረግ፣ አለበት =

ቍ፣ ፻፳፰ = ፍርድ፣ እንዳይፈጸም፣ ስለ፣ ማገድ =

(፳) ጥፋተኛ፣ ሆኖ፣ የተፈረደበት፣ ይግባኝ፣ ባዩ፣ የይግባኝ፣ ማስታወቂያ፣ የሰጠ፣ እንደ፣ ሆነ፣ ይግባኙ፣ ሳይሰማ፣ ወይም፣ ይግባኙን፣ ይግባኝ፣ ባዩ፣ ካልተወ፣ በቀር፣ የግርፋቱ፣ ቅጣት፣ አይፈጸምም =

(፳፩) ተከላቹ፣ ይግባኙ፣ አስኪወሰን፣ ድረስ፣ በየሰትና፣ ወረቀት፣ የተለቀቀ፣

እንደ፡ ሆነ ፣ የእስራቱ ፣ ቅጣት ፣ የይግባኙ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ ውሳኔ ፣ እስኪሰጥ ፣ ድረስ ፣ አይጀመርም ።

(፫) ይግባኝ ፣ የተባለበት ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ እንዲፈጸም ፣ ለጥንቃቄ ፣ የሰጣቸው ፣ ትእዛዞች ፣ ይግባኝ ፣ የተባለባቸው ፣ ቢሆኑም ፣ መፈጸም ፣ አለባቸው ።

(፬) ስለ ፣ ካሣ ፣ ወይም ፣ ስለ ፣ ኪሣራ ፣ ወጪ ፣ የተሰጠ ፣ ፍርድ ፣ ከመፈጸም ፣ አይታገድም ።

(፭) ይግባኙ ፣ ከመሰማቱ ፣ በፊት ፣ በማንኛውም ፣ ጊዜ ፣ ወይም ፣ ይግባኙ ፣ በሚሰጡ ፣ ግባት ፣ በማንኛውም ፣ ጊዜ ፣ ፍርድ ፣ እንዲታገድ ፣ ለይግባኝ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ ግመልክት ፣ ይቻላል ።

ቁ፡ ፫፻፱ ። በይግባኝ ፣ ግመልክቻ ፣ ላይ ፣ ስለሚጻፈው ።

(፩) ይግባኝ ፣ ግመልክቻ ፣ ይግባኝ ፣ በተባለበት ፣ ፍርድ ፣ ላይ ፣ ያሉትን ፣ የመቃወሚያ ፣ ምክንያቶች ፣ ባጭሩ ፣ ለይቶ ፣ ዋና ፣ ዋናዎቹን ፣ ነገሮች ፣ በክርክር ፣ መልክ ፣ ላይተቹ ፣ በተራ ፣ ቁ፡ጥር ፣ በዝርዝር ፣ መጻፍ ፣ አለባቸው ። ከይግባኝ ፣ ግመልክቻው ፣ ጋራ ፣ ይግባኝ ፣ የተባለበት ፣ ፍርድ ፣ ግልባጭ ፣ መቅረብ ፣ አለበት ። የይግባኙ ፣ ግመልክቻ ፣ ይግባኝ ፣ ባዩ ፣ እንዲወገድለት ፣ የሚጠይቀውን ፣ የፍርድ ፣ ልመናውን ፣ መግለጽ ፣ አለበት ።

(፪) የይግባኙን ፣ ግመልክቻ ፣ ይግባኝ ፣ ባዩ ፣ ራሱና ፣ ጠበቃ ፣ ያለው ፣ እንደ ፣ ሆነ ፣ ጠበቃው ፣ ይፈርማሉ ።

ቁ፡ ፫፻፲ ። ለይግባኝ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ ስለሚላኩ ፣ የይግባኝ ፣ ግመልክቻዎች ፣ መረጃዎችና ፣ (ኤግዚቢቶች ፣) እና ፣ መዝገብ ።

(፩) ይግባኝ ፣ የተባለበትን ፣ ፍርድ ፣ የሰጠው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ የይግባኝ ፣ ግመልክቻ ፣ እንደ ፣ ደረሰው ፣ ካ፺ጅ ፣ ቀን ፣ ባለበለጠ ፣ ጊዜ ፣ ውስጥ ፣ የመዝገቡን ፣ ግልባጭና ፣ የይግባኝ ፣ መዝገብ ፣ (ያለ ፣ እንደሆነ) ፣ ይግባኝ ፣ እላለሁ ፣ ሲል ፣ ያስታወቀበትንም ፣ ከይግባኙ ፣ ግመልክቻ ፣ ጋራ ፣ መረጃዎችን ፣ ጭምር ፣ ለይግባኝ ፣ ሰሚው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ ይልካል ።

(፪) መዝገቡን ፣ መገልበጥ ፣ የነገሩን ፣ በይግባኝ ፣ መታየት ፣ የሚያዘገየው ፣ ሲሆን ፣ ይግባኝ ፣ ሰሚው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ የመዝገቡ ፣ መገልበጥ ፣ እንዲቀርብና ፣ ዋናው ፣ መዝገብ ፣ ባትውስት ፣ እንዲቀርብለት ፣ ለማድረግ ፣ ይችላል ።

ቁ፡ ፫፻፲፩ ። የይግባኝ ፣ ጊዜ ፣ ካለፈ ፣ በኋላ ፣ ይግባኝ ፣ ለማቅረብ ፣ ፈቃድ ፣ ለማግኘት ፣ የሚቀርብ ፣ ግመልክቻ ።

(፩) ይግባኝ ፣ የተባለበትን ፣ ፍርድ ፣ የሰጠው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ የይግባኙ ፣ ግስታወቂያ ፣ ወይም ፣ ግመልክቻ ፣ ጊዜው ፣ ካለፈ ፣ በኋላ ፣ የቀረበለት ፣ እንደሆነ ፣ አልቀበልም ፣ ለማለት ፣ ይችላል ። በዚህ ፣ ጊዜ ፣ የይግባኙን ፣ ግስታወቂያ ፣ ወይም ፣ ግመል

ከቻ ፡ የሚያቀርበው ፡ ሰው ፡ የይግባኙ ፡ ጊዜ ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ ይግባኙን ፡ ለማቅረብ ፡ እንዲፈቀድለት ፡ ማመልከቻውን ፡ በጽሑፍ ፡ ለይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲያቀርብ ፡ ያደርጋል ።

(፪) ማመልከቻውም ፡ የይግባኙ ፡ ጊዜ ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ ነገሩ ፡ ሊሰማ ፡ ይገባል ፡ የሚባልበትን ፡ ምክንያትና ፡ የዘገየበትን ፡ ምክንያት ፡ ገልጾ ፡ ማስረዳት ፡ አለበት።

(፫) የይግባኝ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የይግባኙ ፡ ጊዜ ፡ ያለፈው ፡ በአመልካቹ ፡ ጥፋት ፡ ባልሆነ ፡ ምክንያት ፡ ለመሆኑ ፡ ካልተረዳ ፡ በቀር ፡ ጊዜው ፡ ያለፈ ፡ ይግባኝ ፡ እንዲሰማ ፡ አይፈቀድም ።

(፬) ጊዜው ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ ይግባኙ ፡ እንዲሰማ ፡ የይግባኝ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የወሰነ ሰነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ የይግባኙ ፡ ማመልከቻ ፡ የሚቀርብበትን ፡ ቀን ፡ ይወስናል ።

ቀ፡ ፻፺፪ ። የነገሩ ፡ መሰማት ።

የይግባኙ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሰብሳቢ ፡ ዳኛ ፡ ይግባኙ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ወስኖ ፡ ለነገረተኞቹ ፡ ይነገራቸዋል ። ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ይግባኙን ፡ ማስረዳት ፡ ይጀምራል ። መልስ ፡ ሰጪውም ፡ መልስ ፡ ይሰጣል ። ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ የመልስ ፡ መልስ ፡ የመስጠት ፡ መብት ፡ አለው ።

ቀ፡ ፻፺፫ ። ከነገረተኞቹ ፡ አንዱ ፡ ወገን ፡ ይግባኙ ፡ በሚሰማበት ፡ ቀን ፡ ስላለመቅረቡ ።

(፩) ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ የይግባኙ ፡ ቀን ፡ ተነግሯቸው ፡ በተወሰነው ፡ ቀን ፡ ያልቀረቡ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ የይግባኙ ፡ ይሰረዛል ።

ነገር ፡ ግን ፡ ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ ከዐቅም ፡ በላይ ፡ በሆነ ፡ ምክንያት ፡ ሳይቀርብ ፡ መቅረቱን ፡ ያረጋገጠ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ይግባኙ ፡ እንዲሰማ ፡ ማድረግ ፡ ይችላል ።

(፪) መልስ ፡ ሰጪው ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ ያልቀረቡ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በሌሎች ፡ ነገሩ ፡ ይቀጥላል ።

ቀ፡ ፻፺፬ ። ተጨማሪ ፡ ማስረጃ ።

(፩) የይግባኝ ፡ ሰሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይግባኝ ፡ በሚያይበት ፡ ጊዜ ፡ ተጨማሪ ፡ ማስረጃ ፡ የሚያስፈልግ ፡ መስሎ ፡ ከታየው ፡ አስፈላጊ ፡ መስሎ ፡ ሊታየው ፡ የቻለበትን ፡ ምክንያት ፡ በመዘገብ ፡ ጽፎ ፡ ማስረጃውን ፡ መቀበል ፡ ይችላል ።

(፪) በንኡስ ፡ ቁ፡ፕር ፡ (፩) መሠረት ፡ የሚቀርብ ፡ ማስረጃ ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩ ፡ በተሰማበት ፡ ጊዜ ፡ እንደ ፡ ቀረበ ፡ ዐይነት ፡ ሆኖ ፡ ይቁጠራል ።

ቀ፡ ፻፺፭ ። የይግባኝ ፡ ሰሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ።

(፩) ይግባኙ ፡ በሚሰማበት ፡ ጊዜ ፡ በነገሩ ፡ ውስጥ ፡ ለመግባት ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ የሌሉ ፡ መስሎ ፡ ከታየው ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይግባኙን ፡ ማሰናበት ፡ አለበት ።

(፪) በነገሩ፡ ለመግባት፡ በቂ፡ ምክንያት፡ ያለ፡ በመሰለው፡ ጊዜ፡ ይግባኝ፡ ሰሚው፡ ፍርድ፡ ቤት፡ ከዚህ፡ የሚቀጥሉትን፡ ይፈጽማል ።

(ሀ) ተከላሹን፡ ነጻ፡ በመልቀቅ፡ ወይም፡ ለጊዜው፡ በመልቀቅ፡ በተሰጠ፡ ትእዛዝ፡ ይግባኝ፡ የተባለ፡ ሲሆን፤ ትእዛዙን፡ ሰርዞ፡ ሥልጣን፡ ያለው፡ ሌላ፡ ፍርድ፡ ቤት፡ ነገሩን፡ እንደገና፡ እንዲያይ፡ ማዘዝ፡ ወይም፡ ጥፋተኛ፡ ነው፡ ብሎ፡ እንደ፡ ሕጉ፡ ፍርድ፡ ቤቱ፡ ሊፈርድበት፡ ይችላል፤ ወይም፡

(ለ) ጥፋተኛ፡ ነው፡ በተባለበት፡ ውሳኔ፡ እና፡ በቅጣቱ፡ ይግባኝ፡ በተባለ፡ ጊዜ ፤

(፩) ጥፋተኛ፡ ነው፡ የተባለበትን፡ ውሳኔና፡ ቅጣቱን፡ ሰርዞ፡ ተከላሹን፡ በነጻ፡ ለመልቀቅ፡ ይችላል፤ ወይም፡

(፪) ፍርዱን፡ ለውጦ፡ ወይም፡ ሳይለውጥ፡ ቅጣቱን፡ ያጽናል፤ ይጨምራል፤ ወይም፡ ይቀንሳል ።

(ሐ) ጥፋተኛ፡ ነው፡ በተባለበት፡ ውሳኔ፡ ላይ፡ ብቻ፡ ይግባኝ፡ በተባለ፡ ጊዜ፡ ፍርዱንና፡ ቅጣቱን፡ ሰርዞ፡ ተከላሹን፡ በነጻ፡ ለመልቀቅ፡ ይችላል ።

(መ) በቅጣቱ፡ ላይ፡ ብቻ፡ ይግባኝ፡ በተባለ፡ ጊዜ፡ ቅጣቱን፡ ያጽናል፤ ይጨምራል፤ ወይም፡ ይቀንሳል ።

(ቦ) የይግባኝ፡ ሰሚ፡ ፍርድ፡ ቤት፡ ጥፋተኛ፡ ነው፡ የተባለበትን፡ ውሳኔ፡ አጽንቶ፡ ቅጣቱን፡ የለወጠ፡ እንደ፡ ሆነ፡ ወይም፡ ቅጣቱን፡ አጽንቶ፡ ጥፋተኛ፡ ነው፡ የተባለበትን፡ ውሳኔ፡ የለወጠ፡ እንደ፡ ሆነ፡ ጥፋተኛ፡ ነው፡ በተባለበት፡ ወይም፡ ቅጣቱ፡ እንዲለወጥ፡ በተወሰነው፡ ላይ፡ ብቻ፡ ሁለተኛ፡ ጊዜ፡ ይግባኝ፡ ለማለት፡ ይቻላል ።

ቀ፡ ፻፺፯ ። የተፈረደባቸው፡ ብዙ፡ ሰዎች፡ ሆነው፡ እንዱ፡ ብቻ፡ ይግባኝ፡ ሲያቀርብ ።

(፩) ለይግባኝ፡ ሰሚው፡ ፍርድ፡ ቤት፡ የቀረበው፡ ይግባኝ፡ ስለ፡ ተፈረደባቸው፡ ብዙ፡ ሰዎች፡ የሚመለከት፡ ሆኖ፡ ይግባኝ፡ ያለው፡ ግን፡ የተፈረደበት፡ አንድ፡ ሰው፡ ብቻ፡ በሆነ፡ ጊዜ ፤ ከዚህ፡ በታች፡ እንደተመለከተው፡ ሲሆን፤ የይግባኛ፡ ፍርድ፡ ቤት፡ የሚሰጠው፡ ፍርድ፡ ይግባኝ፡ ላሉትም፡ ሰዎች፡ ይግባኝ፡ እንዳሉ፡ ተቋጥሮ፡ ይፈጸምላቸዋል፡ ለማለት፡ የሚችለው ፤

(ሀ) በይግባኝ፡ የተሰጠው፡ ፍርድ፡ ለይግባኝ፡ ባይ፡ የሚጠቅም፡ በሆነ፡ ጊዜና፡

(ለ) ተከላሹን፡ ይግባኝ፡ ቢሉ፡ ኖሮ፡ በፍርዱ፡ እነሱም፡ ሊጠቀሙ፡ ይችሉ፡ ነበር፡ የሚያሰኝ፡ ሲሆን፡ ነው ።

(፪) ፍርዱ፡ በይግባኝ፡ ባይ፡ ላይ፡ ገፋት፡ የሚያመጣበት፡ እንደ፡ ሆነ፡ ይግባኝ፡ ባሉ፡ ሰዎች፡ ላይ፡ አይፈጸምም ።

እንቀጽ ፡ ፪ ።

ተከላቡ ፡ በሌለበት ፡ የተፈረደውን ፡ ፍርድ ፡

ውድቅ ፡ ለግድረግ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ግመልከቻ ።

ቀ ፡ ፻፺፯ ። ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

እንድ ፡ ሰው ፡ በሌለበት ፡ ሲፈረድበት ፡ የፈረደበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ፍርዱን ፡
ውድቅ ፡ እንዲያደርግለት ፡ ግመልከቻ ፡ ግቅረብ ፡ ይችላል ።

ቀ ፡ ፻፺፰ ። ግመልከቻው ፡ የሚቀርብበት ፡ ጊዜና ፡ ዐይነት ።

በዚህ ፡ እንቀጽ ፡ መሠረት ፡ የሚቀርብ ፡ ግመልከቻ ፡ በሌለበት ፡ የተፈረደበት ፡
ሰው ፡ ፍርዱን ፡ ካወቀበት ፡ ቀን ፡ እንሥቶ ፡ በሠላሳ ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ መቅረብ ፡ አለ
በት ። እንዲሁም ፡ ግመልከቻውን ፡ ለግቅረብ ፡ ምክንያት ፡ የሆነውን ፡ መግለጽ ፡
አለበት ።

ቀ ፡ ፻፺፱ ። ግመልከቻውን ፡ ለመቀበል ፡ የሚፈቀድባቸው ፡ ምክንያቶች ።

ከዚህ ፡ በታች ፡ የተመለከቱትን ፡ ግስረዳት ፡ የተቻለ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በዚህ ፡
እንቀጽ ፡ መሠረት ፡ የሚቀርብ ፡ ግመልከቻ ፡ ሊፈቀድ ፡ ይችላል ።

- (ሀ) እንዲቀርብ ፡ መጥሪያ ፡ ያልደረሰው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ወይም ፡
- (ለ) ራሱ ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ ከዐቅም ፡ በላይ ፡ በሆነ ፡ ኅይል ፡ ምክንያት ፡
መቅረብ ፡ አለመቻሉን ፡ ያስረዳ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ነው ።

ቀ ፡ ፻፺፻ ። ግመልከቻው ፡ ሲቀርብ ፡ ስለሚፈጸመው ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ።

(፩) ግመልከቻው ፡ ሲቀርብ ፡ ግልባጫ ፡ ለዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ይላካል ፤ ለአመልካ
ቹና ፡ ለዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ የቀጠሮው ፡ ቀን ፡ ይነገራቸዋል ።

(፪) አመልካቹ ፡ በተወሰነው ፡ ቀጠሮ ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ግመልከ
ቻው ፡ ውድቅ ፡ እንዲሆን ፡ ይወስናል ።

ቀ ፡ ፻፺፻፩ ። የነገሩ ፡ መሰጣት ።

(፩) አመልካቹ ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ ግመልከቻውን ፡ በመደገፍ ፡ ይናገራል ፤
ዐቃቤ ፡ ሕጉም ፡ መልስ ፡ ይሰጣል ፤ አመልካቹ ፡ የመልስ ፡ መልስ ፡ የመስጠት ፡
መብት ፡ አለው ።

(፪) ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በግመልከቻው ፡ ላይ ፡ ውሳኔ ፡ ይሰጣል ።

ቀ ፡ ፻፺፻፪ ። ፍርድ ።

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ግመልከቻውን ፡ በቀ ፡ ፻፺፱ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡
ፈቅዶ ፡ የተቀበለው ፡ ሲሆን ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩን ፡
እንደገና ፡ እንዲያይ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ። ዓቃቤ ፡ ሕጉም ፡ ከሱን ፡ ሥልጣን ፡
ላለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያቀርባል ።

- (ደ) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከቻውን ፡ ሳይቀበል ፡ የቀረ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ እንደ ፡ ነገሩ ፡ ሁኔታ ፡ አስፈላጊውን ፡ ተጨማሪ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።
- (ፆ) ማመልከቻውን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሳይቀበል ፡ ቀርቶ ፡ ውድቅ ፡ እንዲሆን ፡ በመወሰኑ ፡ ይግባኝ ፡ ማለት ፡ አይቻልም ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ስለ ፡ ተፈረደበት ፡ ቅጣት ፡ ብቻ ፡ ማመልከቻው ፡ ውድቅ ፡ እንዲሆን ፡ ከተወሰነበት ፡ ቀን ፡ አንሥቶ ፡ በዐሥራ ፡ አምስት ፡ ቀን ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ይግባኝ ፡ ቢል ፡ አይከለክልም ።

ስድስተኛ ፡ መጽሐፍ ።

የቅጣት ፡ አፈጻጸም ።

ምዕራፍ ፡ ፩ ።

ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ።

ቁ ፡ ፪፻፫ ። መሠረቱ ።

- (፩) ማንኛውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በወንጀል ፡ ነገር ፡ የቅጣት ፡ ፍርድ ፡ ከሰጠ ፡ በኋላ ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ መሠረት ፡ የቅጣቱ ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ወይም ፡ ቁጥጥር ፡ እንዲደረግ ፡ ለአስፈላጊው ፡ ባለሥልጣን ፡ አስፈላጊውን ፡ ማዘገፍ ፡ ወይም ፡ ማንኛውንም ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።
- (፪) በቁ ፡ ፫፻፰ ፡ የተጻፈውን ፡ የዚህ ፡ ቁጥር ፡ ድንጋጌ ፡ አይለውጠውም ።

ቁ ፡ ፪፻፬ ። የሞት ፡ ፍርድ ፡ ስለ ፡ ተፈረደበት ፡ ሰው ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ።

- (፩) ማንኛውም ፡ ሰው ፡ ሞት ፡ ሲፈረድበት ፡ ሰብሳቢው ፡ ዳኛ ፡ በፈረመበት ፡ ትእዛዝ ፡ በሦስተኛው ፡ ሠንጠረዥ ፡ ባፀደቀው ፡ ፎርም ፡ እንደ ፡ ተመለከተው ፡ ዐይነት ፡ ግርማዊ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ፍርዱን ፡ እስኪያጸኑ ፡ በእስራት ፡ እንዲቋይ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።
- (፪) ቅጣቱ ፡ የጸና ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ቅጣቱ ፡ እንዲጸና ፡ በተደረገው ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ በተጻፉት ፡ ሁኔታዎች ፡ መሠረት ፡ ይፈጸማል ።
- (፫) ቅጣቱ ፡ የተቀነሰ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ቅጣቱን ፡ በመቀነስ ፡ የተሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ በቂ ፡ ሆኖ ፡ በትእዛዙ ፡ መሠረት ፡ ይፈጸማል ።

ቁ ፡ ፪፻፭ ። የግል ፡ ነጻነቱን ፡ እንዲያጣ ፡ ስለ ፡ ተፈረደበት ፡ ሰው ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ።

- (፩) ማንኛውም ፡ ሰው ፡ እንዲያዝ ፡ እንዲታሰር ፡ ወይም ፡ በአንድ ፡ ቦታ ፡ እንዲወሰን ፡ ትእዛዝ ፡ ሲሰጥ ፡ ሰብሳቢው ፡ ዳኛ ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ በሦስተኛው ፡ ሠንጠረዥ ፡ ዐይነት ፡ በሚፈርምበት ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ ቅጣቱ ፡ እንዲፈጸም ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፪) ይህ፣ ትእዛዝ፣ በቂ፣ ሆኖ፣ የወህኒ፣ ቤቱ፣ ሹምና፣ ሌሎችም፣ ሰዎች፣ ሁሉ፣ በትእዛዙ፣ ላይ፣ የተነገረውን፣ ቅጣት፣ የመፈጸም፣ ሥልጣን፣ አላቸው ።

ቍ፡ ፪፻፯ ። በአንዳንድ፣ ነገሮች፣ የቅጣቱ፣ ጊዜ፣ እንዲተላለፍ፣ ለማድረግ፣ የሚቻል፣ ስለ፣ መሆኑ ።

እንዲያዝ፣ ወይም፣ ከአንድ፣ ዓመት፣ ባልበለጠ፣ ጊዜ፣ በእስራት፣ እንዲቀጣ፣ የተፈረደበት፣ ሰው ፤

(ሀ) ነፍስ፣ ጡር፣ የሆነች፣ እንደ፣ ሆነ፣ ወይም፣

(ለ) የቤተ፣ ሰቡ፣ ደጋፊ፣ ሰውዬው፣ ብቻ፣ የሆነ፣ እንደ፣ ሆነና፣ ይኸውም፣ ሰው፣ ለሕዝብ፣ ጸጥታ፣ አሥጊ፣ ያልሆነ፣ እንደ፣ ሆነ፣ ፍርድ፣ ቤቱ፣ ለመልካም፣ ጠባዩ፣ ዋስ፣ አስጠርቶ፣ ከስድስት፣ ወር፣ ላልበለጠ፣ ጊዜ፣ ቅጣቱ፣ ከመፈጸሙ፣ እንዲቁይ፣ ሊያስተላልፍለት፣ ይችላል ።

ቍ፡ ፪፻፺ ። ግርፋት፣ ስለ፣ ተፈረደበት፣ ሰው፣ የሚሰጥ፣ ትእዛዝ ።

በወንጀለኛው፣ መቅጫ፣ ሕግ፣ ቍ፡ ፯፻፴፭፣ ንኡስ፣ ቍ፡ጥር፣ ፫፣ ወይም፣ ፯፻፴፮፣ ንኡስ፣ ቍ፡ጥር፣ ፩፣ መሠረት፣ ግርፋት፣ ስለ፣ ተፈረደበት፣ ማንኛውም፣ ሰው፣ ሰብሳቢው፣ ዳኛ፣ በሚፈርምበት፣ ትእዛዝ፣ በዚህ፣ ሕግ፣ በሦስተኛው፣ ሠንጠረዥ፣ በ፲፮ኛው፣ ፎርም፣ በተጻፈው፣ ዐይነት፣ በወንጀለኛው፣ መቅጫ፣ በቍ፡ ፻፳፣ (ሀ) መሠረት፣ የግርፋቱን፣ ቅጣት፣ የሚፈጽመውንና፣ የሚፈጸምበትን ። ስፍራ፣ ለይቶ፣ ትእዛዝ፣ ይሰጣል ።

ቍ፡ ፪፻፳፯ ። ለወንጀሉ፣ አላፊ፣ ስላልሆኑ፣ ሰዎች፣ የሚሰጥ፣ ትእዛዝ ።

ለተግባሩ፣ ሙሉ፣ አላፊ፣ ያልሆነ፣ ሰው፣ በወንጀለኛ፣ መቅጫ፣ ሕግ፣ ቍ፡ ፻፴፬፣ ወይም፣ ፻፴፭፣ መሠረት፣ ሕክምና፣ እንዲደረግለት፣ ወይም፣ በአንድ፣ ቦታ፣ በጥንቃቄ፣ ግዞት፣ ተወስኖ፣ እንዲጠበቅ፣ ፍርድ፣ ቤቱ፣ በወሰነ፣ ጊዜ፣ ሰብሳቢው፣ ዳኛ፣ በሚፈርምበት፣ የትእዛዝ፣ ወረቀት፣ በዚህ፣ ሕግ፣ በሦስተኛው፣ ሠንጠረዥ፣ በአሥራ፣ አምስተኛው፣ ፎርም፣ በተመለከተው፣ ዐይነት፣ ተከላሹ፣ ተስማሚ፣ በሆነ፣ ድርጅት፣ ውስጥ፣ በግዞት፣ ተወስኖ፣ እንዲጠበቅ፣ ወይም፣ የአእምሮ፣ ሕክምና፣ እንዲደረግለት፣ ትእዛዝ፣ ይሰጣል ።

ቍ፡ ፪፻፴፱ ። የቅጣት፣ ገንዘብን፣ ስለ፣ ማስገባት ።

(፩) በፍርድ፣ ቤቱ፣ ትእዛዝ፣ መሠረት፣ ፍርድ፣ አስፈጻሚው፣ በወንጀለኛው፣ መቅጫ፣ ሕግ፣ ቍ፡ ፯፻፩፣ ፯፻፩፣ ንኡስ፣ ቍ፡ጥር፣ ፩፣ ፯፻፳፯፣ እና፣ ፯፻፲፣ መሠረት፣ የመቀጫውን፣ ገንዘብ፣ ገቢ፣ ያደርጋል ።

(፪) የመቀጫውን፣ ገንዘብ፣ በሙሉ፣ ወይም፣ በክፊል፣ ፍርድ፣ አስፈጻሚው፣ ማስገባት፣ ያልቻለ፣ እንደሆነ፣ ጉዳዩን፣ ለፍርድ፣ ቤቱ፣ ያስታውቃል ፤ ፍርድ፣ ቤቱም፣ ለአፈጻጸሙ፣ ወይም፣ በወንጀለኛ፣ መቅጫ፣ ሕግ፣ ቍ፡ ፯፻፣ ፯፻፱፣

፺፮ ፡ ፻፳፩ ፡ ንኡስ ፡ ቍ ፡ ፪ ፡ እና ፡ ፺፻፱ ፡ መሠረት ፡ የመቀጫውን ፡ ገንዘብ ፡ በግዴታ ፡ ሥራ ፡ ወይም ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ እስራት ፡ ወይም ፡ በአነስተኛ ፡ እስራት ፡ እንዲለወጥ ፡ አስፈላጊውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፫) ሰውዬው ፡ በሌለበት ፡ መቀጫ ፡ እንዲከፍል ፡ ሲፈረድበት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በተፈረደበት ፡ ሰው ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ትእዛዙ ፡ እንዲፈጸም ፡ ያደርጋል ፡ እንጂ ፡ ንኡስ ፡ ቍ ፡ ቧ ፡ ተፈጻሚ ፡ አይሆንም ።

ቍ ፡ ፻፲፯ ፡ ስለ ፡ ኪሣራ ፡ ወጪ ፡ እና ፡ ስለ ፡ ካሣ ፡ አከፋፈል ።

የወንጀል ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሰጠው ፡ ፍርድ ፡ የኪሣራ ፡ ወጪና ፡ ካሣ ፡ እንዲከፈል ፡ የሚያዘ ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ለኪሣራ ፡ ወጪና ፡ ለካሣ ፡ የተሰጠው ፡ የፍርድ ፡ ክፍለ ፡ ትእዛዝ ፡ እንደ ፡ ፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ነገር ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፻፲፩ ፡ ንብረት ፡ ስለ ፡ መውረስ ።

(፩) በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቍ ፡ ፻፲፱፻፪ ፡ መሠረት ፡ ንብረቱ ፡ እንዲወረስ ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በወንጀለኛው ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቍ፡ፕር ፡ ፺፮ ፡ መሠረት ፡ የሚያዘውን ፡ ንብረት ፡ ለይቶ ፡ በመግለጽ ፡ ፍርድ ፡ አስፈጻሚ ፡ ይሆነኑ ፡ ንብረት ፡ እንዲይዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፪) ፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡ ንብረቱን ፡ ከያዘ ፡ በኋላ ፡ ለዚህ ፡ ነገር ፡ መብት ፡ ያለው ፡ የመንግሥት ፡ ባለሥልጣን ፡ ፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡ የያዘውን ፡ ንብረት ፡ ለሚያስረክበው ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ ሰዎች ፡ በትእዛዝ ፡ እስኪገልጽላት ፡ ድረስ ፡ ይዞ ፡ ይቋያል ። ፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡ ንብረቱን ፡ ሲያስረክብ ፡ ንብረቱን ፡ በዝርዝር ፡ የሚያስረዳ ፡ ደረሰኝ ፡ ካስረከበው ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ ሰዎች ፡ ይቀበላል ።

(፫) የተፈረደበት ፡ ሰው ፡ ቤተ ፡ ሰቦች ፡ በሰሕተት ፡ የተወረሰባቸውን ፡ ንብረት ፡ እንዲለቀቅላቸው ፡ ፍርድ ፡ ቤቱን ፡ መጠየቅ ፡ ይችላሉ ።

ቍ ፡ ፻፲፪ ፡ ንብረትን ፡ ስለ ፡ ማስያዝ ።

(፩) አንድ ፡ ሰው ፡ በሌለበት ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቍ ፡ ፻፲፱፻፪ ፡ መሠረት ፡ ለተመለከተው ፡ ወንጀል ፡ ንብረቱ ፡ እንዲያዝ ፡ ሲፈረድበት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከዚህ ፡ በሚቀጥለው ፡ ዐይነት ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(ሀ) ፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡ በወንጀለኛው ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቍ ፡ ፺፮ ፡ መሠረት ፡ መያዝ ፡ የሚገባውን ፡ ንብረት ፡ እንዲይዝና ፡ ትእዛዙም ፡ የሚያዘውን ፡ ንብረት ፡ ለይቶ ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

(ለ) ንብረቱን ፡ የሚያስተዳድር ፡ (ጠባቂ) ፡ መሾምና ፡ አስተዳዳሪውም ፡ በተሾመ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡ የንብረቱን ፡ ዝርዝር ፡ ደረሰኝ ፡ ተቀብሎ ፡ ንብረቱን ፡ ለአስተዳዳሪው ፡ ያስረክባል ።

(፪) በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቍ ፡ ፺፯ ፤ ንኡስ ፡ ቍ ፡ ፫ ፡ የተጠቀሰው ፡ ማንኛውም ፡ ንብረት ፡ እንዳይያዝ ፡ ማድረግ ፡ ገላፊነቱ ፡ የፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡

ነው ፡ የተፈረደበት ፡ ሰው ፡ ቤተ ፡ ሰቦች ፡ በሰሐተት ፡ የተያዘ ፡ ማንኛውም ፡ ንብረት ፡ እንዲለቀቅላቸው ፡ ለንብረቱ ፡ አስተዳዳሪ ፡ ማመልከት ፡ ይችላሉ ።

(፫) በንዑስ ፡ ቁ፡ ፩ ፡ መሠረት ፡ የተሰጠው ፡ የማስያዙ ፡ ትእዛዝ ፡ ለዚህ ፡ ነገር ሥልጣን ፡ ያለው ፡ የመንግሥት ፡ ባለሥልጣን ፡ እንዲነሳለት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱን ፡ እስኪመደቅ ፡ ድረስ ፡ ትእዛዙ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ፤ ነገር ፡ ግን ፡ ይኸው ፡ ባለሥልጣን ፡ ትእዛዙ ፡ እንዲነሳለት ፡ ባመለከተ ፡ ጊዜ ፡ ንብረቱ ፡ እንዲያዝ ፡ የተሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ተነሥቶ ፡ ንብረት ፡ አስተዳዳሪው ፡ ትክክለኛ ፡ ሒሳብ ፡ አቅርቦ ፡ ከግዴታው ፡ ነጻ ፡ እንዲሆን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቀ፡ ፪፻፲፫ ፡ አካለመጠን ፡ ስላላደረሱ ፡ ወጣቶች ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ።

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቁ፡ ፻፳፪ ፤ ፻፳፭ ፤ ፻፳፯ ፤ ፻፸፫ ፡ ወይም ፡ ፯፻፲ ፡ መሠረት ፡ አካለመጠን ፡ ስላላደረሰ ፡ ወጣት ፡ ትእዛዝ ፡ በሰጠ ፡ ጊዜ ፤ ሰብሳቢው ፡ ዳኛ ፡ ፈርሞ ፡ እንደ ፡ ነገሩ ፡ ሁኔታ ፡ ለክፍሉ ፡ ኅላፊ ፡ ሥራ ፡ አስኪያጅ ፤ ለትምህርት ፡ ቤቱ ፡ ዲሬክተር ፤ ለዲሬክተሩ ፡ ወይም ፡ ኅላፊ ፡ ለሆነው ፡ መከፋፈን ፡ ትእዛዙን ፡ ይልካል ፤ በትእዛዙ ፡ ላይ ፡ በተገለጸው ፡ መሠረት ፡ አካለመጠን ፡ ባላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ላይ ፡ አስፈላጊውን ፡ ለመፈጸም ፡ በቂ ፡ ሥልጣን ፡ ነው ።

(፪) አካለመጠን ፡ ስላላደረሰ ፡ ወጣት ፡ በወንጀለኛው ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቀ፡ ፻፳፫ ፡ መሠረት ፡ ትእዛዝ ፡ ሲሰጥ ፤ ሰብሳቢው ፡ ዳኛ ፡ በወንጀለኛው ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቁ፡፳፫ ፡ የ፳፫ ፡ ከተጠቀሱት ፡ ሰዎች ፡ ለአንዱ ፡ ፈርሞ ፡ ትእዛዙን ፡ ይልካል ። በትእዛዙ ፡ ላይ ፡ በተገለጸው ፡ መሠረት ፡ አካለመጠን ፡ ባላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ላይ ፡ አስፈላጊውን ፡ ለመፈጸም ፡ በቂ ፡ ሥልጣን ፡ ነው ።

(፫) አካለመጠን ፡ ያላደረሰው ፡ ወጣት ፡ የአርጨሚ ፡ ቅጣት ፡ በወንጀለኛው ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቀ፡ ፻፸፪ ፡ መሠረት ፡ ሲፈረድበት ፡ የአርጨሚ ፡ ቅጣት ፡ ሰው ፡ ነቱ ፡ የሚችል ፡ እንደሆነ ፡ በሐኪም ፡ ተመርምሮ ፡ እንዲረጋገጥ ፡ ሰብሳቢው ፡ ዳኛ ፡ ያዛል ፡ ሰውነቱ ፡ የሚችል ፡ መሆኑ ፡ ከተረጋገጠ ፡ በኋላ ፡ የአርጨሚውን ፡ ቅጣት ፡ በገለልተኛ ፡ ስፍራ ፡ ከቤተ ፡ ሰቡ ፡ በዕድሜ ፡ የላቀው ፡ ወይም ፡ ሰባቢው ፡ ዳኛ ፡ የመረጠው ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ የመረመረው ፡ ሐኪምና ፡ አካለመጠን ፡ ያላደረሰው ፡ ወጣት ፡ ወላጆች ፤ ቤተ ፡ ዘመዶቹ ፡ ያሉ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ወይም ፡ ሞግዚቱ ፡ ባሉበት ፡ ይፈጸማል ።

ቀ፡ ፪፻፲፩ ፡ ስለ ፡ ግዴታ ፡ ሥራ ፡ ስለ ፡ ተጨማሪ ፡ ቅጣትና ፡ ስለሚወሰደው ፡ ጥንቃቄ ፤

በወንጀለኛው ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቀ፡ ፲፪ ፤ ፲፫ ፤ ፲፭ ፤ ፲፱፬ ፤ ፲፱፮ ፤ ፲፱፯ ፤ ከ፲፱፱ ፡ እስከ ፡ ፲፱፱ ፤ ከ፲፱፳ ፡ እስከ ፡ ፲፳፻ ፤ ፲፸፭ ፤ ፲፸፬ ፤ ፲፸፮ ፤ ፲፸፯ ፤ ፲፸፱ ፤ ወይም ፡ ከ፳፻፲፭ ፡ እስከ ፡ ፳፻፳ ፡ መሠረት ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ የፍርድ ፡ ፍሬው ፡ ነገር ፡

ገልጻል፡ አገባብ፣ ላላቸው፣ ባለሥልጣናት፣ እንዲደርሱና፣ አስፈላጊውን፣ እንዲያደርጉ፣ ፍርድ፣ ቤቱ፣ ትእዛዝ፣ ይሰጣል ።

ቁ፡ ፪፻፲፭ ። የፍርድ፣ አፈጻጸም፣ ትእዛዝን፣ በመዝገብ፣ ስለ፣ መጻፍ ።

ስለ፣ ቅጣቱ፣ አፈጻጸም፣ የሚሰጠውን፣ ማንኛውንም፣ ትእዛዝ፣ ፍርድ፣ ቤቱ፣ በመዝገብ፣ ይጽፋል ። ትእዛዙ፣ የተፈጸመበትን፣ ቀን፣ የሚገልጽ፣ በመዝገቡ፣ ላይ፣ ይጽፋል ። አስፈላጊ፣ ሲሆንም፣ ትእዛዙ፣ ሊፈጸም፣ ያልተቻለበት፣ ምክንያት፣ በመዝገብ፣ ይጻፋል ።

ምዕራፍ፣ ፪ ።

ስለ፣ ቅጣት፣ የሚሰጡትን፣ ትእዛዞች፣ ስለ፣ መለወጥ ።

ቁ፡ ፪፻፲፮ ። መሠረቱ ።

(ጸ) በንኡስ፣ ቁ፣ ፪፣ በተወሰነው፣ መሠረት፣ ትእዛዝ፣ መስጠት፣ አስፈላጊ፣ በሆነ፣ ጊዜ፣ የቅጣቱን፣ ፍርድ፣ የሰጠው፣ ፍርድ፣ ቤት፣ ራሱ፣ ትእዛዙን፣ ይሰጣል ።

(ጸ) ከዚህ፣ በታች፣ የተዘረዘሩት፣ ሁኔታዎች፣ ሲያጋጥሙ፣

(ሀ) በወንጀለኛ፣ መቅጫ፣ ሕግ፣ በቁ፡፲፭፣ ፻፴፪፣ መሠረት፣ ጽኑ፣ ግዞትን፣ ለማስገደድ ።

(ለ) በወንጀለኛ፣ መቅጫ፣ ሕግ፣ በቁ፡፲፭፣ ፻፴፮፣ መሠረት፣ ሙሉ፣ አላፊ፣ ስላልሆኑ፣ ጥፋተኞች፣ የተሰጠውን፣ ትእዛዝ፣ ለመለወጥ ።

(ሐ) በወንጀለኛ፣ መቅጫ፣ ሕግ፣ በቁ፡፲፭፣ ፻፴፯፣ ንኡስ፣ ቁ፣ ፪፣ መሠረት፣ የአስራትን፣ ጊዜ፣ ለማርዘም ።

(መ) በወንጀለኛ፣ መቅጫ፣ ሕግ፣ በቁ፡፲፭፣ ፻፴፰፣ ፻፴፱፣ ንኡስ፣ ቁ፣ ፫፣ እና፣ በቁ፡፲፭፣ ፻፵፬፣ መሠረት፣ ለመፈተኛ፣ የተሰጠውን፣ ጊዜ፣ ለማስቀረት፣ ወይም፣ በአጥፊው፣ ላይ፣ የሚወሰን፣ የአኗኗር፣ ደንብን፣ ለመለወጥ ።

(ሠ) በወንጀለኛ፣ መቅጫ፣ ሕግ፣ በቁ፡፲፭፣ ፻፴፰፣ ፻፴፱፣ ከ፻፶፱፣ እስከ፣ ፻፶፯፣ መሠረት፣ በአመክሮ፣ ገደብ፣ ለመልቀቅ ።

(ረ) በወንጀለኛ፣ መቅጫ፣ ሕግ፣ በቁ፡፲፭፣ ፻፳፬፣ ንኡስ፣ ቁ፣ ፪፣ እና፣ ፻፶፮፣ መሠረት፣ ትእዛዝ፣ ለመስጠት፣ ንኡስ፣ ቁ፡፲፭፣ ፻፳፯፣ ተፈጻሚ፣ ይሆናል ።

(ሮ) አካለመጠን፣ ስላላደረሱ፣ ወጣቶች፣ የሚሰጥ፣ ትእዛዝ፣ በዚህ፣ ሕግ፣ በቁ፣ ፻፳፯፣ መሠረት፣ ሊለወጥ፣ ይችላል ።

ቁ፡ ፪፻፲፯ ። ሥነ፣ ሥርዐትና፣ ውሳኔ ።

(ጅ) የተፈረደበት፣ ሰው፣ ራሱ፣ ወይም፣ ሕጋዊ፣ እንደራሴው፣ ጠቅላይ፣ ሕጉ፣ ወይም፣ የቅጣቱን፣ ፍርድ፣ እንዲያስፈጽም፣ ወይም፣ አፈጻጸሙን፣ እንዲቁጣጠር፣ የተፈቀደለት፣ ማንኛውም፣ ሰው፣ ወይም፣ ባለሥልጣን፣ በማመልከቻ፣

- ካላመለከተው ፡ በቀር ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ መሠረት ፡ ትእዛዝ ፡ አይሰጥም ።
- (፪) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ከመስጠቱ ፡ በፊት ፡ ትእዛዙ ፡ የሚመለከተውን ፡ ሰውና ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማወቅ ፡ የሚፈልገውን ፡ ነገር ፡ ለመግለጽ ፡ የሚችለውን ፡ ሰው ፡ እንዲቀርብ ፡ መጥሪያ ፡ ይልክለታል ። ይኸውም ፡ በምርመራ ፡ እንዲጣራ ፡ አስፈላጊ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።
- (፫) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተጠሩትን ፡ ሰዎች ፡ ቃል ፡ ከሰማና ፡ አስፈላጊውን ፡ ነገር ፡ ከተገለጸለት ፡ በኋላ ፡ ውሳኔ ፡ ይሰጣል ። ውሳኔ ፡ የሚሰጠው ፡ ሰው ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በሌለበት ፡ ውሳኔውን ፡ ይሰጣል ።
- (፬) በፍርድ ፡ ቤት ፡ የተሰጠው ፡ ማንኛውም ፡ ቃል ፡ እና ፡ ውሳኔ ፡ በመዘገብ ፡ ይጻፋል ።
- (፭) በዚህ ፡ ቁጥር ፡ መሠረት ፡ በሚሰጥ ፡ ውሳኔ ፡ ይግባኝ ፡ ማለት ፡ አይቻልም ፡ ውሳኔውም ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ ምዕራፍ ፡ ፩ ፡ መሠረት ፡ ይፈጸማል ።

ምዕራፍ ፡ ፫ ።

ስለ ፡ መሰየም ።

ቁ ፡ ፪፻፲፮ ። ስለ ፡ መሰየም ፡ የሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ።

- (፩) የተፈረደበት ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ ሕጋዊ ፡ እንደራሴው ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቁ ፡ ፪፻፵፫ ፡ እና ፡ ፪፻፵፬ ፡ የተገለጸው ፡ የተፈጸመ ፡ መሆኑን ፡ ሲረዳው ፡ ቀድሞ ፡ የተሰጠው ፡ ቅጣት ፡ ተሰርዞለት ፡ እንዲሰየም ፡ የቅጣቱን ፡ ፍርድ ፡ ለሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማመልከት ፡ ይችላል ።
- (፪) ማመልከቻው ፡ በጽሑፍ ፡ ሆኖ ፡ ምክንያቱን ፡ መግለጽ ፡ አለበት ። በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቁ ፡ ፪፻፵፫ ፡ እና ፡ ፪፻፵፬ ፡ የተገለጸው ፡ የተፈጸመ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲገነዘብ ፡ የሚያስፈልጉት ፡ መረጃዎች ፡ አብረው ፡ ይቀርባሉ ።

ቁ ፡ ፪፻፲፱ ። ሥነ ፡ ሥርዐትና ፡ ውሳኔ ።

- (፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በዝግ ፡ ችሎት ፡ ስለ ፡ ማመልከቻው ፡ ውሳኔ ፡ ይሰጣል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ውሳኔ ፡ ከመስጠቱ ፡ በፊት ፡ አስፈላጊ ፡ ከመሰለው ፡ ነገሩ ፡ እንዲጣራ ፡ ወይም ፡ ተጨማሪ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲቀርብ ፡ ማዘዝ ፡ ይችላል ።
- (፪) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከቻውን ፡ ፈቅዶ ፡ የተቀበለ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቁ ፡ ፪፻፵፮ ፡ መሠረት ፡ እንዲፈጸምና ፡ የሰረዘው ፡ የቅጣት ፡ ፍርድ ፡ የተሰየሚው ፡ ስም ፡ በጥፋት ፡ ተመዝግቦበት ፡ ከነበረው ፡ ከፖሊስ ፡ መዝገብ ፡ ውስጥ ፡ እንዲሰረዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

- (፫) ፍርድ፡ ቤቱ፡ ማመልከቻውን፡ ፈቅዶ፡ ያልተቀበለው፡ እንደ፡ ሆነ፡ በወንጀለኛ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቁ፡ ፪፻፵፮ ፡ የተመለከተው ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።
- (፬) በንዑስ ፡ ቁ፡ ፪ ፡ መሠረት ፡ የተሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ በጽሑፍ ፡ ሆኖ ፡ ምክንያቱም ፡ ጭምር ፡ መገለጽ ፡ አለበት ። ውሳኔውም ፡ በግልጽ ፡ ችሎት ፡ በዐደባባይ ፡ መነበብና ፡ በጋዜጣም ፡ መውጣት ፡ አለበት ።
- (፭) በዚህ ፡ ቁ፡ ጥር ፡ መሠረት ፡ በማናቸውም ፡ ፍርድ፡ ቤት ፡ የሚሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ ይግባኝ ፡ የለውም ።

ሰበተኛ ፡ መጽሐፍ ።

በወንጀል ፡ ነገር ፡ የሚከፈል ፡ የኪሣራ ፡ ወጪ ።

ቁ፡ ፪፻፳ ። ዐዎቤ ፡ ሕግ ፡ ለሚያቀርበው ፡ ክስ ፡ የኪሣራ ፡ ወጪ ።

- (፩) በዐዎቤ ፡ ሕግ ፡ በኩል ፡ ለሚቀርበው ፡ ክስ ፡ የኪሣራ ፡ ወጪ ፡ በሙሉ ፡ ከይግባኙ ፡ ጭምር ፡ መንግሥት ፡ ጎላፊ ፡ ነው ።
- (፪) በተፈረደበት ፡ ሰው ፡ ምክንያት ፡ በዐዎቤ ፡ ሕግ ፡ በኩል ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ የተለየ ፡ የኪሣራ ፡ ወጪ ፡ የሚደረግ ፡ እንደ፡ ሆነና ፡ የተፈረደበት ፡ ሰው ፡ ንብረት ፡ ያለው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በሕግ ፡ ከሚወሰንበት ፡ ቅጣት ፡ በላይ ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የመዝገብ ፡ ቤት ፡ ሹም ፡ የሚወስነውን ፡ የኪሣራ ፡ ወጪ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ እንዲከፍል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊያዝ ፡ ይችላል ።
- (፫) በአቤቱታ ፡ በሚቀርብ ፡ ክስ ፡ በዐዎቤ ፡ ሕግ ፡ በኩል ፡ ክሱ ፡ ከቀረበ ፡ በኋላ ፡ የተበደለው ፡ ሰው ፡ አቤቱታውን ፡ የተወ ፡ እንደሆነ ፡ (በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቁ፡ ፪፻፳፩) ፡ መሠረት ፡ ለወንጀሉ ፡ ክስ ፡ ለተደረገው ፡ የኪሣራ ፡ ወጪ ፡ ሁሉ ፡ ጎላፊ ፡ ይሆናል ።

ቁ፡ ፪፻፳፩ ። የግል ፡ ክስ ፡ የኪሣራ ፡ ወጪ ።

- (፩) በግል ፡ ክስ ፡ በሚቀርቡ ፡ ነገሮች ፡ ላለው ፡ የኪሣራ ፡ ወጪ ፡ ሁሉ ፡ በቁ፡ ፵፯ ፡ መሠረት ፡ የግል ፡ ክሳሹ ፡ ጎላፊ ፡ ነው ።
- (፪) በግል ፡ ክስ ፡ ቀርቦ ፡ ተከሳሹ ፡ ነጻ ፡ የተለቀቀ ፡ እንደ ፡ ሆነና ፡ ክሱ ፡ የቀረበው ፡ በቅን ፡ ልቡና ፡ አለመሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተገነዘበ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ተከሳሹ ፡ ያወጣውን ፡ የኪሣራ ፡ ወጪ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ የግል ፡ ክሳሹ ፡ እንዲከፍል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለግዝዝ ፡ ይችላል ።
- (፫) የግል ፡ ክሱ ፡ በቁ፡ ፵፰ ፡ መሠረት ፡ የታገደ ፡ እንደሆነ ፤ ለግል ፡ ክሱ ፡ የኪሣራ ፡ ወጪ ፡ ሁሉ ፡ መንግሥት ፡ ጎላፊ ፡ ነው ።

ቀ* ፡ ፪፻፳፪ ። የተበደለው ፡ ወገን ።

(፩) የተበደለው፡ ወገን፡ በወንጀል ፡ ነገር ፡ ውስጥ ፡ ካሣ ፡ እንዲከፈለው ፡ የጠየቀ፡ እንደሆነ ? ከዚህ ፡ የሚከተሉትን ፡ መፈጸም ፡ አለበት ።

(ለ) ምስክሮችና ፡ በምስክርነት ፡ ቃላቸውን ፡ የሚሰጡትን ፡ ልዩ ፡ ዐዋቂዎች ፡ ለመጥራት ፡ አስፈላጊውን ፡ ወጪ ፡ ይከፍላል ።

(፪) የተበደለው፡ ወገን፡ ካሣ፡ እንዲያገኝ፡ የተፈረደለት፡ እንደሆነ፡ በንኡስ፡ ቅጥር፡ ፩፡ የተጠቀሰውን፡ የኪሣራ፡ ወጪና፡ የዳኝነት፡ ተከላሹ፡ እንዲከፍል፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያሳል።

ስምንተኛ ፡ መጽሐፍ ።

የአጥቢያ ፡ ዳኞች ፡ በአጭር ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ የሚያዩት ፡ ዳኝነት ።

ቀ* ፡ ፪፻፳፫ ። ዳኝነቱ ።

(፩) የአጥቢያ፡ ዳኛ፡ በሥልጣኑ፡ ውስጥ፡ በሚገኘው፡ ስፍራ ፡ ንኡሳን፡ ወንጀሎች ፡ የሆኑትን ፡ የስድብን ፣ የእጅ፡ እልፈትን፤ በሰው፡ ንብረት፡ ላይ ፡ የሚደረግ ፡ ጉዳትን ፡ ወይም ፡ የንብረቱ ፡ ዋጋ ፡ ከአምስት ፡ ብር ፡ በላይ ፡ የማይሆን ፡ ስርቆትን ፡ ነገሩ ፡ በዕርቅ ፡ እንዲያልቅ ፡ የተቻለውን ፡ ያደርጋል ።

(፪) የአጥቢያው፡ ዳኛ፡ ነገሩን፡ በዕርቅ፡ ለመጨረስ፡ ያልቻለ፡ እንደሆነ፤ ከሁለት፡ እማኞች፡ ጋር፡ ተቀምጦ፡ እነዚህን፡ ንኡሳን ፡ ወንጀሎችን ፡ አከራክሮ ፡ ውሳኔ ፡ ለመስጠት፡ ይችላል ። ከዐሥራ ፡ አምስት፡ ብር ፡ በላይ፡ ቅጣት ፡ መወሰን፡ አይችልም ። እማኞቹና ፡ የአጥቢያ ፡ ዳኛው ፡ በሚሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ በገድ ፡ ቃል ፡ ካልተሰማሙ ፡ የአጥቢያ ፡ ዳኛው ፡ ውሳኔ ፡ የጸና ፡ ይሆናል ።

(፫) የአጥቢያው፡ ዳኛ ፡ በፍርድ ፡ መዝገብ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ የተመለከቱት ፡ እንዲጸፉ ፡ ያደርጋል ።

(ሀ) የከሳሹ ፡ ስም ፤

(ለ) ክስ ፡ የቀረበበት ፡ ወንጀል ፤

(ሐ) ማስረጃው ፡ በጭሩ ፤

(መ) እማኞች ፡ የሰጡት ፡ አስተያየት ፤

(ሠ) ተከላሹ ፡ የተፈረደበት ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ የተወሰነበት ፡ ቅጣት ፡ እንዲባል ።

ቀ* ፡ ፪፻፳፬ ። ይግባኝ ።

የአጥቢያው፡ ዳኛ ፡ በቅ፡ ፪፻፳፬ ፡ ንኡስ ፡ ቅ፡ (፪) መሠረት ፡ በሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ይግባኝ ፡ በዚያው ፡ ስፍራ ፡ ላለው ፡ የወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይቀርባል ።

አንደኛ ፡ ሠንጠረዥ ።

የወንጀለኛ፣ መታጣ፣ ሕግ፣ ተግባር	ወንጀሉ ።	ሰሚው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
-----------------------------	--------	------------------

ጸጸ፱፭	በንጉሠ ፡ ነገሥቱ ፡ በንጉሣውያን ፡ ቤተ ፡ ሰቦቹ ፡ ላይ ፡ አደጋ ፡ በመጣል ፡ ስለሚሠሩ ፡ ወንጀሎች።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ጸጸ፱፮	በዙፋኑ ፡ አወራረስ ፡ ላይ ፡ አደጋን ፡ በመጣል ፡ ስለሚደረጉ ፡ ወንጀሎች ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ጸጸ፱	በሕገ ፡ መንግሥቱና ፡ በሕገ ፡ መንግሥት ፡ በተቋቋሙ ፡ ባለሥልጣኖች ፡ ላይ ፡ አደጋ ፡ በመጣል ፡ ስለሚሠራ ፡ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ጸጸ፱፩	በሕገ ፡ መንግሥቱ ፡ የሥልጣን ፡ ሥራ ፡ መልካም ፡ እርምጃ ፡ መሰናክል ፡ በመሆን ፡ ስለሚሠራ ፡ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ጸጸ፱፪	የጦር ፡ መሣሪያ ፡ ይዞ ፡ ሽብር ፡ በማድረግና ፡ ባገር ፡ ውስጥ ፡ ጦርነት ፡ በማንሣት ፡ ስለ ፡ ሚሠራ ፡ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ጸጸ፱፫	የንጉሠ ፡ ነገሥቱን ፡ መንግሥት ፡ የፖለቲካ ፡ ሥልጣን ፡ ወይም ፡ የግዛቱን ፡ ሙሉነት ፡ በመንካት ፡ ስለሚሠራ ፡ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ጸጸ፱፬	የማንሣሣት ፡ ተግባሮችን ፡ ግዙፍ ፡ በሆነ ፡ ዐይነት ፡ ማሰናዳት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ጸጸ፱፭	የአገርን ፡ ወሰንና ፡ የፖለቲካን ፡ ሙሉ ፡ ሥልጣን ፡ በመጣስ ፡ ስለሚሠራ ፡ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ጸጸ፱፮	ንጉሠ ፡ ነገሥቱን ፡ ወይም ፡ የሕገ ፡ መንግሥቱን ፡ ባለሥልጣኖች ፡ በመድፈር ፡ ስለሚሠራ ፡ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ጸጸ፱፯	ያገር ፡ ምልክቶች ፡ የሆኑ ፡ ዓላማዎችን ፡ በመድፈር ፡ ስለሚሠራ ፡ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ጸጸ፱፰	ግልጽ ፡ በሆኑ ፡ ምልክቶች ፡ ያለ ፡ አገባብ ፡ ስለመገልገል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ጸጸ፱፱	የመንግሥቱን ፡ ነጻነት ፡ በመንካት ፡ ስለሚሠራ ፡ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

የወንጀለኛ ፡ መትግ ፡ ሕግ፡ተጥር	ወንጀሉ ፤	ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
-----------------------	--------	------------------

ጀጅ	ያገሩን ፡ መከላከያ ፡ ገይላ ፡ በመንካት ፡ ስለሚ	
ጀጅ፩	ሠራ ፡ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ጀጅ፪	ከፍ ፡ ያለ ፡ ክዳት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ጀጅ፫	የጲፕሎማቲክ ፡ ክዳት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ጀጅ፬	የኤኮኖሚክ ፡ (የሀብት) ፡ ክዳት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ጀጅ፭	ከጠላት ፡ ጋራ ፡ አብሮ ፡ ስለ ፡ መሥራት ፡ (ጠላትን ፡ ስለ ፡ መርዳት) ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ጀጅ፮	ስለላ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ጀጅ፯	—	—
ጀጅ፰	በዘወርዋራ ፡ እንደ ፡ ተደረገ ፡ ስለሚቁጠር ፡ ግንዝና ፡ መርዳት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ጀጅ፱	በወንጀል ፡ ተካፋይነት ፡ ጊዜ ፡ ስለሚደረግ ፡ ሙከራ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ጀጅ፲	ስለ ፡ ግንግግትና ፡ ስለ ፡ ግዘጋጀት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ጀጅ፲፩	ከባድ ፡ ሁኔታ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ጀጅ፲፪	—	—
ጀጅ፲፫	—	—
ጀጅ፲፬	በውጭ ፡ አገር ፡ መንግሥት ፡ ላይ ፡ ስለሚደረግ ፡ የተቃዋሚነት ፡ ሥራ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ጀጅ፲፭	በውጭ ፡ አገር ፡ መንግሥታት ፡ መሪዎች ፡ ላይ ፡ እደጋ ፡ በመጣል ፡ ስለሚሠራ ፡ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ጀጅ፲፮	የውጭ ፡ አገር ፡ መንግሥትን ፡ ግዛት ፡ ሙሉ ፡ ሥልጣን ፡ ስለ ፡ መጣስ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ጀጅ፲፯	የውጭ ፡ አገር ፡ መንግሥትን ፡ ስለ ፡ ግዋረድ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ጀጅ፲፰	ግልጽ ፡ የሆኑ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ መንግሥት ፡ ምልክቶችን ፡ ስለ ፡ ግዋረድ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ጀጅ፲፱	በመንግሥታት ፡ መካከል ፡ የተቋቋሙትን ፡ ሥራዎች ፡ እንስቲቱሲየኖች ፡ ስለ ፡ ግዋረድ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
ጀጅ፳	—	—
ጀጅ፳፩	—	—
ጀጅ፳፪	ዘርን ፡ ስለ ፡ ግጥፋት ፡ በሰብአዊ ፡ ፍጥረት ፡ ላይ ፡ ስለሚደረግ ፡ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

የወንጀለኛ፣ መቅጫ ፣ ሕግ፣ ቀጥጥር	ወንጀሉ ።	ሰሚው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
------------------------------	--------	------------------

፪፻፹፪	በብሔራዊ፣ በሰላማዊ፣ ሕዝብ፣ ላይ ፣ በጦርነት ፣ ጊዜ ፣ ስለሚፈጸም ፣ የጦርነት ፣ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፪፻፹፫	በቀሳለኞች፣ በበሽተኞችና፣ በሰጥመት ፣ አደጋ፣ ላይ፣ ባሉ፣ ሰዎች፣ ላይ ፣ ስለሚሠራ ፣ የጦርነት ፣ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፪፻፹፬	በታሰሩና ፣ በተጋዙ ፣ የጦር ፣ ምርኮኞች ፣ ላይ ፣ ስለሚፈጸሙ ፣ የጦርነት ፣ ወንጀሎች ። . . .	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፪፻፹፭	በጦርነት ፣ ጊዜ ፣ ስለሚደረግ ፣ የዘረፋ ፣ የየብስና ፣ የባሕር ፣ ወንበዴነት ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፪፻፹፮	ስለ ፣ ማነሣነትና ፣ ስለ ፣ ማዘጋጀት ። . . .	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፪፻፹፯	ለጠላት ፣ ሊደረግ ፣ የሚገባውን ፣ ተግባር ፣ ስለ ፣ መጣስ ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፪፻፹፰	ሕገ ፣ ወጥ ፣ በሆኑ ፣ የጦር ፣ መሣሪያዎች ፣ ስለ ፣ መታገዝ ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፪፻፹፱	የጦር ፣ ማቆም ፣ ውልን ፣ ወይም ፣ የሰላም ፣ ስም ምነትን ፣ ስለ ፣ ማፍረስ ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፪፻፺	የፋና ፣ አለቃ ፣ በመሆን ፣ በጦርነት ፣ ጊዜ ፣ ስለ ሚሠራ ፣ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፪፻፺፩	በቀሳለኞች፣ በበሽተኞችና፣ በእስረኞች፣ ላይ ፣ ስለ ፣ መጫንና ፣ የሚገባቸውን ፣ ስለ ፣ ማጓደል ። . .	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፪፻፺፪	ፍትሕ ፣ ስለ ፣ መከልከል ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፪፻፺፫	በኢንተርናሲየናል ፣ የበጎ ፣ አድራጎት ፣ ሰበአዊ ፣ ማኅበሮች ፣ ላይ ፣ ስለሚደረግ ፣ ተቃዋሚ ፣ ሥራ ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፪፻፺፬	በኢንተርናሲየናል ፣ አርማዎችና ፣ ምልክቶች ፣ ያላገባብ ፣ ስለ ፣ መገልገል ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፪፻፺፭	በዕርቅ ፣ መልክተኛ ፣ ላይ ፣ ተቀዋሚ ፣ ተግባር ፣ ስለ ፣ መፈጸም ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፪፻፺፮ እስከ ፣ ፫፻፴፩ በጦር ፣ ጎይል ፣ ባልደረባዎች ፣ ስለሚሠሩት ፣ ወንጀሎች ።	የፖሊስ ፣ ሠራዊት ፣ ባልደረባዎች ፣ ስለሚፈጽሟቸው ፣ ወታደራዊ ፣ ጠባይ ፣ ያላቸው ወንጀሎች ።	የጦር ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፫፻	የጦር ፣ ክፍሉን ፣ ትቶ ፣ ስለ ፣ መሄድ ፣ ተራ ፣ ክስ (ንኡስ፣ ቀ፣ ፩) ።	አውራጃ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።

የወንጀል ፡ ስም ፡ ስም	ወንጀሉ ።	ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
-----------------	--------	------------------

	ከባድ ፡ ሁኔታ ፡ (ንኡስ ፡ ቍ፡፡፡) ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የ፲፩	ደለ ፡ ፈቃድ ፡ ስለ ፡ መቅረት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የ፲፬	ስለሚፈጽመው ፡ የሥልጣን ፡ መተላለፍ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የ፲፭	በበታች ፡ ላይ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ዛቻና ፡ የእጅ ፡ እልፊት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የ፲፮	የፖሊስ ፡ ደንቦችን ፡ ስለ ፡ መጣስ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የ፲፯	ዐውቆ ፡ ያልተካከለ ፡ መረጃ ፡ ስለ ፡ መስጠት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የ፲፰	በሥራ ፡ ላይ ፡ ስለ ፡ መስከር ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የ፲፱	ከሥነ ፡ ሥርዓት ፡ (ዲስፕሊን) ፡ ውጭ ፡ ስለ ፡ መሆን ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የ፳	በበላይ ፡ አለቃ ፡ ላይ ፡ ስለሚደረግ ፡ የሰድብ ፡ ዛቻና ፡ የእጅ ፡ እልፊት ፡ ወንጀል ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የ፳፩	ለበላይ ፡ በሥልጣን ፡ ስለ ፡ አለመታዘዝ ፡ ተራ ፡ ክስ ፡ (ንኡስ ፡ ቍ፡፡፡) ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
	ከባድ ፡ ሁኔታ ፡ (ንኡስ ፡ ቍ፡፡፡) ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የ፳፪	አድማ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የ፳፫	ግርግር ፡ ለማንግት ፡ ስለሚደረግ ፡ አድማ ፡ ወይም ፡ ስምምነት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የ፳፬	በተካፋይነት ፡ ስለሚደረግ ፡ መከራ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የ፳፭	የዘብ ፡ ወንጀል ፡ ተራ ፡ ክስ ፡ (ንኡስ ፡ ቍ፡፡፡) ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
	ከባድ ፡ ሁኔታ ፡ (ንኡስ ፡ ቍ፡፡፡) ፡ (መጀመሪያው ፡ ኅይለ ፡ ቃል) ።	አውራጃው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የ፳፮	ምስጢራዊ ፡ ትእዛዝ ፡ ስለ ፡ መግለጽና ፡ ስለ ፡ መለዋወጥ ፡ ተራ ፡ ክስ ፡ (ንኡስ ፡ ቍ፡፡፡) ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
	ከባድ ፡ ሁኔታ ፡ (ንኡስ ፡ ቍ፡፡፡) ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የ፳፱	በዕቃዎች ፡ ያላገባብ ፡ ስለ ፡ መጠቀምና ፡ ዕቃዎችን ፡ ስለ ፡ ማባከን ፡ ተራ ፡ ክስ ፡ (ንኡስ ፡ ቍ፡፡፡) ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
	ከባድ ፡ ሁኔታ ፡ (ንኡስ ፡ ቍ፡፡፡) ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

የወንጀለኛ፣ መትጫ፣ ሕግ፣ ተግባር	ወንጀሉ ።	ሰሚው፣ ፍርድ፣ ቤት ።
-----------------------------	--------	----------------

፫፻፳	የማይገባውን ፣ ጥቅም ፣ ስለ ፣ መቀበልና ፣ ያለ	
	ገባብ ፣ ስለ ፣ ማጥፋት ፤	
	ተራ፣ ክስ ፣ (ንኡስ፣ ቍ፣ ፩)።	አውራጃው ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
	ከባድ፣ ሁኔታ፣ (ንኡስ፣ ቍ፣ ጥር፣ ፪) ። . . .	ከፍተኛው ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፫፻፳፩	በአደጋ ፣ ጊዜ ፣ የማስጠንቀቅን ፣ ተግባር ፣	
	ስላለመፈጸም ።	ወረዳ ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፫፻፳፪	አስፈላጊ ፣ የሆነውን ፣ የጸጥታ ፣ ጥንቃቄ ፣ ስላ	
	ለማድረግ ።	ወረዳ ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፫፻፳፫	የአገልግሎቱን ፣ ተግባር ፣ በማይገባ ፣ እንዲፈ	
	ጽም ፣ ወይም ፣ እንዲጥስ ፣ ስለ ፣ ማስገደድ ።	ወረዳ ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፫፻፳፬	በሥራ ፣ ላይ ፣ ከሚገኝ ፣ ወታደር ፣ ጋራ ፣ የጸብ፣	
	ግጭት ፣ ስለ ፣ ማድረግ ።	ወረዳ ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፫፻፳፭	ከባድ ፣ ሁኔታ ።	ወረዳ ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፫፻፳፮	የሕግ ፣ ወይም ፣ የውል ፣ ግዴታዎችን ፣ ስለ ፣	
	መጣስ ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፫፻፳፯	ስለ ፣ ማሰናከል ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፫፻፳፰	በጦር ፣ ሠራዊት ፣ ዕቃ ፣ ስለ ፣ መነገድ ። . . .	ወረዳ ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፫፻፳፱	የጦር ፣ ሠራዊትን ፣ መለዩ ፣ ልብስ ፣ ምልክትና፣	
	ሽልማት፣ ሕገ፣ ወጥ፣ በሆነ ፣ አኳኋን ፣ በፋብሪካ፣	
	ስለ ፣ መሥራትና ፣ በንግድ ፣ ስለ ፣ ማዛወር ።	ወረዳ ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፫፻፴፬	የወታደር ፣ መለዩ ፣ ልብስ ፣ ወይም ፣ የወታደርን፣	
	ምልክትና ፣ ሽልማት ፣ በማይገባ ፣ ስለ ፣ መልበስ፣	ወረዳ ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፫፻፴፮	ወታደራዊ ፣ ጠባይ ፣ የያዙ ፣ የጥንቃቄ ፣ ትግባ	
	ሮችን ፣ ትእዛዝ ፣ ስላለመቀበል ።	ወረዳ ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፫፻፴፩	የወታደር ፣ ትእዛዞች ፣ እንዳይፈጸሙ ፣ ወይም ፣	
	እንዲጣሱ ፣ ለማድረግ ፣ ሌሎችን ፣ ሰዎች ፣ ስለ ፣	ወረዳ ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
	ማደፋፈር ።	ወረዳ ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፫፻፴፪	አንዳንድ ፣ የወታደር ፣ ስፍራዎችን ፣ ወይም ፣ ዕቃ	
	ዎችን ፣ ስለ ፣ መጠበቅ ፣ የተደረገውን ፣ ክልከላ፣	ወረዳ ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
	ስላለመከተል ።	ወረዳ ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፫፻፴፫	ጠቅላላ ፣ ትእዛዞችና ፣ አመራሮችን ፣ ወደ ፣ ሕሰት ፣	
	ስለ ፣ መለወጥ ፣ ወይም ፣ ስለ ፣ ማጥፋት ። . . .	አውራጃ ፣ ፍርድ፣ ቤት ።

የወንጀለኛ፡ መታጫ ፡ ሕግ፡ቀጥጥር	ወንጀሉ ።	ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
-----------------------------	--------	------------------

፫፻፵፬	በጦር ፡ ሠራዊትና ፡ በወታደር ፡ ግዴታዎች ፡ ላይ ፡ የሚሠሩትን ፡ ወንጀሎች ፡ ስላለመግለጽ ። . . .	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፵፭	የወታደርነትን ፡ ምስጢር ፡ ስለ ፡ መግለጽ ። . .	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፫፻፵፮	የሐሰት ፡ ወይም ፡ የማደናገር ፡ ወሬ ፡ ስለ ፡ መስጠት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፵፯	በአደጋ ፡ ወይም ፡ በጦር ፡ ጊዜ ፡ ቅጣትን ፡ ስለ ፡ ማክበድ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፵፰	እስከ ፡ ፫፻፶፫ ።	—
፫፻፶፬	በልዩ ፡ ደንብ ፡ ወንጀለኛ ፡ ስለ ፡ መባል ።	፳፯ — አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፶፭	የወንጀል ፡ ቅጣቶች ፡ ዐይነታቸውና ፡ መጠናቸው ።	(1) ፳፯) አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፶፮	—	—
፫፻፶፯	በወርቅ ፡ በጥሬ ፡ ገንዘብ ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ገንዘብ ፡ ሕገ ፡ ወጥ ፡ በሆነ ፡ መንገድ ፡ ስለ ፡ መነገድ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፶፰	ባለዋጋ ፡ ማዕድኖችንና ፡ ዕንቁችን ፡ ሕገ ፡ ወጥ ፡ በሆነ ፡ መንገድ ፡ በንግድ ፡ ስለ ፡ ማዛወር ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፶፱	ታማኝነት ፡ ባለው ፡ በመንግሥት ፡ ገንዘብ ፡ ላይ ፡ ስለሚደረግ ፡ የተንኩል ፡ አሠራር ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፷	ሕገ ፡ ወጥ ፡ በሆነ ፡ መንገድ ፡ የመንግሥትን ፡ ቀረጥና ፡ ግብር ፡ የመክፈልን ፡ እንቢተኛነት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፷፩	ግብር ፡ እንዳይከፈል ፡ ስለ ፡ ማነሳሳት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፷፪	በግብርና ፡ በሌሎቹ ፡ የመንግሥት ፡ ቀረጥ ፡ ገቢ ፡ ምንጮች ፡ ላይ ፡ ጉዳት ፡ እንዲደርስ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፷፫	ኬላ ፡ ስለ ፡ መስበር ፡ (ኮንትራባንድ) ። . . .	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፷፬	በመንግሥት ፡ የገንዘብ ፡ ኤኮኖሚ ፡ ጉዳይና ፡ በሞኖፖል ፡ ረገድ ፡ ስለሚሠሩ ፡ ወንጀሎች ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፷፭	ቅጣትን ፡ የሚያከብዱ ፡ ምክንያቶች ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፷፮	ገንዘብ ፡ ስለ ፡ መሥራት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፷፯	ወደ ፡ ሐሰተኛነት ፡ ስለ ፡ መለወጥ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፷፰	የገንዘቡን ፡ ዋጋ ፡ ስለ ፡ ማዋረድ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፷፱	ገንዘቡ ፡ እንዲዛወር ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

የወንጀል ፡ ሙት ፡ ሕግ ተጥር	ወንጀሉ ።	ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
---------------------	--------	------------------

የጸሐፊ	የሐሰት ፡ ገንዘብን ፡ ባገር ፡ ስለ ፡ ማስገባት ፡ ስለ ፡ መግዛት ፡ በአደራ ፡ አስቀማጭነት ፡ ስለ ፡ መያዝና ፡ ለስጦታ ፡ ስለ ፡ ማቅረብ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የገንባ	የገንባ ፡ ነገሥቱን ፡ ወይም ፡ የመንግሥቱን ፡ ማኅተሞች ፡ ወደ ፡ ሐሰተኛነት ፡ ስለ ፡ መለወጥ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የጸሐፊ	ሌሎችን ፡ የሕዝብ ፡ አገልግሎት ፡ ያላቸውን ፡ ማኅተሞች ፡ ስለ ፡ መለወጥ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የጸሐፊ	ግልጽ ፡ የሆኑ ፡ ምልክቶችን ፡ ወደ ፡ ሐሰት ፡ ስለ ፡ መለወጥ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የጸሐፊ	ዋጋ ፡ ያላቸውን ፡ ግልጽ ፡ የሆኑ ፡ ቴምብሮችን ፡ ወደ ፡ ሐሰተኛነት ፡ ስለ ፡ መለወጥ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የጸሐፊ	መመዘኛዎችንና ፡ መለኪያዎችን ፡ ወደ ፡ ሐሰት ፡ ስለ ፡ መለወጥ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የጸሐፊ	ወደ ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ ስለ ፡ ማግባትና ፡ ስለ ፡ መግዛት ፡ በአደራ ፡ ስለ ፡ ማስቀመጥና ፡ ስለ ፡ ማቅረብ ፡ የማሳሳት ፡ ዐቅድ ፡ በሌለው ፡ አሳብ ፡ አስመስሎ ፡ ስለ ፡ መሥራት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የጸሐፊ	ግልጽ ፡ በሆነ ፡ ገንዘብ ፡ በባለዋጋ ፡ ነገሮች ፡ ወይም ፡ ሰነዶች ፡ ወይም ፡ ማኅተሞች ፡ ላይ ፡ አደጋ ፡ ስለ ፡ ማድረስ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የጸሐፊ	የሐሰት ፡ ነገር ፡ መሥሪያዎችና ፡ መሣሪያዎች ።	(1) ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ። (2) ኪሳራ ፡ ።
የጸሐፊ	—	—
የጸሐፊ	—	—
የጸሐፊ	—	—
የጸሐፊ	በግዙፍ ፡ ስለሚሠራ ፡ ሐሰት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የጸሐፊ	በርቀት ፡ ስለሚሠራ ፡ ሐሰት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የጸሐፊ	ስለ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ሁኔታዎች ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የጸሐፊ	በሐሰት ፡ ማስረጃ ፡ ስለ ፡ መገልገል ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የጸሐፊ	የመንግሥትና ፡ የወታደራዊን ፡ ሰነዶች ፡ ወደ ፡ ሐሰት ፡ በመለወጥ ፡ ስለሚሠራ ፡ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
የጸሐፊ	ሰነዶችን ፡ ስለ ፡ ማጥፋት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

የወንጀለኛ፣ መትጫ፣ ሕግተጥር	ወንጀሉ ።	ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
--------------------------	--------	------------------

፫፻፳፱	(፩) የመንግሥት ፡ ወይም ፡ የወታደር ፡ ሰነዶችን ፡ ስለ ፡ ማጥፋት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
	(፪) የመንግሥት ፡ ወይም ፡ የወታደር ፡ ሰነዶችን ፡ ያጠፋው ፡ የመንግሥት ፡ ሠራተኛ ፡ ሲሆን ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፺	የንግድ ፡ ሰነዶችንና ፡ የባንክ ፡ ማስረጃዎችን ፡ ወደ ፡ ሐሰት ፡ ስለ ፡ መለወጥና ፡ ስለ ፡ ማጥፋት።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፺፩	—	—
፫፻፺፪	የሕዝብ ፡ አገልግሎት ፡ መመላለሻ ፡ ወረቀቶችን ፡ ወደ ፡ ሐሰት ፡ ስለ ፡ መለወጥና ፡ በነዚህ ፡ ስለ ፡ መገልገል ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፺፫	ስለ ፡ ሐሰተኛ ፡ ምስክር ፡ ወረቀት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፺፬	ሐሰተኛ ፡ የሆኑትን ፡ ግልጽ ፡ ምስክርነቶችን ፡ በማጭበርበር ፡ ስለ ፡ ማግኘት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፺፭	ሐሰተኛ ፡ የሐኪም ፡ ምስክር ፡ ወረቀት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፺፮	—	—
፫፻፺፯	ሥራ ፡ ሰጪዎችና ፡ የማደሪያ ፡ ቤት ፡ ሥራ ፡ አስኪያጆች ፡ ስለሚያደርጉት ፡ ሐሰተኛ ፡ ቃል ፡ አሰጣጥና ፡ አመዘጋገብ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፺፰	ወደ ፡ ሐሰት ፡ ለመለወጫ ፡ የሚያገለግሉ ፡ መሣሪያዎችና ፡ ጥበቦች ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፫፻፺፱	የንግድ ፡ ዕቃዎችን ፡ ወደ ፡ ሐሰተኛነት ፡ ስለ ፡ መለወጥና ፡ ዋጋቸውን ፡ ስለ ፡ ማርከስ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻	የንግድ ፡ ዕቃዎችን ፡ እንዲዘዋወሩ ፡ ስለ ፡ ማድረግ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፩	የንግድ ፡ ዕቃዎችን ፡ ስለ ፡ ማስመጣት ፡ ስለ ፡ መግዛትና ፡ በአደራ ፡ አስቀማጭነት ፡ ስለ ፡ መቀበል ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፪	የማክበድ ፡ ቅጣቶችና ፡ ተጨማሪ ፡ ቅጣቶች ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፫	—	—
፬፻፬	የወታደርን ፡ ምስጢር ፡ ስለ ፡ መግለጽ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፭	የሥራን ፡ ምስጢር ፡ ስለ ፡ መግለጽ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፮	—	—
፬፻፯	የግል ፡ ጥያቄ ፡ ሥራ ፡ ምስጢር ፡ ስለ ፡ መግለጽ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፰		

የወንጀልኛ፣ መትግ፣ ሕገተጥር	ወንጀሉ ።	ሰሚው፣ ፍርድ፣ ቤት ።
--------------------------	--------	----------------

፱፻፱	የሳይንስ ፣ የአንዱስትሪን ፣ ወይም ፣ የንግዱን ፣ ምስጢር ፣ ስለ ፣ መግለጽ ።	ወረዳ አውራጃ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፲	—	—
፱፻፲፩	—	—
፱፻፲፪	የሥራ ፣ ግዴታን ፣ ተግባር ፣ ስለ ፣ መጣስ ። ..	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፲፫	የሥራ ፣ ማቆም ፣ አድማ ፣ በማድረግ ፣ የአገልግሎትን ፣ ሥራ ፣ መከናወን ፣ ስለ ፣ ማወክ ። ...	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፲፬	በሥልጣን ፣ ያለ ፣ አገባብ ፣ ስለ ፣ መሥራት ።	(1) ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፲፭	የሰውን ፣ ንብረት ፣ ለመፈተሽ ፣ ለመበርበር ፣ ወይም ፣ ዕቃውን ፣ ለመያዝ ፣ የተሰጠውን ፣ ሥልጣን ፣ (መብት) ፣ ከመጠኑ ፣ ስለ ፣ ማሳለፍ ።	(1) ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ። (2) ክፍተኛው ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፲፮	ሕገ ፣ ወጥ ፣ በሆነ ፣ መንገድ ፣ ሰውን ፣ ስለ ፣ መያዝና ፣ ስለ ፣ ማሰር ።	አውራጃ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፲፯	የማይገባ ፣ አሠራር ፣ ስለ ፣ መሥራት ።	አውራጃ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፲፰	እስረኛን ፣ ሕገ ፣ ወጥ ፣ በሆነ ፣ መንገድ ፣ ስለ ፣ መፍታትና ፣ እንዲያመልጥ ፣ ስለ ፣ መርዳት ። ..	አውራጃ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፲፱	የጦር ፣ ምርኮኞችንና ፣ የወታደር ፣ ግዙተኞችን ፣ ስለ ፣ መፍታትና ፣ እንዲያመልጡ ፣ ስለ ፣ መርዳት።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፳	ለሕዝብ ፣ አገልግሎትና ፣ ጥቅም ፣ የሚከናወኑትን ፣ ሥራዎች ፣ በተንኩል ፣ ዘዴ ፣ ስለ ፣ መምራት ።	(1) ወረዳ አውራጃ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፳፩	በአደራ ፣ በተሰጠው ፣ ዕቃ ፣ ያለ ፣ አገባብ ፣ ስለ ፣ ማዘዝ ።	(1) (2) ወረዳ (2) አውራጃ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፳፪	በሥራ ፣ ተግባር ፣ ላይ ፣ ስለሚፈጸም ፣ የመውሰድና ፣ የመስረቅ ፣ ወንጀል ።	አውራጃ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፳፫	የማይገባውን ፣ ጥቅም ፣ ስለ ፣ መቀበል ።	አውራጃ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፳፬	በግልጽ ፣ በተሰጠው ፣ ሥልጣን ፣ ስለ ፣ መነገድ ።	አውራጃ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፳፭	መደለያ ፣ ስለ ፣ መቀበል ።	አውራጃ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፳፮	በመገግሥት ፣ ሥራ ፣ ላይ ፣ ሆኖ ፣ በማስገደድ ፣ ስለ ፣ መጠቀም ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፳፯	ግልጽ ፣ የሆኑ ፣ ማስታወቂያዎችንና ፣ ዐዋጆችን ፣ ስለ ፣ መናቅ ።	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።

የወንጀልኛ፣ መትጫ፣ ሕገ፣ ቀጥር	ወንጀሉ ።	ሰሚው፣ ፍርድ፣ ቤት ።
----------------------------	--------	----------------

፱፻፳፰	የማስመዝገብን፣ ትእዛዝ፣ ግዴታ፣ የሚመለከ	
	ቱትን፣ ደንቦች፣ ስለ፣ መጣስ ።	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፳፱	ክርክሮች፣ ወይም፣ የመንግሥት፣ ጉዳዮች፣ እን	
	ዳይገለጽ፣ የሚከለክለውን፣ ደንብ፣ ስለ፣ መጣስ።	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፴	በራሱ፣ ሥልጣን፣ ፍርድን፣ የመፈጸም፣ ተግባር።	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፴፩	ሥልጣንን፣ በማይገባ ፣ ስለ፣ መያዝ ።	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፴፪	እሽጎችን፣ ስለ፣ መቅደድና፣ ስለ፣ መስበር ፣ በጥ	
	በቃ፣ ውስጥ፣ ያለውን፣ ዕቃ፣ ስለ፣ መውሰዱ ።	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፴፫	መቃወምና፣ አለመታዘዝ ።	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፴፬	የጎይልና፣ የማስገደድ ፣ ሥራ ።	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፴፭	—	
፱፻፴፮	በግል፣ ወዳጅነት፣ ስለ፣ መነገድ ።	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፴፯	ጉቦ ፣ መስጠት ።	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፴፰	ለፍርድ ፣ ባለሥልጣን፣ ስለ፣ አለመግለጽ ።	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፴፱	አንድ፣ ተከላሽ፣ ወደ፣ ፍርድ፣ እንዳይቀርብ፣	
	ስለ፣ መደበቅ ።	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፵	የፍርድን፣ ሥራ፣ እንዲሳሳት፣ ስለ፣ ማድረግ ።	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፵፩	በሐሰት፣ ስለ፣ መወንጀል፣ ወይም፣ ስለ፣ መከሰስ።	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፵፪	ለፍርድ፣ ርዳታ፣ መስጠትን፣ እንቢ፣ ስለ፣ ማለት።	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፵፫	ፍርድ፣ ቤትን፣ ስለ፣ መድፈር ።	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፵፬	የፍርድ፣ ሥነ፣ ሥርዐት፣ ምስጢርን፣ ስለ፣	
	መግለጽ ።	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፵፭	ትክክለኛ፣ ያልሆኑትን፣ ወይም፣ የተከለከሉትን፣	
	የሥራ፣ ማስታወሻዎች፣ በአደባባይ ፣ ስለ፣	
	መግለጽ ።	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፵፮	አንዱ፣ ወገን፣ ስለሚሰጠው፣ ሐሰተኛ፣ ቃል ።	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፵፯	ሐሰተኛ፣ ምስክርነት ።	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፵፰	—	
፱፻፵፱	ስለ፣ ማነሣነትና፣ ስለ፣ ማግባባት ።	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፶፱	በሙግት፣ ጊዜ፣ ስለ፣ ማጭበርበር ።	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፱፻፶፮	የፍርድን፣ ውሳኔ፣ ለማሳሳት፣ በተንኩል፣ ስለ	
	ሚደረግ፣ የወራ፣ መግለጽ፣ ሥራ ።	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።

የወንጀለኛ፣ መቅጫ፣ ሕግ፣ ተግባር	ወንጀሉ ።	ሰሚው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
-----------------------------	--------	------------------

፬፻፶	ባንዱ ፣ ወገን ፣ ተከራካሪ ፣ ጥቅም ፣ ላይ ፣ የክህደት ፣ ሥራ ፣ ስለመፈጸም ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፶፻፫	ተጨማሪ ፣ ቅጣቶችንና ፣ ጠቅላላውንም ፣ የጸጥታ ፣ ጥንቃቄ ፣ ስላለመጠበቅ ።	ወረዳ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፬፻፶፬	የተወሰነው፣ ቅጣት፣ እንዳይፈጸም፣ ስለ፣ ማሰናከል ።	ወረዳ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፬፻፶፭	የአስረኛ ፣ ማምለጥ ።	ወረዳ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፬፻፶፮	አስረኛ ፣ እንዲያመልጥ ፣ ስለ ፣ ማደራጀትና ፣ ርዳታ ፣ ስለ ፣ ማድረግ ።	አውራጃ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፬፻፶፯	—	—
፬፻፶፰	የአስረኞች ፣ ግርግር ።	አውራጃ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፬፻፶፱	ከግዞት ፣ ቦታ ፣ ስለ ፣ ማምለጥ ።	ወረዳ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፳፻፰	ለምርጫ ፣ ጉዳይ ፣ የሚደረገውን ፣ ስብሰባና ፣ የሥራ ፣ መከናወን ፣ ስለ ፣ ማወክና ፣ ስለ ፣ ማሰናከል ።	አውራጃ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፬፻፷፩	የምርጫ ፣ ድምፅ ፣ የመስጠትን ፣ ወይም ፣ የመምረጥን ፣ መብት ፣ ስለ ፣ መንካት ።	አውራጃ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፬፻፷፪	በምርጫ ፣ ላይ ፣ ስለሚደረግ ፣ የመደለያ ፣ ስጦታ ።	አውራጃ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፬፻፷፫	የማይገባ ፣ አሠራር ።	አውራጃ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፬፻፷፬	ባመዘጋገብ ፣ ጉዳይ ፣ ውስጥ ፣ ስለሚሠራ ፣ የማጭበርበር ፣ ወንጀል ።	አውራጃ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፬፻፷፭	በድምፅ ፣ መስጠት ፣ ጊዜ ፣ የሚደረግ ፣ የማጭበርበር ፣ ሥራ ።	አውራጃ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፬፻፷፮	—	—
፬፻፷፯	የድምፅ ፣ መስጠትን ፣ ምስጢር ፣ ስለ ፣ መግለጽ ።	አውራጃ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፬፻፷፰	የድምፅ ፣ መስጫ ፣ ወረቀቶችንና ፣ የመሰብሰቢያቸውን ፣ ማጥን ፣ ስለ ፣ መውሰድ ፣ ወይም ፣ ስለ ፣ ማጥፋት ።	አውራጃ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፬፻፷፱	—	—
፬፻፸፩	—	—
፬፻፸፪	አደገኛ ፣ የሆነ ፣ ሥራ ፣ ፈትነት ።	ወረዳ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፬፻፸፫	የክፉ ፣ አድራጊዎች ፣ ማገበረተኛነት ።	ማናቸውም ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
፬፻፸፫	—	—

የወንጀልኛ፣ መቅጫ ፡ ሕግ፣ ቅጥር	ወንጀሉ ።	ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
-----------------------------	--------	------------------

፬፻፸፬	ለወንጀል ፡ ሥራ ፡ ወይም ፡ የወንጀልን ፡ ሥራ ፡	
	በጅቷል ፡ በማለት ፡ ስለሚደረግ ፡ መቀስቀስ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፸፭	በተከለከሉ ፡ መሣሪያዎች ፡ መነገድ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፸፮	የተከለከሉ ፡ ማኅበሮችና ፡ ስብሰባዎች ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፸፯	ድብቅ ፡ የሆኑ ፡ ማኅበሮች ፡ መሣሪያ ፡ የያዙ ፡ ክፍሎች ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፸፰	የተከለከሉ ፡ ስብሰባዎች ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፸፱	በወሬ ፡ ሕዝብን ፡ ስለ ፡ ማሸበር ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፹	የሐሰት ፡ ወሬዎችን ፡ ስለ ፡ ማውራትና ፡ ሕዝብን ፡ ስለማንሣሣት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፹፩	የማንሣሣት ፡ ጠባይ ፡ ያላቸው ፡ ሐሳብ ፡ መግለጫዎች ፡ (ማኒፌስታሲዮን) ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፹፪	ሽብር ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፹፫	—	—
፬፻፹፬	ስብሰባንና ፡ ጉባኤን ፡ ስለ ፡ መበጠጠጥ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፹፭	በጥፋተኛነት ፡ ከጎላፈንት ፡ ውጭ ፡ በመሆን ፡ ስለሚሠሩ ፡ ተግባሮች ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፹፮	የሃይማኖትን ፡ ስሜትና ፡ ሰላም ፡ ስለ ፡ መንካት።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፹፯	የሙታንን ፡ ሰላምና ፡ ክብር ፡ መንካት ። . . .	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፬፻፹፰	የአሳት ፡ ቃጠሎ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፬፻፹፱	ፍጥረታዊውን ፡ መቅሠፍቶችን ፡ ስለ ፡ መቀስቀስ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፬፻፺	የሥራ ፡ ቦታዎችንና ፡ የመጠባበቂያ ፡ ሥራዎችን ፡ ስለ ፡ መጉዳት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፬፻፺፩	ስለ ፡ ማፈንዳት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፬፻፺፪	በቸልተኝነት ፡ የሚደረግ ፡ ወንጀል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፬፻፺፫	በሚፈነዱ ፡ ነገሮች ፡ ወይም ፡ በሚመርዙ ፡ ጋዞች ፡ አደጋ ፡ ስለ ፡ ማድረስ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፬፻፺፬	በሕግ ፡ የተከለከሉ ፡ ዕቃዎችን ፡ መሥራት ፡ መግዛት ፡ መስወርና ፡ ማመላለስ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፬፻፺፭	የሕንጻ ፡ ሥራ ፡ ኪነ ፡ ጥበብ ፡ ደንቦችን ፡ ስለ ፡ መጣስ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።

የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ፡ቀ፡ጥር	ወንጀሉ ።	ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
------------------------	--------	------------------

፬፻፺፮ መጠባበቂያ ፡ የሚሆኑትን ፡ መሣሪያዎች ፡ ወይም ፡ የሚያገለግሉትን ፡ ዕቃዎች ፡ ማጥፋት ፡ ወይም ፡ አለማደራጀት ። አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፬፻፺፯ በሕዝብ ፡ ላይ ፡ ከባድ ፡ አደጋ ፡ ሲደርስ ፡ ባለማስታወቅ ፡ የሚደረግ ፡ ጥፋት ። ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፬፻፺፰ ፡ ፬፻፺፱ ለሕዝብ ፡ ጥቅም ፡ በተቋቋሙ ፡ ሥራዎችና ፡ አገልግሎቶች ፡ ላይ ፡ ጉዳት ፡ ስለ ፡ ማድረግ ። . . . አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻ በመገናኛዎችና ፡ በሕዝብ ፡ መመላለሻ ፡ ላይ ፡ ስለሚደርስ ፡ ከባድ ፡ ጉዳትና ፡ መበላሸት ። አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፩ ምልክቶችንና ፡ የርዳታ ፡ ጥሪዎችን ፡ አላገባብ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ። ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፪ ለሕዝብ ፡ ማመላለሻ ፡ ለሆኑት ፡ አደገኛ ፡ የሆኑትን ፡ ነገሮች ፡ ከደንብ ፡ ውጭ ፡ ስለ ፡ መስጠት ። ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፫ የሰውን ፡ በሽታ ፡ ስለ ፡ ማባዛት ። አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፬ የከብት ፡ በሽታን ፡ ስለ ፡ ማባዛት ። አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፭ የሰብልን ፡ ወይም ፡ የደንን ፡ ትል ፡ ስለ ፡ መንዛት ። አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፮ ውሃን ፡ ስለ ፡ ማበላሸት ። ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፯ ግጦሽን ፡ ስለ ፡ ማበላሸት ። አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፰ የጤና ፡ አጠባበቅ ፡ ድንጋጌዎችን ፡ ስለ ፡ መጣስ ። ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፱ ችግር ፡ ወይም ፡ ረኃብ ፡ እንዲመጣ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ። ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፲ መርዛም ፡ ወይም ፡ የሚያፈዙ ፡ ነገሮችን ፡ ማውጣት ፡ ወይም ፡ መሥራት ፡ እንዲዘዋወሩ ፡ ማድረግ ። አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፲፩ የሚጎዱ ፡ ወይም ፡ የተበላሹ ፡ ምግቦችንና ፡ ዕቃዎችን ፡ መሥራትና ፡ መሸጥ ። አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፲፪ ለከብት ፡ ጉዳት ፡ የሚያመጣ ፡ ድርቆሽና ፡ ሌላም ፡ ምግብ ፡ ስለ ፡ መሥራት ፡ ስለ ፡ ማበላሸትና ፡ ስለ ፡ መሸጥ ። አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፲፫ ፡ ፳፻፲፬ አልኮል ፡ ወይም ፡ እስፔርቶ ፡ ያለባቸውን ፡ መጠጦች ፡ በማይገባ ፡ ስለ ፡ መስጠት ። አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

የወንጀልና፣ ሙቅጫ፣ ሕገተግር	ወንጀሉ ።	ሰጧው፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፩፻፲፩	አእምሮን፣ በሚነኩ፣ ሥራዎች፣ አደጋ፣ ስለ፣ ማድረግ ።	አውራጃ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፩፻፲፯	ሥራይ፣ በሚሆኑ፣ ወይም፣ ይህን፣ በመላሰሉ፣ ነገሮች፣ በሰው፣ ላይ፣ አደጋ፣ ስለ፣ ማድረግ ።	አውራጃ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፩፻፲፰	ከባዶች፣ ሁኔታዎች ።	አውራጃ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፩፻፲፱	የሕክምናንና፣ የጤና፣ አጠባበቅን፣ ሥራ፣ ያለ፣ አገባብ፣ ስለ፣ መሥራት ።	አውራጃ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፩፻፲፱	መርዛምና፣ አደገኛ፣ የሆኑትን፣ ነገሮች፣ ያለ፣ አገባብ፣ ስለ፣ መስጠት ።	አውራጃ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፩፻፳፩	የሕክምና፣ ርዳታን፣ ያለምክንያት፣ ስለ፣ መከላከል ።	አውራጃ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፩፻፳፩	—	—
፩፻፳፫	ከባድ፣ (የግፍ)፣ አገዳደል ።	ከፍተኛው፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፩፻፳፫	ተራ፣ የሆነ፣ አገዳደል፣ (ግዳይ) ።	ከፍተኛው፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፩፻፳፭	የመግደልን፣ ቅጣት፣ ስለ፣ ግቅለል ።	ከፍተኛው፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፩፻፳፭	ራሱን፣ እንዲገድል፣ ስለ፣ ማንሣሣትና፣ ስለ፣ ማገዝ ።	ከፍተኛው፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፩፻፳፮	በቸልተኝነት፣ ስለ፣ መግደል ።	ከፍተኛው፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፩፻፳፯	ሕፃንን፣ ስለ፣ መግደል ።	አውራጃ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፩፻፳፰	—	—
፩፻፳፱	እናት፣ የፈጸመችው፣ የማስወረድ፣ ተግባር ።	አውራጃ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፩፻፴፬	ሦስተኛ፣ ሰው፣ የፈጸመው፣ የማስወረድ፣ ተግባር ።	አውራጃ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፩፻፴፩	እስከ፣ ፩፻፴፯ —	—
፩፻፴፰	ታስቦ፣ ስለ፣ ተደረገ፣ ከባድ፣ የአካል፣ ጉዳት ።	አውራጃ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፩፻፴፱	እስቦ፣ ስለ፣ ተደረገ፣ ቀላል፣ የአካል፣ ጉዳት ።	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፩፻፵፬	ከአድራጊው፣ አሳብ፣ በላይ፣ ሆኖ፣ የሚገኝ፣ የጥፋት፣ ውጤት ።	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፩፻፵፩	—	—
፩፻፵፫	—	—
፩፻፵፫	—	—
፩፻፵፭	የእጅ፣ እልፊት ።	ወረዳ፣ ፍርድ፣ ቤት ።
፩፻፵፭	የሰውን፣ ሕይወት፣ ለአደጋ፣ ማጋለጥ ።	አውራጃ፣ ፍርድ፣ ቤት ።

የወንጀለኛ፣
መንግጫ ፡
ሕግ፡ቀጥር

ወንጀሉ ።

ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፵፮

ሰውን ፡ በአደገኛ ፡ ሁኔታ ፡ ላይ ፡ ስለ ፡ ማጋለጥና ፡ ስለ ፡ መተው ።

አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፵፯

አንድ ፡ ሰው ፡ በአደጋ ፡ ላይ ፡ በሚገኝበት ፡ ጊዜ ፡ ስላለመርዳት ።

ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፵፭

ልጆችን ፡ ስለ ፡ መጉዳት ።

ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፵፬

ስለ ፡ አምባገነን ።

ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፶

የይዋጣልን ፡ ፉክክር ።

ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፶፩

የይዋጣልን ፡ ፉክክርን ፡ ስለ ፡ ማነግግት ፡ ስለ ፡ ማደፋፈር ፡ በክርክር ፡ ቦታ ፡ ስለ ፡ መገኘት ።

ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፶፪

ስለ ፡ ዛቻ ።

ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፶፫

የመክሰስ ፡ ወይም ፡ የማዋረድ ፡ ሕገ ፡ ወጥ ፡ ዛቻ ።

ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፶፬

ስለ ፡ ማስገደድ ።

ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፶፭

የማሰብን ፡ ችሎታ ፡ ስለ ፡ ማሳጣት ።

ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፶፮

ሰውን ፡ በግድ ፡ ይዞ ፡ ስለ ፡ ማስቀመጥ ።

አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፶፯

ስለ ፡ መጥለፍ ።

አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፶፰

ክፉና ፡ በጎ ፡ ለይታ ፡ ለማወቅ ፡ የማትችልና ፡ የመከላከል ፡ ዐቅም ፡ የሌላትን ፡ ቤት ፡ ስለ ፡ መጥለፍ ።

አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፷

ሕፃንን ፡ ስለ ፡ መዝረፍ ፡ (ስለ ፡ መንጠቅ) ።

አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፷፩

ቅጣቱን ፡ የሚያከብዱ ፡ ሁኔታዎች ፤

፳፻፶፪ ፡ እስከ ፡ ፳፻፶፬

ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፶፭ ፡ እስከ ፡ ፳፻፶፯

አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፶፰ ፡ እስከ ፡ ፳፻፷

ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፷፪

ሕፃኑን ፡ ስላለማቅረብ ።

ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፷፫

ስለ ፡ ወላጆች ፡ የሚደረግ ፡ ልዩ ፡ አስተያየት ።

ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፷፬

በፖለቲካ ፡ ምክንያት ፡ ሰውን ፡ ስለ ፡ መስረቅ ።

ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፷፭

ሰውን ፡ በማይገባ ፡ አገልጋይ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።

ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፷፮

የጥበቃ ፡ ወይም ፡ የመቁጣጠር ፡ ጉድለት ።

ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፳፻፷፯

በሰዎች ፡ ለመነገድ ፡ የተቋቋሙ ፡ ክፍሎች ፡ ወይም ፡ ማኅበሮች ።

ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

የወንጀልኛ፣ መቅጫ፣ ሕግ፡ጥር	ወንጀሉ ።	ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
--------------------------	--------	------------------

፩፻፷፰	የብሔራዊ ፡ መብቶችን ፡ ነጻ ፡ ተግባር ፡ ስለ ፡ መድፈር ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፷፱	የነጻ ፡ መዘዋወርን ፡ መብት ፡ ስለ ፡ መድፈር ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፸ፀ	የሥራ ፡ ነጻነትን ፡ ሕግ ፡ ስለ ፡ መድፈር ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፸፩	መኖሪያ ፡ ቤትን ፡ ስለ ፡ መድፈር ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፸፪	ቅጣትን ፡ የሚያከብዱ ፡ ሁኔታዎች ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፸፫	ደብዳቤዎችንና ፡ የሚላኩ ፡ ዕቃዎችን ፡ ስለ ፡ ማቋረጥና ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ ቦታ ፡ ስለ ፡ ማዛወር ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፸፬	እስከ ፡ ፩፻፸፱	—
፩፻፹	ስምን ፡ ስለ ፡ ማጥፋትና ፡ በሐሰት ፡ ስለ ፡ መወንጀል ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፹፩	—	—
፩፻፹፪	—	—
፩፻፹፫	ስድብና ፡ ማዋረድ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፹፬	—	—
፩፻፹፭	—	—
፩፻፹፮	ቅጣትን ፡ የሚያከብዱና ፡ ልዩ ፡ ሁኔታዎች ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፹፯	—	—
፩፻፹፰	—	—
፩፻፹፱	የመድፈር ፡ ሥራ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፺	በንጽሕና ፡ ክብር ፡ ላይ ፡ ስለሚደረግ ፡ የኅይድ ፡ ተግባር ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፺፩	ለመቃወም ፡ በማይችሉ ፡ አእምሮዎቻቸው ፡ በተበላሸ ፡ ወይም ፡ የአእምሮ ፡ ደካማ ፡ በሆኑ ፡ ሰዎች ፡ ክብረ ፡ ንጽሕና ፡ ላይ ፡ ስለሚደረግ ፡ የድፍረት ፡ በደል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፺፪	በሆስፒታል ፡ ውስጥ ፡ በተገኙ ፡ ሰዎች ፡ በተጋዙ ፡ ወይም ፡ በታሰሩ ፡ ሰዎች ፡ ክብረ ፡ ንጽሕና ፡ ላይ ፡ ስለሚደረግ ፡ በደል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፺፫	ከፍ ፡ ያለውን ፡ የሴት ፡ ችግር ፡ ወይም ፡ ተገዥነትዋን ፡ ምክንያት ፡ በማድረግ ፡ ስለሚደረገው ፡ የማታለል ፡ ሥራ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

የወንጀልኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ-ቀጥር	ወንጀሉ ።	ሰጫው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
-----------------------	--------	------------------

፩፻፲፬	በሕገኖች ፡ ክብረ ፡ ንጽሕና ፡ ላይ ፡ ስለሚደረገው ፡ በደል ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፩፻፲፭	ከዐሥራ ፡ አምስት ፡ እስከ ፡ ዐሥራ ፡ ስምንት ፡ ዓመት ፡ ዕድሜ ፡ ባላቸው ፡ አካለመጠን ፡ ባለደረሱ ፡ ልጆች ፡ ክብረ ፡ ንጽሕና ፡ ላይ ፡ ስለሚደረገው ፡ በደል ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ። ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፲፮	ማሳት ።	—
፩፻፲፯	—	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፩፻፲፰	ከባዶች ፡ ሁኔታዎች ።	—
፩፻፲፱	ለተፈጥሮ ፡ ግብር ፡ ተቃራኒ ፡ የሆነ ፡ የአመንገራነት ፡ ሥራ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፯፻፩	ቅጣቱን ፡ የሚያከብዱ ፡ ሁኔታዎች ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፯፻፪	ለተፈጥሮ ፡ ተግባር ፡ ተቃራኒ ፡ የሆኑ ፡ ሌሎች ፡ ሥራዎች ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፯፻፫	—	—
፯፻፬	የሌላውን ፡ ሰው ፡ የአመንገራነት ፡ ሥራ ፡ የዘወትር ፡ መጠቀሚያ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፯፻፭	ሴቶችንና ፡ አካለመጠን ፡ ያልደረሱትን ፡ በማቃጠር ፡ በማከራየት ፡ ስለ ፡ መነገድ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፯፻፮	ስለ ፡ ከባድ ፡ ሁኔታዎች ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፯፻፯	ሴቶችን ፡ ወይም ፡ አካለመጠን ፡ ያላደረሱትን ፡ ለዝሙት ፡ ለማቅረብ ፡ ስለሚደረጉት ፡ ዝግጅቶች ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፯፻፰	ክብረ ፡ ንጽሕናንና ፡ መልካም ፡ ጠባይን ፡ ተቃራኒ ፡ የሆነ ፡ የሚያሳፍር ፡ ሥራን ፡ በአደባባይ ፡ ስለ ፡ መግለጽ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፯፻፱	ኅፍረተ ፡ ነገርን ፡ የሚያሳዩ ፡ ወይም ፡ ለመልካም ፡ ጠባይ ፡ ተቃራኒ ፡ የሆኑትን ፡ ነገሮች ፡ አሳትሞ ፡ ስለ ፡ ማውጣት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፯፻፲	አሳፋሪ ፡ ወይም ፡ ለመልካም ፡ ጠባይ ፡ ተቃራኒ ፡ የሆኑትን ፡ ስለ ፡ ማሳየት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።

የወንጀለኛ፣ መቅጫ፣ ሕግ፣ ቀጥር	ወንጀሉ ።	ሰሚው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
----------------------------	--------	------------------

፳፻፲፩	—	—
፳፻፲፪	መልካም፡ጠባይን ፡ የሚነኩ ፡ ነገሮችን ፡ ለሕዝብ፡ ሰለ ፡ መግለጽ ፡ ወይም ፡ ሰለ ፡ ማስታወቅ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፳፻፲፫	አካለመጠን ፡ ያላደረሱትን ፡ ልጆች ፡ በሕ ሊና ፡ አደጋ ፡ ላይ ፡ ከሚጥሉ ፡ ዕቃዎች ፡ ሥዕ ሎች ፡ ጽሑፎች ፡ ሰለ ፡ መጠበቅ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፳፻፲፬	ጋብቻን ፡ በተንኩል ፡ በማታለል ፡ ሰለ፡መፈጸም ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፳፻፲፭	በሕግ ፡ የተከለከለ ፡ የጋብቻን ፡ ሥርዐት ፡ ሰለ ፡ መፈጸም ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፳፻፲፮	በጋብቻ ፡ ላይ ፡ ጋብቻ ፡ ሰለ ፡ ማድረግ ። . . .	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፳፻፲፯	—	—
፳፻፲፰	ሰለ ፡ ሴሰኝነት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፳፻፲፱	—	—
፳፻፳	—	—
፳፻፳፩	በዘመድ ፡ መካከል ፡ ስለሚፈጸመው ፡ የዝ ሙት ፡ ተግባር ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፳፻፳፪	በሥጋ ፡ ዘመዶች ፡ መካከል ፡ ክብረ ፡ ንጽሕናን ፡ በሚያበላሽ ፡ ተግባር ፡ ሰለ ፡ መደፋፈር ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፳፻፳፫	የሕፃኑን ፡ መወለድ ፡ ሰለ ፡ አለማስታወቅ ። . .	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፳፻፳፬	የሕዝብን ፡ የክብር ፡ መዝገብ ፡ በሐሰት ፡ ሰለ ፡ መለወጥ ፡ ሕፃኑን ፡ አስመስሎ ፡ ሰለ ፡ ማቅረ ብና ፡ ከተባለው ፡ መዝገብ ፡ ሰለ ፡ መሰረዝ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፳፻፳፭	ቀለብ ፡ የመስጠት ፡ ተግባርን ፡ ስላለመፈጸም ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፳፻፳፮	ልጅን ፡ የማሳደግ ፡ ተግባርን ፡ ሰለ ፡ መጣስ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፳፻፳፯	እስከ ፡ ፳፻፳፱	—
፳፻፴	ሰለ ፡ ስርቆት ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፳፻፴፩	የሥራ ፡ ጎይልን ፡ ሰለ ፡ መሰረቅ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፳፻፴፪	የጋራ ፡ የሆኑትን ፡ ዕቃዎች ፡ ሰለ ፡ መሰረቅ ።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፳፻፴፫	በሙታን ፡ ላይ ፡ ስለሚሠራ ፡ የስርቆት ፡ ወንጀል።	አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፳፻፴፬	ቀላል ፡ የሆነ ፡ ስርቆት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፳፻፴፭	ከባድ ፡ ስርቆት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፳፻፴፮	ሰለ ፡ ወንበዴነት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።

የወንጀልኛ፣ መትጫ፣ ሕገተጥር	ወንጀሉ ።	ሰግው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
--------------------------	--------	------------------

ጸጸፀ፮	ከባድ ፣ የሆነ ፣ የወንበደነት ፣ ሥራ ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጸጸፀ፯	ስለ ፣ ዘረፋ ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጸጸፀ፰	የባሕር ፣ ወንበደነት ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጸጸፀ	የተጠበቁ ፣ ሁኔታዎች ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጸጸፀ፩	እመነትን ፣ ስለ ፣ ማጉደል ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጸጸፀ፪	ከባድ ፣ የሆነ ፣ የእምነት ፣ ማጉደል ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጸጸፀ፫	አግኝቶ ፣ ስለ ፣ መደበኛ ።	ወረዳ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጸጸፀ፬	የሌላ ፣ ሰው ፣ በሆነ ፣ ሀብት ፣ ያለ ፣ አገባብ ፣ ስለ ፣ መገልገል ።	ወረዳ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጸጸፀ፭	ወድቆ ፣ የተገኘውን ፣ ዕቃ ፣ ለራስ ፣ ስለ ፣ ማድረግ ።	ወረዳ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጸጸፀ፮	ባለቤት ፣ የሌለውን ፣ ዕቃ ፣ ወይም ፣ የተፈጥሮ ፣ ሀብቶችን ፣ ስለ ፣ መውሰድ ።	አውራጃ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጸጸፀ፯	የመሸሸግ ፣ ወንጀል ።	አውራጃ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጸጸፀ፰	ከባድ ፣ የሆነ ፣ የመሸሸግ ፣ ወንጀል ።	አውራጃ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጸጸፀ፱	በሰው ፣ ርስት ፣ ላይ ፣ የከብት ፣ መንጋ ፣ ሰዶ ፣ ስለ ፣ ማበላሸት ።	ወረዳ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጸጸፀ	በሰው ፣ ሀብት ፣ ላይ ፣ ሁከት ፣ ስለ ፣ ማድረግ ።	ወረዳ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጸጸፀ፩	በሰው ፣ ርስት ፣ ላይ ፣ ጉዳት ፣ ስለ ፣ ማድረስ ።	ወረዳ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጸጸፀ፪	የወሰን ፣ ምልክቶችን ፣ ከሰፍራቸው ፣ ስለ ፣ ማዘዋወር ፣ ስለ ፣ ማጥፋት ።	ወረዳ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጸጸፀ፫	መደበኛ ፣ ሁኔታ ።	ወረዳ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጸጸፀ፬	ከባድ ፣ ሁኔታ ።	አውራጃ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጸጸፀ፭	—	—
ጸጸፀ፮	ስለ ፣ አታላይነት ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጸጸፀ፯	ልዩ ፣ ሁኔታ ፣ ሥንቅ ፣ ላይኖር ፣ ቼክ ፣ ስለ ፣ መስጠት ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጸጸፀ፰	ስለ ፣ ከባድ ፣ አታላይነት ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጸጸፀ፱	የኢንሹራንሱን ፣ ከባንያ ፣ ስለ ፣ ማታለል ።	ከፍተኛው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጸጸፀ	—	—
ጸጸፀ፩	በሕዝብ ፣ እምነት ፣ ስለ ፣ መጠቀም ።	ወረዳ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
ጸጸፀ፪	አነስተኛ ፣ የሆኑ ፣ የማታለል ፣ ሥራዎች ።	ወረዳ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።

ጳ

የወንጀለኛ፣ መቅጫ፣ ሕግ፣ ተጥር	ወንጀሉ ።	ሰሚው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
----------------------------	--------	------------------

፳፻፷፫	በግል ፡ ሰው ፡ ጥቅም ፡ ላይ ፡ ተደረገ ፡ የተንኮል ፡ ሥራ ፡ አመራር ።	
፳፻፷፬	ከባድ ፡ የሆነ ፡ ተንኮል ፡ ያለበት ፡ የሥራ ፡ አመራር ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፳፻፷፭	ጥቅም ፡ ታገኛለህ ፡ በማለት ፡ ሌላውን ፡ ሰው ፡ በመደለል ፡ ስለ ፡ ማነሣሣት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፳፻፷፮	አካለመጠን ፡ ያላደረሱትን ፡ ወይም ፡ ችሎታ ፡ የሌላቸውን ፡ ሰዎች ፡ ንብረታቸውን ፡ የሚጎዳ ፡ ሥራ ፡ እንዲሠሩ ፡ ስለ ፡ ማነሣሣት ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፳፻፷፯	አራጣ ።	ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፳፻፷፰	ስለ ፡ መንጠቅ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፳፻፷፱	ስለ ፡ ማስፈራራት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፳፻፸ፀ	ከባድ ፡ ሁኔታ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፳፻፸፩	በሌላ ፡ ሰው ፡ ታማኝነት ፡ ላይ ፡ ጉዳት ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፳፻፸፪	ጉዳትን ፡ የሚያደርሱ ፡ ሐሰተኛ ፡ መግለጫዎች።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፳፻፸፫	የማይገባ ፡ ውድድር ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፳፻፸፬	የፋብሪካ ፡ ምልክቶችን ፡ (ማርኮችን) ፡ የመጠበቅ ፡ ስፍራ ፡ ማመልከቻ ፡ ጽሑፎችን ፡ ሥዕሎችንና ፡ ዐይነቶችን ፡ ወደ ፡ ሐሰት ፡ ስለ ፡ መለወጥ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፳፻፸፭	የድርሰት ፡ መጻሕፍትን ፡ ወይም ፡ የጥበብ ፡ ሥራዎችን ፡ ወደ ፡ ሐሰት ፡ ስለ ፡ መለወጥ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፳፻፸፮	የተከለከሉትን ፡ ድርሰቶች ፡ ስለ ፡ ማሳየት ፡ ወይም ፡ ማሠራት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፳፻፸፯	እስከ ፡ ፳፻፸፱	—
፳፻፹	በአጭብርባሪነት ፡ ዕዳ ፡ ለመክፈል ፡ ስላለመቻል።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፳፻፹፩	ስለ ፡ መከሠር ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።
፳፻፹፪	በአጭብርባሪነት ፡ ኪሣራ ፡ እንዲደርስ ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት።

የወንጀለኛ፣ መቅጫ፣ ሕግ-ቀጥር	ወንጀሉ ።	ሰሚው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።
---------------------------	--------	------------------

፩፻፹፫	በተያዘ ፡ ሀብት ፡ ላይ ፡ የአጭብርባሪነት ፡ ወንጀል ፡ ስለ ፡ መሥራት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፹፬	በመያዣ ፡ ስም ፡ የተቀመጡትን ፡ ወይም ፡ በሕግ ፡ አግባብ ፡ የትያዙትን ፡ ዕቃዎች ፡ ለሌላ ፡ ስለ ፡ ማዋል ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ማጥፋት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፹፮	በፍርድ ፡ የተያዘውን ፡ ዕቃ ፡ ለሌላ ፡ ሥራ ፡ ስለ ፡ ማዋል ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ማጥፋት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፹፯	የማይገባ ፡ ጥቅም ፡ ስለ ፡ ማስገኘት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፹፰	የድምፅ ፡ ብልጫን ፡ ለማግኘት ፡ መደለያ ፡ ስለ ፡ መስጠት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።
፩፻፹፱	የስምምነት ፡ ድምፅ ፡ አጭብርብሮ ፡ ስለ ፡ ማግኘት ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

፩፻፹፱
፩፻፵፫
እስከ ፡ ፳፻፳ ፣ ከቀ፡ ፡ ፯፻፵፰ ፡ በቀር ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ስምንተኛ ፡ መጽሐፍ ፣ ልዩ ፡ ክፍል ፣ በሕዝባዊና ፡ በማኅበራዊ ፡ ጥቅሞች ፡ ላይ ፡ ስለሚፈጸም ፡ የደንብ ፡ መተላለፍ ። ወረዳ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ።

በሌላ ፡ ሕጎች ፡ ስለ ፡ ተወሰኑ ፡ ቅጣቶች ።

ቅጣቱ ፡ ከሦስት ፡ ዓመት ፡ የማይበልጥ ፡ እስራት ፡ መቀጫ ፡ ሳይኖረውም ፡ ወይም ፡ ከኛመቅጫው ፡ ሲሆን ።	ወረዳ ፣ ፍርድ ፡ ቤት ።
ቅጣቱ ፡ ከአምስት ፡ ዓመት ፡ የማይበልጥ ፡ እስራት ፡ መቀጫ ፡ ሳይኖረው ፡ ወይም ፡ ከኛመቅጫው ፡ ሲሆን ።	አውራጃ ፣ ፍርድ ፡ ቤት ።
ቅጣቱ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ከተሰጠው ፡ የሚበልጥ ፡ ከሆነ ።	ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

ሁለተኛ ፡ ሠንጠረዥ ።

(በቀጥር ፡ ፻፲፩ ፡ መሠረት) ።

የክሶች ፡ ዐይነት ።

ከባድ ፡ (የግፍ ፡) አገዳደል ።

የክሶ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፩፻፳፪ ፡ የተመለከተውን ፡ በመተላለፍ ፡ ከባድ ፡ የግፍ ፡ አገዳደል ፡ በመፈጸም ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የተከላኸን ፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ በ..... ቀን ፡
በ..... አስቦ ፡ እገሌና ፡ እገሌን ፡ (የግጥን ፡ ስም ፡ ጥቀስ) ፡ ገድሎአል።

* (ሀ) በወንጀለኛ ፡ መቅጫው ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፹፩ ፡ ወይም ፡ ፹፫ ፡ በተመለከተት ፡ ቅጣትን ፡ በሚያከብዱ ፡ ሁኔታዎች ፡ መሠረት ፤

* (ለ) ነፍስ ፡ ለመግደል ፡ ወይም ፡ በጦር ፡ መሣሪያ ፡ ለመዝረፍ ፡ ያልቶ ፡ የወንበዴ ፡ ማኅበረተኛ ፡ በመሆን ፡ ወይም ፡ የሴራ ፡ አባል ፡ ጋራ ፡ በማበር ፤

* (ሐ) በወንጀል ፡ ላይ ፡ ወንጀል ፡ በመጨመር ፡ ወይም ፡ ሌላውን ፡ ወንጀል ፡ በመሸፈን ፡ ተከሷል ።

* ተገቢ ፡ ያልሆነውን ፡ ለይቶ ፡ መሰረዝና ፡ ዝርዝር ፡ መስጠት ።

ነፍስ ፡ ለመግደል ፡ በመሞከር ።

የክሶ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፳፯ ፡ እና ፡ ፩፻፳፪ ፡ የተመለከተውን ፡ በመተላለፍ ፡ ነፍስ ፡ ለመግደል ፡ በመሞከር ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የተከላኸን ፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ በ..... ቀን ፡
በ..... እገሌና ፡ እገሌ ፡ (ጉዳት ፡ የደረሰበትን ፡ ሰው ፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ የተባለውን ፡ ለመግደል ፡ በመሞከር ፤

* (ሀ) በወንጀለኛ ፡ መቅጫው ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፹፩ ፡ እና ፡ ፹፫ ፡ በተመለከተት ፡ ቅጣትን ፡ በሚያከብዱ ፡ ሁኔታዎች ፡ መሠረት ፤

* (ለ) ነፍስ ፡ ለመግደል ፡ ወይም ፡ በጦር ፡ መሣሪያ ፡ ለመዝረፍ ፡ ያልቶ ፡ የወንበዴ ፡ ማኅበረተኛ ፡ በመሆን ፡ የሴራ ፡ አባል ፡ ጋራ ፡ በማበር ፤

* (ሐ) በወንጀል ፡ ላይ ፡ ወንጀል ፡ በመጨመር ፡ ወይም ፡ ሌላን ፡ ወንጀል ፡ በመሸፈን ፤

* ተገቢ ፡ ያልሆነውን ፡ ለይቶ ፡ መሰረዝና ፡ ዝርዝር ፡ መስጠት ፡ ተከሷል ።

በቸልተኝነት ፡ ነፍስ ፡ ስለ፡መግደል ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ ፡ መቅጫው ፡ ሕግ ፡ በቅጥር ፡ ፭፻፳፮ ፡ የተመለከተውን ፡ በመተላለፍ
በቸልተኝነት ፡ ነፍስ ፡ በመግደል ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የተከላሸን ፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ በ..... ቀን ፡..... በ.....

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የግዳቱን ፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ የተባለውን ፡ በቸልተኝነት ፡ በመግደል* ።

* በወንጀለኛ ፡ ሕግ ፡ በቅጥር ፡ ፶፱ ፡ እንደ፡ ተደነገገው ፡ የቸልተኝነትን ፡ ሁኔታ ፡ በዝርዝር ፡
መግለጽ ።

በጽሑፍ ፡ ላይ ፡ የሐሰት ፡ ሥራ ፡ ስለ፡ መሥራት ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ ፡ መቅጫው ፡ ሕግ ፡ በቅጥር ፡ ፫፻፹፫ ፡ የተመለከተውን ፡ በመተላለፍ ፡ በጽሑፍ ፡ ላይ ፡ የሐሰት ፡ ሥራ ፡ በመሥራት ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የተከላሸን ፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ በ..... ቀን ፡.....

በ..... የእገሌና ፡ የእገሌ ፤ ነው ፡ የተባለውን ፡ ኑዛዜ ፡

የሐሰት ፡ ሥራ ፡ ስለ ፡ ሠራበት ፡ ተከሷል ።

በሐሰት ፡ ሥራ ፡ በተሠራበት ፡ ሰነድ ፡ ስለ፡ መጠቀም ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ ፡ መቅጫው ፡ ሕግ ፡ በቅጥር ፡ ፫፻፺ ፡ የተመለከተውን ፡ በመተላለፍ ፡ የሐሰት ፡ ሥራ ፡ በተሠራበት ፡ ሰነድ ፡ ስለ፡ መጠቀም ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የተከላሸን ፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ በ..... ቀን ፡.....

በ..... እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የሐሰት ፡ ሥራ ፡ የሠራውን ፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ የተባለው ፡ የሐሰት ፡ ሥራ ፡ የተሠራበትን ፡ ጅክ ፤ የሐሰት ፡ ሥራ ፡ የተሠራበት ፡ መሆኑን ፡

እያወቀ ፡ እንዲጠቀምበት ፡ በማድረግ ፡ ተከሷል ።

የሐሰተኛ ፡ ምስክርነት ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቀጥታ ፡ ፬፻፵፯ ፡ የተመለከተውን ፡ በመተላለፍ ፡ በሐሰት ፡ በመመስከር ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የተከሳሽን ፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ በ..... ቀን ፡
በ..... ፍርድ ፡ ቤት ፡ በነበረው ፡ ክርክር ፡ ዘንድ ፡ በምስክርነት ፡ ቀርቦ ፡
በነገሩ ፡ እገሌና ፡ እገሌ ፡ ከሳሽ ፡ እገሌና ፡ እገሌ ፡ ተከሳሽ ፡ በነበሩበት ፡ ጉዳይ ፡ ዐውቆ ፡
በመዋሸት ፡ ምሉ ፡ በመመስከሩ ፡ (የሐሰት ፡ ምስክርነቱን ፡ ቃል ፡
ግለጽ) ፡ እንዲህ ፡ ያለው ፡ በምስክርነት ፡ የተሰጠው ፡ ማስረጃ ፡ በተባለው ፡ ክርክር ፡
ውስጥ ፡ ቀዋሚ ፡ ማስረጃ ፡ በመሆኑ ፡ ተከሷል ።

የእስረኛ ፡ ማምለጥ ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቀጥታ ፡ ፬፻፶፮ ፡ የተመለከተውን ፡ ተላልፎ ፡ ከእ
ስር ፡ ቤት ፡ በማምለጥ ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የተከሳሽን ፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ በ..... ቀን ፡ በ.....
ከ..... እገሌ ፡ (ሕጋዊ ፡ በሆነ ፡ ስፍራ ፡ የታሰረበትን ፡ ግለጽ) ፡ አም
ልጦ ፡ በሰዎች ፡ ወይም ፡ በንብረቶች ፡ ላይ ፡ (ዝርዝሩን ፡ አብራርተህ ፡ ግለጽ) ፡ የማስ
ፈራራት ፡ ወይም ፡ የአጥቂነት ፡ ተግባር ፡ በመፈጸም ፡ ተከሷል ።

የእሳት ፡ ቃጠሎ ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቀጥታ ፡ ፬፻፹፰ ፡ የተመለከተውን ፡ ተላልፎ ፡
ቤት ፡ በማቃጠል ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የተከሳሽን ፡ ስም ፡ ጥቀስ) ፡ በ..... ቀን ፡ በ.....
በተንኩል* ፡ (አደጋ* ፡ ለመጣል ፡ አስቦ ፡ በመነሣት ፡) (በራሱ* ፡ ቤት ፡ ላይ ፡ እሳት ፡
በመለኩሱ ፡ (በእገሌና ፡ በእገሌ ፡ ንብረት* ፡ ላይ ፡ እሳት ፡ በመለኩሱ ፡) (የተቃጠለ
ውን ፡ ንብረት ፡ ግለጽ ፡) ተከሷል ።

*ተገቢ ፡ ያልሆነው ፡ ይሰረዝ ።

አስባ ፡ ስለ ፡ ተደረገ ፡ ከባድ ፡ የአካል ፡ ጉዳት ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቋጥር ፡ ጅገጃጅ ፡ የተመለከተውን ፡ ተላልፎ ፡ አስባ ፡ ስለ ፡ ተደረገ ፡ ከባድ ፡ የአካል ፡ ጉዳት ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የተከሳሽ ፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ በ..... ቀን ፡ በ.....

* (ሀ) እገሌና ፡ እገሌን ፡ (የተጎጂውን ፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ አስባ ፡ ለተጎጂው ፡ ሕይወት ፡ * በሚያሠጋ ፡ ሁኔታ ፡ በሰውነትም ፡ ሆነ ፡ በአእምሮው ፡ ላይ ፡ ለዘወትር ፡ ጠንቅ ፡ በሚያተርፍ ፡ ዐይነት ፡ ያቁሰሰ ።

* (ለ) አስባ ፡ የእገሌንና ፡ የእገሌን ፡ አካል* ፡ ያጎደለ ፡ (የእገሌንና ፡ የእገሌን ፡ ቀዋሚ ፡ ከሆኑት ፡ ክፍለ ፡ አካላት ፡ ወይም ፡ አስፈላጊ ፡ ከሆኑት ፡ ብልቶቹ* ፡ እንዲሁ ፡ ያጎደለ) ፡ በእገሌና ፡ በእገሌ ፡ አካል ፡ ላይ ፡ በጠነከረና ፡ በሚያሰቅቅ ፡ ዐይነት ፡ መልክ ፡ ያበላሸ ።

* (ሐ) አስባ ፡ በእገሌና ፡ በእገሌ ፡ ላይ ፡ የጠነከረ ፡ መቋሰል ፡ ወይም ፡ ሕመም ፡ እንዲደርስበት ፡ በማድረግ ፡ ተከሷል ።

* ተገቢነት ፡ የሌላቸውን ፡ ለይቶ ፡ መሰረዝና ፡ ዝርዝር ፡ መስጠት ።

የመድፈር ፡ ሥራ ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቋጥር ፡ ጅገጃጅ ፡ የተመለከተውን ፡ ተላልፎ ፡ የመድፈር ፡ ሥራ ፡ በመሥራቱ ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የተከሳሽን ፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ በ..... ቀን ፡ በ..... እገሌንና ፡ እገሌን ፡ (የተጎጂን ፡ ስም ፡ ጥቀስ) ፤

* (ሀ) በገይል ፤

* (ለ) በብርቱ ፡ ዛቻ ፤

* (ሐ) አእምሮዋ ፡ እንዳያውቅ ፡ በማድረግ ፤

* (መ) ለመቃወም ፡ እንዳትችል ፡ በማድረግ ፤ አስገድዶ ፡ የግብረ ፡ ሥጋ ፡ ተግባርን ፡ በመፈጸሙ ፡ ተከሷል ።

* ተገቢ ፡ ያልሆነውን ፡ ለይቶ ፡ መሰረዝና ፡ ዝርዝር ፡ መስጠት ።

ስርቆት ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፯፻፴ ፡ የተመለከተውን ፡ ተላልፎ ፡ በመ ስረቆ ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የተከሳሽን ፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ የተባለው ፡ በ..... ቀን ፡ በ..... የእገሌንና ፡ የእገሌን ፡ (የባለንብረቱን ፡ ስም ፡ ግለጽ) ፡ ሀብት ፡ የሆነውን ፡ ዕቃ ፡ (የተሰረ ቀውን፡ዕቃ፡ዝርዝር) ፡ የማይገባውን ፡ ብልጽግና ፡ ለማግኘት ፡ ሲል ፡ ስለ ፡ ወሰደ ፡ ተከሷል ።

ወንበደነት ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፯፻፴፯ ፡ የተመለከተውን ፡ ተላልፎ ፡ የወንበደነት ፡ ሥራ ፡ በመሥራቱ ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የተከሳሽን ፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ የተባለው ፡ በ..... ቀን ፡ በ..... የስርቆት ፡ ወንጀል ፡ ለመሥራት ፡ እስባ * ፤ የስርቆት ፡ ወንጀል ፡ ሲሠራ ፡ ተይዞ * ፤

* (ሀ) በእገሌና ፡ በእገሌ ፡ (የተነጅን ፡ ስም ፡ ጥቀስ) ፡ ላይ ፡ የጎይል ፡ ሥራ ፡ በመፈጸሙ ፤

* (ለ) በእገሌና ፡ በእገሌ ፡ ላይ ፡ ከባድ ፡ የሆነ ፡ የማንገላታት ፡ (የማስፈራራት) ፡ ተግባር ፡ በመፈጸሙ ።

* (ሐ) እገሌና ፡ እገሌ ፡ ለመከላከል ፡ እንዳይችሉ ፡ በማድረግ ፤ ተከሷል ።

* ተገቢ ፡ ያልሆነውን ፡ ለይቶ ፡ መሰረዝና ፡ ዝርዝር ፡ መስጠት ።

መሸሸግ ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፯፻፵፯ ፡ የተመለከተውን ፡ ተላልፎ ፡ በመሸሸግ ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የተከሳሹን ፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ በ..... ቀን ፡ በ..... ዕቃው ፡ (የተቀበለውን ፡ ዕቃና ፡ ዝርዝሩን ፡ ግለጽ) ፡ የተገኘው ፡ ባንድ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ በተፈጸመ ፡ ወንጀል ፡ ምክንያት ፡ መሆኑን ፡ እያወቀ ፡ ወይም ፡ ለማወቅ ፡ የሚገባው ፡ ሆኖ ፡ የሸሸገ ፡ (የተቀበለ) ስለሆነ ፡ ተከሷል ።

የሚያዝዝበት ፡ ገንዘብ ፡ ሳይኖር ፡ ቼክ ፡ መስጠት ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቅጥር ፡ ፯፻፶፯ ፡ የተመለከተውን ፡ ተላልፎ ፡ የሚያዝዝበት ፡ ገንዘብ ፡ ሳይኖር ፡ ቼክ ፡ በመስጠት ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የተከሳሹን ፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ በ..... ቀን ፡ የሚያዝዝበት ፡ ገንዘብ ፡ አለመኖሩን ፡ እያወቀ ፡ ወይም ፡ ቼኩ ፡ በሚቀርብበት ፡ ጊዜ ፡ የሚያዝዝበት ፡ የሚበቃ ፡ ገንዘብ ፡ አለመኖሩን ፡ እያወቀ ፡ የኢት/..... ብር ፡ በተጻፈበት ፡ ቼክ ፡ ፈርሞ ፡ በመስጠቱ ፡ ተከሷል ።

በተጨማሪ ፡ የሚተኩ ፡ ክሶች ።

እምነት ፡ ስለ ፡ ማጉደል ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቅጥር ፡ ፯፻፵፩ ፡ የተመለከተውን ፡ ተላልፎ ፡ እምነትን ፡ በማጉደል ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የተከሳሹን ፡ ስም ፡ ሙላ) ፡ በ..... ቀን ፡ በ..... ተገቢ ፡ ያልሆነ ፡ ብልጽግና ፡ ለራሱ ፡ ለማግኘት ፡ ዐቅዶ ፡ እገሌንና ፡ እገሌን ፡ (የባለቤቱን ፡ ስም ፡ ጥቀስ ፡) ለ..... አገልግሎት ፡ በአደራ ፡ እንዲቀመጥለት ፡ የሰጠውን ፡ የኢት /..... ብር ፡ ለራሱ ፡ ጥቅም ፡ በማዋሉ ፡ ተከሷል ።

በተጨማሪ ፡ የሚተካ ፡

ስርቆት ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቅጥር ፡ ፯፻፴ ፡ የተመለከተውን ፡ ተላልፎ ፡ በመስረቅ ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የተከሳሹን ፡ ስም ፡ ሙላ) በ..... ቀን ፡ በ..... የእገሌና ፡ የእገሌን ፡ (የባለቤቱን ፡ ስም ፡ ጥቀስ) ፡ የሆነውን ፡ ገንዘብ ፡ የኢት/..... ብር ፡ የማይገባውን ፡ ብልጽግና ፡ ለማግኘት ፡ ሲል ፡ ዐቅዶ ፡ በመውሰዱ ፡ ተከሷል ።

ተጨማሪ ፡ ክፍሎች ።

አንደኛ ፡ ክስ ።

ስርቆት ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቀጥተኛ ፡ ፳፻፴ ፡ የተመለከተውን ፡ ተላልፎ ፡ በመስረቅ ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

የእገሌና ፡ እገሌ ፡ (የተከላኹን ፡ ስም ፡ ሙላ ፡) በ ቀን ፡ በ
የእገሌንና ፡ የእገሌን ፡ (የባለቤቱን ፡ ስም ፡ ጥቀስ) ፡ የሆነውን ፡ መኪና ፡ ሰሌዳ ፡ ቀጥተኛ ፡ አ. አ. ፩ሺ.፩፻፲፩ ፡ የማይገባውን ፡ ብልጽግና ፡ ለማግኘት ፡ ሲል ፡ ዐቅዶ ፡ በመውሰዱ ፡ ተከሷል ።

ሁለተኛ ፡ ክስ ።

በቸልተኝነት ፡ ነፍስ ፡ በመግደል ።

የክሱ ፡ ማመልከቻ ።

በወንጀለኛ፡ መቅጫ፡ ሕግ፡ በቀጥተኛ ፡ ፳፻፳፯ ፡ የተመለከተውን ፡ ተላልፎ ፡ በቸልተኝነት ፡ ነፍስ ፡ በመግደል ።

የወንጀሉ ፡ ዝርዝር ።

እገሌና ፡ እገሌ ፡ (የተከላኹን ፡ ስም ፡ ሙላ ፡) በ ቀን ፡ በ
የሰሌዳ ፡ ቀጥተኛ ፡ አ. አ. ፩ሺ.፩፻፲፩ ፡ የሆነውን ፡ መኪና ፡ ሲነዳ ፡ እገሌ ፡ (የሟቹን ፡ ስም ፡ ጥቀስ) ፡ የተባለውን ፡ ሰው ፡ እመንገዱ ፡ ላይ ፡ አይቶት ፡ የመኪናዋን ፡ ፍጥነት ፡ ባለመቀነሱ ፡ የተነሣ ፡ በቸልተኝነት ፡ ደጦ ፡ ስለ ፡ ገደለው ፡ ተከሷል ።

ሦስተኛ ፡ ሠንጠረዥ ።

ፎርምት ። ስኞ ፡ ፎርም ። የዋስትና ፡ ወረቀት ።
(በቁጥር ፡ ጽፎ ፡ መሠረት) ።

እኔ ፡የ.....
በ..... ፡ ፖሊስ ፡ ጣቢያ ፡ በእስር ፡ ቅርቤ ፡ ስለቀረብኝ ፡ የ.....
.....ክስ ፡ ቃሉን ፡ ለመስጠት ፡ ቅርቤ ፡
በ..... ፡ ፖሊስ ፡ ጣቢያ ፡ / በ.....
ፍርድ ፡ ቤት ፡ በ..... ሰዓት ቀን ለመገኘት ፡ ግዴታ ፡ ገብቻለሁ ።
ፖሊስ ፡ / ፍርድ ፡ ቤት ፡ እስኪያሰናብተኝ ፡ ድረስ ፡ በየጊዜው ፡ ሳያቋርጥ ፡ እንድቀርብ ፡ ግዴታ ፡
የገባሁ ፡ በመሆኔ ፡ ይህን ፡ ግዴታ ፡ ሳልፈጽም ፡ ብገኝ ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡
መንግሥት ፡ የኢት / ብር ፡ ገቢ ፡ ሳደርግ ፡ ግዴታ ፡ ገብቻለሁ ።
ዛሬ ፡ ቀን ፡ ፲፱ ዓ. ም.

ፊርማ ፡

* ተገቢ ፡ ያልሆነው ፡ ይሰረዝ ።

ፖሊስ ፡ በተጨማሪ ፡ ዋስ ፡ መጥራት ፡ እስፈላጊ ፡ ሆኖ ፡ ባገኘው ፡ ጊዜ ፡ የሚሞላ ።
እኔ ፡ / ወይም ፡ እኛ ፡ / ከዚህ ፡ በላይ ፡ በስም ፡ ለተጠቀሰው ፡
የ..... በ..... ፡ ፖሊስ ፡ ጣቢያ ፡ በ..... እንዲቀርብ /
..... ፍርድ ፡ ቤት ፡ በ..... ሰዓት ፡ ቀን በተያዘ
በት ፡ የወንጀል ፡ ክስ ፡ ቃሉን ፡ ለመስጠት ፡ እንዲቀርብ ፡ ዋስ ፡ / ወይም ፡ ዋሶች ፡ /
መሆኔን / ፡ መሆናችን ፡ ሳረጋግጥ ፡ / ስናረጋግጥ ፡ ፖሊስ ፡ / ፍርድ ፡ ቤት ፡ እስኪ
ያሰናብተው ፡ ድረስ ፡ በየጊዜው ፡ ሳያቋርጥ ፡ እንዲቀርብ ፡ ለማድረግ ፡ ግዴታ ፡
የገባሁ ፡ / የገባን ፡ በመሆኔ ፡ / በመሆናችን ፡ ይህን ፡ ሳያደርግ ፡ ቢቀር ፡ ግን ፡ እኔ ፡ / ወይም ፡
እኛ ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ መንግሥት ፡ የኢት ብር ፡ ገቢ ፡
ለማድረግ ፡ በአንድነት ፡ / ሳይከፋፈል ፡ ግዴታ ፡ መግባቴን ፡ (ወይም ፡ መግባታችንን) ፡
አረጋግጣለሁ ፡ / ፡ እናረጋግጣለን ።

ዛሬ ፡ ቀን ፡ ፲፱ ዓ. ም.

* ተገቢ ፡ ያልሆነው ፡ ይሰረዝ ።

፪ኛ ፡ ፎርም ። የብርብራ ፡ ትእዛዝ ።

(በቀጥር ፡ ሸ፪ ፡ መሠረት) ።

ለ.....ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡ ፖሊስ ፡ አዛዥና ፡

ለሌሎችም ፡ ፖሊሶች ፡ (ስም ፡ በመጥቀስ) ፡

የግል ፡ ከሳቩ ፡ እኔ ፡ ፈት ፡ ቀርቦው ፡ ስለ ፡ ተሠራው ፡ ወይም ፡ (ተሠርቷል ፡ ስለ ፡ ተባለው) ፡ . . . ወንጀል ፡ ያመለከቱኝ ፡ በመሆናቸውና ፡ ከዚህ ፡ ዝቅ ፡ ብሎ ፡ በተገለጠው ፡ ሠንጠረዥ ፡ ውስጥ ፡ የተጠቀሱት ፡ ዕቃዎች ፡ በምርመራ ፡ ላይ ፡ ያለውን ፡ ነገር ፤ (ወይም ፡ ለሚጀመሩው ፡ ምርመራ ፡) አስፈላጊ ፡ በመሆናቸው ፡ የተባለው ፡ ወንጀል ፡ ወይም ፡ ተሠራ ፡ የተባለው ፡ ወንጀል ፡ እንዲጣራ ፡ ለማድረግ ፤

ከዚህ ፡ በታች ፡ በተገለጸው ፡ ሠንጠረዥ ፡ ውስጥ ፡ በዝርዝር ፡ የተመለከቱትን ፡ ዕቃዎች ፡ በ..... ቀኖች ፡ ውስጥ ፡ እንዲፈትሹና ፡ . . . (በቤቱ ፡ ወይም ፡ በስፍራው ፡ ወይም ፡ በዚህ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ በታ ፡ በከፊል ፡ ብርብራው ፡ የሚደረግ በትን ፡ መግለጽ) ፡ ያገኙዋቸውን ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ወዲያውኑ ፡ እንዲያቀርቡ ፤ በዚህ ፡ ግዝገዣ ፡ መሠረት ፡ የፈጸሙትን ፡ ተግባር ፡ የብርብራው ፡ ሥራው ፡ እንዳለቀለት ፡ በግዝገው ፡ ጀርባ ፡ ላይ ፡ ገልጸው ፡ እንዲጽፉልን ፡ ታዝዞታል ።

እኔው ፡ ፈርሜበት ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ ዐውቆት ፤

ዛሬ ፡ ቀን ፡፲፱፬. ም. ተጻፈ ።

ዳኛ ።

ሠንጠረዥ ።

(የሚያዙት ፡ ዕቃዎች ፡ ዐይነት ፡ ትክክለኛ ፡ መግለጫ) ።

፫ኛ፣ ፎርም ። የፖሊስ፣ ምርመራ፣ ራፖርት ።

(በቀጥር፣ ህጂ፣ መሠረት) ።

ለዐቃቤ፣ ሕጉ ።

፩ በ..... ሰዓት፣ ቀን፣ ፲፱..... ዓ.ም ፣ ከ..... የተላለፈው፣ በ..... አማካኝነት፣ የደረሰኝ፣ መግለጫ፣ የ..... ወንጀል፣ በ..... ፈጽመዋል፣ ተብለው፣ ሰዎች፣ የተጠረጠሩ፣ ወይም፣ ወንጀሉ፣ የሚመለከታቸው፣ ሲሆኑ፣ በራፖርትም፣ ውስጥ፣ ተወስድዋል፣ ተብሎ፣ የተገለጸው፣ ንብረት፣ ግምት፣ የኢት / ብር፣ ይሆናል ።

፪ በዚህ፣ መሠረት፣ በዕለት፣ ምርመራው፣ መዝገብ፣ ላይ፣ በዝርዝር፣ እንደ፣ ተገለጸው፣ የሚገባውን፣ ተግባር፣ ፈጽሟልሁ ።

፫ የሚከተሉትን፣ ፍሬ፣ ነገሮች፣ አረጋግጫለሁ ።

፬ ከዚህ፣ የሚከተሉትን፣ ምስክሮች፣ ከመረመርኩ፣ በኋላ፣ የሰጡት፣ ቃል፣ ከዚህ፣ ራፖርት፣ ጋራ፣ ተያይዟል ።

፭ ምስክሮች፣ ከሰጡት፣ ቃል፣ በላይ፣ በተጨማሪ፣ ከዚህ፣ የሚከተሉት፣ ሰነዶች፣ ከዚህ፣ ራፖርት፣ ጋራ፣ አባሪ፣ ሆነዋል ።

የዕለት፣ የምርመራ፣ መዝገብ፣ ቀጥር፣ ።

፮ በእኔ፣ አስተያየት፣ ስለ፣ የተፈጸመው፣ ወንጀል፣ የተገለጸ፣ መሆኑንና፣ የሚከተሉት፣ ሰዎች፣ ወንጀሉ፣ የሚመለከታቸው፣ መሆናቸው፣ ተገልጿል ።

፯ ተከላኾች፣ ሆነው፣ ካልተያዙት፣ ሰዎች፣ በስተቀር፣ ከዚህ፣ በታች፣ በስም፣ የተገለጹት፣ ሰዎች፣ በነገሩ፣ አግባብ፣ ያላቸውና፣ አስረጅነታቸው፣ ነገሩን፣ ለማብራራት፣ የሚችሉ፣ (የሚጠቅሙ) መሆናቸውን፣ በበኩሌ፣ በሚገባ፣ የተረዳሁ፣ ቢሆንም፣ ከዚህ፣ በሚከተለው፣ ምክንያት፣ የተነሣ፣ ልመረምራቸው፣ አልቻልኩም ።

፰ ከዚህ፣ በታች፣ የተጻፉት፣ ዕቃዎች፣ በጥንቃቄ፣ የተቀመጡ፣ ወይም፣ የተገኙ፣ ስለ፣ ሆነ፣ መረጃዎች (ኤግዚቢቶች)፣ ሆነው፣ የሚቀርቡ፣ ናቸው ።

ፊርማ፣

፱ኛ፡ ፎርም ። የፖሊስ፡ የምርመራ፡

መዝገብ፡ እንዲዘጋ፡ ስለ፡ ማድረግ።

(በቋጥር፡ ህፃን ፡ መሠረት) ።

ለ... .. ፖሊስ፡ ጣቢያ፡ የምርመራ፡ ክፍል፡ ሹም ።

የተከሳሹ፡ ስም

የፖሊስ፡ የዕለት፡ ምርመራ፡ መዝገብ፡ ቋጥር

ከዚህ ፡ በሚከተሉት ፡ ምክንያቶች ፡ ይህ ፡ የፖሊስ ፡ ምርመራ ፡ መዝገብ ፡ እንዲዘጋ ፡ የታዘዙ ፡ መሆን ምን ፡ አስታውቃለሁ ።

- * (ሀ) ተከሳሹ ፡ ስለ፡ ሞተ ።
- * (ለ) የተከሳሹ ፡ ዕድሜ ፡ ከ፱ ፡ ዓመት ፡ በታች ፡ በመሆኑ ።
- * (ሐ) በኢንተርናሲየናል ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ተከሳሹ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ክስ ፡ ሊቆርብበት ፡ ስለማይችል ።

ፈርማ ፡
ዐቃቤ ፡ ሕጉ ።

* ተገቢ ፡ ያልሆነው ፡ ይሰረዝ ።

ግልባጭ ፡ ፱ኛ/ ፡ ለጠቅላይ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ።

፱ኛ/ ፡ ለግል ፡ ከሳሹ ።

፩ኛ፡ ፎርም። ክስ፡ አይቀርብም።

የማለት፡ ውሳኔ፡ የሚጻፍበት፡ ፎርም።

(በቀጥር፡ ማፀፀ፡ መሠረት)።

እኔ፡ እገሌ፤ (የዐቃቤ፡ ሕጉን፡ ስም፡ ጥቀስ)፡ በ... (ዐቃቤ፡ ሕጉ፡ ሕግ፡ እንዲያስከብር፡ ሥልጣን፡ የተሰጠውን፡ ስፍራ፡ ሙላ)፡ በእገሌ፡ (የከሳሹን፡ ስም፡ ጥቀስ)፡ ላይ፡ ከዚህ፡ በሚከተሉት፡ ምክንያቶች፡ የተነሣ፡ ክስ፡ ለማቅረብ፡ አልችልም።

* (ሀ) ተከሳሹን፡ ለማስቀጣት፡ በቂ፡ የሆነ፡ ማስረጃ፡ የሌለ፡ መሆኑን፡ ተረድቻለሁ። (አጥጋቢ፡ ማስረጃ፡ ያልቀረበበትን፡ ምክንያት፡ አብራርቶ፡ በግልጽ፡ ማስረዳት፡ ነው)።

* (ለ) ተከሳሹን፡ ለማግኘት፡ የማይቻልና፡ ተከሳሹም፡ በሌለበት፡ ክስ፡ ሊሰማ፡ የማይችል፡ በመሆኑ፡ (ተከሳሹን፡ ለማግኘት፡ የማይቻልበትን፡ ምክንያት፡ መግለጽና፡ እርሱ፡ በሌለበት፡ ነገሩ፡ እንዳይሰማ፡ የሚከለክለውን፡ የወንጀል፡ ሥነ፡ ሥርዐት፡ ሕግ፡ ቀጥር፡ ጥቀስ)።

* (ሐ) ክሱን፡ ለማቅረብ፡ በይርጋ፡ የታገደ፡ ወይም፡ ለተፈጸመው፡ ወንጀል፡ ምሕረት፡ ወይም፡ የዐዋጅ፡ ምሕረት፡ (ይቅርታ)፡ በመደረጉ። (ወንጀሉ፡ የተፈጸመበትን፡ ቀንና፡ ዓመተ፡ ምሕረት፡ ወንጀሉ፡ በይርጋ፡ የታገደ፡ ለመሆኑ፡ የወንጀለኛ፡ መቅጫ፡ ሕግ፡ ቀጥር፡ መጥቀስ፡ ወይም፡ ተከሳሹን፡ በምሕረት፡ ወይም፡ በዐዋጅ፡ ምሕረት፡ የሚያድነውን፡ መጥቀስ)።

* (መ) ሚኒስትሩ፡ ለፈረመበት፡ ማዘገ፡ ለሕዝብ፡ ጥቅም፡ ሲሉ፡ ክስ፡ እንዳለቀርብ፡ በወንጀል፡ ሥነ፡ ሥርዐት፡ ሕግ፡ በቀጥር፡ ማፀፀ፡ መሠረት፡ ያዘዘኝ፡ በመሆኑ፡ (የፍርድ፡ ሚኒስትሩ፡ በፈርማቸው፡ ያዘዙበትን፡ ደብዳቤ፡ ቀጥርና፡ ቀን፡ መጥቀስ)።

ፊርማ፡

ዐቃቤ፡ ሕጉ።

* ተገቢ፡ ያልሆነው፡ ይሰረዝ።

ግልባጭ፡ ፩ኛ/፡ ለጠቅላይ፡ ዐቃቤ፡ ሕግ።

፪ኛ/፡ ለፖሊስ፡ ምርመራ፡ ክፍል፡ ሹም።

፫ኛ/፡ በወንጀል፡ ሥነ፡ ሥርዐት፡ ሕግ፡ ቀጥር፡ ማፀፀ፡ በሚያዘው፡ መሠረት፡ በግል፡ ከሳሽነት፡ ለቀረበው፡ ሰው።

፳፯፡ ፎርም ። የመያዝ ፡ ትእዛዝ ።

(በቅጥር ፡ ፳፮ ፡ መሠረት) ።

ለ..... ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡ ፖሊስ ፡ አዛዥ ፡

እና ፡ ለሌሎቹም ፡ ፖሊሶች ፡ ሁሉ ።

ስሙ ፡ የተባለውና ፡ መኖሪያው ፡

የሆነው ፡ ሰው ፡ በ..... ወንጀል ፡ ስለተከሰሰ ፡ ይህንኑ ፡ ሰው ፡ ይዘው ፡

..... በዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በአስር ፡ እንዲያቀርቡ ፡ ታዝዘዋል ።

ዛሬ ፡ ቀን ፡፲፱..... ዓ. ም.

ዳኛው ።

ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መስሎ ፡ ከታየው ፡ ይህ ፡ የመያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ በሚከተለው ፡ ዐይነት ፡ ለመጻፍ ፡ ይችላል ።

ስሙ ፡ የተባለው ፡ ተከላሽ ፡ ለኢት/..... ብር ፡ የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ የሚፈርም ፡ ከሆነና ፡ ለኢት/..... ብር ፡ አንድ ፡ ዋስ ፡ በማቅረብ ፡ በ.....

..... ቀን ፡ እፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ድረስ ፡ የሚቀርብ ፡ መሆኑንና ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እስታ ሰናበተው ፡ ድረስ ፡ በየጊዜው ፡ ሳያቋርጥ ፡ የሚቀርብ ፡ መሆኑን ፡ ካረጋገጠ ፡ ሊለቀቅ ፡ ይችላል ።

ዛሬ ፡ ቀን ፡፲፱..... ዓ. ም.

ዳኛው ።

፳፯ ፡ ፍርድ ፡ የዋስትና ፡ ወረቀት ፡ ።

(በቀጥር ፡ ፸፩ ፡ መሠረት) ።

እኔ ፡የ.....በ.....ፍርድ ፡ ቤት ፡ በ.....
..... በተከሰሰውበት ፡ ነገር ፡ ቃሌን ፡ እንድሰጥ ፡ በእስራት ፡ ቀርቤ ፡ በነ
በረው ፡ መሠረት ፡ አሁንም ፡ በ.....ፍርድ ፡ ቤት ፡ በ.....ቀን ፡
.....በየጊዜው ፡ ሳላቋርጥ ፡ እየቀረብኩ ፡ ለዚህ ፡ ለቀረብኝ ፡ ክስ ፡ የሚገባውን ፡
መልስ ፡ ለመስጠት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እስኪያሰናብተኝ ፡ ድረስ ፡ ለመገኘት ፡ ግዴታ ፡
የገባሁ ፡ ስሆን ፤ ይህን ፡ ግዴታ ፡ ተላልፌ ፡ ብገኝ ፡ ግን ፡ የኢት/.....ብር ፡ የሆነ
ውን ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ መንግሥት ፡ ገቢ ፡ ለማድረግ ፡ ግዴታ ፡ ገብ
ቻለሁ ።

ዛሬ ፡ቀን ፡፲፱.....ዓ. ም.

ፊርማ ፡

ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ዋስ ፡ መጥራት ፡ አስፈላጊ ፡ ሆኖ ፡ ሲያገኝ ፡ የሚሞላ ።

እኔ* ፡ (ወይም ፡ እኛ* ፡) ከላይ ፡ ስሙ ፡ ለተጠቀሰው ፡የተባለው ፡ ሰው ፡
የ.....ነዋሪ ፡ፍርድ ፡ ቤት ፡ በ.....

ቀን ፡ ተገኝቶ ፡ ለታሰረበት ፡ የወንጀል ፡
ክስ ፡ መልስ ፡ እንዲሰጥ ፤ እንዲሁም ፡ በየጊዜው ፡ ሳያቋርጥ ፡ እንዲቀርብ ፡ ፍርድ ፡
ቤቱ ፡ እስኪያሰናብተው ፡ ድረስ ፡ እንዲገኝ ፤ እንዲሁም ፡ ይህን ፡ ግዴታ ፡ ተላልፎ ፡
ሳይቀርብ ፡ ቢቀር ፡ እኔ*/ወይም ፡ እኛ* ፡ ሳይከፋፈልና* ፡ በአንድነት* ፡ ጎላፊ*/ጎላፊ
ዎች* ፡ በመሆን ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ መንግሥት ፡ የኢት/.....ብር ፡ ገቢ ፡
ለማድረግ ፡ እኔ*/ወይም ፡ እኛ*/ራሴን*/ራሳችንን*/ዋስ*/ ዋሶች* ፡ አድርጌያለሁ/፡
አድርገናል ።

ዛሬ ፡ቀን ፡፲፱.....ዓ. ም.

ፊርማ ፡ (ፊርማዎች) ፡

* ተገቢ ፡ ያልሆነው ፡ ይሰረዝ ።

፳፻ ፡ ፎርም ። የምስክር ፣ የዋስትና ፣ ወረቀት ።

(በቁጥር ፣ ፯ ፣ መሠረት) ።

እኔ ፣የ.....በ.....ፍርድ ፣ ቤት ፣
ተገኝቼ ፣ በ.....ዕለት ፣ በመጥሪያው ፣ መሠረት ፣ ቀርቤ ፣ በእገሌና ፣
በእገሌ ፣ ላይ ፣ ስለ ፣ ቀረበው ፣ የ.....ክስ ፣ በምስክርነት ፣ ቃሌን ፣
ለመስጠት ፣ ግዴታ ፣ ገብቻለሁ ።

ይህን ፣ ግዴታ ፣ ሳልፈጽም ፣ ብቅ ፣ ግን ፣ የኢት/.....በር ፣ ለኢ
ትዮጵያ ፣ ንጉሠ ፣ ነገሥት ፣ መንግሥት ፣ ገቢ ፣ እንዲሆን ፣ ግዴታ ፣ ገብቻለሁ ።

ዛሬ ፣ቀን ፣፲፱..... ዓ. ም.

ፊርማ ፣

፱ኛ ፡ ፎርም ። ችሎት ፡ እንዲቀርብ ፡

የሚሰጥ ፡ መጥሪያ ።

(በቅጥር ፡ ሸ፲፳፫ ፡ መሠረት) ።

ለ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕ

ለተከሳሹ ፡ የ.....

(ስሙን ፡ ጥቀስ) (እድራሻውን ፡ ጥቀስ)

ተከሳሹ ፡ (የተከሳሹን ፡ ስም ፡ ጥቀስ) ። በ.....

..... በተከሰሰበት ፡ ወንጀል ፡ ነገሩ ፡ እንዲሰማ ፡ የተወሰነው ፡

ቤ..... ቀን ፡ ቤ..... ፍርድ ፡

ቤት ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ እዚሁ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በ..... ሰዓት ፡ አላይ ፡ በተጠቀ

ሰው ፡ ቀን ፡ እንዲቀርቡ ፡ ታዝዘዋል ።

(ተከላሹ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ ያለ ፡ ሲሆን ፡ የሚከተለውን ፡ ጥቀስ) -

*እንዲሁም ፡ የ..... (የወህኒ ፡ ቤቱን ፡ ስም ፡ ጥቀስ) ፡ የወህኒ ፡ ቤት ፡ አካሄድ ፡

የሆኑት ፡ ከላይ ፡ በስም ፡ የተጠቀሰውን ፡ ተከሳሽ ፡ ከላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ስፍራ ፡

ቀንና ፡ ሰዓት ፡ እንዲቀርቡ ፡ ታዝዘዋል ።

የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ ሹም ፡ (ራጃስትራር) ።

* ተከሳሹ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ የተያዘ ፡ ካልሆነ ፡ ይሰረዝ ።

፲ኛ፡ ፎርም ። የምስክር ፡ መጥሪያ ።

(በቁጥር ፡ ፩፻፳፬ ፡ መሠረት) ።

የወንጀል፡ ነገር ፡ ቁጥር ፡

በዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ — በተከላሸ ፡

(የተከላሹን ፡ ስም ፡ ጥቀስ) ፡

ለ.....

ከዚህ በላይ ፡ በተመለከተው ፡ ነገር ፡ ቀን ፡ ፲፱..... ዓ. ም.

ቤ..... ሰዓት ፡ ወደዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቀርበው ፡ ስለ ፡ ...

ከላሹ* / ተከላሹ* ፡ እንዲመሰክሩ ፡ ታገዘዋል ።

ሳይመጡ ፡ የቀሩ ፡ እንደ ፡ ሆኑ ፡ የሰራት ፡ ቅጣት ፡ ያገኛሉታል ።

ዛሬ..... ቀን ፡ ፲፱..... ዓ. ም.

የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገብ ፡ ሹም ፡ (ራጂስትራሪ) ።

። ተገቢ ፡ ያልሆነው ፡ ይሰረዝ ።

ገጽ፡ ፎርም ። ፍርድ፡ ቤቱ፡ ራሱ ፤

የሚሰጠው፡ የመያዝ፡ ትእዛዝ ።

(በቀጥር ፡ ጸገ፩፡ መሠረት) ።

* ከዚህ፡ እንደሚከተለው፡.....የተባለው፡ ተከላሽ፡ መጥሪያ፡ ደርሶትና ፡
ተቀብሎ፡ በተሰጠው፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ ባለመቅረቡ ፤

* ከዚህ፡ እንደሚከተለው ፡
የተባለው ፡ ምስክር፡ መጥሪያ ፡ ደርሶትና ፡ ተቀብሎ፡ በተሰጠው፡ ትእዛዝ ፡ መሠ
ረት ፡ ባለመቅረቡ ፤

(የፖሊስ ፡ መኮንንነት ፡ ስም ፡ ጥቅስ) ፤

የተባሉት ፡ በስም ፡ የተጠቀሰውን ፡ ይዘው ፡ ያለመዘግየት ፡ እዚህ ፡ ፍርድ ፡
ቤት ፡ ድረስ ፡ እንዲያቀርቡ ፡ ታዝዘዋል ።

ጻፏል።

* ተገቢ ፡ ያልሆነው ፡ ይሰረዝ ።

ጸገዥ፣ ፍርም ። ይግባኙ፣ የሚሰማበትን፣ ቀን፣

ማስታወቂያ ።

(በቁጥር፣ ፳፻፲፪፣ መሠረት) ።

የወንጀል፣ ነገር፣ ቁጥር፣

ይግባኝ፣ ባይ ።

(ስም፣ ጥቅስ)፣

መልስ፣ ስጭ ።

(ስም፣ ጥቅስ)፣

ከላይ፣ የተጠቀሰው፣ የይግባኝ፣ ነገር፣ በ..... ፍርድ፣ ቤት፣

በ..... ቀን፣ ፲፱..... ዓ. ም.

በ..... ስዓት፣ ሊሰማ፣ ስለ፣ ተቀጠረ፣ (ስም፣ ጥቅስ)፣

ይግባኝ፣ ባይ * / መልስ፣ ስጭ*፣ እንዲቀርቡ፣ ታዝዘዋል ።

* ይግባኝ፣ ባይ፣ ወይም፣ ጠበቃው፣ ያልቀረበ፣ እንደ፣ ሆነ፣ ይግባኙ፣ ይሰረዛል።

* መልስ፣ ስጪው፣ ወይም፣ ጠበቃው፣ ያልቀረቡ፣ እንደ፣ ሆነ፣ የይግባኙ፣ መሰማት፣ ወዲያውኑ፣ ለመቀጠል፣ ይቻላል ።

የይግባኙ፣ ፍርድ፣ ቤት፣ የመዝገብ፣ ሹም፣ (ሬጂስትራር) ።

* ተገቢ፣ ያልሆነው፣ ይሰረዝ ።

፲፫ኛ፡ ፎርም ል የሞት፡ ፍርድ፡ ስለተፈረደበት፡

ሰው፡ የሚሰጥ፡ ትእዛዝ ል

(በአንቀጽ፡ ፪፻፩፡ መሠረት) ል

ለ.....የ..... ወህኒ፡ ቤት፡ ሹም ል

(የተከሳሹን፡ ስም፡ ጥቅስ) ል

የተባለው፡ ተከሳሽ፡ በተከሰሰበት፡ የ..... ወንጀል፡ (ጥፋተኛ፡ ሆኖ፡ የተፈረደበትን፡ ወንጀል፡ ግለጽ)፡ የሞት፡ ፍርድ፡ ስለተፈረደበት፡ ይህንኑ፡ተፈረደበትን፡ ሰው፡ ስም፡ ጥቅስ)፡ በወህኒ፡ ቤት፡ ተቆብለው፡ የግርማዊ፡ ንጉሠ፡ ነገሥት፡ ትእዛዝ፡ እስኪደርሱም፡ ድረስ፡ ታስሮ፡ እንዲቆይ፡ እንዲያደርጉ፡ ታዝዟል ል

ዛሬ፡ቀን፡፲፱..... ዓ. ም.

ሰብሳቢው፡ ዳኛ ል

፲፩ኛ፡ ፎርም ። በፖሊስ፡ ተይዞ፡ እንዲቁይ * / በአነስተኛ፡
 እስራት * / በከባድ፡ እስራት * / በአንድ፡
 ቦታ፡ እንዲወሰን * / ስለሚሰጥ፡ ትእዛዝ ።
 (በቅጥር፡ ፪፻፮፡ መሠረት) ።

የወንጀል፡ ነገር፡ ቅጥር፡

የእስረኛው፡ ስም፡

ለ..... ለወሀኒ፡ ቤቶች፡ ሹም* / ለ..... ፖሊስ፡ አዛዥ * ።

ከዚህ፡ በላይ፡ ስሙ፡ የተጻፈው፡ እስረኛ፡ በዚህ፡ ፍርድ፡
 ቤት፡ ጥፋተኛ፡ ነው፡ ተብሎ፡ ተፈርዶበታል ።

የተፈረደበትን፡ በፖሊስ፡ ተይዞ፡ የመቁየት * / አነስተኛ፡ የእስራት * / ከባድ፡
 የእስራት * / በአንድ፡ ቦታ፡ የመወሰን * / ፍርድ ለእንደ፡ ሕገ፡ እንዲፈጸም፡ እንዲ
 ያደርጉ፡ ታገዘዋል ።

ዛሬ፡ ቀን፡ ፲፱ ዓ. ም.

ሰብሳቢው፡ ዳኛ ።

* ተገቢ፡ ያልሆነው፡ ይሰረዝ ።

፲፮ኛው ፡ ፎርም ፡ ስለ ፡ ግርፋት ፡ አፈጻጸም ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፤

(በቀጥር ፡ ፻፻፯ ፡ መሠረት ፡

የወንጀል ፡ ነገር ፡ ቀጥር ፡ የአሥረኛው ፡ ስም ፡
. ለ ለወህኒ ፡ ቤቶች ፡ ሹም ፡ ለ ፖሊስ ፡
አዛዥ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ስሙ ፡ የተጻፈው ፡ አሥረኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤት
ጥፋተኛ ፡ ነው ፡ ተብሎ ፡ ስለ ፡ ተፈረደበት ፡ የግርፋቱ ፡
ልክ ፡ ይጻፋል ፡ የመገረፊያው ፡ ዓይነት ፡ ይጻፋል ፤ ግርፋቱን ፡ የሚፈ
ጽመው ፡ ስው ፡ ይጻፋል ፤ ግርፋቱ ፡ መቼ ፡ እንደሚፈጸም ፡ ይጻፋል ፡
. እንደሕጉ ፡ እንዲፈጸም ፡ እንዲያደርጉ ፡ ታዘዋል ።

ዛሬ _____ ቀን ፡ ፲፱ _____ ዓ. ም.

ሰብሳቢው ፡ ዳኛ ፤

፲፯ኛ ፡ ፎርም ፡ ለወንጀሉ ፡ አላፊ ፡ ስላል

ሆኑ ፡ ስዎች ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ።

(በቀጥር ፡ ፻፻፰ ፡ መሠረት) ።

.....
(እንዲታሰር ፡ የተደረገውን ፡ ሰው ፡ ስም ፡ ጥቀስ) ፡
በፈጻሚነቱ ፡ ተግባሮች ፡ ሁሉ ፡ ሙሉ ፡ ግላፊነት ፡ ሊጣልበት ፡ በለመቻሉ ፡
እርስዎ ፡ የ.....
(ተወስኖ ፡ የሚጠበቅበትን ፡ ድርጅት ፡ ስም ፡ ጥቀስ) ፡
ሹም ፡ ይህንኑ ፡ የተፈረደበትን ፡ ሰው ፡ በጥበቃው ፡ ቦታ ፡ ተቀብለው ፡ የሚያስፈልገውን ፡
..... ሕክምና ፡ እንዲያገኙ ፡ እንዲያደርጉ ፡ ታዘዋል ።
(የሕክምናውን ፡ ዐይነት ፡ ግለጽ) ፡

ሰብሳቢው ፡ ዳኛ ።